

Eerste Jaargang.

DE KLEINE ZAAIER

IK BEN DE

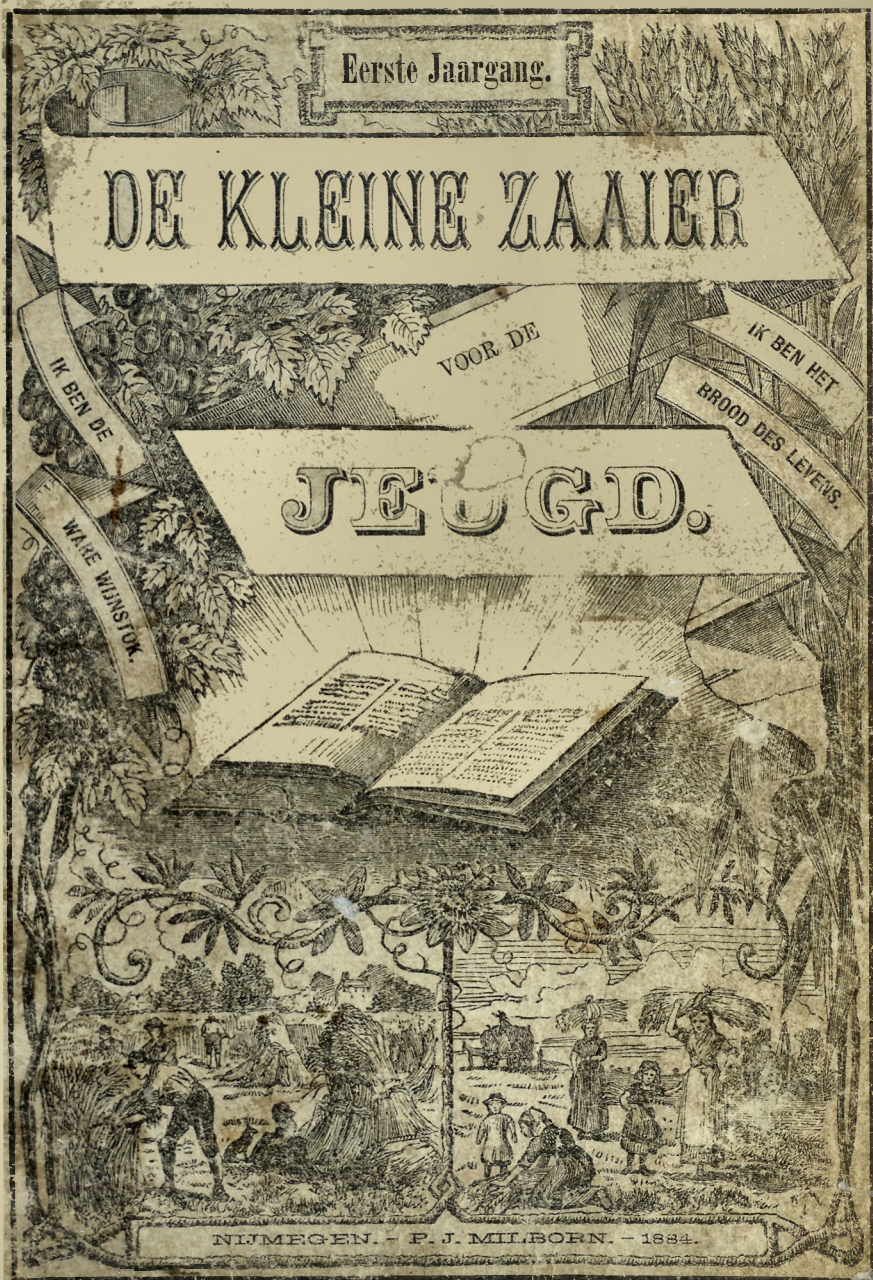
VOOR DE

IK BEN HET

BROOD DES LEVENS.

WARE WINSTOK.

JEUGD.

NIJMEGEN. - P. J. MILBORN. - 1884.

DE KLEINE ZAAIER

VOOR

DE JEUGD.

EERSTE JAARGANG.

NIJMEGEN,
P. J. MILBORN.

1884.

I N H O U D.

	Bladz.		Bladz.
Een woord tot de kinderen	1.	De legende van Chambrá	50.
De geschiedenis van een tekst.	2.	Een welbesteede morgen	51.
De nieuwe Bijbelzendingspost in Ba- soetoland	6.	De Indianen van Zuid-Amerika	53.
Het honigbijtjen	9.	Bijbellied	54.
Nagasaki en het eiland Kinshiu	10.	Tyndale's depôt van Bijbels te Ant- werpen	55.
De geschiedenis van Asan, het Chi- neesche meisje	10.	De Koppenjagers van Formosa	56.
De onfeilbare hand	12.	Een lied van 't werk	61.
Schetsen uit Engelsch Indië	13.	Een Kinderbazar te Singapore.	62.
Een tekst in den storm.	17.	De oude zeeman	64.
Ontrol de banier	18.	Twee kleine Chineesche meisjes	64.
Maandelyksche brief van den Redac- teur, blz. 20, 34, 46, 60, 69, 82, 92, 105, 118,		Aan den Nijl	66.
Wilt gij ook een handje helpen?	23.	Op de rots van Gibraltar	68.
Eene ware geschiedenis	24.	De Bulgariërs	69.
Victor's Bijbel	25.	Een school-examen ts Beyruth.	73.
Manuella.	26.	Een dag met een colporteur in China.	75.
Een bezoek aan Kye-Lang	28.	De naam des Heeren Jezus	79.
De kracht des woords	31.	Het leven aan boord.	80.
Een goed besluit	31.	Bijbels voor zeelieden	85.
Een Mohamedaansch bidder	32.	Wycleff, de morgenster der hervor- ming	89.
De Bijbel te Rome	38.	Een bericht van de Loyauteits-Eilanden	91.
De kruistocht der kinderen.	38.	Het Tyndale standbeeld.	91.
De waskaarsen.	39.	Opwachten in het Paradijs.	92.
Gabriël, het Spaansche weesje	42.	Gelukkige vacantiedagen	92.
De predikant van Königsberg.	43.	Het land der Rifbewoners	97.
Het wachtwoord	48.	Uit de schipbreuk gered	99.
Eene nieuwe kleeding	49.	Te Port-Said	101.
		De zonnwijzer.	102.
		Keerpunten	104.

	Bladz.		Bladz.
De steenhouwer van Horjitz	104.	Christelijke werkzaamheid	129.
Een goed geheugen	109.	De Bijbelsche geschiedenis	129.
Heimwee	110.	Troost	130.
Een kijkje in eene Syrische Zondags- school	111.	Psalm 34 : 12	131.
Het Evangelie gezien	116.	Een Bijbel in een brood	132.
Het toevluchtsoord	120.	De Bijbel van de IJslanders	133.
Psalm 104 : 13, 14, 23, 24	121.	Op de Wolga	134.
Een avonddienst in eene Grieksche kerk	122.	Regels van een jongen Hindoe	137.
In Berlijn	124.	Gebed van een arbeider	137.
Een merkwaardig Album	126.	De Mozesbron	137.
Een bezoek aan Kiew	126.	Het land der Rifbewoners (II)	140.
Het gebed van den Mahomedaan	127.	Het lezen door kinderen	141.
De op eenen stoel liggenden Bijbel	129.	Scherpt uw gereedschap	143.
		Terwijl gij 't kunt	143.
		In de bergen verdwaald	144.

De Kleine Zaaijer

VOOR DE JEUGD.

EEN WOORD TOT DE KINDEREN.

IEVE kinderen! daar moogt gij den Heer GRELINGER wel dankbaar voor zijn. De Heer GRELINGER, wie is dat, zult gij wel zeggen. En waarvoor moeten wij hem dankbaar zijn? Luistert maar even. Ik zal het u vertellen. Hebt gij wel eens van *Londen* gehoord, de hoofdstad van Engeland? Zeker wel, wie heeft wel niet

iets gehoord van die ontzaglijk groote stad, die alleen meer inwoners telt dan ons geheele Nederland te zamen. Welnu, in dat groote Londen is een huis, dat het *Bijbelhuis* heet. Het staat in de *Koningin-Victoria-Straat* N°. 146. In dat Bijbelhuis is het hoofdkantoor van eene groote Vereeniging, die het *Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap* heet. Deze Vereeniging bestaat al sedert het laatst der vorige eeuw. Zij stelt zich ten doel om den Bijbel te verspreiden over de geheele aarde, en gij zoudt er versteld van staan als wij u zeiden, in hoeveel talen deze Vereeniging den Bijbel reeds heeft uitgegeven en ook zelve doen overzetten. Als gij u daarvan eens een denk-

beeld maken wilt, moet gij eens trachten te krijgen een klein boekje, dat deze Vereeniging uitgegeven heeft. Het heet in het Engelsch — maar ik zal het nu maar voor u vertalen! — »Het Evangelie in menigerlei talen,» en bevat den heerlijken tekst, Joh. 3 : 16, dien gij wel allen van de Zondagsschool zult kennen: »Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijnen eeniggeboren Zoon gezonden heeft enz.» in niet minder dan 215 talen. Nu heeft deze Vereeniging, die over de geheele wereld verspreid is, overal hare vertegenwoordigers, die hare belangen behartigen, en deze wakkere mannen hebben natuurlijk wel iets omtrent de Bijbelverspreiding in al die verschillende landen aan het Hoofdbestuur in Londen te schrijven, want overal waar het Woord Gods verspreid wordt, daar krijgt het ook eene geschiedenis. Nu dacht het Bestuur te Londen al sedert lang: Komaan, wij zullen van al dat belangrijke nieuws, dat we telkens uit alle oorden van de wereld ontvangen, ook wat mededeelen voor de kinderen. Die *hooren* en *lexen* toch graag altijd wat nieuws en wat goeds. Maar daar ze ook graag wat nieuws en wat moois *zien*, zullen we er nu en dan een plaat tot opheldering van hetgeen we vertellen bijvoegen, en zoo ontstond er een aller-aardigst blaadje voor kinderen, dat in de Engelsche taal geschreven en door vele duizende kinderen gelezen wordt. In de Engelsche taal! zult gij zeggen. Dat is alles fraai en goed voor Engelsche kinde-

ren of ten minste voor kinderen, die het Engelsch zoo goed verstaan, dat zij begrijpen kunnen wat in die taal geschreven is, maar voor ons, voor de meesten van ons, Hollandsche kinderen, geeft dat niets. Gij hebt gelijk! Zoo dacht ook de Heer GRELINGER, die vertegenwoordiger in ons land is van die groote Vereeniging te Londen. En deze schreef daarom naar Londen of zij aan hem de platen wilden verzenden, als die voor de Engelsche blaadjes gebruikt waren. Dit werd hem toegestaan. Verder zorgde ZEd. voor een Uitgever, en ziet, nu zullen de Hollandsche kinderen voortaan even goed als de Engelsche de wetenswaardigheden kunnen lezen, die de Vereeniging aan kinderen vertelt, want nu zal er elke maand een blaadje uitkomen onder den goeden titel van »De Kleine Zaaier», waarin gij nu ongeveer hetzelfde zult kunnen lezen en zien, wat in het oorspronkelijke Engelsche blaadje voorkomt. Dat hebt gij nu aan onzen vriend, den Heer GRELINGER te danken. Ziehier, waarom ik zeide, dat gij, Hollandsche kinderen, ZEd. wel dankbaar mocht zijn.

Neemt daarom dit eerste proefblaadje maar met blijdschap aan, en vraagt aan vader en moeder maar eens heel vriendelijk of gij er op intekenen moogt.

Ik ben zeker dat gij in ieder nummer wat belangrijks, en leerzaams en goeds zult vinden.

Moge God de Heer dezen kleinen »Zaaier» voor velen zegenen!

Uw vriend

S. S. DE KOE.

UTRECHT,
December '83.

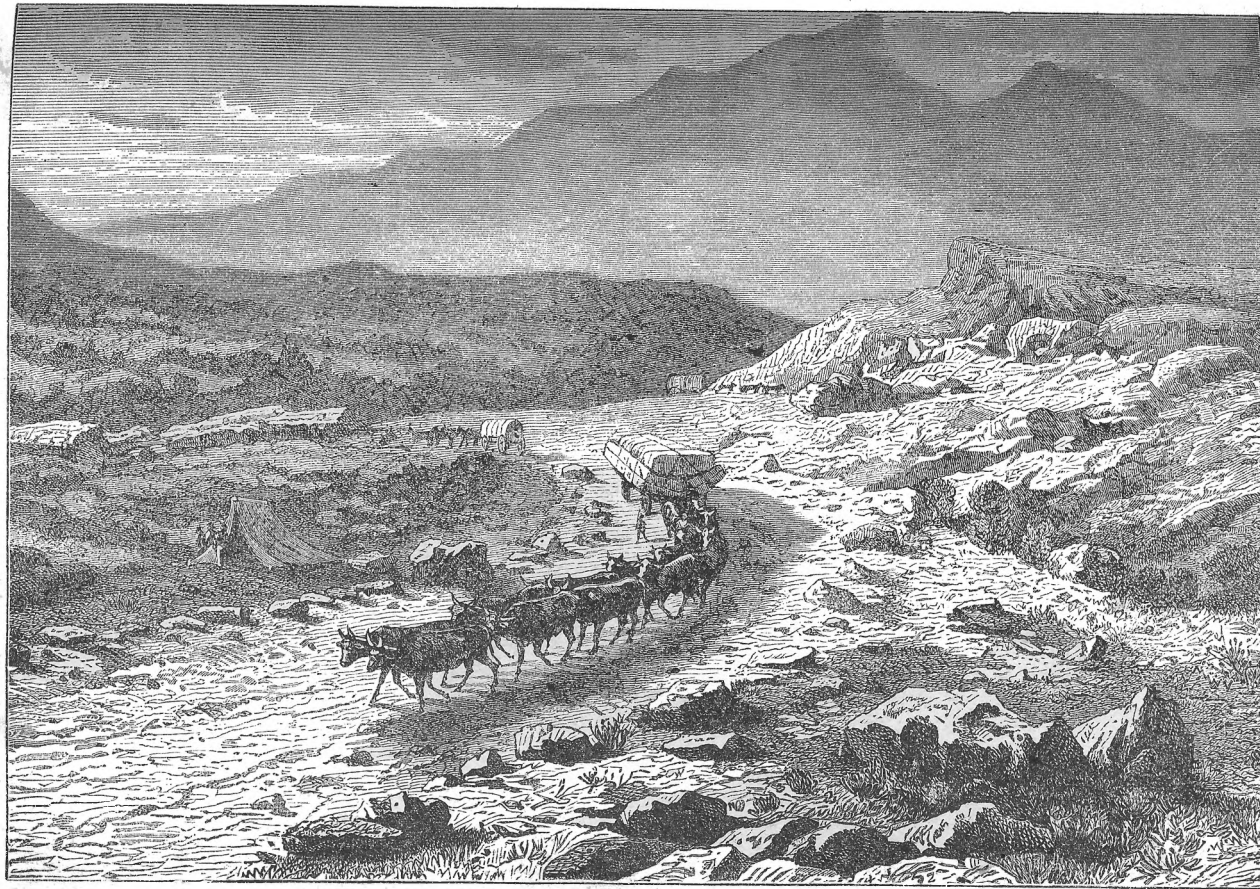
DE GESCHIEDENIS VAN EEN TEKST.

DONKER en koud was juist een winter-nacht aangebroken, toen men in eene der straten van Dublin een arme Iersche jongen kon zien neerhurken; het was een kleine zwerfeling in die groote stad, zonder thuis, zonder ouders of vrienden.

Hij was het slechte pad opgegaan, en had zich aangesloten bij eene bende dieven, die hem met zich medevoerden op den breeden weg des verderfs. Dien zelfden nacht hadden zij zich voorgenomen, ergens in te breken, en hadden het knaapje besteld, om hen in eene zekere straat op een bepaald uur te ontmoeten.

Terwijl hij daar, bibberend van kou, stond te wachten, werd er plotseling eene hand op zijn schouder gelegd. Het was heel donker, hij kon alleen zien, dat er eene lange gedaante bij hem stond, en hij beefde van angst. Maar eene vriendelijke stem zeide: »Jongen, wat doet gij hier op dit uur van den nacht? Gij moest zoo laat niet meer op straat zijn! ga naar huis en naar bed.» »Ik heb geen huis en bed om naar toe te gaan.» »Dat is treurig, arm ventje! Zoudt gij naar een huis en naar een bed willen gaan, als ik je er een bezorgde?» »Of ik! Zeker zou ik dat!» antwoordde de jongen. »Nu dan, in die straat, aan dat nummer (de plaats aanduidende) zult gij een bed vinden.» Eer hij er nog een woord kon bijvoegen,

EENE REIS DOOR BASUTOLAND.

was ons knaapje reeds op weg. »Wacht even,» zeide de stem, »hoe zult gij daar binnen komen? Gij moet een pas hebben, niemand wordt daar ingelaten zonder pas. Hier is er een — kunt gij lezen?» »Neen, mijnheer.» »Nu onthoud dan maar, dat de pas is: JOHANNES III : 16; vergeet het niet, anders laat men je niet binnen. JOHANNES III : 16 *). Daar, dat is iets dat je goed zal doen.»

Vol blijdschap snelde de jongen weg, gedurig zijne les opzeggende, en weldra bevond hij zich in de straat en aan het opgegeven nummer voor eene dubbele ijzeren deur. Toen ontzong hem de moed, het zag er zoo voornaam uit. Hoe zou hij daar binnenkomen? Beschroomd schelde hij aan. De portier voor den nacht deed open en vroeg op barschen toon: »Wie is daar?» »Ik mijnheer, met uw verlof, mijnheer, ik ben JOHANNES DRIE ZESTIEN,» werd met bevende stem geantwoord. »In orde, kom maar binnen, dat is het woord. En de jongen trad het huis in.

Spoedig was hij in een lekker, warm bed, tusschens lakens, zooals hij nog nooit te voren gezien had. Terwijl hij zich in de dekens rolde, om te gaan slapen, dacht hij: Dat is een gelukkige naam, daar zal ik mij aan houden! Den volgenden morgen gaf men hem warme melk en brood, eer hij weêr op de straat gezonden werd (want dit tehuis was alleen voor 's nachts). Hij dwaalde weer voort door de stad, bevreesd zijne vroegere kameraden te ontmoeten; denkende aan de wonderen van dien nacht en aan zijn nieuwen naam — toen hij, onnadenkend een drukke straat overstekende door een ongelukkig toeval — of laten wij liever zeggen door de besturing van God — overreden werd.

*) Dit is, zooals onze lezers weten, de tekst van het Bijbelgenootschap, die in 215 talen en tongvallen wordt uitgegeven in een blaadje, genaamd: „het Evangelie in vele talen.”

Er ontstond een oploop; de bewusteloze knaap werd op een luik gelegd en naar het naaste hospitaal vervoerd. Hij kwam weêr bij, toen hij daar binnen gebracht werd.

In de hospitalen te Dublin is het de gewoonte om niet alleen den naam en het adres, maar ook het kerkgenootschap op te schrijven, waartoe zij, die daar opgenomen worden, behooren. Men vroeg hem of hij Roomsch of Protestant was. »Dat wist hij waarlijk niet precies. Gisteren was hij nog Roomsch, maar nu was hij JOHANNES DRIE ZESTIEN.» Men lachte om dit antwoord.

Toen zijne kneuzingen onderzocht waren, werd hij in de zaal voor verwonden gebracht. Kort daarna werd hij door zijne pijnen zeer koortsig en ijlhoofdig. Toen hoorde men hem met luide stem telkens herhalen: JOHANNES III : 16! JOHANNES III : 16! Het moest mij goed doen en het heeft mij goed gedaan! Het moest mij goed doen en het heeft mij ook goed gedaan.»

Deze onophoudelijke kreten trokken de aandacht der andere lijdens. Nieuwe Testamenten werden opgeslagen om na te zien, waarop hij doelde. Wat zou hij toch meenen? en nu de één, dan de ander las de heerlijke woorden: »Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.» (»Het zou mij goed doen en het heeft mij goed gedaan,» roept de lijder.)

Luther noemde dit vers »den Bijbel in het klein.» Want, voorzeker het behelst het werk van al de Drie Personen der Drieëenheid van den Vader, die alzoo lief de wereld had, van den Zoon, die Zichzelve overgaf voor zondaren, van den Geest, door Wiens kracht wij alleen gebracht worden tot het geloof aan deze groote verlossing, en alzoo van den dood overgaan tot het leven. Toen deze arme

franken die lieflijke woorden lazen, en de onbewuste uitlegging hoorden: »Het moest mij goed doen en het heeft mij goed gedaan! JOHANNES III : 16." kwam de Heilige Geest in hen en gebruikte dien tekst tot bekeering der zielen. Daar was »vreugde voor de engelen Gods" over zondaren, die tot berouw kwamen. Zoo bediende zich de Heilige Geest van dien enkelen tekst van de lippen van een armen, onwetenden knaap, in die zaal van het hospitaal, en werden verscheidene zielen gered.

Om tot ons verhaal terug te keeren: toen hij weër bij kennis kwam, keek de arme kleine jongen om zich heen. Wat was het daar groot en hoe stil was het daar. Waar was hij? Nu hoorde hij eene stem uit het bed naast het zijne zeggen: »JOHANNES DRIE ZESTIEN, hoe gaat het u vandaag?" »Wel, hoe kent gij mijn nieuwen naam?" »Hoe ik dien ken? Gij hebt niet opgehouden met uw JOHANNES DRIE ZESTIEN, en ik voor mij kan zeggen: Gezegende JOHANNES DRIE ZESTIEN." Dit klonk den kleinen jongen heel vreemd in de ooren. Dat menschen »gezegend" noemde, hem wien niemand ooit had liefgehad. »En gij weet niet waar het vandaan komt? het is uit den Bijbel." »Den Bijbel! wat is dat?" De arme kleine vondeling had nooit van den Bijbel gehoord — dat gezegende Boek, Gods Woord tot de menschen. »Lees het voor mij," zeide hij, en toen hij de woorden hoorde, fluisterde hij: »Dat is schoon, het is alles over liefde, en niet alleen een thuis voor een nacht, maar een tehuis voor altijd!"

Spoedig leerde hij den tekst van buiten, en zei toen: »Ik heb niet alleen een nieuwen naam, maar nog iets, dat er bij hoort!" Dit was eene groote vreugde. De dagen gingen voorbij, er kwamen veranderingen in de zaal, maar ons vriendje voelde zich nooit eenzaam, hij genoot ten volle zijn tekst en de kostbare woorden, weinig denkende hoe spoedig hij die zou

moeten gebruiken. Nog eene ziel in die ziekenzaal moest door hem voor Christus gewonnen worden, nu zou hij in zijn eenvoudig bewust geloof een gezegend werktuig worden in Gods hand.

In een krib dicht bij hem lag een oude man, die zeer ziek was. Op een vroegen morgen kwam eene non bij zijn bed, en vroeg: »Patrick, hoe is het met u vandaag?" »Slecht, slecht," kermde de oude man. »Is de priester u komen bezoeken?" vroeg de non. »O ja! maar dat heeft mij veel ongelukkiger gemaakt, want hij heeft mij met de heilige olie gezalfd, en ik ben voor den dood aangevoelen. Ik ben niet bereid om te sterven: o, wat zal ik doen?" »Patrick, het is treurig, u zoo te zien," antwoordde zij vriendelijk, »zie, hier is een rozenkrans, waarvan de kralen door zijne Heiligheid den Paus gezegend zijn, en die zullen u helpen, om zalig te sterven." Zij deed die om den hals van den man, en hem goeden dag zeggende, ging zij heen. Maar hoe kan een snoer kralen vrede brengen aan een man, die de eeuwigheid te gemoet gaat met onverzoende schuld? De arme Patrick steunde luid. »God van barmhertigheid," riep hij, »ik ben zulk een groot zondaar, ik ben niet bereid om te sterven. Wat zal ik doen? O! wat zal er van mij worden?"

Onze kleine jongen hoorde de hartverscheurende woorden. Arme oude man, denkt hij; hij heeft een pas nodig. »Patrick," riep hij, »ik weet iets, dat u goed zal doen — heusch waar — het heeft mij ook goed gedaan." »Zeg het mij, zeg het mij gauw, riep Patrick uit, »als ik nog maar iets kon vinden, dat mij vrede kon geven." »Hier is het! Luister nu maar, JOHANNES III : 16. Luistert gij?" »Ja, ja, ga voort." »JOHANNES III : 16. »Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn' eeniggeboren' Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die

in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Hij moest die woorden nog eens en nog weder herhalen. Door deze vond Patrick vrede in zijn stervensuur, en met dien pas kon hij het eeuwige leven ingaan. Weder was eene ziel tot Christus gebracht in de zaal van het hospitaal, door middel van een enkelen tekst, die door den Heiligen Geest gezegend werd.

Onze kleine vriend herstelde. Nog lang bleef JOHANNES III : 16 zijn eenige tekst. God zegende zijn eenvoudig geloof, hij werd op eene school geplaatst. Thans is hij een ernstig Christen en een ijverig arbeider in den dienst van zijnen Meester.

DE NIEUWE BIJBELZENDINGSPOST IN BASOETOLAND.

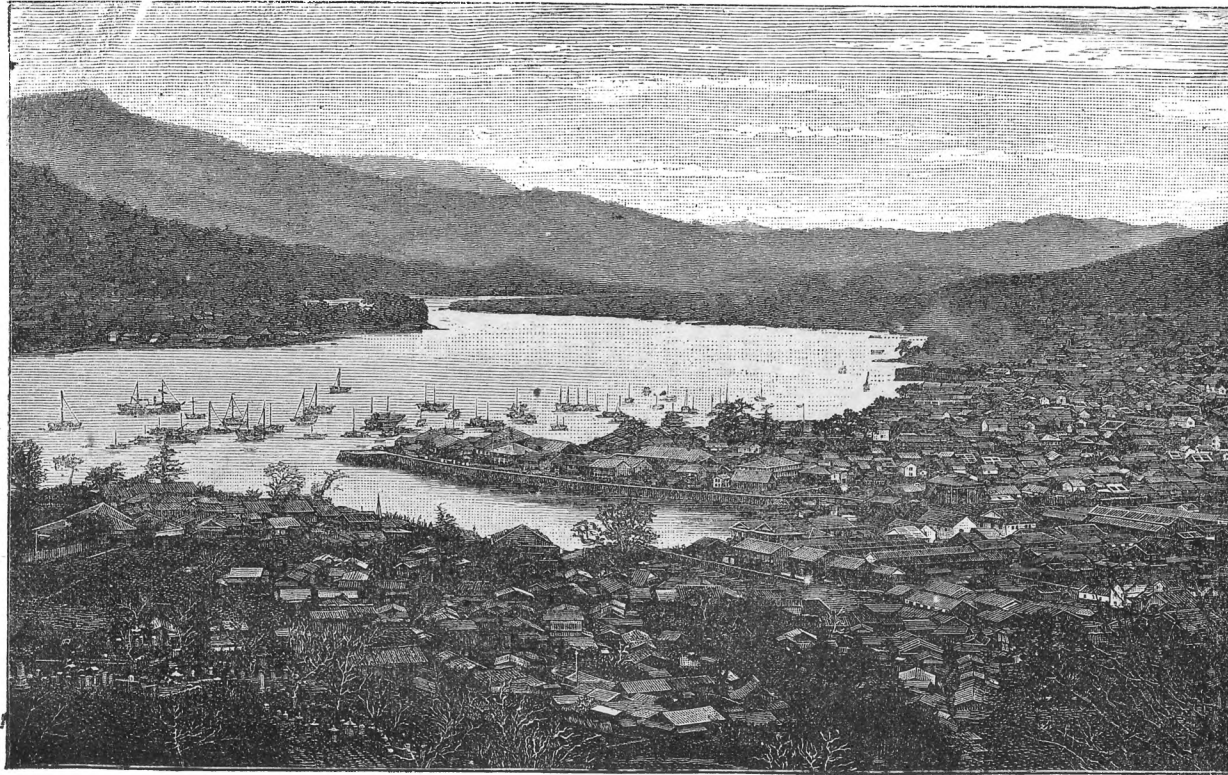
DE 3de September 1882 was voor het volk van Basoetoland een heerlijke dag, een dag die hun wel altijd in de herinnering zal blijven. Voor de eerste maal nl. werd de compleete Bijbel, door het Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap gedrukt, onder hen verspreid op de voornaamste zendingspost van Morya en daarop volgde een zeer belangwekkende plechtigheid.

Het geschiedde in de open lucht onder de schaduw van breedgetakte wilgen boomen. Het zou moeilijk zijn nauwkeurig te zeggen, hoeveel mensen bijeen waren; daar een groot aantal een schuilplaats hadden gezocht onder de boomen tegen de felle zonnestralen, maar er moeten minstens een 1200 toeschouwers geweest zijn. Een groote tafel, waaraan de president gezeten was, de predikant A. MABILLE, die het zoo druk had gehad met de bijbel-

vertaling, was in het midden geplaatst en overdekt met exemplaren van de pas aangekomen Bijbels; en daartegenover waren de dertien evangelisten gezeten, aan welke de zorg is toevertrouwd voor de dertien kleinere zendingsposten in de omliggende dorpen. Na een korte godsdienstoefening overhandigde de Heer MABILLE aan ieder der evangelisten een exemplaar van den Bijbel, een van de best en sterkst gebondené, om dat meê te nemen naar zijn zendingspost en daar te gebruiken uitsluitend bij de openlijke Godsvereering.

Daarop richtten verschillende mannen het woord tot de saamgekomenen. Een van de oudere kwam naar boven en met tranen in de oogen trachtte hij den lof en dank te uiten, waarvan zijn hart vol was. Hij sprak over de noodzakelijkheid, die er bestond voor ieder, die het Woord gelooft, om zich te spoeden naar de donkere plaatsen van het land en daar deze genadegift heen te brengen, nl. het Woord Gods, dat een lamp is voor 's menschen voet en een licht op zijn levenspad. Hij drukte zijnen hoorders de noodzakelijkheid op het hart van een tastbaar bewijs te geven van hun dankbaarheid en liefde, en stelde voor om als herinnering aan dezen dag een nieuwe zendingspost te stichten in een van de meer verwijderde deelen van die streek, en die post te noemen naar den Bijbel.

Vervolgens gaf hij zijn verlangen te kennen om den eersten steen te mogen leggen tot een nieuwe kerk voor die zendingspost: en zijn vrouw, die tot tranen bewogen was, toeroepende, om uit de schare te voorschijn te komen en naast hem te komen staan, legde hij een 12guldensstuk op de tafel, terwijl hij God bad dat te willen aannemen en te willen zegenen. De vergaderden waren natuurlijk niet voorbereid op dit voorstel om hun dankbaarheid te toonen; maar men hoopt, dat spoedig het plan van den ouden Simon zal verwezenlijkt worden en dat een

NAGASAKI.

nieuwe kerk zal verrijzen om het licht des Evangelies te doen schijnen in de een of andere duistere, door heidenen bewoonde streek.

Sinds dien tijd zijn er aan het Bijbelhuis in Londen herhaaldelijk brieven ontvangen van den Heer MABILLE, waarin hij verslag uitbrengt omtrent den grooten verkoop van Bijbels en Testamenten, die plaats heeft. Een zeer goed bewijs, dat de inboorlingen den Bijbel op zoo groote waarde schatten, dat zij blijde zijn er een aanmerkelijken prijs voor te kunnen geven, is dit, zooals de Heer MABILLE mededeelt, dat de best gebonden bijbels, namelijk die in maroccoleder met verguld op snee, het meest van de hand gaan, en van September 1882 tot Maart 1883 heeft hij 365 bijbels van de dure soort en 764 Testamenten verkocht. De laatste zijn bijzonder veel waard, omdat de inboorlingen ze gemakkelijk in den zak kunnen dragen. »Zij hadden die goede gewoonte nagelaten», zegt de Heer MABILLE, om den vorm van Nieuwe Testamenten, die zij vroeger hadden, exemplaren in octavo. Maar nu kan men bij iedere samenkomst, die wij hebben, hier op de zendingsschool of elders weer menschen vinden, vooral mannen, die hun Nieuwe Testament bij zich hebben.

Ook is een colporteur ¹⁾ op het punt van te vertrekken, ten einde Basoetoland, de Oranje Vrijstaat en een gedeelte van Transvaal te doorreizen. Hij doet dit met een kar, bespannen met vier ossen, daar zulks in dit land volstrekt noodzakelijk is. Voor reizen van eenige lengte, voor het vervoer van goederen van de kust wordt, zooals gij op het plaatje zien kunt, nog heel wat grooter span vereischt.

De toestand van het land is nog zeer ongeregeld, gelijk uit het volgende uit-

¹⁾ De colporteurs reizen rond met het doel om bijbels te verkoopen aan menschen, die deze begeeren.

treksel van den laatsten brief van den Heer MABILLE blijkt:

»In de laatste week en in deze week hebben er verscheidene vechtpartijen plaats gehad tusschen aanvoeders, zonen van denzelfden vader; de twist loopt over de vraag, wie baas zal zijn over den noordelijken stam. Men spreekt van veertig of vijftig man, die gedood zijn, van dorpen, die verbrand en velden, die verwoest zijn. Het opperhoofd zegt, dat hij nu gaat trachten eens voor al alles te bevredigen, maar men is zoo licht voldaan met halve maatregelen, dat ik menschelijkerwijs gesproken weinig hoop heb. De Heer regeert! wij hebben niets anders om op te vertrouwen of op te steunen, dan dat woord, maar dat is genoeg.

Het werk in de streken, waar geen opschudding plaats had, gaat zijn rustigen gang. Het volk houdt zich meer bezig met de politieke gebeurtenissen dan met het koninkrijk Gods, en wij kunnen er ons niet zeer over verwonderen. Maar, wat ook gebeurt, wij weten, dat onze Hemelsche Vader weet, wat en waar wij zijn en Hij zal zorg dragen voor Zijn werk en voor Zijn volk.

—————

Ziet, Ik leg in Zion een uitersten hoeksteen, die uitverkoren en dierbaar is; en die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.

1 Petrus 2 : 6.

—————

De steen, dien de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden.

Psalm 118 : 22.

HET HONIGBLIJTJEN.

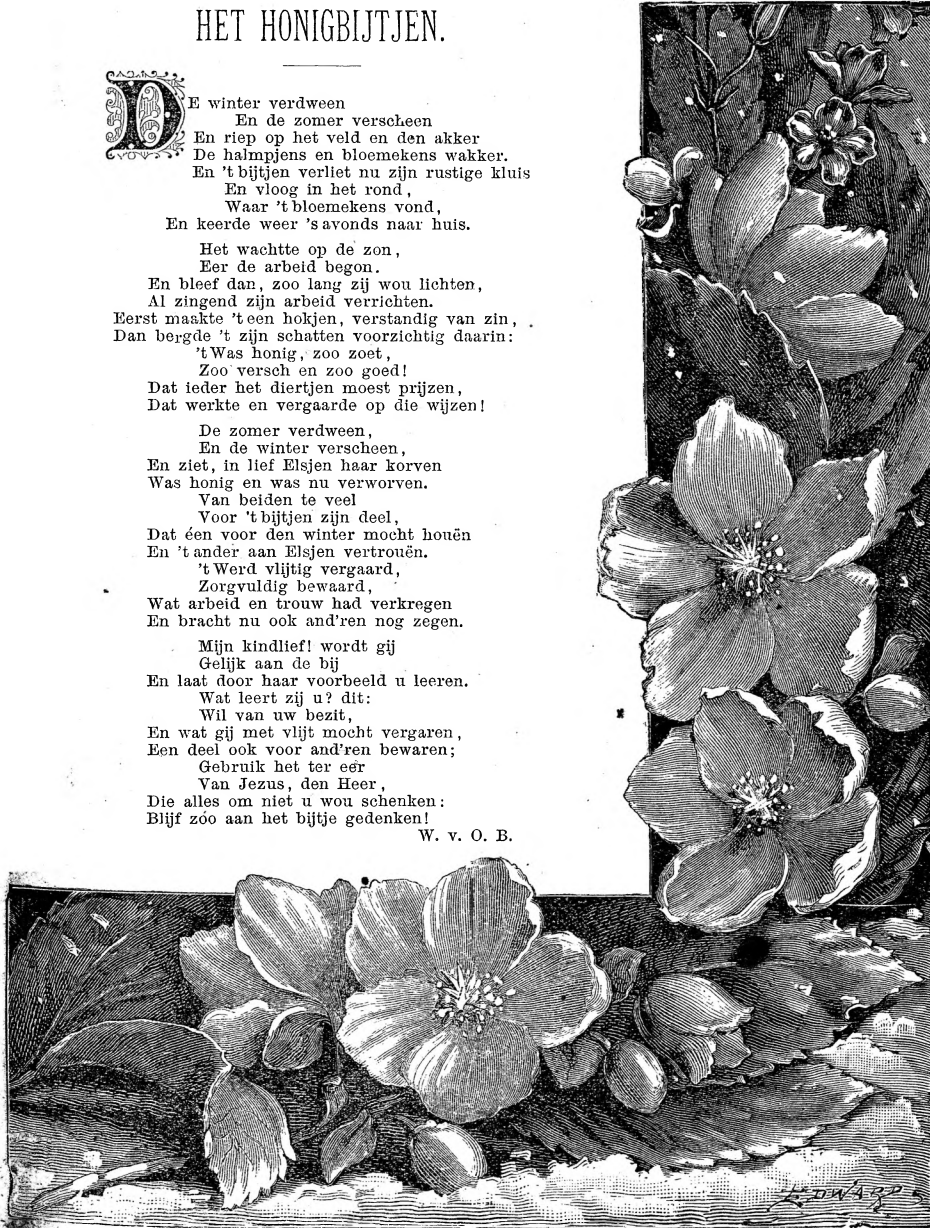
DE winter verdween
En de zomer verscheen
En riep op het veld en den akker
De halmpjens en bloemekens wakker.
En 't bijtjen verliet nu zijn rustige kluis
En vloog in het rond,
Waar 't bloemekens vond,
En keerde weer 's avonds naar huis.

Het wachtte op de zon,
Eer de arbeid begon.
En bleef dan, zoo lang zij wou lichten,
Al zingend zijn arbeid verrichten.
Eerst maakte 't een hokjen, verstandig van zin,
Dan bergde 't zijn schatten voorzichtig daarin:
't Was honig, zoo zoet,
Zoo versch en zoo goed!
Dat ieder het diertjen moest prijzen,
Dat werkte en vergaarde op die wijzen!

De zomer verdween,
En de winter verscheen,
En ziet, in lief Elsjen haar korven
Was honig en was nu verworven.
Van beiden te veel
Voor 't bijtjen zijn deel,
Dat één voor den winter mocht houën
En 't ander aan Elsjen vertrouën.
't Werd vlijtig vergaard,
Zorgvuldig bewaard,
Wat arbeid en trouw had verkregen
En bracht nu ook and'ren nog zegen.

Mijn kindlief! wordt gij
Gelijk aan de bij
En laat door haar voorbeeld u leeren.
Wat leert zij u? dit:
Wil van uw bezit,
En wat gij met vlijt mocht vergaren,
Een deel ook voor and'ren bewaren;
Gebruik het ter eer
Van Jezus, den Heer,
Die alles om niet u wou schenken!
Blijf zoo aan het bijtje gedenken!

W. v. O. B.

NAGASAKI EN HET EILAND KINSHIU.

DE Heer JOHN AMINOFF, een colporteur van het Genootschap in Japan, heeft eenigen tijd geleden een zeer belangrijke reis gemaakt door het eiland Kinshiu, dat, zooals gij op de kaart kunt zien, ten Zuiden van Japan ligt en tot het Japaneesche keizerrijk behoort. De Heer AMINOFF verliet den derden Januari de hoofdstad Nagasaki, waarvan de afbeelding op de vorige bladzijde te zien is; van dien tijd af tot den 21sten Maart was hij druk bezig in dat eiland gedeelten van de Heilige Schrift te verkoopen, meest op stoombooten en in hotels, en overal, waar de menschen de gezegende Bladen des Levens ontvangen wilden; hij had met veel moeilijkheden te kampen en werd dikwijls teleurgesteld; toch ontbraken er geen lichtpunten, die hem nu en dan versterkten en hem moed gaven zijn werk voort te zetten. Hier volgen eenige aanhalingen uit zijn dagboek. Uit Saga schrijft hij: Een Boeddhistische priester is hier geweest; hij vertelde zijn aanhangers dat wanneer zij geld noodig hadden, zij slechts tot de Christenen moesten gaan, zich bij hen aansluiten en zij zouden al het geld krijgen, dat zij noodig hadden. Tengevolge hiervan komen er dagelijks velen tot den godsdienstonderwijzer en melden zich voor geld aan.

Te Kurumi schrijft hij: Ik heb 8 Testamenten aan een boekwinkel verkocht en vijf gedeelten aan de huizen. Een afvallige, MIKATA genaamd, heeft hier tegen het Christendom gepredikt en in sommige plaatsen veel kwaad aangericht, maar daar staat tegenover, dat de menschen in die plaatsen, waar zij voor dien tijd nooit van Christus gehoord hebben, nu meer van Hem wenschen te weten en ik bood hun aan het Woord, dat den rotssteen verbrijzelt.

De volgende treffende geschiedenis beschrijft een blijden Zondag te Hongo-Machi: Ik hield godsdienstoefening in het hotel en had een groot gehoor. Na affloop van den dienst kwam een jong meisje tot mij; ze vertelde mij met tranen in de oogen, dat zij zoo gaarne hoorde naar de verkondiging van het Evangelie, en dat het haar zoo smartte, dat de Joden den Heer Jezus gekruisigd hadden, en hoe gaarne zij nog meer van Hem wilde hooren. Haar hart evenals dat van MARIA MAGDALENA vloeide over van liefde tot dien lieven Heiland, dien zij niet gezien had, maar in wien zij nochtans geloofde. Nadat ik haar een kort gebed geleerd had, liet ik het aan VATANABI over, haar datgene mede te deelen wat mij, met mijn gebrekkige kennis van de taal, nog niet mogelijk is. Hij is er van overtuigd dat zij veel geloof heeft.

En van een andere plaats schrijft hij: — »Van daag regende het, en toch was het huis overvol met toehoorders. Ik heb een Testament en vijftien gedeelten verkocht. Zevenhonderd huisgezinnen hebben hier een papier onderteekend met den wensch, dat het Zendingsgenootschap een onderwijzer in hun dorp zou aanstellen om hen voor den doop voor te bereiden.» Wilt gij niet bidden, dat de Heer meer arbeiders in dezen wijngaard uitzende?

DE GESCHIEDENIS VAN ASAN, HET
CHINEESCHE MEISJE.

EEN Engelsch soldaat wandelde eens op een morgen in Chusan rond, ten tijde dat de Britsche troepen daar waren. Hij meende het klagend geluid van een jong katje te hooren, maar het bleek spoedig, dat het de stem was van een heel klein meisje, dat in de sloot langs den

EENE STRAAT IN CANTON.

weg geworpen was om te sterven. Hij nam het kind op en keerde er mee terug naar zijne kameraden en onder de hoede van deze goede, vriendelijke menschen bleef het kindje in leven en werd gezond en sterk. Zij gaven haar den naam van ASAN. Eindelijk brak de tijd aan, dat zij huiswaarts moesten keeren, en zij waren genoodzaakt hun kleine lieveling achter te laten. Zij droegen haar op aan de zorg van de vrouw van een zendeling, die in die stad woonde; het afscheid van het kind was zeer treurig, want deze sterke mannen schreiden over het kleine meisje, totdat haar hair nat was van hunne tranen. Juffrouw ALDERSEY kwam kort daarna te Chusan en nam gaarne de zorg voor de arme kleine vondeling op zich.

ASAN woonde verscheidene jaren bij juffrouw ALDERSEY, eerst te Chusan en toen te Hingpo. Langzamerhand werd het vooroordeel minder en een groot aantal meisjes werd in een bloeiende kostschool opgenomen. Reeds vroeg werd ASAN een ernstige Christin en was een gewaardeerde hulp voor haar geliefde vriendin.

Zij werd de vrouw van een zendeling uit de inboorlingen, en zij en haar echtgenoot zijn het middel geweest om velen van hun landgenooten, die nog heidenen waren, tot Jezus te brengen.

Wie kon voorzeggd hebben, dat het arme, kleine kind, uit een sloot opgehaald, een geëerde zendelinge zou worden? Maar wij weten, dat de Heer niet alleen vernedert maar ook verhoogt; en Hij heeft velen verwekt in het land van Sinim (dat is China; wist gij reeds, dat het in den Bijbel genoemd werd?) om Zijn getuigen te zijn en als lichten te schijnen in dat donkere land. Vergeet niet voor de vrouwen en meisjes van China te bidden.

DE ONFEILBARE HAND.

EN reiziger, die te midden der ontzaggelijke Alpenhoogten door zijnen gids begeleid werd, kwam aan eene plaats, waar het pad werd verengd, aan den eenen kant door eene vooruitstekende rotspunt, en aan de andere zijde door eene huiveringwekkende diepte. De gids, zich met de eene hand aan de rots klemmende, strekte zijne andere hand uit boven den afgrond, opdat de reiziger, door zijn' voet op die hand te zetten, de rotspunt zou kunnen omgaan. De reiziger aarzelde; doch de gids zeide tot hem: »Die hand heeft nog nimmer enig mensch laten ontglippen.» De reiziger stapte op de hand en geraakte veilig de rots voorbij. De geloovige, die in deze duistere en gevaarvolle wereld den HEERE JEZUS tot gids kiest, heeft de hulp van eene onfeilbare hand. Wie, die op Hem vertrouwd, werd ooit teleurgesteld? Hij strekt Zijne hand uit te onzer hulp en verlossing. Te midden der gevaren, houdt Zijne rechterhand ons vast. En hij was het, die zeide: »Mijne schapen hooren mijne stem, en Ik ken ze, en zij volgen Mij, en Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen nimmer verloren gaan; niemand zal ze uit mijne hand rukken. Mijn Vader, die ze Mij heeft gegeven, is meerder, dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders.» »Die hand liet nimmer enig mensch ontglippen.» Welgelukzalig zij, die in die handpalm veilig rusten kunnen, beschermd door haar alvermogen!

De Kleine Zaaijer

VOOR DE JEUGD.

SCHETSEN UIT ENGELSCHE INDIE.

I.

DE Hindoes houden veel van vrome optochten naar zoogenaamde heilige plaatsen, en vooral van het baden in hunne groote rivier de Ganges, waardoor zij, naar hunne meening, gereinigd worden van hunne zonden. Zulke bedevaartplaatsen noemt men »mela's". Gewoonlijk zorgt de een of andere zendeling er tegenwoordig te zijn, waar hij dan ijverig het Evangelie predikt en gedeelten der Heilige Schrift onder het volk verkoopt of weggeeft.

Het volgende is een proeve van de soort toespraken, die de hoorders het meest aantrekt. Zij is afkomstig van den heer C. JORDAN en werd onlangs gehouden bij eene »mela" te Baidymuth.

EEN SLANG IN HUIS.

Een groote, vergiftige slang sloop in een huis en maakte zijn nest in een gat van den muur. De bewoners maakten zooveel misbaar, dat de burens kwamen uitloopen om te zien, wat er gaande was. »Een slang, een vergiftige slang is in huis gekropen! Wat moeten wij beginnen?"

De een zeide: »Gij moet het geheele huis witten." Een ander: »Ik zou het laten verven ook, en den timmerman al de deu-

ren en ramen laten nazien." Een derde gaf den raad: »laat een priester komen en een gebed doen."

Nu, het huis werd gewit en geverfd en de priester kwam zijn gebed prevelen, zoodat het gezin, thans zonder zorg, weer rustig in het huis at en dronk en sliep.

Maar ongeveer een maand later, — het was een donkere nacht en alles sliep, — daar komt de slang uit haren schuilhoek, bijt den vader en wondt hem doodelijk. Twee nachten daarna had hetzelfde plaats met den zoon.

Broeders, vervolgte de zendeling, begrijpt gij deze gelijkenis? Het huis is uw lichaam, het gat in den muur uw hart; de slang is de zonde. Al uw waschen, uw inwrijven, uwe godsdienstplechtigheden zullen evenmin de zonde uit uw hart verdrijven, als kalk en verf de slang uit het huis joegen. CHRISTUS is de eenige medicijn. Gelijk MOZES de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzoo moet de Zoon des menschen verhoogd worden, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."

II.

Een zendeling deelt het volgende mede van een jongeling, als koelie (arbeider) werkzaam op eene plantage bij Kotmalie, waaruit duidelijk de waarheid blijkt van het woord van den Psalmist: »De opening

uwer woorden geeft licht; de eenvoudigen verstandig makende."

Het scheen, dat de knaap, die een bloedverwant kwam bezoeken, een Evangelie van Markus in de Tamil-taal bij zich had. Hij had het gekregen van een zending, in eene 20 mijlen verwijderde school. Blijk-

»daar hebt ge het." De nieuwe bezitter nam het mede naar zijn werk, bewaarde het zorgvuldig en las er gedurig in, totdat hij er uit zag, dat er geen andere weg des behouds is dan door het geloof in JEZUS CHRISTUS. Van dat oogenblik was hij voor het Evangelie gewonnen.

TEMPEL TE SERAMPORE.

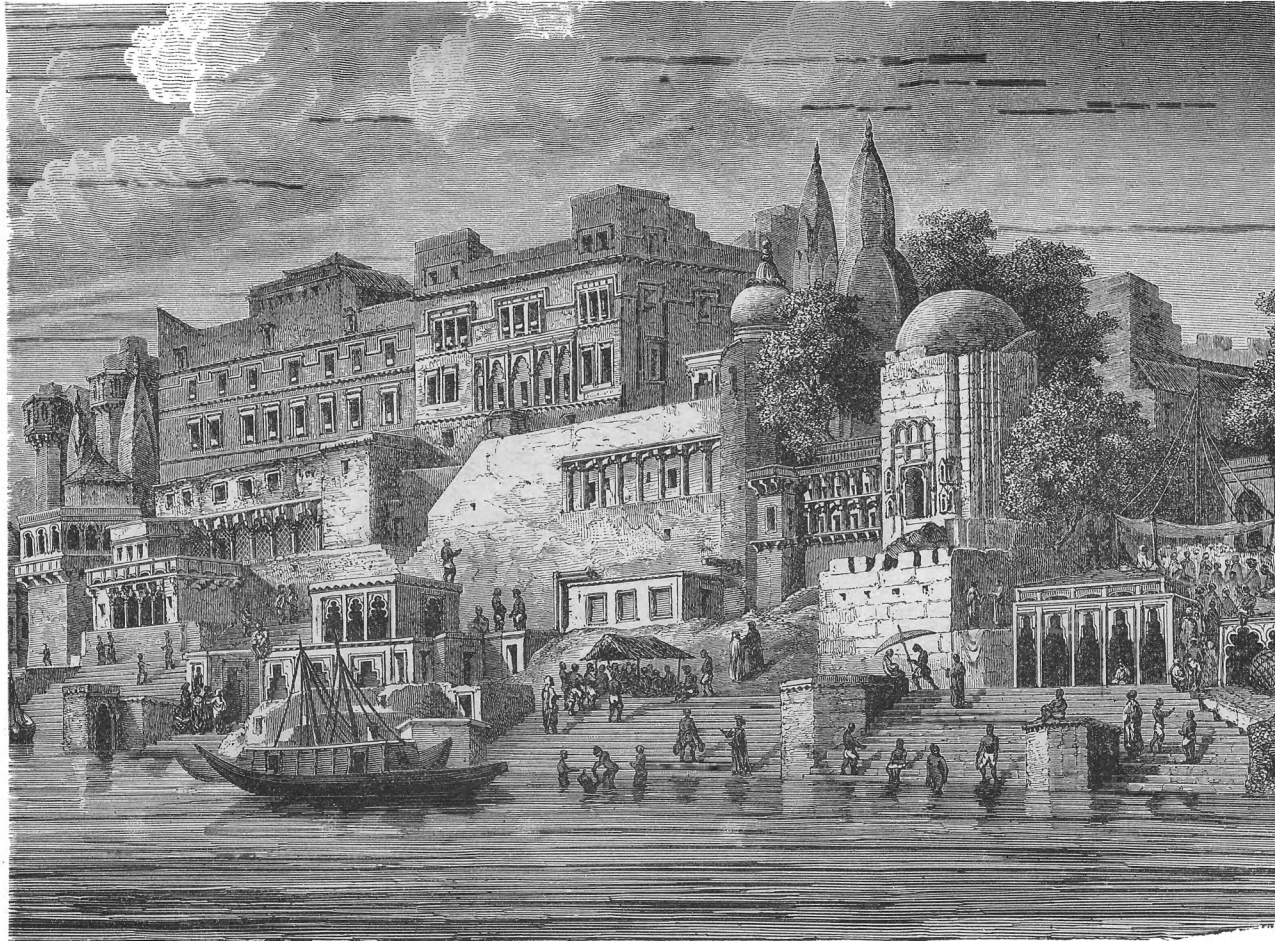
baar onverschillig voor den inhoud, had hij er niet verder naar omgezien, maar God had het in Zijn aanbiddelijk bestuur bestemd om ten zegen te worden voor eene andere ziel, die tot nog toe in de duisternis gewandeld had.

Eens sprak een andere knaap, SILEMBRAM geheeten, hem aan, zeggende: »Als gij dat boek niet wilt hebben, geef mij het dan." — »Goed," zeide de andere,

Korten tijd daarna bezocht een der onderwijzers uit de buurt de plantage en hield er des morgens eene toespraak. Toevallig hadden de koelies dien dag bezigheid in de richting, die hem huiswaarts voerde, wat hem gelegenheid gaf met meer dan een hunner uitvoerig te spreken. Daaronder was ook SILEMBRAM. Hij vertelde den onderwijzer welke verandering er met hem was voorgevallen en gaf zijn vaste voornemen te kennen om Christen te worden. Van dat oogenblik liet de onderwijzer zich aan hem gelegen liggen en gaf hem geregeld onderwijs. De zending, die ongeveer drie maanden later de plantage bezocht, vond zijne kennis zoo voldoende, dat hij hem met vrijmoedigheid den doop toediende, waarbij hij den naam »DANIEL" ontving.

Die naam bleek voor den knaap al zeer gepast, want al spoedig werd hij geroepen om voor de waarheid te lijden. Maar met Gods hulp doorstond hij de proef standvastig. Zoodra zijne heidensche verwanten zagen, dat SILEMBRAM Christen geworden was, stootten zij hem uit, en wilden zelfs niet langer, dat hij met hen zou eten en drinken.

Dit was voor den jongen man een ware bezoeking, want behalve de vervolging, waaraan hij blootstaat, heeft hij nu niemand, die voor hem kookt en moet hij

EENE „MELA” TE BENARES.

zelf maar zien hoe hij wat te eten krijgt. Gelukkig had DANIEL »de kosten berekend» en is hij tot hertoe standvastig gebleven in zijn belijdenis van CHRISTUS.

III.

Het hart van den zendeling wordt niet zelden verkwikt door de bewijzen, die de bekeerlingen geven van hunne liefde tot en hunne trouw aan den Heiland. De mannen, die, zooals gij op het plaatje ziet,

PALMBOOM-KLIMMERS.

in de hooge palmboomen klimmen, die in Zuidelijk Indië zoo overvloedig groeien, vinden daarin hun middel van bestaan. Er is groote bedrevenheid noodig, om zonder gevaar in die boomen te klauteren en er het sap uit te halen, dat voor allerlei

doeleinden gebruikt wordt. Die lieden doen niet anders.

Een hunner werd Christen en terstond besloot hij een tiende van zijn gewin aan den dienst des Heeren te wijden. Dit beliep in een jaar zes roepies (ongeveer f 7.20). Niet veel, zult gij zeggen; maar de man was doodarm en het was werkelijk het tiende van zijn geheele inkomen.

Eens was hij bijna tot in den top van een boom geklommen. Hij werd duizelig en verloor zijn bewustzijn. Zijne handen lieten los en hij viel met een zwaren slag op den grond; wonderlijk genoeg, zonder zich ook maar eenigszins te bezeeren. Later zeide hij: »Het was alsof iemand mij met de handen opving en zachtjes op den grond legde.»

Deze bewaring spoorde hem aan God nog ijverig te bidden hem te steunen in zijne toewijding aan Zijnen dienst en in de volvoering van zijn besluit, den Heere »zijne tienden» te offeren.

De zendeling GOLDSMITH deelt nog eene merkwaardige geschiedenis mede van een jong telegraafbeambte. In eene kerk te Madras werd eene collecte voor het Bijbelgenootschap gehouden, voornamelijk met het oog op eene bezending van Bijbels naar het Teluguland. Na de godsdienst-oefening trad een knaap van 16 jaren in de kamer, waar de zendeling zich bevond, en bood hem tien roepies (zoo wat f 12) aan voor het genoemde doel. De geestelijke was verbaasd en vroeg den knaap opheldering over die groote som. Het bleek toen, dat die tien roepies zijn eerste traktement waren, dat hij als telegraafbeambte had ontvangen. Hij wenschte die som geheel als een dankoffer te wijden aan God, zijn hemelschen Vader.

EEN TEKST IN DEN STORM.

GLJ hebt de naamlijst, die gij ons de laatste zereis gegeven hebt, gezien," zeide de kapitein. »Ja, daar zijn groote dingen gebeurd, mijnheer! Ik verwachtte stellig, de laatste keer naar huis gaande, toen wij door dien ontzaglijken stormwind overvallen waren, dat wij

En toen ik weer op het dek kwam, zeide ik: »Weest goedsmoeds, jongens! God is Zijn woord getrouw; Hij zal ons uit dit gevaar redden, als wij slechts op Hem vertrouwen." Daarna zett'en wij eenige zeilen op, brachten ze in eene andere richting en de wind blies ze recht over-eind; toen onderzochten wij de pomp, en daar was 5 of 6 voet water in het ruim. Nu moeten wij pompen, jongens! voor ons leven, zeide ik, of het zal onder ons weg-

IN DEN STORM.

den laatsten van onze dagen beleefd hadden, — het schip was in zeer treurigen toestand, de steenkolen waren verbruikt, de booten aan stukken geslagen en de nacht brak aan. Toen ik voor weinige minuten naar beneden ging, rustte mijn oog juist op den dagtekst: »God is ons eene toevlucht en sterkte; Hij is krachtelijk bevonden eene hulp in benauwdheden."

»Zie, mijnheer! zij klonk mij als eene stem eens engels in de ooren en het was mij, als voelde ik zeker, dat de Heer ons op de eene of andere wijze wilde sparen.

zinken, het arme schip! God is ons eene toevlucht en sterkte. En tot mijne bevreemding herhaalde ik den geheelen tekst voor hen, maar ik herinner mij op dit oogenblik niet haar geleerd te hebben.

»Laat ons," zeide de kleine Willem, »de zeilen strijken en naar het strand rukken, broeders!" Hieraan voldeden zij en pompten, onder het zingen van den eenen lofzang na den anderen, van vijf uur des namiddags tot ongeveer acht uur den volgenden morgen, toen wij eene visschersboot (logger) in het gezicht kregen. Ik

heesch de Union neêr, die langs de kant in hun boot terecht kwam. Dit gaf mijn scheepsvolk nieuwen moed, en zingende vervolgden wij het werk met de pomp. Deze buitengewone hulp was oorzaak, dat twee aan twee naar beneden konden gaan om een kopje koffie en een weinig eten te nemen, en zij hadden het zeer noodig, mijnheer! want zij waren doornat en onder de armen erg gewond door het dertien uur lange pompen. »En terwijl gij eet, jongens! houdt dan uw oog op den tekst gericht!» Ik geloof, dat zij het deden en er opnieuw troost en sterkte door kregen. Het is een heerlijk ding, mijnheer! om het Woord van God steeds in het oog te houden, maar vooral in zulk een tijd er op te zien. Zoo komen wij ten laatste veilig in de haven.

ONTROL DE BANIER.

ONTROL de banier des Christens! hef haar menigmaal omhoog en sluit u aaneen, waar hare schitterende plooiën tegen de lucht uitwaaien. Weg met flauwe lafhartigheid, trouweloosheid en vrees: Ontvouw de banier des Christens en volg haar met een vroolijk gelaat!

In Gods eigen naam richten wij haar op, deze edele en schitterende banier, opgeheven voor de zaak van CHRISTUS, de zaak van waarheid en recht; de zaak, die niemand kan omver werpen; de zaak, die de overhand moet hebben, omdat de belofte van den Heer nooit kan falen.

Nu, wie is aan des Heeren zijde, wie? Komt, schaart u op Zijn strijdveld. Weest sterk en toont dat gij mannen zijt. Komt

te voorschijn met zwaard en schild! Wat is vrede, als verraderlijk kwaad sluipt in een valsch tooisel van licht? Wat is vrede, als vijanden van Christus zich voor het gevecht bijeen verzamelen?

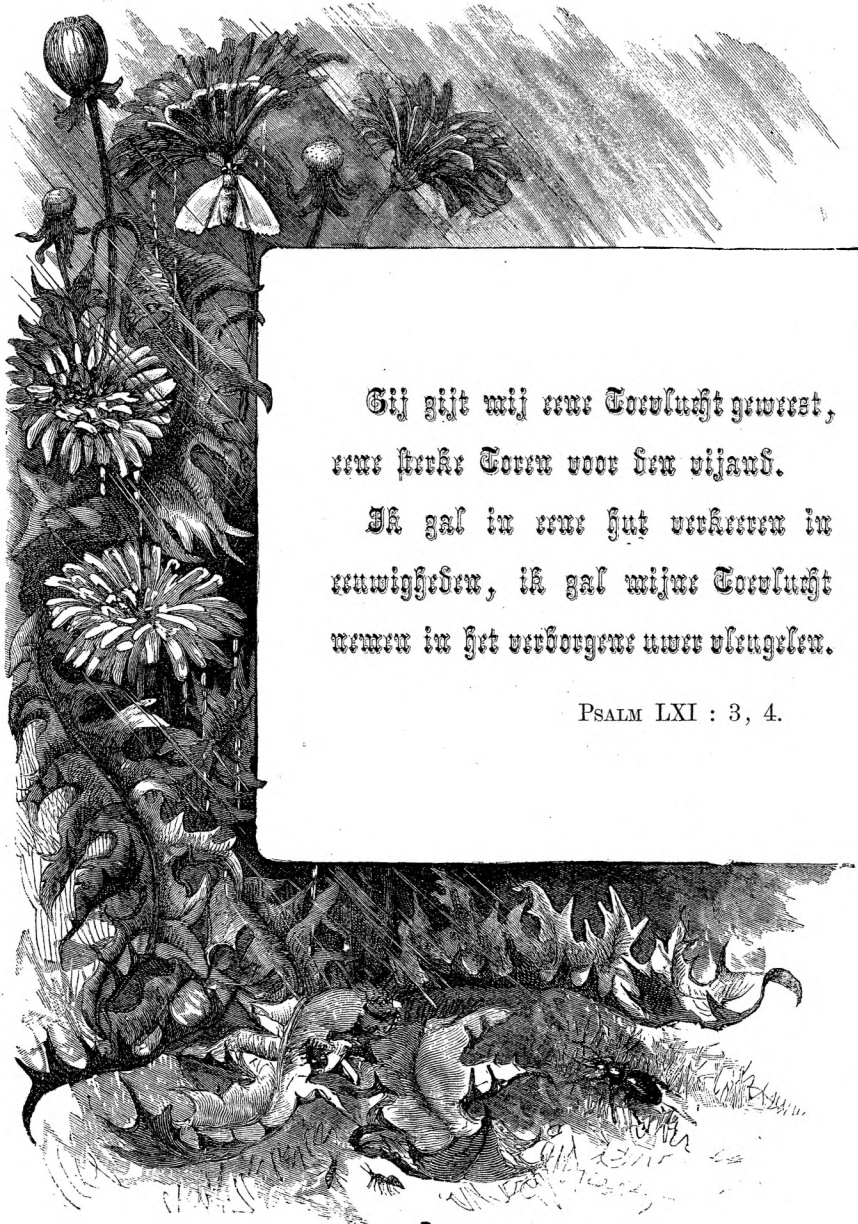
Ontrol de banier des Christens met vaste en onverschrokken hand, want geen bleeke vlag door overeenkomst met de troepen van de Vrees, en geen lafhartige vlag door wapenstilstand met onheil en met kwaad, zou de geloovige en de sterke soldaten van het Kruis voorgaan.

Ontrol de banier des Christens en volg door den strijd het edele leger, dat de martelaarskroon heeft gewonnen; onze voorzaten konden voor waarheid sterven, konden den doodelijken gloed braveeren, en zullen wij de banier laten vallen en haar aan den vijand geven?

Maar als gij haar niet vast durft houden, dan is het verlies voor u alleen, want deze banier van het Kruis zal zegevieren! Zij zal er niet onder lijden, al rust gij onder uwe schaduwrijke boomen, en werpt de overwinnaarskroon weg uit liefde voor vreesachtigheid en gemak.

De Heer der Heerscharen, in wien alleen onze zwakheid sterkte zal worden, zal ons voorgaan om met een machtig strijdlid te overwinnen; en spoedig zal de oorlog voorbij gegaan en de roemrijke triomf gewonnen zijn. De koninkrijken van deze wereld zullen de koninkrijken van zijn Zoon worden!

Gij gijft mij eenen Toevlucht gewest,
eenen sterke Toeren voor den vijand.

Ik zal in eenen hut verkeeren in
eenwigheden, ik zal mijnen Toevlucht
maken in het verborgen uwer vleugelen.

PSALM LXI : 3, 4.

MAANDELIJKSCHE BRIEF VAN DEN REDACTEUR.

LIEVE jeugdige vrienden! Onlangs werd in Duitschland het groote LUTHER-geedenkfeest gevierd. Vier honderd jaren geleden, werd op den 10^{den} November 1483 M A A R T E N L U T H E R, aan wien niet alleen Duitschland, maar de geheele wereld zulk eene onberekenbare schuld van dankbaarheid heeft, te Eisleben geboren als zoon van een armen houthakker of bergwerker.

Gij kent zijne geschiedenis te goed, dan dat ik die hier zou behoeven te vertellen; en gij kent het geheim van zijne groote kracht, waardoor hij de dwinglandij van vorsten en prelaten wederstond: hij was trouw aan zijn Meester en trouw aan zijne eigene overtuiging van hetgeen waar en recht was. Niets kon hem aan het wankelen brengen, terwijl hij wist, dat hij gehoorzaam was aan den Heer, dien hij liefhad. »Hier sta ik; ik kan niet anders,» zeide hij tot den keizer, de keurvorsten, aartsbisschoppen, vorsten en baronnen te Worms; »God helpe mij; ik herroep niets.» En gij weet, dat, terwijl hij op den Wartburg gevangen werd gehouden, na dezen gedenkwaardigen rijksdag, LUTHER den Bijbel vertaalde uit de oorspronkelijke taal in het Duitsch; en dit werk wordt door allen als een edel en heerlijk werk erkend — door eenvoudige Christenen, die verblijd en vertroost zijn door de lieflijke boodschap van Gods genade, hun in hun eigen taal gebracht, zoowel als door geleerde beoordeelaars, die getuigen hoeveel de hedendaagsche Deutsche taal verschuldigd is aan LUTHERS Bijbel voor de zuiverheid, kracht en bestendigheid, haar door dit meesterstuk gegeven.

Gedurende het afgelopen jaar werden

alleen in Duitschland en Zwitserland 287,589 exemplaren van Gods Woord door het Britsch- en Buitenlandsch Bijbelgenootschap verspreid, — en aldus spreekt de groote hervormer en dienaar van CHRISTUS nog, nadat hij bijna vierhonderd jaren geleden gestorven en tot zijne rust ingegaan is. Is er dan niet veel waarheid in de gedachte van een oud schrijver:

Lieflijk geuren, zelfs in 't stof,
Daden tót des Heeren lof.

Gij hebt allen gehoord van de vreeselijke ramp op Java en de naburige eilanden, waardoor zoo vele duizenden omkwamen, verzwolgen door de zeebeving of gedood door de schrikwekkende uitbarstingen van vuurspuwende bergen!

Slechts enkele maanden vroeger had de heer JOHN H A F F E N D E N, Agent te Singapore voor het Bijbelgenootschap, Java bezocht, en daar voor het eerst verscheidene depôts gevestigd in de voornaamste steden, als: Batavia, Depok, Buitenzorg en andere plaatsen. Gij weet, dat Java een onzer Oostindische bezittingen is, en daar zijn vele Christelijke Europeanen, die het gaarne op zich namen, om mede te werken aan de verspreiding van het Woord Gods onder de inboorlingen — meest Mahomedanen of heidenen. Op de andere bladzijde ziet gij een plaatje, waarop twee Javanen zijn afgebeeld met een muziekinstrument, waarop zij gaarne spelen.

In een van zijne brieven beschrijft de heer H A F F E N D E N aldus zijne ondervindingen bij den verkoop van Bijbels aan de inboorlingen:

»Een van de dagen, die ik te Buitenzorg doorbracht, verkocht ik met behulp van mijn oudsten zoon, dien ik medegenomen had naar Java, vier en vijftig exemplaren aan Chineezen en Maleiers, voornamelijk de eerstgenoemden; overal verdrong het volk zich om van mij te koopen en om de geschiedenis van het kruis te

INBOORLINGEN VAN JAVA.

hooren, en ik zou nog wel honderden exemplaren hebben kunnen plaatsen, als ik nog eenige dagen had kunnen blijven. Ik bevond, dat het een zeer goed plan was om met twee personen te werken, zooals bij deze gelegenheid, waarbij ik sprak en mijn zoonkje (die het werk goed verstaat en blij is, als hij mag medehelpen) verkocht."

Waart gij daar niet gaarne bij geweest, om hen te helpen? Sedert de groote aardbeving hebben wij niets van den heer HAFENDEN gehoord, maar ik hoop u toch in de volgende maand weder wat te kunnen vertellen van dat arme schoone eiland Java.

Bij de vergadering van het Comité op 1 October was Dr. MAXWELL tegenwoordig, die gedurende vele jaren geneesheer-zending geweest is op het eiland Formosa, niet ver van de kust van China. Hij was genoodzaakt eenigen tijd tot herstel van zijne gezondheid in Engeland te vertoeven, en gedurende dien tijd maakte hij er zijn werk van eene vertaling uit te geven en te doen drukken van het Oude Testament in wat men noemt den Amoy'schen tongval, een soort van Chineesch, in gebruik in Amoy en op het eiland Formosa, en die door acht tot tien millioen menschen gesproken wordt.

Dit is eene zeer eigenaardige zaak. Misschien hebt gij wel eens gehoord, dat de Chineesche teekens eer woorden voorstellen dan letters, en nu kunt gij begrijpen, dat, als er verschil bestaat in de beteekenis van de woorden, die men bij voorbeeld te Peking en te Amoy gebruikt, de menschen van Amoy niets hebben aan de boeken, die voor Peking gedrukt worden. Dus hebben de zendingen geoordeeld, dat het 't gemakkelijkste was, om geheel op nieuw te beginnen en den Bijbel in de spreektaal te vertalen, dat is: de taal, die het volk in het dagelijksch leven gebruikt, en hem te drukken niet met Chineesche, maar met

Romeinsche letters of in andere woorden met de letters, waarin al onze boeken thans gedrukt worden.

Dr. MAXWELL zegt, dat de Chineezzen deze letters zeer spoedig leeren lezen, meestal in drie maanden. Hij kwam het Comité bezoeken, terwijl hij op het punt stond terug te keeren tot zijn geliefd arbeidsveld op het verre Formosa, om het Genootschap voor zijne mede-zendingen en hemzelve te danken voor de groote weldaad, hun en den velen bekeerden inboorlingen bewezen, door het drukken van de gansche Schrift in een vorm, dien de armste en onwetendste Chineezzen spoedig kunnen aanleeren en verstaan.

Eer ik dezen brief besluit, moet ik u nog eene belangrijke geschiedenis uit de vergadering van het Comité mededeelen. Dr. GAIDZAGIAN, een Armeensche heer, die zich eenige jaren aan den Christelijken arbeid heeft gewijd als geneesheer-zending te Adana bij Tarsus, bezocht die vergadering en deelde de merkwaardige omstandigheden mede, onder welke hij tot het geloof in en de liefde tot den Heer JEZUS CHRISTUS als zijn Zaligmaker was gebracht.

Op zekeren dag, toen hij omtrent zeventien jaar oud was, bezocht hem een vriend, en zeide hem: »Er zijn twee vreemdelingen in de stad gekomen, zouden wij hen morgen niet eens een bezoek gaan brengen?" Hij stemde toe en ging den volgenden dag eene visite maken met zijn vriend bij de Europeesche heeren, die, ik behoef het nauwlijks te zeggen, twee zendingen waren. Gedurende verscheidene uren bleven zij in gesprek over den Christelijken godsdienst en andere onderwerpen, en toen de bezoekers wilden heengaan, toog een der zendingen of zij nog eenige minuten wilden blijven om te bidden. Zij vonden dit goed en knielden aan zijde der Zendingen neder in het bed tot God.

Den volgenden dag kwam de vriend van Dr. GAIDZAGIAN tot hem en zeide: »Hoor eens, die heeren zijn in haast naar Cesaréa vertrokken, en ik zie met leedwezen, dat zij eenige boeken vergeten hebben.» »Wat hebben zij dan achtergelaten? Mag ik ze zien?» Daarop werden de boeken voor den dag gehaald en bleek het, dat het vier deelen van het Nieuwe Testament en eenige tractaatjes waren. »Ik geloof niet, dat zij de boeken vergeten hadden,» zeide Dr. GAIDZAGIAN toen hij dit vertelde; ik denk, dat de goede zendelingen ze met opzet daar hadden gelaten. Ik vroeg verlot er een van te lezen en nam het mede. Maar het was een Protestantsch boek en ik durfde het in mijn huis niet lezen, noch aan mijne moeder of zusters er van spreken. Daarom ging ik naar eene eenzame plaats in de bergen en onderzocht daar gedurende meer dan zes maanden gedurig het Woord. Alleen mijn Hemelsche Vader onderwees mij door Zijn Woord; en ik leerde, dat ik een groot zondaar was en JEZUS een groot Zaligmaker. Door dien dierbaren Zaligmaker ben ik voor eeuwig gelukkig geworden.

Spoedig daarop begon ik te prediken, — toen studeerde ik in de medicijnen — en nu heb ik reeds elf jaren te Adana een huis, waar ik zieken ontvang en behandel en waar ik tracht hen naar lichaam en ziel beiden te genezen.» Toen vroeg hij om eenige exemplaren der Schrift in het Armenisch, om daar te gebruiken en deze werden hem met vreugde toegestaan door het Comité.

Hier moet ik eindigen, daar ik geene plaatsruimte meer heb, maar ik hoop, als wij gespaard blijven, in ons nommer van Maart voort te gaan met u een gedeelte te verhalen van wat God voortdurend door de geheele wereld werkt door middel van Zijn gezegend Woord.

Geloof mij, uw oprechte vriend,

DE REDACTEUR.

WILT GIJ OOK EEN HANDJE HELPEN?

WEET ge, lieve kinderen! waar het eiland Sint Thomas ligt? Ik zal u alleen zeggen, dat het aan Denemarken behoort en in West-Indië gevonden wordt; waar — moet ge nu zelf maar eens op de kaart opzoeken. Het is nu meer dan 150 jaren geleden, dat de zendelingen der Broedergemeente daar voor het eerst de blijde boodschap brachten, dat onze Heer JEZUS CHRISTUS is op aarde gekomen, om zondaren zalig te maken. Nu zijn er op dit en het nabij gelegen eiland Sint Jan te zamen 2500 lidmaten der Broederkerk.

Toen het feest werd gevierd van het 150jarig bestaan der zending, dus in 1882, werd besloten eene nieuwe kerk te bouwen, die ongeveer f 33,000 zou kosten. Men was daarmede bezig, toen het navolgende plaats had.

In de maand April van het jaar 1883 kwam een stoomboot van Zuid-Amerika en legde, zooals gewoonlijk, op Sint Thomas aan. Een der passagiers, een vriend des Heeren en dus ook der Zending, ging aan wal, om het eiland eens te bezien. Toen hij in de hoofdstad kwam, zag hij een menigte negers, mannen, vrouwen en kinderen, die allen op het hoofd een vracht steenen droegen; de mannen veel, de vrouwen minder, de kinderen een of twee, zooveel als ze er dragen konden. Hij begreep niet, wat dit beduidde en vroeg het aan een vrouw, die met een kleinen jongen samen liep, beiden met steenen beladen. »Wij bouwen een nieuwe kerk, mijnheer!» antwoordde de jongen, »wilt gij ons een handje helpen?» De vreemdeling was diep getroffen en vernam nader, dat eenige negers, nadat zij in het zweet huns

aangezichts hun hard dagwerk hadden verricht, zich hadden aangeboden, om op deze wijze hunne liefde en dankbaarheid te betoonen voor de verkondiging van het Evangelie in hun midden.

Hoe vindt ge dit? En kunt ge hieruit niet iets leeren? Welnu, het Bijbelgenootschap, dat in alle landen der wereld Gods dierbaar Woord helpt verspreiden, heeft daartoe veel geld van noode. Kunt gij niet elke week een cent of een halve cent daarvoor afzonderen? Doet die dan in een busje; vraag ook aan uwe ouders en oude en jonge vrienden, zooals ik het nu aan u vraag: »Wilt gij ook een handje helpen?»

EENE WARE GESCHIEDENIS.

MOEN ik nog te Amsterdam woonde en papieren van waarde, die men »effekten» noemt voor anderen kocht en verkocht, kwamen op zekeren morgen een paar mensen bij mij aan 't kantoor, man en vrouw, waarvan de man aan handen en aangezicht de sporen vertoonde van brandwonden en mij ongeveer het volgende verhaalde: Ze waren boerenluf en bezig niet ver van Amsterdam een nieuwe woning te bouwen; nu huisden ze, zoolang tot dat deze zou gereed zijn, in een houten schuur op hun erf. Maar deze schuur was, in hun afwezigheid, totaal afgebrand. Nu hadden ze eenige Russische en Oostenrijksche effekten in bezit, waarmee ze hun nieuw huis moesten betalen. Die papieren hadden zij op de plank van de bedstee geborgen onder een grooten, zwaren, gebonden huisbijbel. Ook de bedstee was verbrand en het beddegoed, maar onder asch en puin werd de Bijbel weêrgevonden,

die wel beschadigd, maar niet verbrand was, en daaronder, zorgvuldig bewaard, eenige overblijfsels van de effekten. Ze waren voor een groot deel verbrand; maar nu bleek het, toen ik die overgeblevene stukken nauwkeurig onderzocht, dat er juist nog genoeg voorhanden was, om de nommers en grootte van elk der stukken te bewijzen. Ik begaf mij toen met die goede lieden naar den Oostenrijkschen consul en het kantoor, waar de Russische fondsen thuis behoorden; daar vernamen wij, dat de bewijzen voldoende waren en dat de eigenaars na een bepaalden tijd voor de verbrande weder nieuwe, gangbare stukken konden verkrijgen.

Gij kunt u de vreugde dezer lieden voorstellen, die zekerlijk God hebben gedankt voor zoo wonderlijke bewaring hunner effekten, die zij zoo hoog noodig hadden, om hun huis te kunnen betalen. Maar deze geschiedenis kan ons nog aan eene andere waarheid herinneren, als aan die, dat Gods vaderlijke trouw over alles gaat. Hier was het inderdaad de Bijbel, die het middel was geweest, om hun bezitters voor geldelijken nood te bewaren. Waren de effekten niet onder zijn hoede neêrgelegd, ze waren ongetwijfeld tot asch verbrand. En zoo is het ook met de onwaardeerbare en eeuwige schatten onzer ziel; door het Woord van God worden ze ons geschonken en voor ons bewaard; zonder dat gaan wij eene zekere en eeuwige ellende tegemoet. Leert daarom vroeg dat woord waardeeren, kennen, liefhebben; helpt het verspreiden, en zij het voor u en voor velen tot een toevlucht en schild in tijden van benauwdheid.

W. v. O. B.

De Kleine Daaier

VOOR DE JEUGD.

VICTOR'S BIJBEL.

De kleine VICTOR woonde op het Talstaffplein, in een der armoedigste buurten van Londen. Hij verlangde sterk een »eigen» Bijbel te bezitten. Eigenlijk alleen om hem tevreden te stellen, stond zijne moeder hem toe er een te koopen, met afbetaling van vijf Centen per week. Die Bijbel kostte f 1.15 en VICTOR was er overgelukkig mede. De juffrouw, bij wie hij hem gekocht had, las hem de geschiedenis van SAMUËL voor. »Ik wenschte, dat ik ook een SAMUËL werd,» zei VICTOR. — »Dat kan niet,» sprak zijne moeder, »gij heet nu eenmaal VICTOR.» Maar de knaap antwoordde ernstig: »Zou God mij dan niet braaf willen maken, omdat ik VICTOR heet?»

Op een andere keer sprak hij: »Moeder! waar wonen de Engelen?» — »Weet ik het!» was het barsche antwoord. — »Maar moeder! moet u dat niet weten? Gij zegt ik moet mijn gebedje opzeggen, maar nooit knijelt gij eens met mij neder om te bidden, zooals

de bijbeljuffrouw deed. Ik vind het zoo naar, dat ge het altijd zoo druk hebt, als zij eens hier komt. Zij heeft gevraagd of ik naar de Zondagschool mag gaan.»

»Neen,» was alles wat hij tot bescheid

kreeg. Drie weken later sprak hij: »Moeder! als ik de heele week goed oppas, mag ik dan naar de Zondagschool gaan?»

»Ik zal eens zien.»

De Zondag kwam, VICTOR ging naar de Zondagschool en kreeg twee kaartjes. De versjes, die er op stonden, moest hij voor den volgenden Zondag van buiten leeren. Zoodra hij tehuis kwam, begon hij het versje te zingen:

Ach, was ik ook een Engel!

»Daar hebt ge het al,» riep zijn vader uit, »als dat kind naar de Zondagschool gaat, zal zijn hoofd gauw op hol raken.»

»Ach, vader! mag ik aanstaanden Zondag weer gaan?»

»Neen, nooit meer.»

»Mag ik vroeg naar bed gaan, moeder?»

»Waarom?»

»Dan haal ik het kussen over mijn hoofd en zing dan zachtjes: Ach, was ik ook een Engel.»

Den anderen morgen zei VICTOR: »Ik geloof, dat ik spoedig een engel zal zijn, moeder!»

»Gekheid, kind! het zou uws vaders dood zijn, als u iets overkwam. Hij heeft niet graag, dat ge naar de Zondagschool gaat, juist omdat ge zulke vreemde dingen zegt.»

»Misschien ga ik naar den hemel. Kinderen mogen ook in den hemel komen,» was al wat hij antwoordde.

Kort daarna kreeg VICTOR een purperkoorts en stierf. Even vóór zijn dood zong hij nog zoó goed hij kon: »Ach, was ik ook een Engel!»

De bijbeljuffrouw hoorde het geval en ging de ouders bezoeken, om met hen te bidden en zooveel mogelijk te troosten. Dit bezoek had zooveel uitwerking, dat zij den volgenden Zondag naar de kerk gingen, wat zij in tien jaar niet gedaan hadden. »Victor's Bijbel houd ik,» sprak de vader bewogen. Bij het openslaan viel een der

Zondagschoolkaartjes uit het boek. Tot zijne verrassing stond daarop juist de tekst, dien de leeraar dien morgen behandelde: »Heden, indien gij Zijne stem hoort, verhardt uw hart niet.»

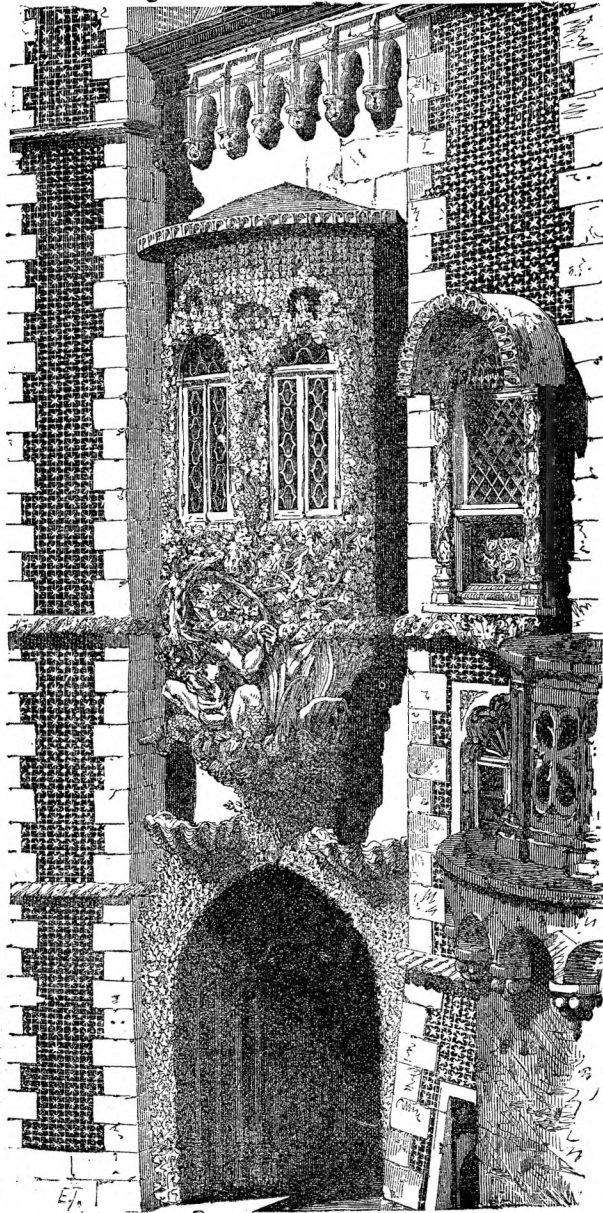
De prediking werd gezegend aan het hart der ouders. Zij hebben nu den Bijbel om zijnszelfs wil lief en onderzoeken hem vlijtig.

MANUELLA.

DEN volgenden brief vonden wij in een Engelsch tijdschrift.

Mijnheer de Redacteur! Reeds sedert eenigen tijd bekwam mij de lust uwe jonge lezers, voor zoover zij den Heer Jezus kennen en liefhebben, Hem, »die ons liefgehad en Zichzelven voor ons overgegeven heeft,» eens te vragen, toch ook de Portugeezen te gedenken in hunne gebeden. Waarschijnlijk hooren de kinderen zelden iets omtrent Portugal. Dat zal wel de reden zijn, waarom zij niet voor dat land bidden. Wanneer ik echter zie op de duisternis en de onkunde, waarin mannen, vrouwen en kinderen hier leven, wenschte ik van harte, dat dit in Rome's macht onderworpen land ook een plaatsje in hunne gebeden besloeg.

Om de jongelieden daartoe aan te moedigen, wil ik hun iets vertellen omtrent het werk der evangelisatie in Portugal. In antwoord op mijn gebed, zond God mij in het vorige jaar eene lieve bijbelvrouw (vrouwelijke evangelist). Zij is geene Portugeesche, maar van Corunna in Spanje afkomstig. Toen zij, nu acht jaar geleden, bekeerd werd, leerde zij lezen en schrijven, ten einde het Woord Gods zelf te kunnen onderzoeken. Sedert hare bekeering heeft

zij veel te leiden gehad, zoo zelfs, dat de vervolging haar eindelijk dwong Spanje te verlaten. Gelukkig verheugt zij zich er in te *mogen* lijden om der gerechtigheid wil. De Heer is haar helper, en bewust van wat Hij voor en in haar gedaan heeft, brengt zij met blijdschap de boodschap des heils aan hen, die in dit land nog in de donkerheid wandelen.

Elken Dinsdagavond brengt zij bij mij door. Zij deelt mij dan hare ervaringen mede en wij bidden samen om een zegen op het heerlijke Woord, dat velen door haar voor het eerst vernemen. Voorts lezen wij met elkander de Schrift en vinden daarin zooveel troost en aanmoediging, dat wij ons verblijden kunnen als degenen, die een rijken buit vinden.

Gisteren verhaalde MANUELLA mij, dat zij, terugkeerende uit een onzer ziekenhuizen, die zij wekelijks bezoekt, en over een markt gaande, eenige vrouwen in druk gesprek zag. Met de bede in het hart, dat de Heer haar een woord zou te spreken geven, voegde zij zich bij de vrouwen, juist op het oogenblik, dat eene van haar luid uitriep: »O men Deus!» (O mijn God!)

»Goede vriendin! wie is uw God?» vroeg MANUELLA.

De vrouw keek haar verwonderd aan, maar MANUELLA herhaalde de vraag, er vriendelijk bijvoegende: »Zeg mij maar eens wie uw God is, dan weet ik tegelijk of hij ook de mijne is.» Op deze wijs tot antwoorden gedrongen, zei de vrouw: »Wel, mijn God is de Heere JEZUS CHRISTUS.»

Eenigzins verwonderd over dit antwoord, hernam MANUELLA: »Nu, zeg mij eens wat meet van Hem. Heeft Hij uwe zonden vergeven en uwe ziel gered?»

»Dat niet,» sprak de vrouw, »maar ik heb veel over Hem gelezen, en wat gij daar zegt, daar heeft de pastoor mij nooit over gesproken. Eens kocht ik op de markt een boek, *Nieuw Testament* heet het. Daar lees ik graag in, en ik houd veel van de lessen, die er in voorkomen.»

Natuurlijk nam MANUELLA de gelegenheid waar, om haar JEZUS en zijne zondaarsliefde te verkondigen. Zij vertelde, hoe Hij vóór acht jaren hare zonden vergeven en haar gered had en hoe bereid Hij was om ook hare hoorders te behouden. Zij wees er op, hoe Hij in de wereld gekomen was om de verlorenen te zoeken en zalig te maken. De vrouw werd door een en ander diep getroffen en verzocht MANUELLA dringend haar nog meer te vertellen van dien JEZUS, van wien zij gelezen had.

Onze lieve bijbelvrouw houdt het er voor, dat de Heilige Geest bezig is aan het hart dezer arme vrouw te arbeiden, en wij bidden dien Geest, dat het Hem behage van het Zijne te nemen en het haar te schenken. Sedert vele jaren zaait het Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap het goede zaad in Portugal. Thans schijnt het in sommiger hart en leven vruchten te gaan dragen. Nu, wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is: »het *zal* niet ledig wederkeeren.»

Ik verzoek u, uwe jonge lezers op te wekken met ons te bidden, om eenen

rijken zielenoogst onder de Portugeezen; te bidden ook, dat MANUELLA moge bekwaam gemaakt worden, om de boodschap des heils te brengen aan de vele geestelijk ellendigen in dit land.

Misschien wordt het mij vergund u later nog iets meer van die koopvrouw mede te deelen. Ondertusschen verzoek ik uwe lezers nogmaals Portugal in hun gebed niet te vergeten.

J. HENRIETTA STEWART.

Lissabon, 25 Juli 1883.

EEN BEZOEK AAN KYE-LANG.

HERBORGEN achter de met eeuwige sneeuw bedekte toppen van het Himalaya-gebergte, aan de grenzen van het bijna onbekende Thibet in Midden-Azië, bevinden zich eenige Moravische zendelingen, die daar, afgescheiden van de beschaafde wereld, reeds verscheidene jaren hebben doorgebracht en zich menige opofferingen hebben moeten getroosten, maar die, ondanks dit alles, trouw zijn gebleven aan hunne roeping, om het Evangelie tot aan de einden der aarde te prediken.

Nevensgaand plaatje stelt eene afbeelding voor van de zendingspost Kye-Lang, waar de eerwaarde heer F. REDSLOB en zijne echtgenoot thans werkzaam zijn. In de nabijheid bevindt zich eene andere post, Poo genaamd, waar de heer J. E. PAGELL en zijne echtgenoot gedurende vele jaren werkzaam waren, tot zij in Januari van het vorige jaar, slechts enkele dagen na elkander, tot de eeuwige rust zijn ingegaan. Dertig jaren lang hadden zij onafgebroken gearbeid onder de arme, onwetende inwoners van Thibet, die, als aanhangers van het Boeddhisme zich slechts noode

tot den Christelijken godsdienst lieten bekeeren. De tegenwerking, die de zending PAGELL daar ondervond, was zoo groot, dat bij zijn dood er zich slechts zes openlijke belijders van het Christendom bevonden, maar toch kan van hem ten volle gezegd worden, dat zijn werk »niet ijdel was in den Heer.”

Het is lang niet gemakkelijk, om Kye-

uit deze plaats het Evangelie verder in Thibet te verbreiden, daar de vorst van dit land, GOOLAB SINGH, hen verboden had zich in zijn rijk te vestigen. In het begin hadden zij over medewerking niet te klagen. Zelfs hielpen eenige Lama's of Boeddhistische priesters in eigen persoon, om de steenen voor het te bouwen huis aan te dragen. Zoodra zij voldoende met

DE ZENDINGSPPOST TE KYE-LANG.

Lang te bereiken. Men moet eenige passen, die ongeveer 13,600 voet boven den waterspiegel van de zee liggen, overtrekken, en hoewel de plaats slechts 150 mijlen van Simla (een der zomerverblijven van den Gouverneur-Generaal van Engelsch-Indië) gelegen is, duurt de reis van deze plaats tot Kye-Lang minstens veertien dagen. Kye-Lang zelf ligt 10,000 voet boven den waterspiegel der zee.

In 1856 begonnen drie Moravische zendingen, PAGELL, HEYDE en JAESCHKE, hier hun arbeid, met het doel om van

de taal van het land bekend waren, begonnen zij gedeelten van de Heilige Schrift te drukken door middel van eene handpers, die HEYDE uit Simla had medegebracht. Onderstaande regelen geven eene korte beschrijving van het werk, dat deze ijverige pionniers van het Christendom destijds hadden aangevangen:

»Wij bezochten al de omliggende dorpen en predikten het Evangelie van de plattedaken der huizen voor een groot aantal belangstellende toehoorders. Ook ondernamen wij grootere tochten, die soms weke

duurden, ten deele te voet, maar grootendeels te paard, en verspreidden overal een groot aantal tractaatjes enz.; deze werden gedragen hetzij door koelies, hetzij door kameelen, het wanstaltige, maar toch zoo nuttige lastdier in het Himalaya-gebergte. Aan allen, die wij ontmoetten, werd het Evangelie verkondigd, aan monniken in hunne kloosters, aan kooplieden in hunne karavansera's of hunne tenten, aan de inwoners van steden en dorpen. De ontvangst, die ons overal te beurt viel, was buitengewoon gunstig. Wel trachtten de geestelijken ons tegen te spreken, maar zij waren ons niet vijandig; de lagere volksklasse schudde het hoofd en zeide: »Wij zijn zoo dom als de beesten — wij begrijpen u niet!» maar zij schenen toch gaarne te hooren naar de woorden, die, hoe gebrekkig ook verkondigd, hun toch eenig denkbeeld gaven van de onkunde, waarin zij naar ziel en lichaam verkeerden.»

De lama's of priesters waren bijna allen buitengewoon onwetend; maar zij oefenen eene verbazende macht uit over hunne onderhoorigen, hetwelk vooral blijkt uit de zware belastingen, die zij hun opleggen en de moeilijke diensten, die zij van hen eischen. Zij beweren de toekomst van een pasgeboren kind te kunnen voorspellen; men meent, dat zij in staat zijn booze geesten te kunnen verdrijven en allerlei ziekten te kunnen genezen; zelfs worden zij geraadpleegd omtrent den gunstigsten tijd om te zaaien en te oogsten. En toch, de eerste, die eenige jaren nadat de zendingspost was gevestigd, tot het Christendom bekeerd werd, was een lama. Zijne ambtgenooten vernamen het en besloten hem ter dood te brengen, welk vonnis zij, bij gelegenheid van een gemeenschappelijke maaltijd ten uitvoer brachten. Hieruit bleek, dat hoewel men er niet openlijk voor uitkwam, er toch een ingekankerde haat tegen het Christendom bestond.

In 1865, dus negen jaar nadat de eerste

zendelingen uit Engelsch-Indië waren aangekomen, werd de eerste inboorling gedoopt en ontving toen den naam »Nikodemus.» Hij stierf korten tijd daarna, maar anderen begonnen den Zaligmaker te belijden, en thans, zooals de heer REDSLOB onlangs schreef aan de Zending-Vereeniging, die nu de Evangelien in de Thibetaansche taal doet drukken, zijn er negen en twintig personen te Kye-Lang en zes te Poo, die Christenen zijn geworden. En dit is de vrucht van een moeilijken arbeid gedurende negen en twintig jaren! Met reden mag van hen gezegd worden: »Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen.» (Openb. 13 : 10).

Maar er zijn toch gunstige voortekenen. De Boeddhisten beginnen bevreesd te worden. Zij staan op het punt, om te Kye-Lang een tempel voor een hunner »heiligen» te bouwen (want zij hebben kloosters, heiligen, kruisen, wierook en rozekransen, die alles veel overeenkomst hebben met die der Roomsche-Katholieke kerk). Zij hopen op deze wijze den invloed dier lastige Moravische zendelingen tegen te gaan; maar ik vrees, dat hun heilige hier al zeer weinig zal uitvoeren.

In eene volgende aflevering hoop ik u het een en ander mede te deelen van het bezoek, dat een der zendelingen gebracht heeft bij Sir JOHN LAURENCE, vroeger Gouverneur-Generaal van Engelsch-Indië, terwijl deze zich te Simla bevond en welke dingen de zending van dit bezoek terugbracht. Men deelt van hem mede, dat hij den geheelen afstand te voet aflegde. Zijne kleeding bestond uit een ruw, kemelsharen kleed, dat in het dorp geweven was en door de broeders was geknipt en genaaid. Hij droeg geen schoenen, maar sandalen, uit hennep en dichte koorden vervaardigd. Zijne bagage bestond slechts uit een koffiekann, die hij in den eenen, en een Bijbel, dien hij in den anderen zak droeg. Daarboven gaat er nog een verhaal rond van

hem, omtrent eenige waskaarsen, die men hem ten geschenke gaf, welk verhaal u zeker wel zal bevallen.

Vergeet dus niet in het nummer van de maand April dit verhaal te lezen, en wat ik u bidden mag, vergeet deze dappere zendelingen niet; bidt God vurig, dat Hij hen steune in het moeilijke werk, om Zijn woord te verspreiden onder de onbeschaafde inwoners van dat land, dat tusschen de bergen verborgen, ver van hier in het midden van Azië gelegen is.

B.

DE KRACHT DES WOORDS.

GNGEVEER vier jaren geleden kwam een kolonist van uit Algiers terug. Marseille doorgaande, werd hem door eene vrouw een Nieuw-Testament gegeven. De arme man, die niet lezen kon, nam dat boek met zich in de bergen van Isère. Zijne dochter, die eenen landeigenaar zijnen oogst hielp binnenhalen, sprak tot haren baas over dat boek van haar vader en bracht het hem mede. Toen de man hetzelfde inzag, werd hij zeer verblijd, eenen schat gevonden te hebben, onvergelykelyk grooter dan zijn mis-boek. Hij las het met de grootste oplettendheid. Het bleek hem, dat er een zeer wijde en diepe kloof bestaat tusschen de leeringen van **CHRISTUS** en die der Roomsche kerk. Evenwel bleef hij den dienst in de Roomsche kerk bijwonen; maar de prediking dáár stelde hem zóó te leur, dat hij huiswaarts keerde, en, door eene onweerstaanbare behoefte gedrongen, knielde hij neder en smeekte hij God, hem een beteren godsdienst te doen kennen dan den zijnen. Toen sloeg hij zijn Nieuw-Testament op, en dat werd hem beschenen door een nieuw licht.

Hij vond vrede met God, zeide de misvaarwel en verzamelde zijne vrienden en geburen rondom het Woord van God, met hem biddende.

Hij begon gansche dagen en nachten door te brengen met het lezen der Heilige Schrift. Elke gelegenheid der waarheid getuigenis af te leggen, werd door hem waargenomen.

De priester van zijn kerspel stelde alle pogingen in het werk, den man weder in den schoot der Roomsche kerk terug te brengen; doch te vergeefs. Nu, die priester zelf werd overtuigd van zijne eigene onkunde en zeide: »Die man jaagt mij schrik aan; hij zou zelf den duivel vervaard maken!» Waarop onze vriend antwoordde, dat een waar christen, die leeft in **CHRISTUS**, waarlijk den duivel kan doen sidderen.

De Protestantsche leeraar **DELAVENS** te Grenoble gaat te S. vergaderingen leiden, en daar bestaat thans eene kleine gemeente van vijftien bekeerde personen, welke allen door hunne geboorte tot de Roomsche kerk hebben behoord, en die, zonder de hulp van eenigen leeraar of onderwijzer, maar alleenlijk door het geschreven Woord tot het evangelisch geloof gebracht zijn geworden.

M. E. VERNER.

EEN GOED BESLUIT.

GEDURENDE den tijd, dat ik eene predikantsplaats in het district van Leicester had, dat nu weinige jaren geleden is, was het een gelukkig voorrecht voor mij, eenige van mijne armere vrienden van de gemeente gedurende de winteravonden wekelijks op eene Bijbellezing te ontmoeten. Eens in de maand las ik gewoonlijk eenige van de vele be-

langwekkende daden voor, waarvan de jaarlijksche verslagen van het Britsch- en Buitenlandsch Bijbelgenootschap of het Zendelinggenootschap overvloeien.

Eens op een avond, ik herinner het mij nog zeer goed, vroeg een oud lid, die de lezing bijwoonden, om eene bus, opdat zij geld voor het Bijbel-Genootschap zou kunnen inzamelen, er bijvoegende: »Ik zou gaarne iets voor JEZUS doen voordat ik sterf. Ik ben nu zeventig jaar en ik heb nooit iets voor JEZUS gedaan.» Met blijdschap gaf ik haar eene bus, zeggende dat zij de bus drie of vier maanden kon behouden, voordat ik haar begeerde te openen; maar tot mijne verbazing bracht zij de bus reeds binnen eene maand, terwijl zij mij met groote blijdschap vertelde, dat zij haar gevuld had en dat zij wilde trachten haar weêr te vullen voordat ik het verlangde, zeggende: »Ik wil gaarne trachten mijn verloren tijd weder goed te maken.»

Lieve lezer, hebt gij alles gedaan wat gij doen kunt om Gods Woord bekend te maken? Hebt gij ook eenigen verloren tijd goed te maken?

EEN MOHAMEDAANSCH BIDDER.

HEN van de gezichten, waardoor een Engelsch reiziger in de Oost altijd het meest getroffen wordt, is, dat het volk altijd hunne gebeden in het openbaar doet. Wanneer de zon op of onder gaat, dan ziet ge den vromen Mohamedaan, wat ook zijne bezigheid zijn moge, voorzichtig zijn stukje tapijt uitspreiden, zijne schoenen uittrekken, en in eens is hij verdiept in de formuliergebeden, waarvan men hem geleerd heeft, dat hij ze gedurig herhalen moet. Hij aarzelt nooit: de Profeet heeft

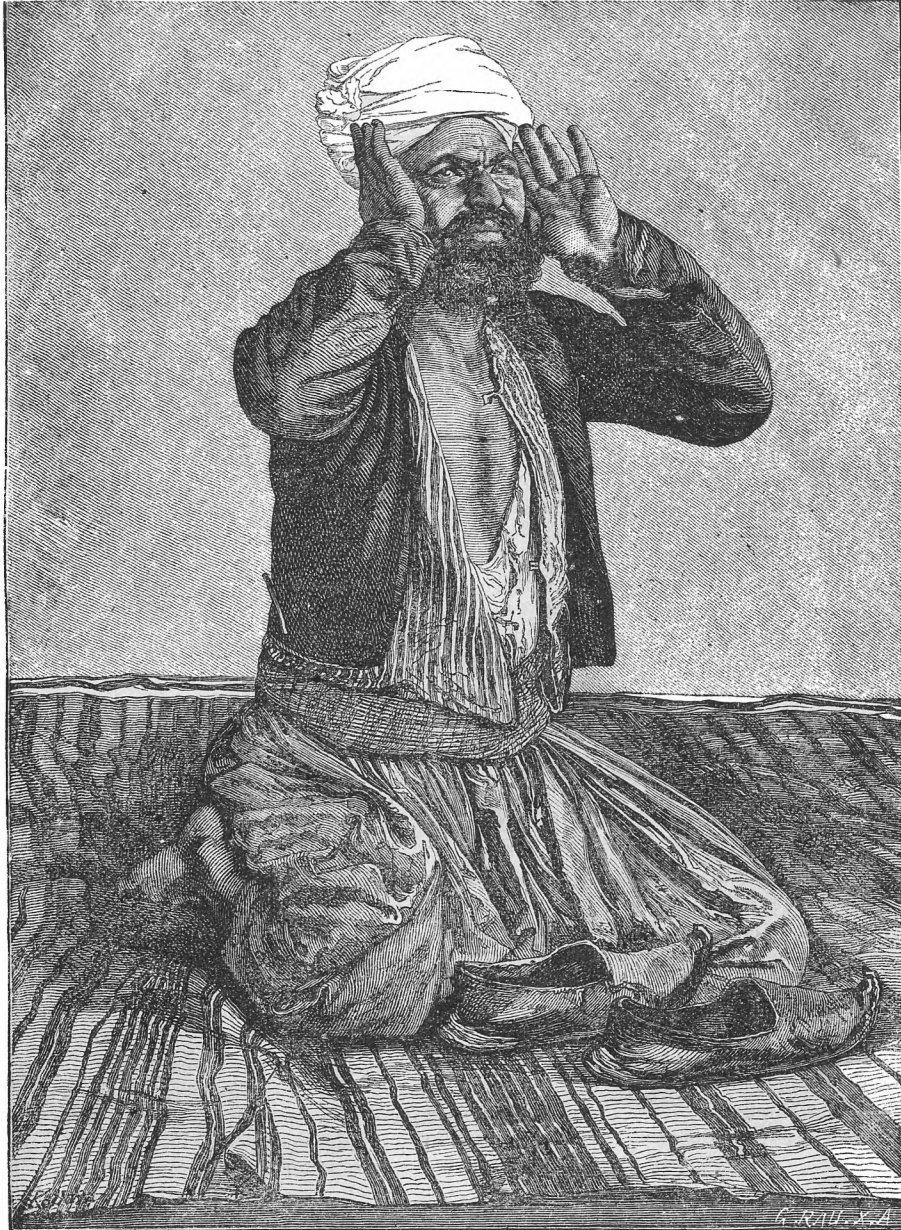
hem bevolen te bidden en daarom bidt hij. Het is een vorm, inderdaad, en er moge weinig opwellende, hartelijke dankzegging en smeekgebeden uit zijne ziel tot zijnen hemelschen Vader opstijgen, — maar toch, welk eene gewichtige les van gehoorzaamheid heeft ieder van ons in dien armen onwetenden Mohamedaan, van wien wij op de andere bladzijde de teekening zien. Hij bidt, omdat hij gelooft dat het zijn plicht is dit te doen. Wij bidden, omdat wij behoefte gevoelen om onze nooden aan onzen Vader, die in den hemel is, bekend te maken. En daarenboven, welk eene vreugde moet het voor ons zijn naar den Heer JEZUS, onzen Zaligmaker, onzen ouderen Broeder te mogen zien en tot Hem te zeggen:

O JEZUS! die den strijd volstreedt,
Die lijdend badt en biddend leedt,
Wil Gij ons bidden leeren;
Uw Geest vuur' onzen ijver aan,
Die leer' ons tot den Vader gaan
En Hem als Vader eeren.
Zoo worden wij reeds hier bereid
Voor 't eeuwig lied der dankbaarheid.

En zouden wij althans niet iets kunnen doen, door hen de geschreven boodschap van Christus' liefde in handen te geven, opdat deze hen, die nu den Vader in onwetendheid aanbidden, te leeren op welke wijze zij Hem mogen naderen.

Vrijmoedigheid hebbende om in te gaan in het heiligdom door het bloed van JEZUS. Op eenen verschen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vleesch.

't Is vruchteloos voor ons te weten
Hoe weinig slechts mijn Bijbel kost;
Indien wij voortgaan te vergeten
Hoe kostbaar hij ons wezen most.
De oordeelsdag breekt eenmaal aan,
Die zal ons duid'lijk doen verstaan
Of hij voor ons een grooten schat
Of weinig waarde voor ons had!

EEN MOHAMEDAANSCH BIDDER.

MAANDELIJSCHE BRIEF VAN DEN REDACTEUR.

LIEVE jeugdige vrienden! Als gij dit blaadje ontvangt, zijn wij in 't pas begonnen jaar reeds weder tot de Lentemaand genaderd. Rusteloos gaat de tijd voort; laten wij ons afvragen of al deze voorbij snellende maanden en jaren ons nader brengen aan de eeuwige Lente, aan ons Vaderhuis, waar een vernieuwd en eeuwig leven ons wacht? Hoe meer wij vorderen op onze reis naar de hemelstad, hoe meer het licht daarvan moet schijnen op ons gelaat, hoe meer de glans als van een aanvankelijk verheerlijkt leven aan anderen moet doen zien, dat wij wandelen in de gemeenschap met den Zaligmaker.

Langen tijd geleden woonde ik eene vergadering van het Bijbelgenootschap bij in het noorden van Engeland. De eerwaarde heer J. A. PAGE sprak daar als afgevaardigde. Ik herinner mij verscheidene dingen, die hij zeide, en daaronder ook het volgende: »Hebt gij gehoord wat een Ier eens tot eerte dame zeide, die zijn gezin in den nood had bijgestaan? »Mevrouw,» zeide hij, »moogt gij eeuwig leven en zalig sterven!» Maar dit zou ik een weinig willen veranderen en tot u zeggen: Mijne vrienden, moogt gij zalig sterven als uw tijd daar is en dan eeuwig leven!» Dit is het beste wat wij voor ons zelve en anderen kunnen wenschen. Hier getrouw te dienen en hierna eeuwig te leven met onzen dierbaren Heer en Zaligmaker in het Betere Land. Dan zal dit ook voor ons waarheid worden:

Na al den strijd op aarde,
Na doornenkroon en smart,
Wacht ons de overwinning
En rust aan Jezus' hart!

Ik meldde in mijn laatsten brief het vreeselijke bericht uit Java, waar onze agent, de heer HAFENDEN, eenige maan-

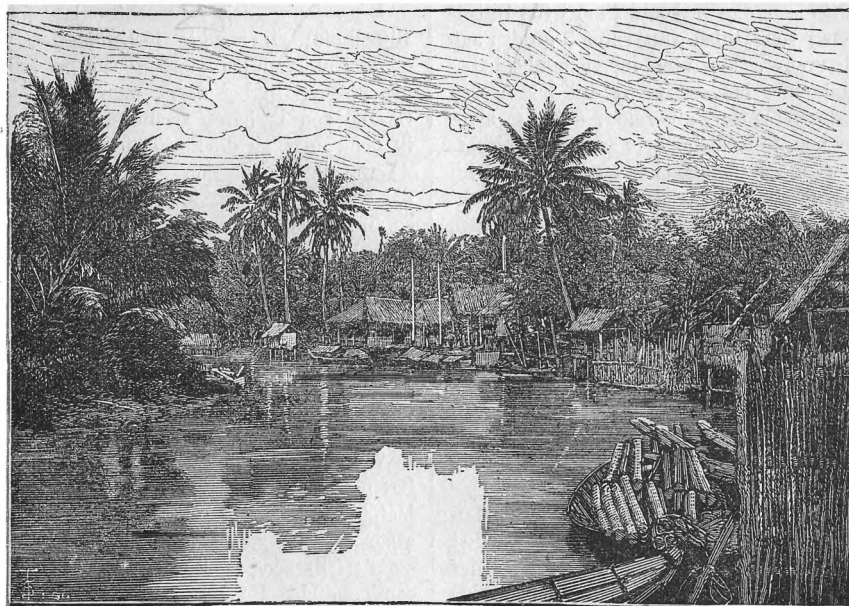
den geleden Bijbels had uitgedeeld en depôts voor den verkoop daarvan had opgericht. Het volgende is een uittreksel, op de ramp betrekking hebbende, uit den laatsten brief, die, tot den tijd dat deze regelen geschreven werden, van den heer HAFENDEN ontvangen is:

»Gij zult natuurlijk gehoord hebben van de verschrikkelijke gebeurtenis in de straat Sunda, waardoor zoo groote verwoestingen werden aangericht in de aangrenzende deelen van Java en Sumatra. Volledige bijzonderheden zijn zelfs hier nog niet bekend, en ik vrees, dat de werkelijke feiten nog erger zullen zijn dan wat in de telegrammen reeds bericht werd. De uitbarstingen der vulkanen werden hier zoo duidelijk gehoord, dat iedereen hier meende, dat het of kanonschoten van een oorlogschip in of dicht bij de haven waren, of het springen van rotsen in de nabijheid van de stad; en intusschen kwam het geluid van een afstand van 500 mijlen! Het werd zelfs duidelijk gehoord te Saigon, dat naar ik meen 1000 mijlen van de straat Sunda verwijderd is. Wat de verschrikkingen moeten geweest zijn op en bij de plaats zelf, is moeilijk om in hun vollen omvang zich voor te stellen. Wij hadden een laag vulkanische asch op eene tafel in onze veranda den morgen na de uitbarsting.»

Weinigen onder ons hebben werkelijk »verdrukking geleden» om JESUS CHRISTUS' wil; hebben wij wel? Maar nu zal ik u eens vertellen van een kleinen Spaanschen jongen, die op deze wijze geleden heeft en die zijn leven lang de gevolgen zal dragen van de wreede mishandelingen, hem door zijne schoolmakers en andere jongens aangedaan, omdat — ja, omdat zijn vader Bijbel-Colporteur was. De vader was een onzer colporteurs te Logrono. Op een dag in 1882, toen de negenjarige knaap door de straat ging, kwamen eenige jongens van de school en nog anderen hem achterna en mishandelden hem zoo ruw, dat

zij een zijner handen verbrijzelden, zoodat de dokters eerst vreesden, dat dit gedeelte van den arm afgezet moest worden. Gelukkig werd dit echter niet gedaan en bleef hij de hand behouden, hoewel zij zijn geheele leven voor alle werk ongeschikt blijft. Het Comité was diep begaan met den armen BACHILLER en zijne familie over de wreede vervolging, die zij om der waarheid wil hadden geleden, en het zal u genoeg

BRERA van de Hervormde Kerk in Spanje; het toont aan, hoe men reeds de waarheid liefheeft en zoekt, zelfs in dat door priesters overheerschte land. Maar het is de oude geschiedenis, »niet vele machtigen, niet vele edelen" — het zijn de armen, die het geredelijkst de blijde boodschap van een medelijdenden Zaligmaker aannemen. Den 10^{den} November was de plaats der samenkomst te Madrid overvol, toen aldaar eene

GEZICHT OP JAVA.

doen te vernemen, dat door de hulp van het Genootschap de arme verminkte jongen naar Madrid is gebracht, waar hij nu eene uitstekende school bezoekt. Wij hopen, dat hij opgroeien zal tot een onbevreesd getuige voor CHRISTUS en onder zijne landgenooten als evangelist of colporteur zal mogen arbeiden.

Ik hoorde onlangs een zeer verblijvend voorval, medegedeeld door den heer CA-

gedachtenisviering aan LUTHER gehouden werd. Ofschoon de vergadering uit de allerarmsten bestond, werd er f 36 gecollecteerd, ik meen ten dienste van het Bijbelgenootschap. Is dit niet eene wonderbare verandering in het land, waar de inquisitie eens heerschte met zulk eene ontzettende macht; waar de auto-da-fé's of brandstapels eens een genot voor het volk waren en waar de Bijbel het verbo-

den boek was, welks lezing een bijna zekeren dood tengevolge had?

Mevrouw CORFIELD, die nu in Engeland is komen wonen, na lang en ijverig werkzaam geweest te zijn voor de zaak van CHRISTUS in Spanje, deelde op een der laatste vergaderingen aan het Comité eenige bijzonderheden mede aangaande het verlangen des volks, en zelfs nu en dan dat der priesters, naar het Woord Gods. Het volgende geven wij u weder in hare eigene woorden.

»Op een dag verkocht PEPPA (de Bijbelvrouw) een Bijbel van ruim 3 gulden aan een vrouw, die veel ingenomenheid betoonde met hetgeen zij er uit had hooren voorlezen; maar zij zeide, dat zij, alvorens hem te betalen, hem aan haren biechtvader moest laten zien en vragen of hij haar toestond dien te lezen; zij verzocht PEPPA over eenige dagen terug te komen, dan zou zij of het boek teruggeven, of een deel der som betalen.

Op den bepaalden dag ging PEPPA, stellig verwachtende het boek terug te zullen krijgen; maar tot hare verwondering ontving de vrouw haar met een blij gelaat en eer zij iets zeggen kon omhelsde zij haar, zeggende: »Nu, ik heb den Bijbel naar den priester gebracht en hem gevraagd of ik dat boek mocht lezen. »O ja,» zeide hij, »het is een mooi boek en het zal u goed doen.» — »Maar,» zeide ik, »zie het goed in, want mijne bureu zeggen, dat het Protestantsch is.» — »Neen,» zeide hij, het zorgvuldig bekijkende, »het is geen Protestantsch boek, het is het Woord Gods, gedrukt te Madrid. Ik houd er veel van, en als gij het mij wilt verkoopen voor wat het u kost, wil ik het gaarne overnemen; gij zult wel weer een ander kunnen krijgen, waar gij dit gekocht hebt.»

Zij liet het hem natuurlijk houden, terwijl de priester haar aanmaande om zeker een anderen Bijbel te koopen, hetwelk zij deed; zij heeft hem betaald en leest hem met zegen, hoewel zij nooit eene godsdienst-

oefening kan bijwonen, daar zij »porteia» of portierster is en altijd op haar post moet zijn. Wij vertrouwen, dat zij en de goede priester het eeuwige leven in dat heilige boek zullen vinden.»

Sommige menschen zeggen: »Wat kunnen wij doen?» Maar ik denk, dat de vraag eigenlijk moest zijn: »Wat kunnen wij *niet* doen?» als het ons waarlijk ernst is met ons doel, om voor Christus te werken. Hier is een voorbeeld:

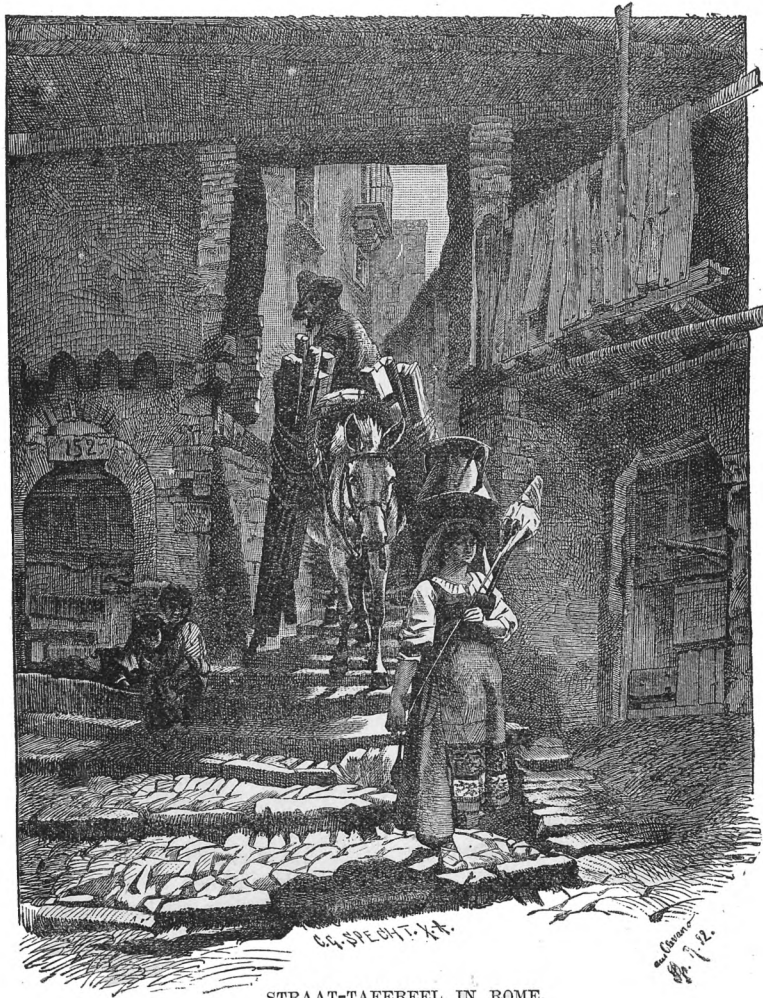
Eene jonge dame bezocht onlangs het Bijbelhuis; zij maakte toebereidselen tot de viering van het jaarfeest van het hulpgenootschap in het dorp, waar zij woont. Gaarne zou ik haren naam noemen, maar ik denk, dat zij dit liever niet zou hebben. Al wat ik kan zeggen is, dat deze jonge dame zelve optreedt als secretaris, comité en inzamelaar, alles in één persoon, en de volgende brief, dien zij eenige dagen na haar bezoek schreef, kan u doen zien, in welken geest en met welk een ijver zij de verschillende plichten vervult, die zij op zich genomen heeft. — »Wij wenschen het zoo ver mogelijk bekend te maken en ons jaarfeest te vieren door nog meer giften aan het Genootschap te zenden dan ooit te voren. In den loop van de laatste 21 jaren heeft dit kleine dorp — volgens de laatste telling 211 inwoners bevattende, allen van den geringsten landbouwersstand — f 2190 voor het Bijbelgenootschap bijeen gebracht. Hoewel ik de dorpsbewoners niet kan opwekken nog meer te doen, want *ieder gezin, zonder uitzondering*, en in vele ook *elk lid* des gezins, draagt reeds bij tot dit doel. Toch hopen wij, dat er eenige vreemden zullen komen, wier gaven en gebeden ook mogen medewerken om dien tijd te verhaasten, dat de aarde vervuld zal zijn van de kennis des Heeren, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken.»

Ik blijf uw oprechte vriend

DE REDACTEUR.

De Kleine Zaaier

VOOR DE JEUGD.

STRAAT-TAFEREEL IN ROME.

DE BIJBEL TE ROME.

WIJ weten, dat een gedeelte van den Bijbel is geschreven te Rome; want de apostel PAULUS schreef, toen hij daar gevangen zat, aan de elders gevestigde gemeenten en Christenen, wier belangen hem zeer na aan 't harte lagen, onderscheidene brieven, welke onder den naam van »Zendbrieven» bewaard, thans nog dienen ten gebruike en leering der geheele christenheid.

Het is eene treurige gedachte, dat later gedurende vele eeuwen Rome zelf de plaats was, waar de Bijbel het minst werd geteld en nageleefd, en zelfs waar 't hoogst moeilijk was een enkelen Bijbel te verkrijgen. De eerw. HOBART SEYMOUR heeft in de dagen van Paus PIUS IX lang moeten loopen, eer hij er te Rome een te koop vond; eindelijk vond hij er een in zes of acht groote deelen, voor welke hij ongeveer f 60 moest neêrtellen.

Tegenwoordig is daarin verbetering gekomen. Toen in 1870 het Italiaansche leger door de Porto Pia Rome binnendrong, was een moedige colporteur van het Britsch-Buitenlandsch Bijbelgenootschap onder de eersten, die er binnenkwamen. Thans kan men in het depôt van het Genootschap in de Piazza di Spagna eenen schoonen Bijbel verkrijgen voor slechts één franc, en zóó zijn de tijden veranderd, dat in die plaats, waar vroeger de Bijbel een gesloten en verboden boek was, dat door de priesters zorgvuldig buiten het bereik der onwetende bevolking werd gehouden, de Schrift thans zelfs wordt gedrukt!

DE KRUISTOCHT DER KINDEREN.

Zegt, hebt gij het wel vernomen,
Hoe in Duitschland lang geleên
Eens duizenden kindren togen
Naar Palestina heen?

Zij zagen hun vaders trekken
Uit dorp en kasteel en stad,
Nadat hun Peter de klui'z'naar
Ten kruistocht geroepen had.

De kindren vroegen hun moeders,
Die weenden in stille smart:
»Waar gaan toch die legers henen,
»Wat zaak gaat hun zóó aan 't hart?»

»Zij gaan ten heiligen heirtocht;
»Want ziet, onzes Heilands graf
»Is thans in der Heidenen handen;
»Ach, namen zij 't hun weder af!»

Toen is in hun jonge zielen
Het koene besluit ontstaan:
»Komt, nemen w' als onze vaders
»Het teeken des kruises aan!

»De kracht van een kind is weinig —
»Maar tienduizend kindren saam,
»Die kunnen wel helpen strijden;
»Komt, gaan wij in Christus' naam!»

Zoo trokken die kinderen henen —
Maar daar hen de Heer niet zond,
Kon Hij hen ook niet geleiden,
En doolden zij droevig rond.

Toch zag Hij hun ijver en liefde
En was met hun elend begaan —
Hij bracht hen na vele gevaren
In Kanaän, 't Hemelsche, aan.

Wat leeren ons deze kindren,
Die dicht in rijen geschaard,
Het leven zoo moedig waagden
Voor JEZUS' graf op aard?

De Heer heeft aan onze handen
Een zaliger taak vertrouwd:
Het werken aan Zijnen tempel,
Uit levenden steen gebouwd.

Er zijn nog millioenen Heidnen,
Die moeten naar JEZUS heen;
God vraagt hiervoor onzen arbeid,
Nog gaven en ook gebeên.

Zegt, *xijn* er tienduizend kindren
In dit gezegende land,
Het teeken des kruises in 't harte,
En slaande aan dit werk de hand?

De kracht van een kind is weinig,
Maar tienduizend kindren saâm,
Die kunnen toch helpen strijden
Aan 't werk dan in JEZUS' naam!

Aan 't werk dan, gij Christenkindren,
Met uw hart en mond en hand;
Verover deez' aard voor JEZUS,
En maakt haar een heilig land!

DE WASKAARSEN.

DITMAAL willen wij onze jonge lezers eens iets vertellen van een Hernhutter-zending, die de geheele reis maakte van Lahoul naar Simla, om een bezoek te brengen aan Sir JOHN LAWRENCE, den Gouverneur-Generaal van Engelsch Indië, die hem daartoe opzettelijk had doen uitnoodigen.

Sir JOHN LAWRENCE was een edel Christen, die den Bijbel lief had, en allen die

naar dien Bijbel wenschen te leven. Het boezemde hem levendige belangstelling in, toen hij hoorde van het drietal Moravische zendingen, die met hunne vrouwen op die eenzame plek in de bergen leefden, afgescheiden van de geheele wereld, van alles doende: het land beploegen, kleederen vervaardigen, zelfs papier makende en boeken drukkende voor zichzelf. Hij zond toen eene vriendelijke uitmoediging, met verzoek dat een der broeders hem zou komen bezoeken in zijn paleis te Simla.

De zendingen raadpleegden met elkander en een hunner werd aangewezen om de reis te maken. Hij behoefde niet, zooals wij somtijds, lang te verzinnen welke kleeding hij zou aantrekken of hoe hij de reis zou doen. De reis van 100 mijlen werd te voet afgelegd. De kleederen, die hij aan had waren zijne beste en eenigste. Een pak van bruin kemelshaar, geweven in het dorp, en door hem zelf gesneden en gemaakt. Schoenen droeg hij niet, maar zoogenaamde sandalen (zolen), gemaakt van hennep en ruw touw, en zijn geheele bagage bestond uit een koffiekeltje dat hij in den eenen, en een bijbeltje, dat hij in den anderen zak droeg. Gij lacht misschien om die kleinigheden, maar vergeet niet, dat de zending zoo doen en zulk eene kleeding dragen moest omdat hij op de plaats van zijn verblijf niet anders kon. Als alle verstandige lieden nam hij de zaken, zooals zij waren, en hij was er tevreden mede.

Zoo ging dan onze goede, eenvoudige zending op reis. Ge kunt denken, dat het wandelen door de ontzettende bergengten van het Himalaya-gebergte, langs steile en smalle paden, waar de sneeuw dik ligt en de lucht tot vriezens toe koud is, niet snel gaat, en het zal u dus niet verwonderen, dat onze vriend voor zijne reis van Lahoul tot Simla nagenoeg veertien dagen noodig had.

Maar eindelijk bereikte hij de schoone

streek, waar langs de helling der heuvelen de Engelschen heentrekken, om te bekomen van de hitte der Indische valleien, en waar zij den zomer doorbrengen. Spoedig was hij gehuisvest in het prachtige verblijf van den Onderkoning.

Dr. FARQUHAR, die er bij tegenwoordig was, geeft het volgende belangrijke verhaal van het eeremaal, waarbij de zendeling den eersten avond aanzat.

Eenige vrienden hadden hem voorzien van passende Europeesche kleeding. De een schonk hem een das, de ander een vest en de gouverneur-generaal zelf zorgde voor een paar schoenen. Aan tafel kreeg hij de eereplaats, ter rechterzijde van den gastheer. Het gesprek liep bijna uitsluitend over den arbeid der broederschap. De zendeling vertelde op eenvoudigen toon het een en ander van zijn leven en arbeid. Hij verhaalde hoe de drie zendingen jaren lang alleen geleefd hadden, met ijver de moeilijke landstaal beoefenende, terwijl zij zoo goed mogelijk hunne eigene kleederen maakten en verstelden, en hoe zij eindelijk gevolgd waren door drie zendeling-zusters, die toen hunne echtgenooten werden.

»En hoe groot zijn thans uwe gezinnen?» vroeg de gouverneur.

»Een van ons heeft twee kinderen,» antwoordde de zendeling in gebrekkig Engelsch, »de ander heeft er een en de derde geen.»

Sommige gasten konden over dit ietwat koddige antwoord een glimlach niet onderdrukken.

Nu komen wij eindelijk aan de geschiedenis der waskaarsen. Sir JOHN LAWRENCE toonde eene levendige belangstelling in het eenvoudige, maar van zooveel heldenmoed getuigende verhaal van den zendeling. »Twee dingen schijnen u voornamelijk te ontbreken,» sprak hij, »vooreerst medicijnen, en ten tweede kaarsen.» In de eerste behoefte was spoedig voorzien door het bevel om een ruimen voorraad kinine

en andere geneesmiddelen te ontbieden uit de gouvernements-apotheek.

De behoefte aan licht gedurende de lange koude wintermaanden, was een der meest schreiende. Gij moet weten, dat de woonplaats der zendingen zoo hoog lag als menige bergtop in Zwitserland, en daarbij, dat de eenige geschikte plaats om woningen te bouwen, gevonden werd op den bodem van de diepe en enge bergpassen tusschen de toppen der bergen, waar gedurende de zes wintermaanden nauwelijks nu en dan een zonnestraal kon doordringen. »Hadden wij maar lampen of kaarsen,» zeide de zendeling, »waarbij wij 's winters konden werken aan het vertalen en drukken van Gods Woord!»

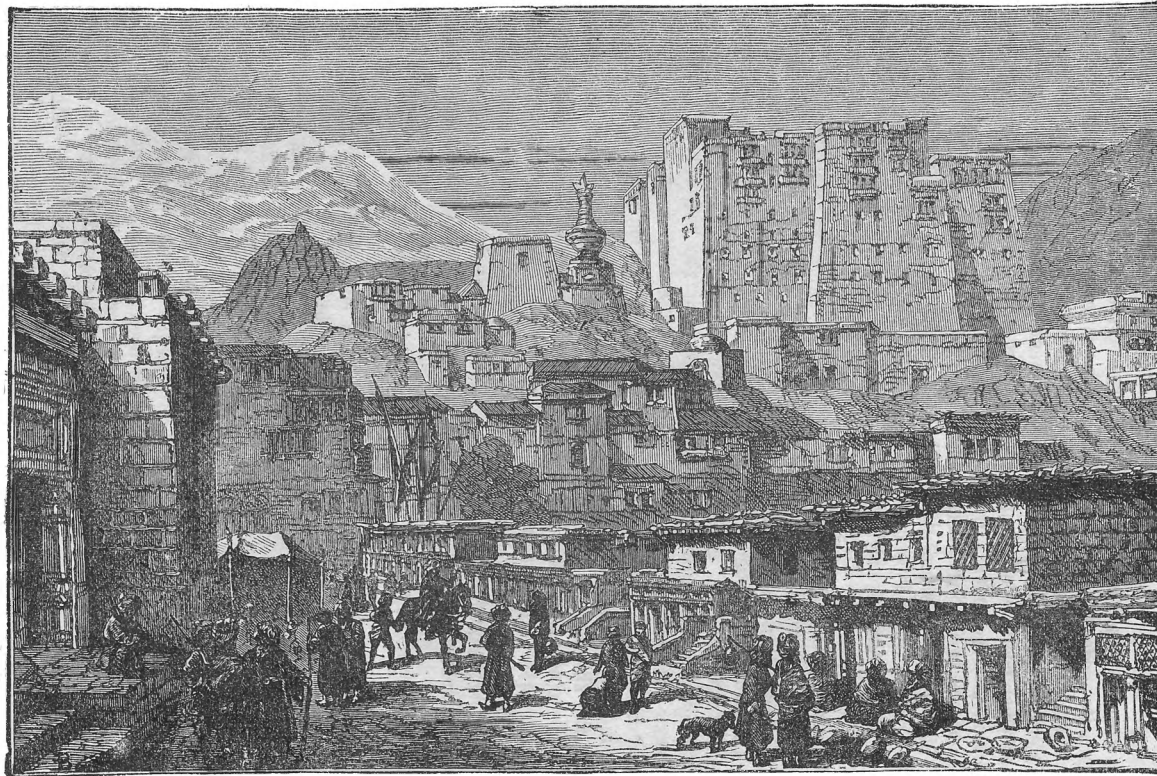
Die ontboezeming bracht den secretaris van den Onderkoning op een gelukkigen inval. Hij begon te denken aan het zeer groote getal waskaarsen, dat bij feestelijke gelegenheden in het paleis gebruikt werd en waarvan niemand ooit de overblijfselen terug zag. Waar bleven die einden kaarsen? Een onderzoek werd ingesteld, en nu bleek dat duizenden slechts half verbrande kaarsen in een der magazijnen opgehoopt lagen. Met vergunning van den Onderkoning werden deze weggehaald, en tot goede kaarsen versmolten.

Toen de zendeling vertrok, mocht hij zich verheugen in een goeden voorraad kaarsen, die hem op een muilezel werden medegegeven.

»Wij hebben aan u licht en gezondheid te danken,» waren de laatste woorden van den zendeling, toen hij den gouverneur verliet, om hem in deze wereld nimmer weer te zien. Nog lang leefde het aandenken aan dien edelen man voort, toen onze zendingen in de vreugdelooze winterdagen en nachten in hun afgesloten verblijf in de bergen, door zijne tijdige hulp hunnen moeilijken arbeid mochten voortzetten.

Jaren achtereen maakten zij zelf het

EEN STRAAT IN LADAK, AAN DE GRENZEN VAN TIBET.

grove papier, waarop zij van den lithografischen steen de door hen in de Tibetaal overgezette gedeelten des Bijbels afdrukten. Nu is dit gelukkig niet meer noodig. Het Britsch- en Buitenlandsch Bijbelgenootschap heeft het drukken hunner vertalingen op zich genomen. Indien gij ooit te Londen die Inrichting bezoekt, kunt ge daar het Nieuwe Testament gedrukt vinden in de sonderlinge Tibetaansche letterteekens, zooals deze zendelingen het hebben vertaald.

De eerwaarde F. REDSLOB van Kye-Lang schreef ten vorigen jare: »allen hier, niet slechts de zendelingen, maar ook de inlandsche Christenen, verheugen zich over de fraaie evangeliën, die gij gezonden hebt. Ontvang onzen hartelijken dank voor de mildheid, waarmede het genootschap ons bedacht heeft.»

Mag ik niet aannemen, dat wij in onze mate hetzelfde zullen doen als die goede Onderkoning en evenzeer deze geduldige, edele dienstknechten van Christus, die daar wonen in de doodsche schaduwen der Himalaya's, zullen steunen in hunnen moeilijken en eenzamen arbeid?

GABRIËL,

HET SPAANSCH WEESJE.

EEN gedeelte van deze zeer treffende geschiedenis is reeds in onze bladzijden verschenen onder den titel van »Werpt uw brood uit op het water,» Pred. 11:1, maar de geschiedenis van »De kleine Gabriël», die nu voltooid is, is in zijn geheel zoo belangrijk, dat onze lezers blijde zullen zijn, dat zij hun in haren tegenwoordigen vorm wordt voorgelegd.

Omstreeks vijf jaren geleden hielp PETRA, eene vrouw die Bijbels te koop aanbod (en ze aan de armen uitdeelde), bij de begrafenis van een van de Protestantsche leeraars. Vele menschen waren er tegenwoordig; eenigen waren gekomen uit nieuwsgierigheid en anderen om het verlies van hunnen waarden vriend en leeraar te beweenen. Spoedig gaf zij de weinige evangeliës en traktaatjes, die zij medegebracht had, weg, en eer zij de begraafplaats verliet, drong eene arme bleeke vrouw met een zuigeling op haar arm en een klein kind aan hare zijde, door de menigte heen om PETRA een boek te vragen. Toen deze haar zeide, dat alle boeken weg waren, kwamen haar de tranen in de oogen en scheen zij zoo bedroefd, dat PETRA haar vroeg waar zij woonde; terwijl zij haar beloofde den volgenden dag een Testament te zullen brengen. De vrouw glimlachte en zeide: »Ik vrees, dat gij mij nooit zult vinden, want ik woon in een hol onder den grond, ver buiten af.» Zo goed als zij kon legde zij nu uit waar het hol was. PETRA ging spoedig heen, en na eenige moeite vond zij de arme vrouw, die eene weduwe was. Haar man was kort geleden gestorven door het instorten van een oven, waarin tichelsteen gebakken werden, zoodat hij en verscheidene andere werklieden onder de puinhoopen begraven werden. Zij bemerkte, dat het arme schepseltje lezen kon, daarom gaf zij haar een Testament en beloofde haar, dat zij haar weêr eens zou komen bezoeken. Dit deed zij omstreeks een jaar lang iedere week en had dikwijls aardige kleine samenkomsten in de open lucht; dan zongen zij lofliederen tot groote vreugde van de kinderen, een zeer geliefkoosd lied was »Un buen Amigo hallé,» met de slotregel »Mi buen Jesus,» hetgeen in het Hollandsch beteekent:

Een goeden vriend heb ik gevonden,
Mijn lieven JESUS.

Madrid 1/677.

LIMONADE-VERKOOPSTER IN MADRID.

Door eene onbekende oorzaak verliet deze arme vrouw haar hol, en daardoor verloor PETRA haar voor eenigen tijd uit het oog. Een poosje daarna vernam PETRA, dat zij gestorven was, nalatende haar twee kleine kinderen, waarvan de een zeven en de ander vijf jaar oud was. Zonder huisvesting en zonder geld waren zij aan de barmhartigheid van de vreemdelingen overgelaten. Het was niet bekend, hoe deze twee arme kindertjes den weg naar Madrid gevonden hadden, daar deze meer dan drie mijlen lang was; natuurlijk vielen zij spoedig in handen van de politie, die hen naar een gesticht voor verlaten kinderen bracht. Drie of vier maanden later stierf het oudste kind en de kleine GABRIËL legde het er op aan om te ontvluchten; hij verborg zich in een bosch, waar hij hongerig en verschrikt gevonden werd door een veehoeder. Deze vroeg hem »waar moet gij naar toe?» — »Wel,» zeide de schreiende knaap, »ik wenschte mijn goeden Vriend te ontmoeten.» De man gevoelde zich aangetrokken tot het knaapje, dat verloren scheen; daarom vroeg hij hem waar deze goede Vriend woonde. »Mijn goede Vriend is JEZUS,» zeide de kleine GABRIËL; »Hij woont in den hemel; toen Hij mijne lieve moeder en broertje weggenomen heeft, ben ik hen gaan zoeken. Ik moet naar hen toe; zeker, ik moet naar Hem toe; och, help mij toch als 't u belieft, mijnheer! want ik weet den weg niet.»

De man, die niet wist wat hij met het kind doen zou en wat hij uit zijne vreemde woorden opmaken moest, vroeg hem niets meer, maar zorgde eenige dagen voor hem, terwijl hij en zijne makkers het vee bewaakten en het lieten drinken. Spoedig hielden zij al zeer veel van het kleine ventje, die iederen avond zijn geliefkoosd liedje voor hen zingen wilde:

Een goeden vriend heb ik gevonden,
Mijn lieven JEZUS,

en vertelde hun, op zijne kinderlijke wijze, van zijne moeder en broertje, die in den hemel waren. Toen de schaapherders naar hunne woningen terugkeerden, nam de man, dien GABRIËL gevonden had, hem mede naar huis, naar zijne oude moeder, die bij hem woonde. Eens op een dag, omstreeks achttien maanden later, ging PETRA eene arme vrouw bezoeken, toen een kleine jongen daar in huis kwam loopen en tot de vrouw zeide: »Kom, als 't u blijft, eens bij Oomoe, zij is zeer ziek.» Zoodra hij PETRA zag, sprong hij om haar hals, zeggende: »O, juffrouw, juffrouw! wat ben ik blij, dat ik u gevonden heb; kom, kom spoedig met mij meê, voordat mijne lieve grootmoeder sterft; want gij hebt mijne moeder verteld hoe zij den »Goeden Vriend» kon vinden, en nu moet ge het haar ook vertellen.»

PETRA herkende spoedig den kleinen GABRIËL (ofschoon hij nu geen kind meer was, maar jongen geworden was), en onmiddellijk haastten zij zich met hun drieën om bij de zieke vrouw te komen, terwijl het kind PETRA's rok bleef vasthouden alsof hij bang was, dat zij hem ontsnappen zou. Toen zij aankwamen, lag de oude vrouw te bed, oogenschijnlijk was zij reeds dood; maar GABRIËL liep naar haar toe, en terwijl hij haar ijskoude hand vatte, riep hij uit: »Oomoe, Oomoe, ik heb de juffrouw gevonden, die alles weet omtrent den »Goeden Vriend», van Wien ik u ook wel verteld heb.»

Toen de zieke dit hoorde, opende zij de oogen en keek op, zeggende: »Vertel mij toch wie die Goede Vriend is, van wien dit kind altijd spreekt; hij zegt, dat Hij JEZUS heet en dat Hij in den hemel woont. Ik zou zoo gaarne iets van Hem weten.»

PETRA begon, zoo eenvoudig als zij kon, uit te leggen, dat wij allen verloren zondaars zijn, maar dat God in Zijne onuitsprekelijke liefde zijn Zoon JEZUS heeft gegeven, om voor ons aan het kruis te

sterven en dat »Zijn dierbaar bloed reinigt van alle zonden,» indien wij slechts in Hem gelooven.

Toen zij dit hoorde, kwam er een glans op hare vermagerde gelaatstreken, zij rees een weinig op en riep toen uit: »Jezus, Jezus, lieve Jezus, meer dan tachtig jaren heb ik op deze aarde geleefd en nimmer heb ik Uw gezegenden naam gehoord, totdat dit kind bij ons kwam. O, wat zijt Gij goed voor mij geweest! Vergeef mijne vele, vele zonden, en neem mij voor eeuwig bij U!» Uitgeput viel zij neder, nog steeds biddende: »Vergeef mij, vergeef mij, Jezus, Jezus!» en na weinige minuten rustte haar geest in de handen van Hem, die hem in haar geschapen had. Toen vereenigden zij zich in het rond en zongen het loffied, dat voor haar zoo gezegend was. Daarna nam haar zoon GABRIËL in zijne armen en omhelsde hem vuriglijk en zeide: »Mi querido nino,» dat betekent: »Mijn lieve jongen, ik zal zoo lang ik leef voor u een vader zijn.» Toen vertrok PETRA met hen, maar nooit zag zij den kleinen lieven GABRIËL in deze wereld weder. Korten tijd daarna viel zij zeer ernstig, waardoor zij voor haar leven lang lam werd. Daardoor was zij natuurlijk niet meer in staat het werk, dat zij zoo gaarne deed voort te zetten, het werk wel te verstaan onder deze arme verwaarloosde menschen, die leven en sterven zonder eenigen godsdienst in de dorre wildernissen, die er zoo vele op verscheidene mijlen van Madrid zijn. Zij betalen geen pacht, maar leven zonder overlast aan te doen in hunne holen, die ontstaan door de oneffenheden van den grond, of in vuile hutjes, terwijl zij alleen de kleine dorpen overal in het rond bezoeken om te bedelen, wanneer andere geldmiddelen ontbreken. Zoo gezien, gelijken zij op een soort van een heidengroep, en niemand bekommert zich om hen, men houdt hen verdacht en vreest hen. Hun voedsel is zeer eenvoudig

en zij hebben maar weinig om zich mede te dekken, de slechtste votten uitgezonderd. De arme PETRA was altijd bezig oude schoenen en laarzen te verzamelen en andere kleedingstukken, daar zij gevoelde hoe ongelukkig hunne arme gezwollen voeten voor hen was, die dikwijls door de buitengewone koude bloedden.

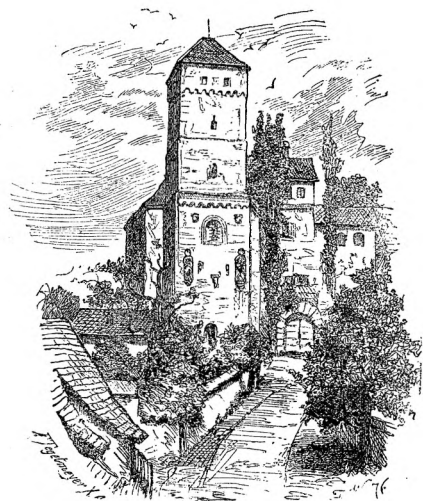
Nu komen wij nog eens op onze geschiedenis terug. Weinige maanden geleden werd PETRA getroffen door een bezoek, dat de schaapherder haar bracht; diep bedroefd en met tranen in de oogen vertelde hij haar, dat de kleine GABRIËL gestorven was aan eene longontsteking, na eene zeer korte ziekte, gedurende welken tijd hij altijd over zijn »lieven Vriend, den liefderijken JEZUS» sprak, en altijd smeekte hij degenen die rondom hem waren, evenzoo Hem lief te hebben. Wanneer men hem vroeg of hij nog iets begeerde, zeide het kind: »neen, ik heb geen behoefte, maar alleen om te zijn bij mijn lieven Vriend JEZUS, die gestorven is voor mij, voor vader en voor allen die Hem liefhebben.» Spoedig daarna sloot de kleine GABRIËL zijne oogen en scheen te slapen: hij was in de betere wereld. Zij zeiden, dat zijn gelaat zoo zacht, zoo beminnelijk was, dat zij geloofden, dat hij reeds zijn lieven Vriend JEZUS omhelsd moest hebben.

ELLEN A. CORFIELD.

Wat Dr. Moffat veertig jaren geleden schreef in het album eener dame te Norwich.

Mijn album is het zondaarshart, dat, van alle licht beroofd, de duisternis koestert en ten prooi is aan hevige stormen.

Daarin den naam »Jezus» te schrijven, ten einde het uitzicht te openen op gewesten, waar licht, schoonheid heerschen, en dan den zondaar in aanbidding te zien nederknielen; dat is mijn hoogste genoegen.

DE PREDIKANT VAN KONIGSBERG.

Door den grooten brand, die in het jaar 1764 bijna geheel Königsberg in de asch legde, verloor een predikant in die stad, een man van negentig jaar, zijn kerk, zijn huis, zijn kostbare bibliotheek en al zijn aardse goederen. Hijzelf werd door een zijner kleinzonen, die hem op de schouders nam, uit de vlammen gered.

Toen later een vriend het verzoek tot hem richtte om eens den uitslag mede te deelen van zijn lange en veelzijdige ondervinding, gaf hij ten antwoord:

»Ik ben juist bezig geweest met na te denken over den een en negentigsten Psalm. Ik kan zeggen, dat ik ondervonden heb, dat alles wat daarin staat, waar is, en dat iedere belofte, daarin gedaan, vervuld wordt. Ik heb geleefd in tijden van pestilentie en ik was gezeten in de schuilplaats des Allerhoogsten en overnachtte in de schaduw des Almachtigen. Ik heb tijden doorleefd van oorlog en bloedvergieting,

Zijn waarheid was mij een rondas en beukelaar. Ik verkeerde te midden van den brand in levensgevaar; Hij gaf Zijne engelen bevelen aangaande mij om mij op de handen te dragen. Hij heeft mij eer aangedaan en mij met langheid der dagen verzadigd. Nog slechts één belofte is niet vervuld geworden en daarop wacht ik nu: Ik zal hem mijn heil doen zien.»

MAANDELIJKSCHE BRIEF VAN DEN REDACTEUR.

LIEVE jeugdige vrienden! Zoudt gij gaarne in een land willen wonen, waar geen geld was? Er zijn natuurlijk verschillende soorten van geld, maar of het nu van goud, zilver of brons gemaakt is, zooals bij ons, of uit schelpen, koperstaven of stukken katoen bestaat, zooals in Afrika, wanneer men slechts een vasten standaard heeft, is het altijd een belangrijk hulpmiddel voor den handel. Maar ik las onlangs van een eiland in den Stillen Oceaan, waar men in 't geheel geen geld had. Toen eenige zendelingen daar kwamen en den inwoners van den Zaligmaker verhaalden, die voor hen was gestorven, en van het heerlijk boek, dat de Vader in de hemelen den menschen had geschonken, om hen den weg tot Hem te leeren, wenschten die arme lieden vurig, dat dit boek ook in hunne taal werd gedrukt, zoodat zij het zelf konden lezen en begrijpen. — De zendelingen wilden het natuurlijk gaarne vertalen en hen onderwijzen; maar wie zou het laten drukken? Dat kostte natuurlijk veel geld, en dit bezaten zij niet. Wel zeiden de zendelingen hen, dat het Bijbelgenootschap hiervoor zoude zorgen, maar de inboorlingen

wilden het natuurlijk gaarne zelf betalen. En dit geschiedde. Zij wisten, dat er op hunne bergen een plant groeide, waarvan uitstekende arrowroot gemaakt kon worden. Zij sloegen de handen aan het werk en zonden spoedig eene groote lading arrowroot naar Melbourne in Australië, waar een Christenkoopman het voor hen verkocht. De opbrengst bedroeg ongeveer f 750, waarvoor 1500 exemplaren van het Evangelie van Lukas en den Zendbrief aan de Romeinen konden gedrukt worden. Deze geschiedenis is volkomen waar. Het eiland heet Efate en behoort tot de groep der Nieuw-Hebriden, een van de talrijke eilandengroepen van Polynesië.

Eenigen tijd geleden heeft het Britsch- en Buitenlandsch Bijbelgenootschap weer een nieuwen agent uitgezonden. Het is de heer EVAN BRYANT, die gedurende vijftien jaren als zendeling in China werkzaam was, maar door ziekte genoodzaakt was naar Engeland terug te keeren. Hij verlangde echter zoo zeer om weer naar China terug te keeren, dat hij er nu alleen heen-gegaan is en zijne kinderen en zijn vaderland heeft achtergelaten. Hij zal nu werkzaam zijn in het geheele noordelijk gedeelte van China, in de provinciën — welke gij eens op de kaart moest opzoeken — Peling, Shantong, Shansi, Shensi, Kansu, benevens in gedeelten van Mongolië, Mandsoeroe en Korea. Hij wordt vergezeld door een ander colporteur, den heer DAVID EVANS, die vroeger in eene handelszaak in Londen werkzaam was en in zijn vrijen tijd den Heiland verkondigde aan de Chineesche zeelieden, die altijd in grooten getale in de Londensche havenplaatsen te vinden zijn.

Indien wij onszelven eenige moeite willen getroosten, zullen wij spoedig bemerken, dat er verscheidene wegen zijn, langs welke wij voor onzen Heer en Heiland werkzaam

kunnen zijn. Ik las eenigen tijd geleden een zeer belangrijk verhaal van iemand, die langen tijd in stilte, zonder ophief, voor het Bijbelgenootschap werkzaam was. Het was de eerste bediende in een groot logement in een der graafschappen in het midden van Engeland. Al de fooien, die hij kreeg van de personen, die eenigen tijd in het logement hadden doorgebracht, behield hij niet voor zichzelf, maar stortte ze in zijne bus voor het Genootschap. In het vorige jaar verzamelde hij op die wijze f 84, in 1882 f 97.50, in 1881 bijna f 114 enz.

Het zal u zeker niet verwonderen, als ik u zeg dat het Bestuur deze medewerking op hoogen prijs stelde en hiervan de bewijzen gaf door den braven man een prachtige Bijbel te schenken, waarin het onderstaande geschreven stond:

Aan den heer M.....

den edelen weldoener, van het

Britsch- en Buitenlandsch
FILIP. 4 : 19. Bijbel-Genootschap.

Indien men voor de uitbreiding van Gods Koninkrijk wil werken, moet men »hard» werken. Gij begrijpt wat ik hiermede bedoel — gij moet uw taak ernstig opvatten en al uw wilskracht, al uwe vermogens inspannen. In mijne jeugd had ik een hoekje van den tuin geheel tot mijne beschikking. Mijn grootste genoegen bestond daarin, om het om te spitten, maar ik weet nog zeer goed, dat, wanneer het onkruid te welig groeide, ik het met aarde bedekte, in plaats van het uit te graven en weg te werpen. Toen mijn vader dit op zekeren dag zag zeide hij: »Dat moet gij niet doen, mijn jongen; het eenige werken, dat vrucht draagt, is hard werken.»

Wij zijn nu nog in het begin van het jaar en moeten onszelven eens afvragen of wij niet meer kunnen doen dan in het afgeloopene. In de eerste plaats moet gij uw Bijbel met meer ernst lezen dan tot

nu toe het geval was. Verder kan ieder door het plaatsn van bussen of het rondzenden van lijsten medewerken om Gods Woord meer en meer onder de heidenen bekend te maken. Op deze en vele andere wijzen kunnen wij in den bovenbedoelden geest werkzaam zijn.

Eenigen tijd geleden deelde Dr. W. J. SMITH te Pendleton met betrekking hierop nog het volgende mede:

»Op zekeren Zaterdagavond snelde ik naar het station, om nog met den laatsten trein te vertrekken naar eene plaats, waar ik den volgenden dag moest preeken. Ik was vermoeid en afgemat door voortdurend te reizen, te preeken en te schrijven, en daarenboven was het dien dag snikheet. Een mijner collega's was plotseling ziek geworden, zoodat ik zijne preekbeurt moest vervullen, hetgeen mij op dat oogenblik zeer ongelegen kwam. Daarbij kwam nog, dat ik, hoewel op weg naar een plaats, waar zich eene groote oude kerk bevond, toch overtuigd was, dat in die gemeente weinig geestelijk leven heerschte. Terwijl ik zoo voortliep, zag ik twee meisjes blootshoofds en barrevoets, waarvan de eene met zeker vuur tot de andere sprak; — juist toen ik voorbij ging ving ik de woorden op: »Blijf volhouden, al verdient gij in 't begin ook geen cent.»

Het speet mij, dat ik geen tijd had, om hen aan te spreken en iets naders van hen te vernemen, want God had door haar eene roepstem tot mij doen komen. Houdt vol, elken dag, al komt ook niemand koopen. Houdt vol tot men u leert kennen. Houdt vol tot men langzamerhand de groote waarde uwer goederen leert begrijpen. Houdt vol tot uw eigen karakter gevormd is. Houdt vol tot God zijn zegen op uw werk schenkt.

Een zendeling in Japan zond het volgende zeer belangrijke bericht omtrent de bekeering van een inwoner van Korea,

ISUEHON genaamd. Deze bekleedt een hoogen rang en is nauw verwant met den koning.

»Een der omstandigheden, die het meest tot zijne bekeering toebracht, was een droom. Hij droomde, dat een hooggeplaatst Japannees bij hem kwam met eene mand. In die mand lag een boek. Het was een Bijbel. De man met de mand zeide, terwijl hij op den Bijbel wees: »Dit is het boek, dat uw land zal redden.» Deze droom maakte een diepen indruk op het hart van den heiden en bracht hem er toe de Christelijke leer te bestudeeren. Hij ging naar Japan, waar hij spoedig het heidendom afzwoer en openlijk zijn geloof in den Heer JEZUS CHRISTUS beleed.»

Ik blijf uw oprechte vriend

DE REDACTEUR.

HET WACHTWOORD.

Tegenover het fort William staande, hoorde een zendeling de Muzelmannen en de Chineezen zeggen: »Er zijn zeer vele poorten in het fort William. Er is een ziekenhuispoort, een waterpoort en andere; welnu, SAM, zoo is het juist hetzelfde ten opzichte van den hemel. Chineezen komen in de eene poort, Muzelmannen in eene andere en Hindoes in nog eene andere!»

»Ja,» zeide de zendeling, »dat is waar; maar daar is een schildwacht aan iedere poort, en iedere schildwacht heeft hetzelfde wachtwoord, en daar kunt gij niet binnen komen zonder dit wachtwoord. — Daar is geen andere naam onder den hemel waardoor we zalig kunnen worden, dan door JEZUS CHRISTUS en die gekruisigd.»

De Kleine Zaaijer

VOOR DE JEUGD.

EENE NIEUWE KLEEDING.

Diegenen mijner jeugdige vrienden, die het vorige jaar de Wereldtentoonstelling te Amsterdam bezocht hebben, zullen onmiddellijk raden, in welk land men de kleeding

draagt, die door vorenstaand plaatje wordt voorgesteld. Maar zeker zullen zij niet begrijpen, waarom Europeanen — want de gelaatstrekken doen duidelijk zien, dat vorenstaande personen tot ons werelddeel behoren — zich naar de Chineesche mode gaan kleeden. Het plaatje geeft ons eene afbeelding van een Engelsch zendeling, den heer J. T. KIRTS en zijne echtgenote, die eenige jaren in het noorden van China in het plaatsje T'sing Chu Tu gewoond hebben. Menigeen uwer denkt misschien, dat het niet onaardig zoude zijn ook eens Chineesche kleederen aan te mogen trekken, hoewel het u toch niet bevallen zou, als men u voor jonge Chineesjes aanzag; deze zendeling en zijne vrouw hadden echter geheel andere redenen, waarom zij zich van deze kleeding bedienden. Zij woonden midden tusschen de Chineezzen en moesten die menschen de overtuiging schenken, dat zij evenveel van hen hielden alsof zij landslieden van hen waren, en dat de zendelingen zich zeer gaarne wilden schikken naar hunne leefwijze en gewoonten, en dat zij zelfs dezelfde kleeding wilden dragen, indien dit alles kon strekken om die arme menschen te brengen aan de voeten van Jezus, die ook voor hen is gestorven en ook hen wil zalig maken.

De heer KIRTS schrijft hierover: »De Chineesche letters naast onze afbeelding zijn onze namen — de mijne Ch'i nqan p'u; die van mijne vrouw Ch'i mêu Ch'üen Sh' — het tweede woord beteekent »deur'', het laatste »familie'', dus haar eigenlijke naam is Ch'i, maar voordat zij door de deur ging, (dat wil zeggen: alvorens zij een anderen familienaam aannam) behoorde zij tot de familie Ch'üen. Het woord Ch'i gelijkt het meest op KIRTS en Ch'üen op »Greenwell'', dat »eene fontein bij een bron'' beteekent.

DE LEGENDE VAN CHAMBRA.

MEN verhaalt, dat in vroegere tijden de inwoners van Chambrabra groot gebrek hadden aan water. Men moest het zoo ver halen, dat de Rani (prinses) zich het lot van hare onderdanen aantrok. Zij besloot om een priester, die volgens hare meening zeker den wil der goden wel moest kennen, te raadplegen, ten einde te weten te komen, op welke wijze men hun toorn zou kunnen stillen.

Volgens de legende antwoordde de wijze man: »Indien de beheerscheres van Chambrabra op eene bepaalde plaats voor hare onderdanen wilde sterven, zoude het volk overvloed van water ontvangen.»

»Hier ben ik,» zeide de edelmoedige Rani.

Het orakel werd toen geraadpleegd, ten einde te vernemen welke plaats was aangewezen voor deze zelfopoffering; eene plek boven op den berg werd hiertoe bestemd.

»Ik ben gereed,» antwoordde zij en zonder vrees liet de vrome, hooggeplaatste vrouw zich levend begraven voor haar volk. Hierop kwam een bron van kristalhelder water uit de aarde te voorschijn en stroomde naar beneden om den dorst der inwoners van Chambrabra te lesschen en om in elke hut leven en vroolijkheid te brengen.

De beteekenis van deze schoone legende is niet moeilijk te raden. Wij, die dagelijks drinken van dit water der heiligmaking, behoeven er nauwelijks aan herinnerd te worden, dat ook zij hun oorsprong hebben in een graf. Wij hebben sedert onze kindsheid vernomen *wiens* dood aan Zijn volk dien nooit genoeg gewaardeerden zegen heeft geschonken en wij hooren dagelijks de roepstem: »Die dorst, kome tot de wateren.»

Maar er is nog eene andere toepassing van deze legende. Wij weten, dat de echo eene herhaling van een woord is, en dat zij op het oorspronkelijke gelijkt, zij het dan ook slechts in geringe mate. Als dit woord »liefde» is, moet »liefde» de echo zijn en kan dit nooit wezen »koude onverschilligheid». Als het gesproken woord echter »zelfopoffering» is, moet de echo ook »zelfopoffering» luiden en kan zij nooit zijn »hardvochtig eigenbelang». Maar juist deze beide woorden »liefde» en zelfopoffering» moeten in onze harten herhaald worden. »Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons het eerst heeft liefgehad.» In dezen tekst vindt men de echo van het geluid. Maar als het woord »zelfopoffering» wordt uitgesproken, zijn onze harten, helaas, dikwijls zoo gevoelloos! De harde, koude rotsen herhalen den klank niet!

De Turken, volgelingen van den valschen profeet, hebben, onder vele slechte gewoonten, toch ook eene goede, waardoor zij velen, die zich Christenen noemen, beschamen. *De Mahomedaansche wet heft van alle weeldeartikelen eene belasting voor de armen.* Een Turk, die voor een of ander voorwerp van weelde b. v. honderd lires uitgeeft, zal den arme tien lires schenken. — Zoude het te veel geverg'd zijn, indien wij aan de Christenen vragen om ook eens aan het woord »zelfopoffering» te denken?

Hoe schoon zoude het klinken, als elk lezer eens tot zichzelf, niet tot de wereld, zeide: »Ik heb vijftig gulden voor een warmen reisdeken uitgegeven, hier zijn vijf gulden voor de zedingszaak.» »Mijn laatste plezierreisje heeft mij veertig gulden gekost, hier zijn er vier voor de armen.» »Ik heb mijn geheele familie laten fotografeeren, dit is weelde en dus geef ik een rijksdaalder aan de weezen.» »Mijn uitstapje naar het buitenland zal mij honderd gulden kosten, ik doe er nog tien bij en schenk die aan het Bijbelgenoot-

schap.» — Maar al deze giften moeten niet in mindering komen van hetgeen men gewoon is voor nuttige doeleinden af te staan.

Alleen door zulke praktische bewijzen kunnen wij toonen, dat wij op prijs stellen hetgeen wij buiten ons toedoen ontvangen hebben. Even goed als de oevers eener rivier altijd vruchtbaar zijn, moeten wij door vrijwillige giften toonen, dat wij gedronken hebben van dat kostbaar water, waaraan de legende van Chambrá ons herinnert.

EEN WELBESTEEDE MORGEN.

GEDURENDE de laatste vijf jaren heb ik getracht de kinderen en de huisgezinnen in het heerlijk werk van het Bijbelgenootschap belang in te boezemen.

Ik heb juist de bijdragen ingezameld en de rekeningen in orde gemaakt tot 31 December j.l., en misschien zullen uwe lezers gaarne een kort overzicht ontvangen van mijn werk van gisteren, 11 Januari 1884.

's Morgens ging ik uit en kocht vijf en twintig groote sterke papieren zakjes. Thuis gekomen, telde ik de koperen geldstukken, die ik onlangs uit de collectebusjes had ontvangen en deed het geld in twee en twintig zakjes; het bedrag was:

	£	s.	d.
672 penningen	0	14	0
1.104 halve stuivers	2	6	0
1.596 stuivers	6	13	0
3.372 geldstukken	£	9	13
	of f 115.80 Hollandsch.		

Toen ik met het optellen van het geld bezig was, ontving ik een morgenbezoek

INDIANEN VAN ZUID-AMERIKA.

van twee jonge meisjes. Zij waren beiden omtrent acht jaar oud. De eene (wier lieve zuster een busje voor haar huisgezin heeft, dat verleden jaar f 16.82¹/₂ opbracht) had haar vriendinnetje tot mij gebracht, om ook een busje voor haar gezin te vragen.

Ik was zeer verheugd en dacht: welk eene heerlijke en nuttige besteding van den morgen voor jongens en meisjes van elken leeftijd!

Worde elk uur van den dag, o Heer!
Een woord gesproken tot uw eer;
Zij 't meeste van mijn levenstijd
Het werk der dankbaarheid gewijd!

Het Januarinummer van de »Gleanings» inziende, las ik daarin een stukje getiteld »Een goed besluit». (Dit stukje staat in het Maartnummer van »De Kleine Zaaier».) Den vorigen dag had ik een brief ontvangen van een vriend, waarin hij schrijft: »In Augustus ben ik zeventig jaar geworden.» Ik zond hem dadelijk een aflevering van de »Gleanings» en vestigde zijne aandacht op »Een goed besluit».

Als eenigen van uwe lezers soms vrienden hebben, die zeventig jaar oud zijn, laat hen dan de goedheid hebben, hun ook zulk eene aflevering toe te zenden!

DE INDIANEN VAN ZUID-AMERIKA.

GIJ allen hebt wel hooren spreken over het goud en den luister der Incas, door welke in de harten van PIZARRO en zijne gezellen bij hunne eerste intrede in het koninkrijk Peru, waar zij door den koning zoo gastvrij ontvangen werden, zulke booze begeerten werden gewekt.

Sedert die nu lang verleden dagen was de geschiedenis der arme Zuidamerikaan-

sche Indianen eene lang voortgezette bloedstorting en onderdrukking. Maar nog zijn zij een dapper ras, met schoone geestvermogens begaafd, en eerst in de laatst verloopene jaren hebben zij in het gemeenebest Chili zich op vreedzamen voet onder de meer vermogende blanken gevestigd. Verscheidene hunner gevechten met de Chilianen waren zeer hardnekkig. De Indianen, alleenlijk met lans en gewapend, deden nu en dan met de grootste woede te paard den aanval tot zelfs onder het paalwerk, waar de van geweren voorziene soldaten hen opwachtten; en, door de verschrikkelijke losbarsting tot vluchten gedwongen, deden de Indianen, die er het leven afbrachten, dan hunne paarden met den grootsten spoed wegstuiven, terwijl de ruiters, zich zijdelings van hunne paarden latende afhangen, zich beschutten tegen de hun nagezonden kogels. Op de hierbij gevoegde plaat ziet gij eenigen dier mannen te paard.

Hoewel deze Indianen gaarne de bezoeken ontvangen der Roomsche priesters en, zooveel hun doenlijk is, de plichten betrachten, die men hun leert, hebben zij tot op heden slechts geringe kennis verkregen van den waren godsdienst van JEZUS CHRISTUS, wiens juk, in tegenstelling van dat van menschelijke drijvers, zoo zacht en wiens last zoo licht is. Op vele plaatsen, waar nog geene godsdienst-leeraars hen bereikten, zijn zij nog slaven der vreeselijke inbeeldingen en gebruiken hunner voorouders, een godsdienst van afgrijzen en misdaad.

Onze agent voor de Argentijnsche Republiek, de heer ADOLPH HENRIKSEN, kwam op zijne nog kort geleden tochten in Bolivia in aanraking met verscheidene dier inboorlingen en geeft er een belangstelling wekkende beschrijving van. Hij zegt:

»Onzen weg vervolgende, trokken wij over eene reeks heuvelen en reisden eenige dagen op derzelver helling, waar wij door

verscheidene Indiaansche dorpen kwamen. De taal, door deze Indianen gesproken, is een tongval van het oude Quichua, vermengd met zeer vele Spaansche woorden. In dezelve is volstrekt geene regelmaat, en zij wordt zelfs door henzelfen niet eenerlei gesproken. Zij leeren eenige Latijnsche gebeden van buiten, hun door de priesters geleerd. Een paar malen in het jaar komen ingeboren monniken hen bezoeken en in hunne taal voor hen prediken, en ik heb opgemerkt, dat elk dorp een kerkgebouw heeft, van leem en steen opgetrokken, niet alle van eenen zelfden vorm; doch van eene school bij hen heb ik nog niets bespeurd.

De Indianen, wier district wij doorreisden, zijn allen eenigermate beschaafd, doch worden tevens in de diepste onwetendheid gehouden. Zij zijn rijzig van gestalte, dik gehalsd, met welgevormde ledematen. Daar zij hun haar nimmer snijden, zijn zij baardeloos. De vrouwen ziet men altijd bezig met eenig werk, hare zuigelingen in een laken zóó op den rug dragende, dat dezen armen en handen vrij hebben. Hun voedsel bestaat in geroosterd maïs en cacaobladeren. Zij worden bestuurd door eenen Karike, die in alle zaken tusschen hen en de blanken uitspraak doet. Zij schijnen een goed-geaard en werkzaam ras te zijn, waarvan bij opvoeding, en zoo men hun het leven op den rechten prijs leerde schatten, heel wat goeds te maken is. Het kwam mij voor, welk eene gemakkelijke taak het zijn zoude, hun het Spaansch te doen aanleeren en door middel van die taal hen bekend te maken met de blijde tijding van het Evangelie en den Redder der menschen, JESUS CHRISTUS."

BIJBELLIED.

De Bijbel is een zaad
Van licht, genâ en kracht,
Dat aan het zuchtend menschenhart
Het eeuwig leven bracht.
Gods knechten zaaien 't Godlijk Woord
En 't »eerlijk hart" brengt vruchten voort.

De Bijbel is een lamp
Voor pelgrims in den nacht,
Die licht schenkt in des levens strijd
Als ze eenmaal GIDEON bracht,
Die bij dat licht den vijand sloeg'
En over Isrels grenzen joeg.

De Bijbel is een zwaard,
Het zwaard van 's Heeren Geest,
Dat wel den vijand nedervelt,
Maar ook de wond geneest.
Dat aan 't verbroken zondaarshart
Den balsem aanbrengt voor zijn smart.

Een spiegel is Gods Woord,
Waarin 'k mijzelf ontdek
Met al mijn ongerechtigheên,
Mijn zonde en gebrek; —
Maar als 'k daarin mijn blikken sla,
Zie 'k ook een Heiland vol genâ.

O zaad, o lamp, o zwaard,
O spiegel, wees gij mijn,
Laat mij uw kracht, uw licht, uw glans
Tot troost in 't leven zijn;
Wijs bij mijn schuld mij op het kruis
En leid mij naar het Vaderhuis.

Den Vader en den Zoon,
Den Heil'gen Geest zij eer,
Voor de onuitspreeklijk rijke gift,
Waarin 'k God kennen leer.
Ja, ieder dank Hem vroeg en spa
Voor 't dierbaar Woord van Zijn genâ!

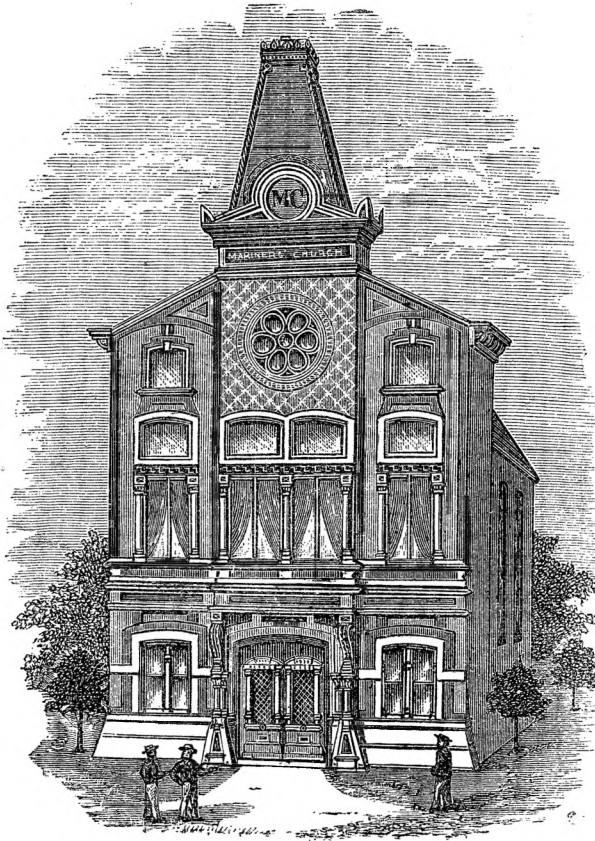
Naar 't Engelsch. W. v. O. B.

TYNDALE'S DEPOT VAN BIJBELS TE ANTWERPEN.

Mijne lieve lezers, zoo dikwijls wij aan LUTHER denken, moeten wij ons ook herinneren wat wij aan WILLIAM TYNDALE verschuldigd zijn. Deze man was voor al de volken van de wereld, die Engelsch spreken, even bekend als LUTHER is. Vier honderd jaren geleden werd TYNDALE geboren. Hoe merkwaardig waren deze jongens al toen ze nog klein waren — TYNDALE en LUTHER! Maar LUTHER werd niet uit zijn geboorteland verbannen, zooals TYNDALE. LUTHER werd beschermd door den vorst van zijn geboorteland, maar TYNDALE niet. LUTHER kon zijn werk op aarde eindigen en een natuurlijken dood sterven; maar TYNDALE werd van de eene plaats naar de andere vervolgd, ook dikwijls omringd door vijanden, ten laatste werd hij gegrepen, gevangen gezet, daarna veroordeeld en toen geworpd en verbrand. Maar wat heeft nu dit gebouw, dat gij hiernaast op het plaatje ziet, met TYNDALE te maken? Eenige van de lezers van dit zeer belangrijk tijdschriftje »De Kleine Zaaier», gaan misschien wel eens eenige dagen naar Antwerpen, de hoofdstad van België, waar veel scheepvaart is. Ook is Antwerpen beroemd door zijne groote schil-

ders, zooals VAN DIJCK, TENIERS, QUINTIN MATSYS, RUBENS en vele anderen. Maar Antwerpen was de woonplaats van eene volkplanting van Engelsche kooplieden en Christen leeraars, die uit hun vaderland verbannen waren. Tot dezen behooren onder anderen JOHN LAMBERT, JOHN ROGERS, MILES COVERDALE, THOMAS

POYNTER, TYNDALE's werkgever, en JACOB VAN METEREN, zijn drukker. Van uit Antwerpen verzond hij den Apostolischen brief aan JOHN FORSYTH, die opgesloten

was in eene gevangenis te Londen, die de Tower genaamd wordt, waar hij de martelaarskroon verwachtte. Maar wat nog meer is, uit Antwerpen, dat het middelpunt was van den wereldhandel in die dagen, zond TYNDALE het Woord van God in schepen weg.

Maar omdat hij den Bijbel in de Engelsche taal overbracht en drukte, werd hij gevat in Mei 1535 en werd hij gevangen gehouden in een killen kerker van het kasteel te Vilvorde tot October 1536, in welk jaar onze roemrijke Engelschman stierf. — Nu zult ge denken, dat er in Antwerpen een gebouw zou zijn, waarop de beroemde naam van TYNDALE zou geprikt hebben van 1536 tot 1876, maar dat is niet zoo, want een predikant van het »Britsch en Buitenlandsch Zeemans-Genootschap» (die dit stukje geschreven heeft), reisde duizenden mijlen ver over land en zee; hij bezocht Canada, de Vereenigde Staten van Amerika, Groot-Brittannië en het Vasteland (het Vasteland is Europa) en hij verzamelde, in kleine sommetjes, tusschen de drie en vier duizend ponden (één pond is f 12, derhalve is het f 36000 of f 48000), om deze kerk en school voor de zeelieden te bouwen. Boven de deur plaatste hij een grooten geopenden Bijbel en schreef daarboven »Tyndale's Bijbel-Depôt.»

En nu heeft het groote »Britsch- en Buitenlandsch Bijbel-Genootschap» een Engelschen colporteur (een colporteur is iemand die rondreist met het doel om Bijbels te verkoopen aan menschen, die deze begeeren), die JOHN HAM heet, die zeer gelukkig in deze zelfde zeehaven werkt, waar vele jaren geleden TYNDALE arbeidde. Wanneer gij Antwerpen bezoekt, moet gij niet verzuimen om dit gebouw in de laan »Du Commerce» genaamd op te zoeken, en ook moet ge dan de groote Kathedraal of Domkerk eens gaan zien.

Misschien zoudt ge wel gaarne willen

weten, dat de zeelieden en hunne vrienden getracht hebben 100 pond, dat is f 1200 bijeen te brengen voor het Tyndalemonument, waarin onze vriend ROB ROY MACGREGOR zooveel belang stelde. Indien gij eenige broeders of vrienden op zee hebt, zoudt ge zeer goed doen iets in hunnen naam te zenden. TYNDALE had eens schipbreuk geleden en de handschriften van zijn Bijbel waren verloren geraakt. De Bijbels, die Engeland verlaten, worden door zeelieden vervoerd, welke somtijds met PAULUS (die zegt: »driemaal heb ik») schipbreuk geleden in deze zelfde ramp gedeeld hebben. Daarom moet gij ook voor hen bidden.

Uw getrouwe

EDWARD V. MATTHEWS,

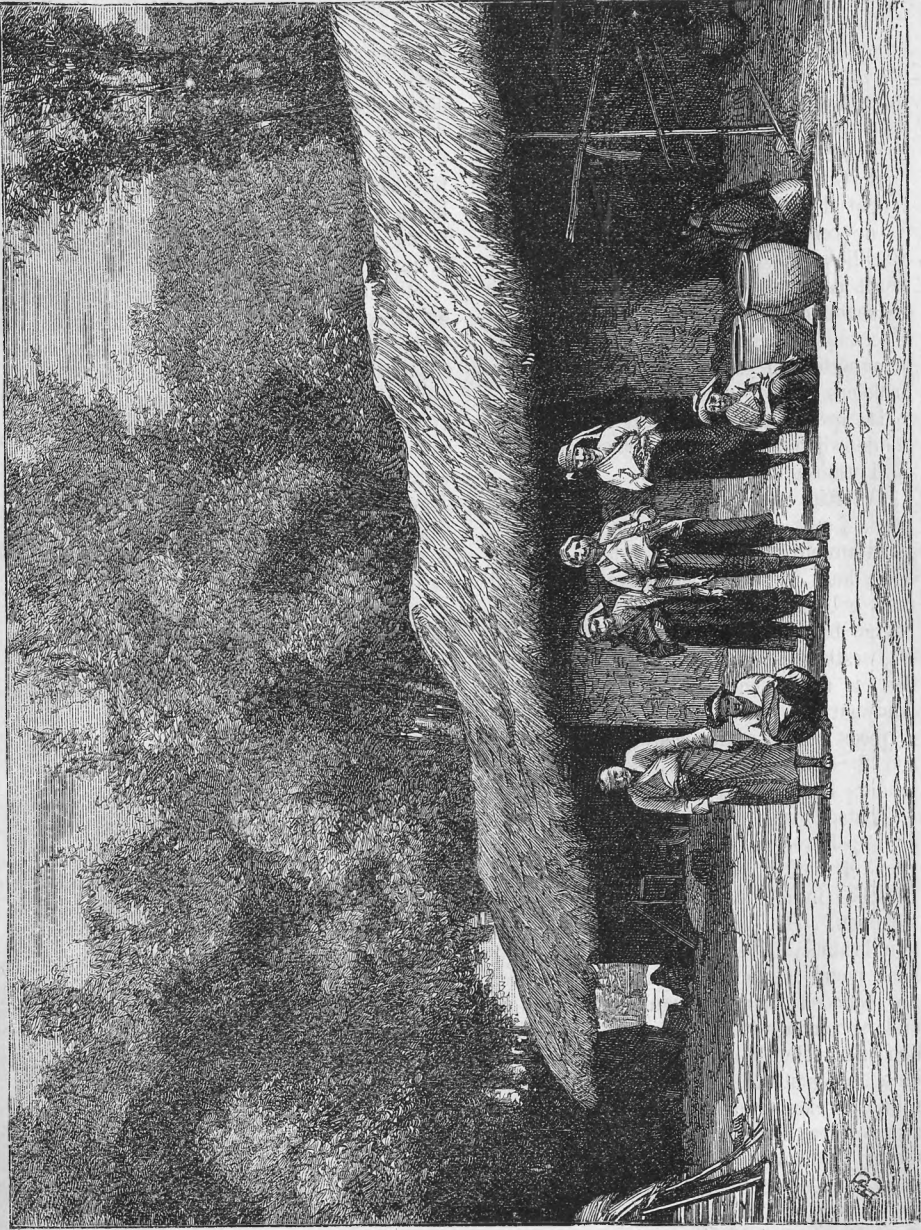
Secretaris.

Britsch en Buitenlandsch Zeemans-Genootschap.
Shadwell, Londen.

DE KOPPENJAGERS VAN FORMOSA.

WAELK een afschuwelijke titel! Maar het is een ware; want daar zijn wilde stammen op het schoone eiland Formosa, wier grootste geestdrift en genot bestaat in het dooden van zoo vele menschen als mogelijk, om dan naar hunne dorpen in de bergen een groot getal menschenhoofden mede te voeren, die daar als zegeteekenen worden opgehangen.

De heer THOMAS PATON, die een uitnemend Colporteur is in de Chineesche provincie Amoy, bezoekt eenigen tijd geleden Formosa, dat, zooals gij op de kaart kunt nazien, niet ver verwijderd is van de kust van China, en hij beschrijft in zijn dagboek, wat niet te verwonderen is, als een »ijselijk gezicht», wat hij daar aan-

BEWONERS VAN FORMOSA.

was in eene gevangenis te Londen, die de Tower genaamd wordt, waar hij de martelaarskroon verwachtte. Maar wat nog meer is, uit Antwerpen, dat het middelpunt was van den wereldhandel in die dagen, zond TYNDALE het Woord van God in schepen weg.

Maar omdat hij den Bijbel in de Engelsche taal overbracht en drukte, werd hij gevat in Mei 1535 en werd hij gevangen gehouden in een killen kerker van het kasteel te Vilvorde tot October 1536, in welk jaar onze roemrijke Engelschman stierf. — Nu zult ge denken, dat er in Antwerpen een gebouw zou zijn, waarop de beroemde naam van TYNDALE zou geprikt hebben van 1536 tot 1876, maar dat is niet zoo, want een predikant van het »Britsch en Buitenlandsch Zeemans-Genootschap» (die dit stukje geschreven heeft), reisde duizenden mijlen ver over land en zee; hij bezocht Canada, de Vereenigde Staten van Amerika, Groot-Brittannië en het Vasteland (het Vasteland is Europa) en hij verzamelde, in kleine sommetjes, tusschen de drie en vier duizend ponden (één pond is f 12, derhalve is het f 36000 of f 48000), om deze kerk en school voor de zeelieden te bouwen. Boven de deur plaatste hij een grooten geopenden Bijbel en schreef daarboven »Tyndale's Bijbel-Depôt.»

En nu heeft het groote »Britsch- en Buitenlandsch Bijbel-Genootschap» een Engelschen colporteur (een colporteur is iemand die rondreist met het doel om Bijbels te verkoopen aan menschen, die deze begeeren), die JOHN HAM heet, die zeer gelukkig in deze zelfde zeehaven werkt, waar vele jaren geleden TYNDALE arbeidde. Wanneer gij Antwerpen bezoekt, moet gij niet verzuimen om dit gebouw in de laan »Du Commerce» genaamd op te zoeken, en ook moet ge dan de groote Kathedraal of Domkerk eens gaan zien.

Misschien zoudt ge wel gaarne willen

weten, dat de zeelieden en hunne vrienden getracht hebben 100 pond, dat is f 1200 bijeen te brengen voor het Tyndalemonument, waarin onze vriend ROB ROY MACGREGOR zooveel belang stelde. Indien gij eenige broeders of vrienden op zee hebt, zoudt ge zeer goed doen iets in hunnen naam te zenden. TYNDALE had eens schipbreuk geleden en de handschriften van zijn Bijbel waren verloren geraakt. De Bijbels, die Engeland verlaten, worden door zeelieden vervoerd, welke somtijds met PAULUS (die zegt: »driemaal heb ik») schipbreuk geleden in deze zelfde ramp gedeeld hebben. Daarom moet gij ook voor hen bidden.

Uw getrouwe

EDWARD V. MATTHEWS,

Secretaris.

Britsch en Buitenlandsch Zeemans-Genootschap.

Shadwell, Londen.

DE KOPPENJAGERS VAN FORMOSA.

WA

ELK een afschuwelijke titel! Maar het is een ware; want daar zijn wilde stammen op het schoone eiland Formosa,

wier grootste geestdrift en genot bestaat in het dooden van zoo vele menschen als mogelijk, om dan naar hunne dorpen in de bergen een groot getal menschenhoofden mede te voeren, die daar als zegeteekenen worden opgehangen.

De heer THOMAS PATON, die een uitnemend Colporteur is in de Chineesche provincie Amoy, bezocht eenigen tijd geleden Formosa, dat, zooals gij op de kaart kunt nazien, niet ver verwijderd is van de kust van China, en hij beschrijft in zijn dagboek, wat niet te verwonderen is, als een »ijselijk gezicht», wat hij daar aan-

schouwde. Is het niet ontzettend treurig, dat zulke laaghartige wreedheid ook nog in onze dagen in de »duistere plaatsen» der aarde wordt aangetroffen? Slechts wanneer het hart der menschen veranderd is door Gods genade, kan »de vreedzame vrucht der gerechtigheid» worden gezien, en de boodschap des liefhebbenden Vaders, die alle menschen tot broeders maken wil, wordt door de verbreiding des Bijbels en de zendelingen over geheel de wereld gebracht als een gezegende nieuwstijding voor de onwetenden en wilden, voor de onderdrukkers en de onderdrukten.

De heer PATON beschrijft op de navolgende wijze zijne reis en het volk, dat hij op Formosa ontmoette.

»Veertig mijlen lang volgden wij eene kust, langs welke de hooge golven een voortdurend gedruisch maakten. De geheele kust is steil en rechtstandig opgaand met gebroken en scherpe rotsen en een hevige branding, die voortdurend stroomt. De westkust, van het noorden tot het zuiden, is zandig en strekt zich eenige mijlen landwaarts uit en stijgt voortdurend. Dit is reeds sedert eenige eeuwen het geval en zoo is er veel veranderd sedert de Hollanders het land in bezit hadden.

Thausia was de eerste plaats waar ik de Pepohoans ontmoette. De jonge meisjes zien er lief en mooi uit, evenals Europeesche; in den regel hebben zij schoone stemmen. De oude vrouwen daarentegen zijn brutaal, onbeschaamd, met sigaren in haar mond hangend. De mannen schenen mij beneden haar te staan en moeielijk te onderscheiden van de Chineezzen. Wij vonden hier vele Chineezzen, die levendig belang schenen te stellen in den inhoud mijner boeken en onze tochtgenooten waren zeer verheugd over de schoone gelegenheid, die zij hadden om tot de menigte te spreken, die des nachts onze herberg omringde.

Ik werd voortdurend bezig gehouden door Mandarijnsch sprekende kooplieden,

die het eiland doorkruisten. Menigmaal vond ik gelegenheid mij met hen te onderhouden over hun woningen in het moederland en daar wij ons gelijkelijk vreemdelingen hier gevoelden, waren zij te eerder in staat te waardeeren, wat ik hun verhalen mocht van een liefhebbenden Heiland, die mij Zijne boodschap hun liet brengen in hun eigen taal.

Wij begaven ons met de boot naar San-Kakakoe, een levendige handelsplaats met 15000 inwoners, aan den voet van een gebergte. Hier houden de wilden vreeselijk huis: alle nachten worden er drie, vier en meer menschen vermoord. Ik zag twee slachtoffers, die weinig uren te voren waren gedood. Het noodlottig sein werd gegeven en ik begaf mij met hen, om hun wijze van doen te leeren kennen. De inboorlingen waren gewapend met messen in den gordel en speeren in de hand; en velen droegen flambouwen en velen hadden niets dan stokken met in het vuur geharde punten. Maar de wilden waren reeds naar de bergen gevlucht, alleen de beide lijken zonder hoofd achterlatende. Een had zeker veel moeite veroorzaakt, want de vingers waren afgesneden en de armen verbrijzeld, alsof ze opgeheven waren geweest, om slagen af te keeren; het hoofd was boven het kinnebakken afgesneden. De ander was door een stoot van een speer in de rug getroffen, zoodat het hoofd gemakkelijk kon worden weggenomen. Een ijselijk gezicht! Gewoonlijk bedrijven zij deze gruwelen in den vroegen morgen. Op deze wijze moorden zij geheele dorpen uit, jong en oud, om hunne woningen in de gebergten met deze menschenhoofden te versieren.

Onze voorraad boeken was ten einde, zoodat wij moesten wederkeeren. Op onzen terugtocht vonden wij velen, die iets van onze boeken hadden vernomen, en wij konden nog met sommigen spreken, zover onze tijd het toeliet.

AAN BOORD,

MAANDELIJKSCHE BRIEF VAN DEN REDACTEUR.

LIEVE jeugdige vrienden! Ik weet niet zeker of wij er allen wel genoeg aan denken, hoeveel wij aan de zeelieden te danken hebben. Zij zijn het, die ons van Oost en West zoo veel goede dingen aanbrengen, die wij dagelijks gebruiken, zooals koffie en thee en wat wij verder »koloniale waren» noemen; zelden echter denken wij aan de gevaren en moeilijkheden waaraan zij zijn blootgesteld. Hoevelen liggen er nu diep op den bodem der zee, die nooit hun tehuis weergezien hebben, dat zij toch zoo hoopvol en met zulke goede vooruitzichten verlaten hadden. Jongens, die veel verhalen lezen van de wonderlijke avonturen, die men op een schip beleeft, krijgen dikwijls een groot verlangen ook ter zee te varen. Wordt hun wensch eindelijk vervuld, dan hebben zij meestal berouw en ondervinden, dat zij veel moeilijker werk hebben en slechter behandeld worden dan in eenig ander beroep. En aan hoeveel verzoekingen staan zij bloot, zoowel op zee als aan land. Nu zal ik u vertellen waarom ik hierover schrijf. Onlangs las ik hoeveel er in Engeland gedaan wordt voor de zeelieden. Er is een vereeniging, die een groot aantal Bijbels en Testamenten verkoopt en uitdeelt onder de matrozen in de havens van Londen. Gij weet toch wel, dat Nederland ook heel veel schepen op de zee heeft, niet waar? In de haven van de groote stad Londen zijn dus ook veel Nederlandsche matrozen, die nu de gelegenheid hebben een Bijbel te bekomen. Verleden jaar werden er 3042 Bijbels en Testamenten *verkocht* en 4122 Nieuwe Testamenten en 16047 gedeelten daarvan voor niets *weggegeven*. De zeelieden behoeven niet eens aan wal te gaan om een

Bijbel te koopen; de colporteurs van die vereeniging komen op de schepen. Laat ons God bidden, dat Hij over die matrozen de wacht houde en hun Zijn zegen geve als zij wellicht met een Nieuw Testament in den zak hoog in de masten zitten en op dit oogenblik misschien wel door hevigen storm geteisterd werden. God zelf kan hen leeren wie Hij is en hoe heerlijk het is in Zijn hemelsch Vaderhuis, waar het niet stormt en nooit koud is en waar nooit de dood kan komen.

In het vorige jaar kreeg het bestuur een brief van een dame van 84 jaar oud. Zij schreef, dat zij een langen tijd de gewoonte had gehad vier keer in het jaar f 1.80 aan het Genootschap te geven. Zij bespaarde dat geld van wat zij met breien verdiende. Maar nu was het haar niet meer mogelijk iets van haar klein inkomen af te zonderen.

Eenige dagen geleden kreeg ik weer een lieven brief van haar. Zij vertelde mij, dat haar inkomen weer een beetje toegenomen was en nu hoopte zij dat zij ieder jaar de som van f 2.50 zou kunnen bijdragen.

God erkent en zegent zulk een ijver voor zijn zaak; er is niets, dat ons meer moed geeft in ons werk, dan te weten hoeveel vurige gebeden er opgezonden worden door hen, die evenals deze oude vrouw verlangend uitzien naar den tijd, dat Gods koninkrijk komt en Zijn wil geschiedt op aarde gelijk die in den Hemel geschiedt.

Met genoegen maak ik melding, dat er een nieuwe uitgave gereed is van

MARY JONES EN HAAR BIJBEL.
Dit boekje kost keurig gebonden slechts f 0.60 en ingenaaid f 0.40. Er zijn niet veel zulke goedkope boeken en daarbij is het een zeer belangrijke geschiedenis.

Nu moet ik echter eindigen, ik hoop dat ik de volgende maand wat meer te vertellen heb.

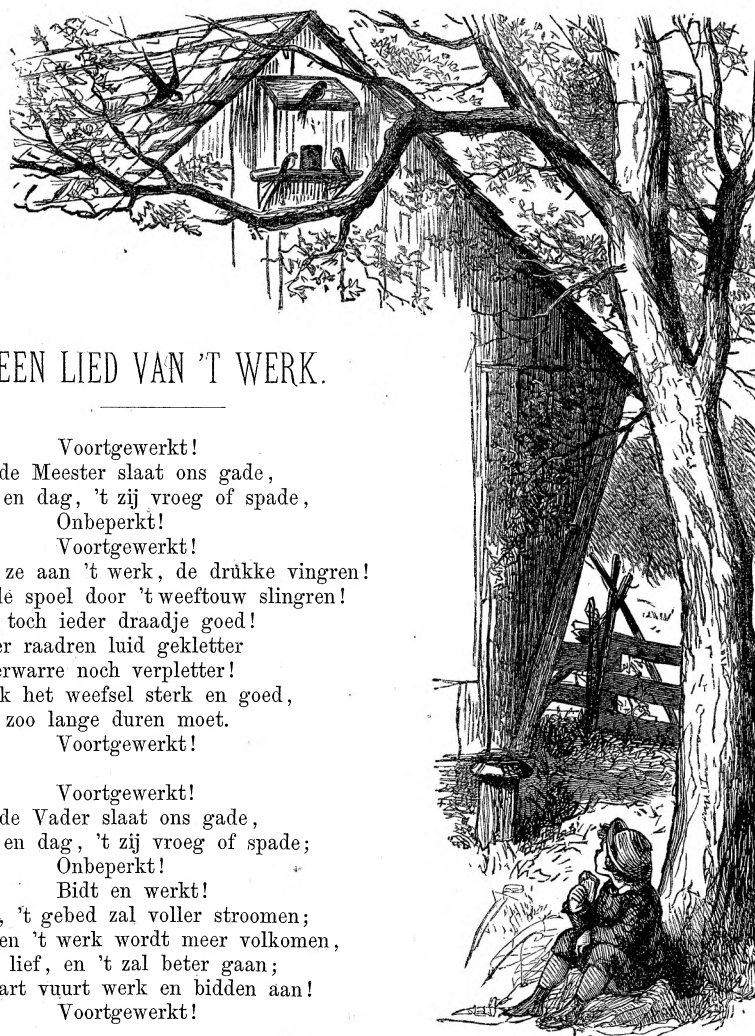
Ik blijf uw oprechte vriend

DE REDACTEUR.

De Kleine Zaaijer

VOOR DE JEUGD.

EEN LIED VAN 'T WERK.

Voortgewerkt!

Want de Meester slaat ons gade,
Nacht en dag, 't zij vroeg of spade,
Onbeperkt!

Voortgewerkt!

Houdt ze aan 't werk, de drukke vingren!
Laat de spoel door 't weeftouw slingren!

Leg toch ieder draadje goed!
Dat der raadren luid gekletter
Ons verwarre noch verpletter!
Maak het weefsel sterk en goed,
Dat zoo lange duren moet.

Voortgewerkt!

Voortgewerkt!

Want de Vader slaat ons gade,
Nacht en dag, 't zij vroeg of spade;
Onbeperkt!

Bidt en werkt!

Werkt, 't gebed zal voller stroomen;
Bidt, en 't werk wordt meer volkomen,
Heb lief, en 't zal beter gaan;
't Hart vuurt werk en bidden aan!

Voortgewerkt!

EEN KINDERBAZAR TE SINGAPORE.

NDERSTAANDE brief werd in December l.l. ontvangen van den jongen heer WILLIE HAFENDEN, zoon van den heer JOHN HAFENDEN, agent van het Bijbelgenootschap te Singapore en bij dien brief was gevoegd een postwissel van f 92.20. Onze lezers zullen met ons moeten instemmen, dat de jonge heer HAFENDEN goed gehandeld heeft. Het is niet voor de eerste keer, dat hij een goeden dienst bewees aan het Bijbelgenootschap. Eenigen tijd geleden vergezeld hij zijn vader op een tochtje naar Java en hielp deze in het verkoopen van Chineesche en Maleische Bijbels te Depok en Buitenzorg.

9. Wilkie Pad, Gouvernements-
heuvel, Singapore.

Waarde Mijnheer Reed,

Terwijl papa in Penang was, hebben mijn broeder en ik gelezen van eenige kinderen, die allerlei kleine dingen hadden gemaakt en verkocht en het geld, dat zij daarvoor ontvingen, zonden aan een zending in Indië, en wij dachten, wij konden wel hetzelfde doen en het geld zenden aan het Bijbelgenootschap. Wij vertelden het aan mama en zij beloofde ons te zullen helpen. Wij spraken er mejuffrouw COOKE over en zij vond het een prachtig plan en gaf ons eenige dingen. Een heer gaf ons wat hout en ik maakte eenige stofbakjes en spijkerkistjes en eenige schraagjes. Mama maakte allerlei kleinigheden van todjes en vodjes en kleeedde eenige poppen aan.

WROUGHTON (mijn broeder) en ik spra-

ken over de bazar met onze vrienden. Een dame, mejuffrouw OXLEY, gaf ons een heele boel dingen, die zij van hare kennissen voor ons gekregen had en mevrouw KEASBERRY, mevrouw COOK en mejuffrouw RYAN maakten ook dingen voor ons, waaraan nog andere dames meehielpen en papa teekende eenige mooie teksten op waaiers 1).

Op den bepaalden dag plaatsten wij tafels in den tuin en al onze kennissen kwamen om vier uur, en wij verkochten bijna alles. Wij hadden vier stalletjes en mijn broeder en twee vriendjes en ik verkochten.

De drukker lithografeerde onze circulaires (wij zenden er u ook een) voor de helft van de prijs, omdat het voor het Bijbelgenootschap was, en dat was alles, wat wij te betalen hadden, en dus kregen wij bij elkander een en veertig dollars en twee en negentig centen, die wij u overzenden per postwissel, die papa voor ons gekregen heeft en wij hopen, dat gij het zult willen gebruiken voor de Bijbelverspreiding en dat God het zal zegenen.

Papa had een stalletje vol Bijbels en verkocht veel daarvan en ook verscheidene exemplaren van »Mary Jones en haar Bijbel», dat wij heel mooi vinden.

Geheel de uwe

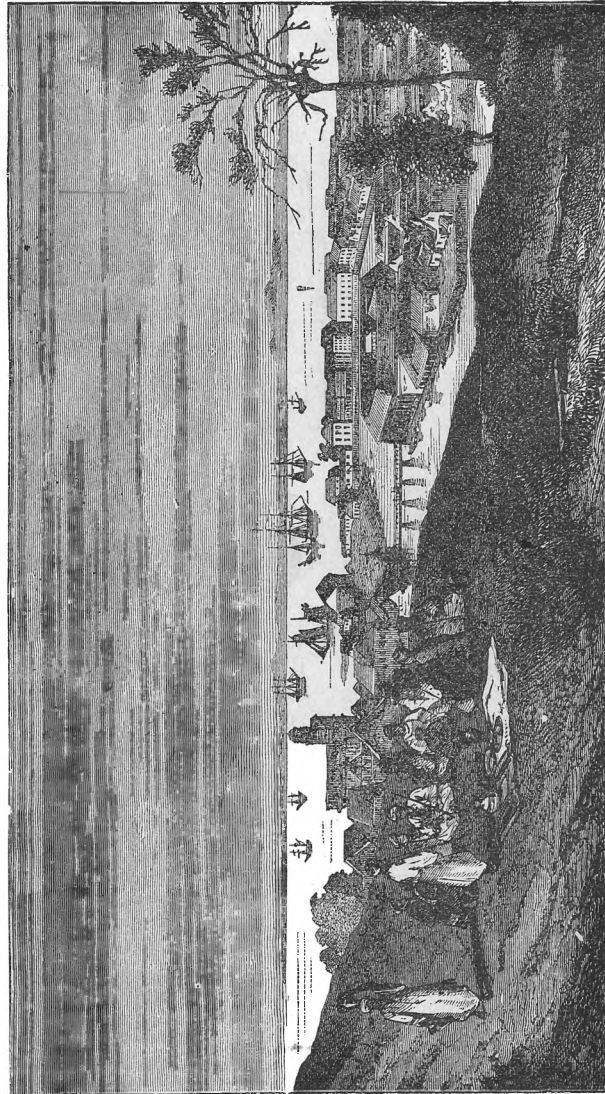
JOHN W. HAFENDEN.

WANNEER GIJ BIDT.

Wanneer gij bidt, laat dan liever uw hart zonder woorden, dan uwe woorden zonder hart zijn. Het gebed zal een mensch van zonde afhouden, of de zonde zal een mensch van het gebed afhouden.

JOHN BUNYAN.

1) *Teksten op waaiers* klinkt onzen jongen vrienden misschien wat vreemd, maar wij moeten bedenken, dat de waaiers in het warme klimaat zeker meer in het dagelijksch leven worden gebruikt dan bij ons.

SINGAPORE.

DE OUDE ZEEMAN.

DE OUDE vriend TOM JONES diende als jongen onder NELSON, toen deze de oorlogen van 1805 en 1812 voerde. Dikwijls zaten wij jongens naast Tom, luisterend naar hem, terwijl hij zijne verbazingwekkende en boeiende geschiedenissen vertelde van bombardementen van steden, 't leveren van veldslagen en 't gevangen nemen van Spaansche en Fransche schepen.

Maar wat hem het meest van zijne vrienden onderscheidde, was zijn godsdienstige ijver en geestdrift. Op zee noemden zijne makkers hem heiligen Tom. Nu heet hij heilige JONES. Maar zijne heiligheid was werkelijk en levend. Het dorp waar hij kwam wonen toen hij de zee opgaf, bevatte wel vier kapellen en een kerk in de nabijheid, doch men wist er niets van bidstonden of Zondagsschool. Dit was te veel voor TOM JONES om te verdragen. Hij ging dus op zijne eigene eenvoudige wijze aan 't werk. Zijne methode was om de zieken in het dorp te ontdekken, en dan ging hij 's Zondagsmiddags naar hun woning, en vroeg hen om hem een bidstond te laten houden, 't geen hem gereedelijk werd toegestaan. Dit deed hij, totdat voor zijne bidstonden een grooter huis noodig was. Een grooter huis werd hem gegeven door mejuffrouw HAMILTON, waarin nu een Zondagsschool begonnen werd en bidstonden gehouden werden in de week, welke leidden tot de bekeering en hervorming van het geheele dorp.

Hij zag de vruchten van zijn arbeid, en toen hij naar huis geroepen werd, ging hij in vrede. Hij was slechts eenige dagen ziek. In zijne ziekte vroeg een zijner vrienden hem: »Wel, Tom, hoe staat het nu met het oude schip?» Zijn antwoord was wat teleurstellend. Hij zei: »De zee

is vreeslijk donker en rustig; een ruwe kust!» Een uur voor zijn dood ongeveer vroeg men hetzelfde, en nu antwoordde de veteraan als met nieuw leven vervuld, met een glimlach: »De lucht klaart op, het water schittert in de zon! Ik zie den vuurtoren! den vuurtoren! Ik geloof, dat ik de haven zie! Een prachtige haven!» Daarop zei hij, als met inspanning: »Laat het anker vallen! Reef de zeilen!» strekte zich uit en zei niets meer.

(Uit: *Chart and Compass*).

TWEË KLEINE CHINEESCHE
MEISJES.

TOEN ik, om te werken voor het Genootschap, het middengedeelte van deze provincie doorreisde, merkte ik verscheidene belangrijke voorvallen op. Vele van deze voorvallen heb ik opgezonden om in het jaarlijksch verslag bekend te maken; maar twee heb ik er, die ik zeer geschikt vind om aan de kinderen te vertellen.

Wilt gij luisteren, dan zal ik trachten, met de geringe hulpmiddelen van pen en papier, u van twee kleine meisjes te vertellen, die zeer ijverige leerlingen in de Heilige Schrift zijn.

Wij ontmoetten het eerste, toen wij tusschen de bergen reisden. Eens, na een vermoeienden rit, kwamen wij aan een bergachtig dorp. Mijn medereiziger wist, dat daar een Christelijk huisgezin woonde. Zoo, hun eenzamen staat wetende, besloten wij stil te houden en door weinige woorden hen, daar zij de eenige Christenen waren, aan te sporen, ons voor eenige dagen huisvesting te willen verleen. Wij hielden dan stil en vonden hen, de vader

AAN DE OEVERS VAN DE NIJL.

— een ouden grijzen man — en de moeder, en allen waren Christenen; en een klein meisje van vijf jaar oud, die (evenals de oudere kinderen) onderwezen was geworden in de kennis van CHRISTUS. — »Kunt gij het gebed des Heeren opzeggen?» zeide de vader. Zij begon en eindigde het zonder zich ééne keer te vergissen. »Kunt gij nu nog het eerste hoofdstuk van het Evangelie van JOHANNES opzeggen?» Zij eindigde dit bijna zonder eene vergissing. Toen wij onze reis voortzetten, kwam zij naar buiten om een eindje met ons te gaan wandelen, en zeide toen »Pingang», dat beteekent: »Vrede zij vlieden.»

Het trof mij, dat er zoo vele kinderen zijn, die wanneer zij vijf jaar oud zijn en met meer voorrechten gezegend zijn, niet kunnen volbrengen wat dit kleine meisje deed. Men vertelde mij, dat zij vier hoofdstukken van het Evangelie van JOHANNES kan opzeggen.

Het andere kleine meisje is de dochter van een blinden man. De vader leerde haar door middel van zijne vingers lezen (zooals velen zullen weten, denken de Chineezen dat het niet de moeite waard is om de meisjes te onderwijzen); maar deze man was blind, daarom leerde hij zijne dochter lezen, opdat zij in staat zoude zijn den Bijbel voor hem te lezen. En nu is de vader op deze wijze in staat het geheele Evangelie van MATTHEUS, het Evangelie van LUKAS, de Handelingen der Apostelen, den Zendbrief aan de Romeinen en een gedeelte van de Openbaring op te zeggen. En op deze wijze is de blinde man een zeer nuttig licht geworden. Hij is inderdaad een levend Evangelie, hoofdzakelijk door wat zijn kleine meisje in staat geweest is te doen.

Willen alle kinderen bidden voor de duizenden kinderen, die geen thuiskomen hebben en gebrek lijden. Eenige van zulke kinderen zag ik vertoeven in de overstrom-

de landstreek van de Gele Rivier, die buiten hare oevers is getreden en verschrikkelijke ellende veroorzaakt heeft; en ik vrees dat het 't volgend jaar nog erger zijn zal.

FREDERICK BROWN.

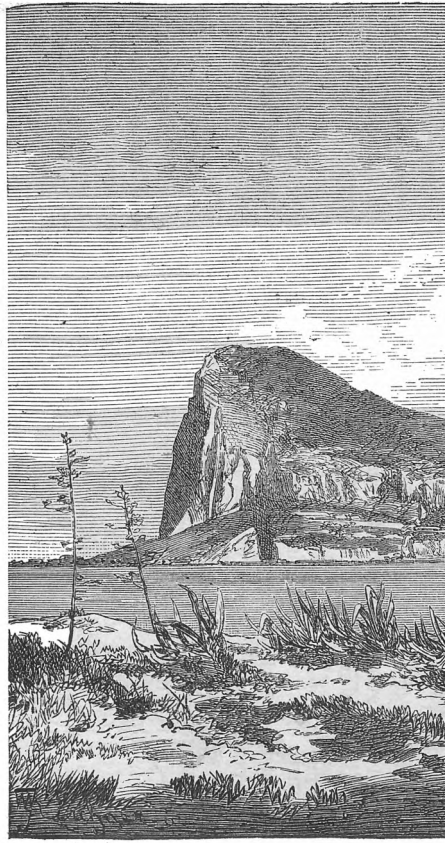
Chefoo, Noord-China.

AAN DEN NIJL.

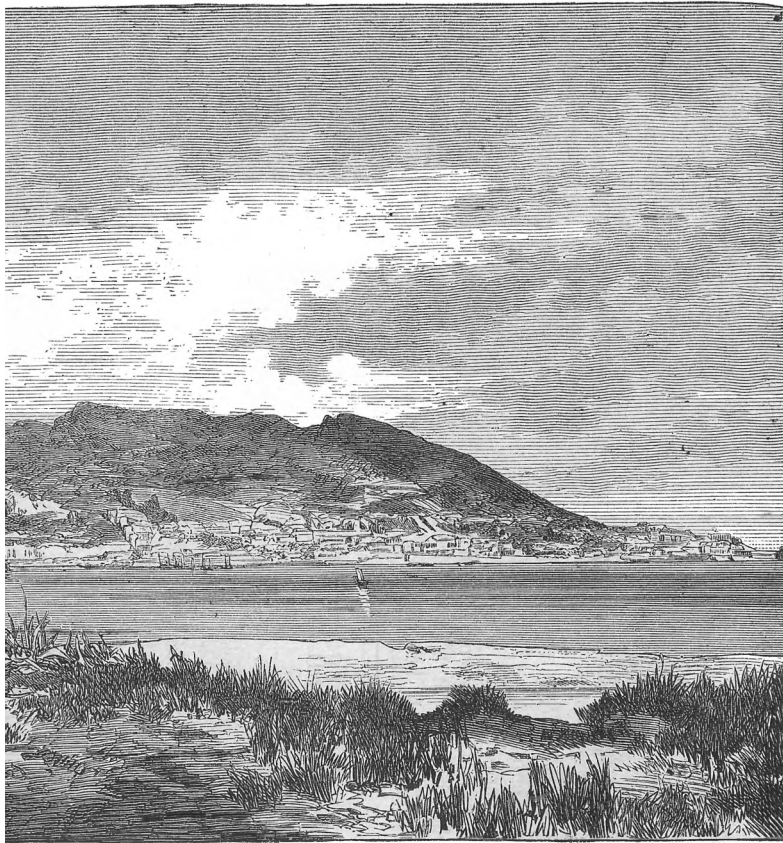

OP den derden dag dezes nieuwen jaars deelde ik eenige Bijbels en gedeelten der Schrift uit in een aantal gretig daartoe uitgestrekte handen, aan den oever van den Nijl. »De menschen met de boeken zijn gekomen,» riep men luid, toen onze boot bij het dorp voor anker kwam (want wij waren er reeds vroeger geweest), en den volgenden morgen vroeg kwamen er velen om boeken te vragen. Een Koptische onderwijzer van eene kleine en armelijk ingerichte school in een naburig dorp kwam mij vragen om eenige afzonderlijke Evangeliën voor zijne jongens, die ik hem gaarne gaf. Terwijl hij ze aannam, strekten twee flinke Mahomedaansche boeren met verstandige gezichten hunne bruine armen bijna boven zijn hoofd uit, en eenige jongens op zijde duwende, die om mij heen stonden (deels om boeken, deels uit nieuwsgierigheid), riepen zij uit: »Krijgen wij ook geene Evangeliën? Hebt gij alleen maar boeken voor hem en niet voor ons?» Men kon het hun aanzien, dat het hun ernst was met die begeerte, en ieder van hen ontving een exemplaar van het Evangelie van JOHANNES.

Zonder uitstel gingen zij eenige schreden buiten het gedrang op den grond zitten; toen begonnen zij terstond met de diepste aandacht het eerste hoofdstuk half-

DE ROTS VAN GIBRALTAR.

luid te lezen, terwijl ik in mijn hart bad, dat het ware licht in hunne zielen mocht schijnen, en hen in staat stellen om, evenals men een versleten kleed ter zijde werpt, het valsche geloof, waarin zij opgevoed zijn, af te leggen en in Gods licht te wandelen.

Dit is slechts ééne van de vele belangwekkende ontmoetingen, die ik had op onze veel te korte bezoeken aan deze in duisternis verzonken dorpen. Indien wij de middelen bezaten tot langere reizen, zou er oneindig meer te berichten zijn.

OP DE ROTZ VAN GIBRALTAR.

GENIGE jaren geleden werden twee soldaten, behoorende tot een der Britsche regimenten, dat te Gibraltar in bezetting lag, gebracht tot de reddende kennis der waarheid, zooals die is in JEZUS. CHRISTUS. Op die afgelegene plek verstoken zijnde van de gelegenheid, het Woord te hooren verkondigen, werden zij er toe geleid, dat Woord te zamen te lezen, en een van hun beider harten werd getroffen door de stem van God, die in Zijn geschreven woord tot ons spreekt, wat kort daarna ook de bekeering van den andere tengevolge had.

Eens waren die twee soldaten des avonds als schildwacht geplaatst, elk aan een der uiteinden van eene uitvalpoort of langen overdekten weg tusschen de rots en het Spaansche grondgebied. Een hunner was, gelijk gezegd is, reeds gebracht tot de blijdschap in God, zijnen Verlosser, terwijl de andere zich nog bevond in eenen zeer bekommerden gemoedstoestand, levendig overtuigd van zonde en oprechtelijk vergiffenis zoekende. Dien avond kwam een laat huiswaarts keerende officier tot den onlangs bekeerde, die buiten de uit-

valspoort op post stond, en vroeg hem, als naar gebruik, het parool of wachtwoord. De man, verdiept in gepeins en slechts ten halve gewekt uit zijne middernachtelijke overdenking, antwoordde den officier: »Het kostelijk bloed van CHRISTUS". Spoedig echter zijn volle zelfbewustzijn herkrijgende, gaf hij het juiste parool.

Zijn makker, geplaatst aan het andere uiteinde van den overdekten weg, welks doortocht zeer geschikt was ter geleiding van geluid, in zijn angstig zoeken om vergiffenis de woorden »het kostelijk bloed van CHRISTUS" hoorende, in dit plechtig middernachtelijk uur, als eene stem uit den hemel, geheimzinnig tot hem gebracht op den adem van het gesuis, gevoelde zich ontheven van den last zijner zonden, en »de vrede met God" was hem geschonken.

De laatste werd later met eenige zijner makkers van hetzelfde regiment gedetacheerd voor den dienst in Indië en kwam op het eiland Ceylon, waar hem een lange nuttige loopbaan werd geopend en hij het achtbaar werktuig werd tot de voltooiing van een groot en belangrijk werk.

In zijne jeugd eene goede opvoeding genoten hebbende, was hij zeer goed in staat de betrekking te vervullen van »meester" aan de voornaamste school van Colombo, waartoe hem door zijn regiment zijn ontslag uit den dienst werd verschafft.

Weldra maakte hij zich ééne grondige kennis eigen van de Cingaalsche taal, en, wijl er de vertaling van den Bijbel in die taal onafgewerkt lag, daar de persoon, die dat werk had begonnen, door den dood was verhinderd dien arbeid voort te zetten, belastte hij zich met die taak en werkte de overzetting, later in vier kwarto deelen gedrukt door het »Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap", geheel af.

Het overige van zijn leven bracht hij door in Indië in den dienst van den Heer, zijn Meester. En eer hij stierf had hij niet minder aangeleerd dan dertien talen.

DE BULGARIËRS.

DIT belangwekkende volk zijn de afstammelingen van een krachtige natie, die vroeger de rechterzijde van de rivier de Wolga en de oevers van de Caspische Zee bewoonden. Misschien ontvingen zij hunnen naam van die oude rivier. Eenigen scheidden zich van den ouden stam, en na korten tijd een zwervend leven geleid te hebben, vestigden zij zich eindelijk in 'wat wij Europeesch Turkije noemen.

Zij waren eigenlijk heidenen, maar de stam der Oostersche Bulgariërs werd vervangen door de Mongolen en Tartaren gedurende de 9de eeuw, en het volk werd Mohamedaansch, terwijl de stammen, die door het Grieksche keizerrijk verdrongen werden, tot het Christelijk geloof bekeerd werden, ongeveer in het midden der 9de eeuw, en een afzonderlijk rijk vormden tot 1396, toen zij door de Turken veroverd werden. Hun getal wordt ongeveer berekend op 500,000 en een kolonie van 30,000 heeft zich in Besarabië gevestigd.

De eerste poging om den Bijbel aan de Bulgariërs te geven, werd gedaan in 1823, toen de Archiman THEODOSIUS eene vertaling van het Nieuwe Testament in gelijkmatige kolommen met het Slaafsche of Oud-Russisch voltooide, maar slechts 2000 exemplaren van het Evangelie van MATTHEUS werden gedrukt. In 1827 werd het Nieuwe Testament weder vertaald door een schoolmeester, SAPOUNOFF genaamd, en 1200 exemplaren van de Evangeliën werden in Bucharest gedrukt. Thans is de geheele Bijbel voor hen gedrukt.

Er bestaat een ding, dat de agent van het Bijbelgenootschap zeer hoopvol maakt bij al de moeilijkheden, die hij te doorworstelen heeft gehad. Hoewel hun land door buitenlandschen oorlog en binnenlandsche onlusten geteisterd is geworden, schijnt het volk nooit hun gevoel van het

gewicht van scholen verloren te hebben. De opvoeding van hunne kinderen hebben zij ernstig volgehouden gedurende de onophoudelijke moeielijkheden.

Natuurlijk is het niet gemakkelijk voor jongens om naar school te gaan, die zoo dikwijls noodig zijn om op het vee en de kudden te passen — want de Bulgariërs zijn een landelijk volk — en des zomers is de school slecht bezocht, daar er geen verordeningen zijn voor regelmatig schoolbezoek, maar als de winter komt, gaan zij door sneeuw en ijs geregeld naar school, waar zij geduldig hunne lessen opzeggen voor hun even geduldigen leermeester.

Gij kunt op ons plaatje zien hoe eenigen van hen een langen weg gemaakt hebben; zij hebben hunne tasschen met eten op den rug, en zij zien er uit alsof zij nog verder wilden gaan. Zij maken ook goede vorderingen in verschillende takken van onderwijs.

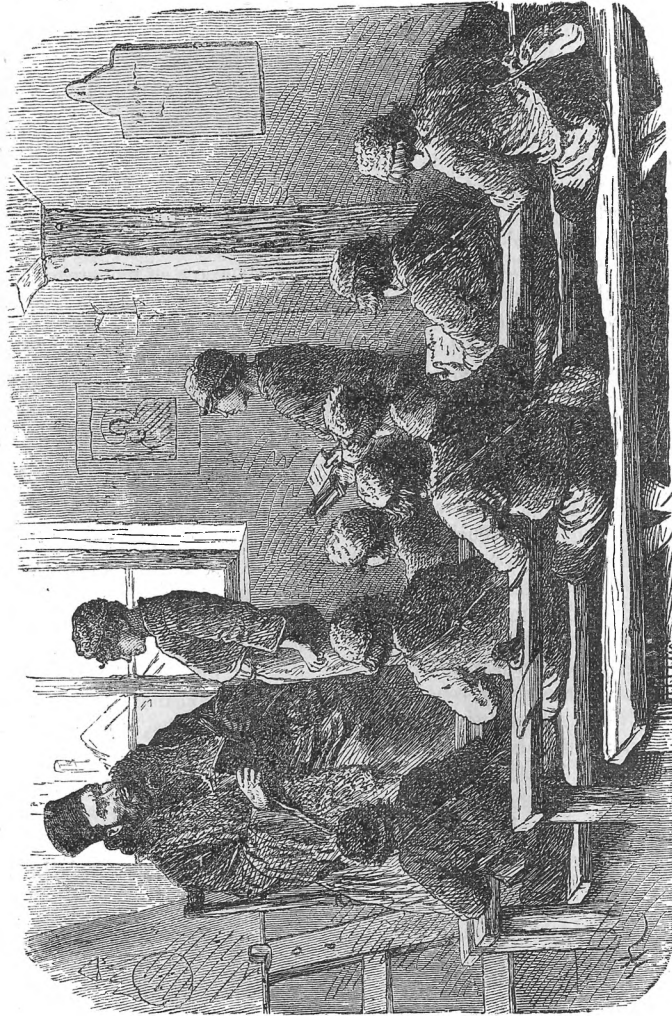
Uit het laatste verslag van het Genootschap zien wij, dat meer dan 8500 exemplaren van den Bijbel door het land verspreid zijn.

Indien een van onze kleine lezers school en lessen zeer onaangenaam vinden, hoop ik dat zij hun slecht humeur zullen beheerschen en zien op deze arme Bulgaarsche schooljongens, om er een nuttige les van te nemen.

 MAANDELIJKSCHE BRIEF VAN
DEN REDACTEUR.

WAARDE jeugdige vrienden! Den 28en Januari had het Hoofdbestuur van het Britschen Buitenlandsch Bijbelgenootschap het voorrecht, in het Bijbelhôtel te Londen den heer C. E. B. REED te mogen verwelkomen, die, na een tocht van ruim zes maanden door Zuid-Europa, Klein-Azië, den Kaukasus, Syrië en het Heilige

SCHOOLKINDEREN IN BULGARIE.

Land in zijn vaderland terugkeerde. Hij werd op zijne reis vergezeld door den heer J. B. BRAITHWAITE, een bestuurslid, die zich vele opofferingen voor het werk der Bijbelverspreiding getroost. Hoewel zij met vele moeilijkheden te kampen hadden, was de uitslag grooter dan zij hadden mogen verwachten. De verschillende agent-schappen werden bezocht, aan de depôts een bezoek gebracht, en de colporteurs in verschillende plaatsen toegesproken en aangemoedigd. Zelfs werden in sommige plaatsen bijeenkomsten gehouden met de besturen der gemeenten en verschillende hooggeplaatste personen overgehaald, om de werkzaamheden van het Genootschap niet meer tegen te werken.

Zelfs in Syrië en het Heilige Land, waar zooveel wordt gevonden, dat dengenen, die den Zaligmaker liefhebben, de grootste belangstelling inboezemt, bleef het steeds hun eerste streven om middelen te beraamen, waardoor Zijn woord meer en meer onder de arme en onwetende inwoners dier landen kan verspreid worden. In Konstantinopel hadden zij eene aangename ontmoeting met den heer R. H. WEAKLEY, die onlangs door het Genootschap benoemd is tot agent, in Egypte en Syrië. Hij kwam juist uit een geheel ander klimaat, daar hij te voren eenige jaren te Stokholm had doorgebracht, waar hij agent voor het Genootschap voor Zweden was. Maar de heer WEAKLEY is geen vreemdeling in Turkije, want hij is daar vroeger gedurende verscheidene jaren zendeling geweest, alvorens hij in dienst trad van het Bijbelgenootschap.

Den 7en Maart j.l. werd er eene vergadering gehouden in het Bijbelhuis te Londen van de Kinder-Vereeniging, een onderdeel van het Bijbelgenootschap. Den 3en Maart was een bidstond gehouden voor de volwassen leden, terwijl den 7en, juist op den herdenkdag van de stichting van

het Genootschap, de vergadering der kinderen plaats vond. De heer JOHN SHARP deelde er het een en ander mede van zijne reizen ten behoeve van het Genootschap in Noord-Europa en de heer REED beschreef zijne tocht door Zuid-Europa en het Heilige Land. In een volgenden brief deel ik u waarschijnlijk nog het een en ander omtrent deze vergadering mede.

De heer H. F. ROBJOHNS, onlangs benoemd tot agent van het Genootschap in Nieuw Zuid-Wales (Australië), kwam den 26en December met zijne familie in welstand te Sydney aan en werd aan boord door tal van vrienden welkom geheeten. In een postscriptum, dat de heer ROBJOHNS bij zijn brief, waarin hij van zijne aankomst kennis geeft, voegt, zegt hij: »Wij zijn voorloopig gehuisvest in een rustig, prachtig gelegen hôtél, waar kapitein TURPIE van de »John Williams» ook verblijf houdt. Diens schip ligt in de haven en hij is op weg naar Nieuw Guinea met vier en dertig inlandsche Christenen (dertien onderwijzers met hunne huisgezinnen), die het Evangelie op Nieuw Guinea wenschen te verkondigen. De kapitein deelde mij mede, hoe stichtelijk het is, hen een geestelijk lied te hooren zingen, waarvan het refrein is: »Kom over naar Nieuw Guinea (Macedonië) en help ons.» Ik hoop hen spoedig aan boord te gaan bezoeken.»

Het zal u zeker aangenaam zijn te vernemen, dat het Genootschap de meeste zorg draagt voor de colporteurs, die al hun krachten en de beste jaren huns levens gewijd hebben aan de verbreiding van het Evangelie, en ook voor de weduwen en weezen van degenen, die gestorven zijn, zonder de middelen te hebben om in het onderhoud van hunne familië te voorzien. Voor dit doel is een afzonderlijk fonds opgericht, het »Weldadigheidsfonds» genaamd, 'en hieruit wordt voortdurend,

naarmate de behoefte, ondersteuning aan bovenbedoelde personen uitgekeerd. Eenigen tijd geleden heeft het Genootschap een jaarwedde van f 180 geschonken aan Madame DERBECQ, de weduwe van een oud en getrouw Belgisch colporteur. De heer KIRKPATRICK, onze agent in Brussel, zond ons onlangs het bericht van haar overlijden, en de getuigenis van haar karakter en de prijs, dien zij op onze ondersteuning stelde, is zoo opmerkelijk, dat ik u een gedeelte van zijn brief wil mededeelen. Hij schrijft: »Sedert het overlijden van haar echtgenoot, had zij uit eigen middelen haren kinderen eene behoorlijke opvoeding gegeven, maar door eene samenloop van omstandigheden stond zij op het punt de schoolgelden voor hare kinderen niet meer te kunnen betalen, toen het Weldadigheidsfonds werd opgericht en de haar geschonken jaarwedde haar uit den nood hielp. Zij betuigde mij meermalen hare groote erkentelijkheid voor de hulp van het Genootschap, die haar in staat stelde tot op het laatst van haar leven onbekrompen te kunnen leven. — Thans mag ik u mededeelen, dat zij elk jaar een gedeelte van de som ter zijde legde, die telkens in mijne verantwoording voorkwam als eene anonieme gift van f 12, en als zij het zond, voegde zij er altijd bij, dat het haar zoo gelukkig maakte eene kleinigheid te kunnen bijdragen voor het goede werk van het Genootschap. Ik had zeer veel eerbied voor Madame DERBECQ, wiens echtgenoot — een onzer beste colporteurs — ik mij nog zeer goed herinner. Ik heb haar dikwijls bezocht en altijd den aangenaamsten indruk medegebracht van haar eenvoudig en oprecht geloof en van het goede voorbeeld, dat zij allen, die haar omringden, gaf.

»Zij heeft gedaan wat hare hand vond om te doen.»

De mensch doet dikwijls goed, zelfs

tegen zijn wil. Een voorbeeld hiervan wil ik u nog mededeelen uit het dagboek van een colporteur, die in Zuid-Amerika werkzaam is: »De *Apostel* is de naam van een tijdschrift, dat te Rio Janeiro wordt uitgegeven in het belang van den Catholijken godsdienst. De exemplaren van dit tijdschrift worden, na gelezen te zijn, naar den priester gebracht, die ze met wijwater besprenkelt en ze daarna begraaft, als zijnde te heilig, om verscheurd te worden of voor andere doeleinden te dienen. De priester ontving echter op zekeren dag twee Bijbels, die hij niet vernietigde, maar aan een drogist van de plaats zond om als pakpapier te dienen. Het is dus niet onmogelijk, dat iemands aandacht is getrokken door het lezen van een vers uit de Heilige Schrift op den omslag van een of ander pakje. Een colporteur, die nu voor het Genootschap werkzaam is, schrijft zijne bekeering toe aan het lezen van een gedeelte van de »Evangelische Pers», ook een maandblad, waarvan een kruidenier zich bediende om zijne waren in te pakken. Hij had slechts een klein gedeelte gelezen, maar dit boezemde hem zooveel belang in, dat hij naar den winkel terugging om te zien of het overige gedeelte van het blad er nog te vinden was. — Met grond kunnen wij verwachten, dat de op deze wijze verspreide fragmenten de goede boodschap nog aan menig hart hebben gebracht, dat naar de waarheid dorste.»

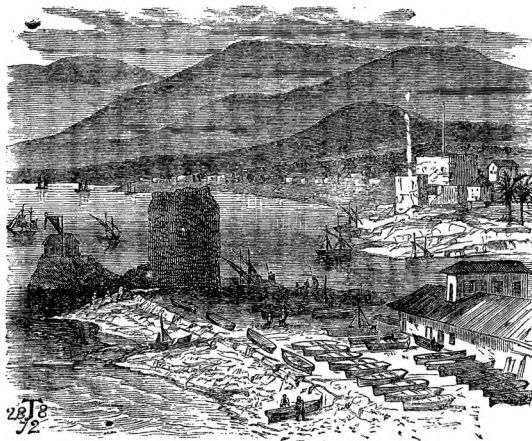
In de maand Mei zullen de jaarlijksche vergaderingen van het Bijbelgenootschap te Londen plaats hebben; dringend verzoeken wij u, dit Genootschap in uwe gebeden te herdenken en God te smeeken, dat het nog lang moge werkzaam zijn om Zijn woord meer ingang te doen vinden in aller harten en het over de geheele wijde wereld moge verspreid worden.»

Ik blijf uw oprechte vriend

DE REDACTEUR.

De Kleine Zaaijer

VOOR DE JEUGD.

EEN SCHOOL-EXAMEN TE BEYRUTH. 1)

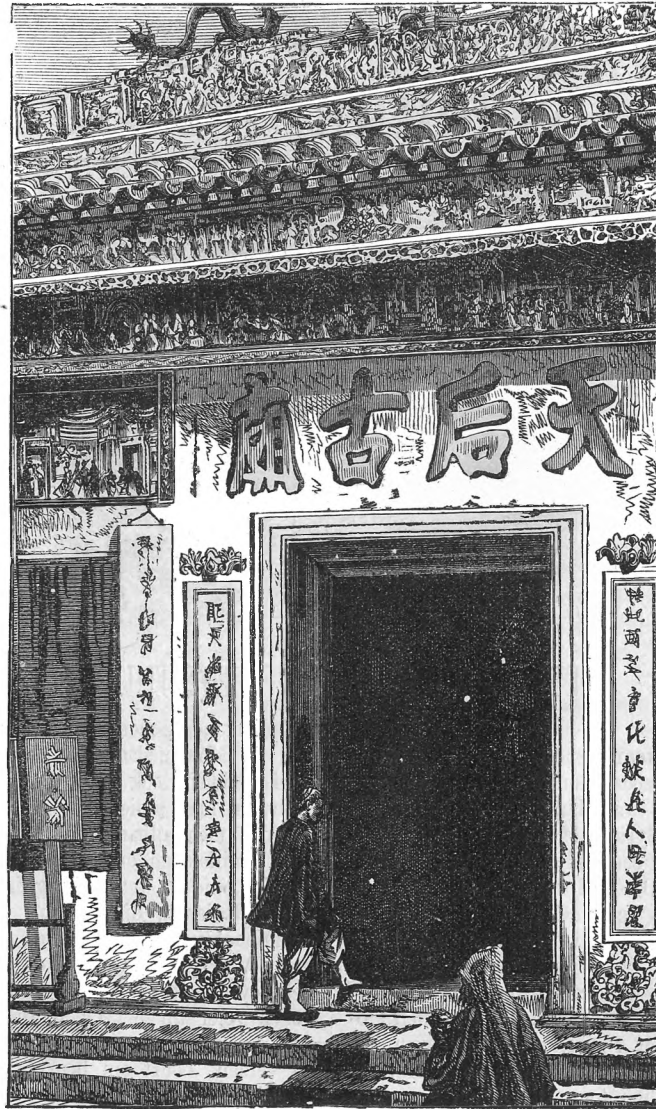
DE eerwaarde heer R. H. WEAKLY, die, zooals onze lezers weten, de agent van het Genootschap voor Egypte en Syrië is, beschrijft aldus eene belangrijke, eenvoudige plechtigheid, die hij op 27 Dec. bijwoonde, namelijk het examen aan het einde van het schooljaar op de meisjesschool van mejuffrouw TAYLOR te Beyruth:

Daar waren tegenwoordig, behalve de zeventig of tachtig meisjes, die allen Mohamedanen of Druzen zijn (de Druzen zijn een krijgshaftige volksstam in Syrië, die een Arabischen tongval spreken en welks

godsdienst een mengsel is van heidendom, van de Mohamedaansche leer en van het Christendom), ook nog een groot getal van vrouwen met sluiers voor het gelaat en mannen met tulbanden op het hoofd. Deze zijn familieleden en vrienden van de jonge meisjes, die er veel belang in stellen om den godsdienst, dien zij nu verkondigen, in minachting te brengen en tegen te werken. Voorspellingen aangaande de komst, het leven, het werk en waardigheid van onzen Heer uit het Oude Testament werden bij herhaling gelezen, hoofdstukken en verzen, beurt om beurt, vergelijkende met die plaatsen uit het Nieuwe Testament, welke de vervulling van deze voorspellingen in Jezus aantoonen. Dit werd uitstekend gedaan. Het was aangenaam om deze

1) Beyruth is eene voorname handelsstad, gelegen in Aziatisch Turkije.

EENE CHINEESCHE TEMPEL.

jonge meisjes, met haar helderstralend gelaat, te hooren. Evenals sappeurs en mineurs werken om hunne eigene vesting te versterken en die der vijanden te belagen, alzoo was hetgeen de meisjes leerden en nu op het examen wisten, bij uitstek geschikt om den godsdienst van MOHAMED van kracht te berooven en dien van koning Jezus ingang te doen vinden. Want de Mohamedanen hebben weinig op met hunne vrouwen en zoo laten zij mejuffrouw TAYLOR alleen in haar werk. Zij zijn ook voldaan als zij met vroolijke stemmen de liefelijke geschiedenis van oudsher hooren zingen, want zij begrijpen hare beteekenis niet, maar zij zullen te laat inzien, dat het gezang van de liefelijke geschiedenis de lijkzang van doode geloofsbelijdenis is, en dat uit de monden der jonge kinderen en der zuigelingen de Heer lof bereid heeft; zij zullen te kiezen hebben tusschen de leugen van MOHAMED en de waarheid van God.

Zoudt gij ook niet gaarne het lied van de liefelijke geschiedenis (die wij toch ook zoo liefhebben) met deze kleine Syrische meisjes willen medezingen?

EEN DAG MET EEN COLPORTEUR IN CHINA.

WIJ denken niet dikwijls genoeg aan de dagelijksche moeilijkheden, welke de zendeling of colporteur ondervindt zelfs in een land als China, waar openlijk vrijheid is om te prediken en het Woord bekend te maken. Hier hebt ge een duidelijk geschreven verhaal (gegeven door een die het weet), overgenomen uit het Verslag van het Bijbelgenootschap, van een gedeelte van een dag, dat een colporteur bezig was met den Bijbel door de straten

van eene Chineesche stad te dragen. Hoe moeielijk moet het wezen altijd geduldig te zijn en steeds onder alles moed te houden!

Somtijds, wanneer ge in een vlek of stad komt, die nooit te voren door een vreemdeling bezocht is geweest, alwaar dan ook de vreemde eenigszins met verachting en haat beschouwd wordt, krijgt ge een gevoel, alsof ge een slachtoffer waart, dat opgeofferd moet worden.

Een warme dag.

Uwe zestig of tachtig boeken houdt ge stevig in de bocht van den arm vast. Gij hebt, als het zeer warm is en de zon fel schijnt, een grooten hoed op en daarboven houdt ge een paraplu, en dan wasemt het voorhoofd nog uit en wordt de das slap van de warmte, maar het is te hopen, dat ge een vasten tred houdt, zooals ge dien hadt toen ge pas van huis gekomen en nog overladen waart met al de eerbewijzen van eene overwinning! Gij hebt achter u gelaten de herberg, die aan den zijweg staat, en de gemakkelijke boot, die aan den oever der rivier buiten de poorten ligt, en nu houdt ge in de buitenstad stil, te midden van het gillen, het honend lachen, het belachelijk naäpen en het beleedigen van eene groote aangroeiende menigte van menschen van allerlei soorten en standen. De grond, welken gij betreedt, was eenige oogenblikken te voren — zooals gij opgemerkt zult hebben toen gij door de poort gingt — de verblijfplaats van een koppel slaperige honden, van een man, die met een kraampje staat om noten en erwten te verkoopen, en van een verkooper van gedroogde boonen. Het was ook de plaats, die toegang gaf tot het terrein, waar men koud water halen moest; de straatweg wordt dan door de druipende wateremmers zeer glibberig en alzoo voor wandelweg zeer ongeschikt gemaakt.

SYDNEY HARBOUR.

Arabische straatjongens.

Het tooneel verandert weër; de plechtigheid begint met het zonderlinge tijdverdrif van de Arabische straatjongens, die kleine halfgekleede en vreeselijk ondeugende snaken, zooals er overal gevonden worden. Zij twisten met de oudere jongens, die nu de jongeren tegen u aangooien, in de hoop dat zij u op den straatweg zullen zien uitglijden; zij komen het u zoo lastig mogelijk maken. De jongens slaan tegen uwe beenen, maar gij stapt, in gedachten verdiept, stevig door, en dan, ofschoon zij een leelijk begrip van geestigheid hebben, gaan zij stil heen en komen dan weder en vallen spartelende voor uwe voeten neër. Dan worden biggen tusschen uwe beenen gedreven; kippen en kuikens, welke nooit te voren vlogen, vliegen nu wild door de lucht en komen van alle kanten tegen u aan. Zwaaiende valt men tegen u aan en houdt uw paraplu vast, terwijl eene hand van achter u op den rug stompt, en brutaal weg werpen zij u de doppen van aardnoten of de schil van een oranjeappel in uw aangezicht! Dit alles doen zij in minder tijd dan ik noodig heb om het u te vertellen.

Het vleesch is zwak en men zou denken, dat uw hart in u bezwijken zou. Maar de geest is steeds gewillig en overwint het vleesch met de wereld en den duivel. Inderdaad moet gij steeds een vast oog hebben en eene kalme, onbevreesde houding aannemen. Gij neemt uwe boeken van den eenen arm in den anderen als ge moede wordt van de zwaarte, en ook om ze steviger vast te houden, om aan het gevaar te ontkomen van ze afgenomen te worden. De paraplu is weër opgestoken om u tegen de felle hitte van de zon te beschermen. En terwijl de zich steeds verheffende, woedende kreet van »Buitenlandsche Duivel" u hooren en zien doet vergaan, komt er een die staat af te wach-

ten wat hij meer hooren en zien zal, in ieders aangezicht kijken en u gretig van top tot teen opnemen. De menigte groeit aan om u te achterhalen. Gij wordt gejaagd en krijgt een indruk alsof ge opzettelijk voor hun genoegen naar die stad gekomen zijt, of om als speelbal op een of ander Romeinschen feestdag gebruikt te worden.

Een oogenblik vertoevende.

Terwijl ge vrij zeker zijt van uw hoed en de helft van uwe boeken te verliezen en ge een gevoel gekregen hebt alsof uwe beenderen gekneusd zijn en uw lichaam van streek gebracht is, ziet ge gelukkig een houten of steenen blok in een open ruimte staan. Het is waarschijnlijk een slachtersblok, zoo schijnt het u ten minste toe, alsook aan uwe woelige omstanders; maar dit moet bepaald uw toevlucht en de plaats van uw bevrijding zijn. Het biedt u zoowel gelegenheid om even te vertoeven als veiligheid aan. Gij zoudt het niet lang kunnen uithouden om met eene woelige menigte op een gelijken voet te staan, ge moet eene gelegenheid hebben om u met alle geweld boven hen te vertoonen, zoodat zij u allen kunnen zien en hooren. Nu rijst ge op, gaat op het blok staan en ziet de menigte openhartig aan. Zoo zijt ge eindelijk in staat om hun aangaande uzelf en uwe zending te vertellen. De menigte staat het u eindelijk toe. Wee u, zoo gij niet met uzelf op uw gemak, in vrede met uw God en bevredigd met uw werk zijt. Zij kijken u nog aan alsof ge een duivel waart, maar als een duivel, die niet gekomen is om zijn hoofd op het blok te leggen.

De macht van het Woord.

Hunne woedende drift en gespannen verwachting veranderen nu in eene eerbiedige gehoorzaamheid aan de wenschen van den vreemden bezoeker. De bedaarde uit-

spraak van de weinige korte woorden, welke zij duidelijk kunnen begrijpen, bevatten den inhoud dat zij zich goed gedragen moeten en geen schande of oneer over hunne stad en familiebetrekkingen moeten brengen. Boven hunne hoofden staande, zette hij Gods Woord duidelijk uiteen; hij gaf hun een helder inzicht in de waarde en de beteekenis van dat boek (Bijbel) en meer dan dit alles deed hij door de vermelding van den geliefden naam des Zaligmakers en van Diens zending op aarde. En hierdoor werd het volk tot bedaren gebracht. Een kwaadstichtende menigte veranderde in een bedaarde, opmerkzame en oplettende menigte. Indien God voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn? Zulke tooneelen vallen niet zelden voor in het leven van een colporteur of zendeling in China, maar gebeuren iederen dag op ieder zendingsveld in den strijd tegenover de legerscharen van den booze. Die heerlijke zekerheid, de levendige tegenwoordigheid van den Bewerker van onze zaligheid is onder het onderwijs van den Heiligen Geest de voorsmaak in ieder Christenhart, dat de overwinning reeds verzekerd is, en — ofschoon wij blind mogen zijn om het te zien — is zij alreeds de onze.

Moeielijkheden zijn de steenen, uit welke alle Godsgebouwen worden samengesteld.

FABER.

Vraagt aandeel aan zijn zondaarsmin
 Zoekt Jezus Iyrig en gestag.
 En dingt Zijn liefde uw boezen in!
 Naar Bernovius van Clavonaz.

DE NAAM DES HEEREN JEZUS.

't Gedenken reeds aan JEZUS' naam
Is lieflijk voor het hart en goed;
Maar in Zijn tegenwoordigheid
Is eind'loos meer dan honigzoet.

Geen lied, dat zoo verkwikkend klinkt,
Geen woord zoo aangenaam van toon,
Geen zielsherinnering zoo zoet,
Als JEZUS, Gods geliefde Zoon.

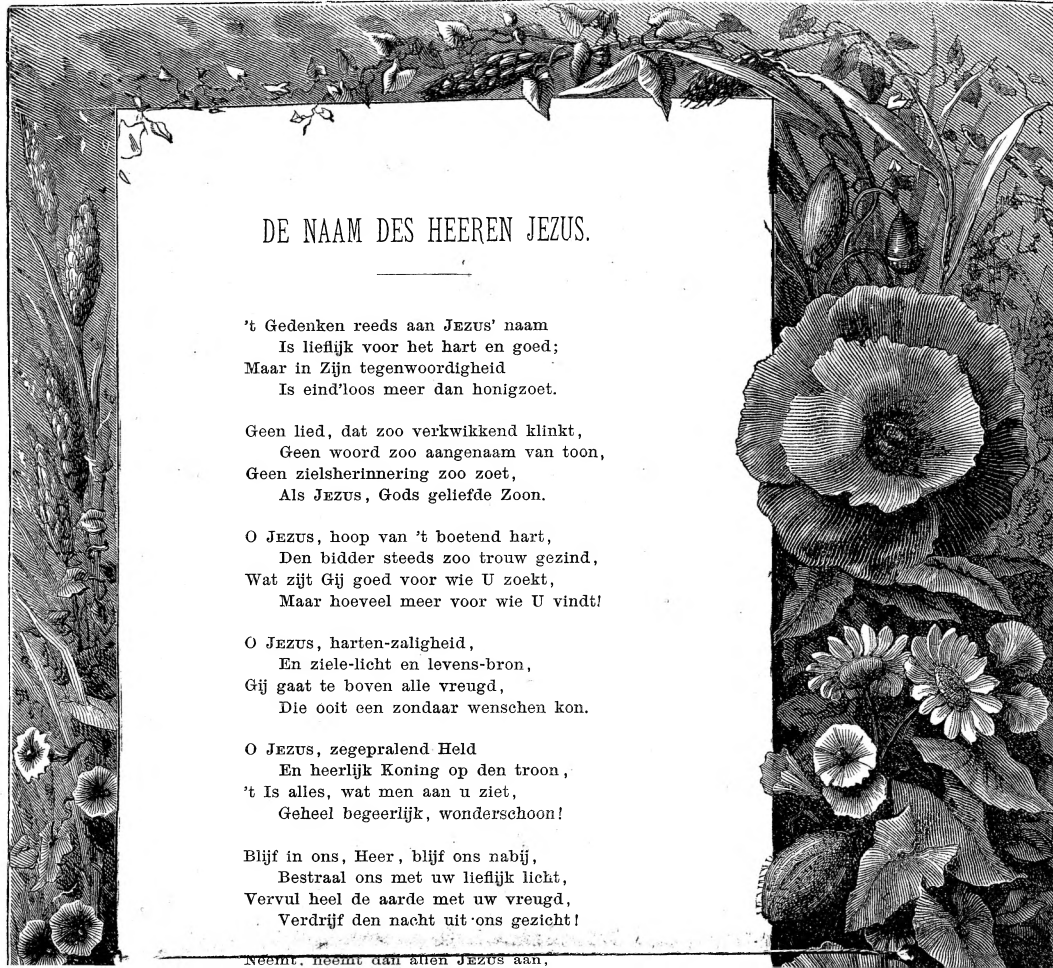
O JEZUS, hoop van 't boetend hart,
Den bidder steeds zoo trouw gezind,
Wat zijt Gij goed voor wie U zoekt,
Maar hoeveel meer voor wie U vindt!

O JEZUS, harten-zaligheid,
En ziele-licht en levens-bron,
Gij gaat te boven alle vreugd,
Die ooit een zondaar wenschen kon.

O JEZUS, zegepralend Held
En heerlijk Koning op den troon,
't Is alles, wat men aan u ziet,
Geheel begeerlijk, wonderschoon!

Blijf in ons, Heer, blijf ons nabij,
Bestraal ons met uw lieflijk licht,
Vervul heel de aarde met uw vreugd,
Verdrijf den nacht uit ons gezicht!

Neemt, neemt dan allen JEZUS aan.

HET LEVEN AAN BOORD.

AA eene reis van meer dan twee maanden, is de eerwaarde heer H. T. ROBJOHNS met zijn gezin behouden in het land zijner toekomstige bestemming aangekomen. »Den 26 December, 's avonds tegen 6 uur, lieten wij het anker in de haven van Sydney vallen,» schrijft hij.

De twee maanden, op het schip doorgebracht, waren in menig opzicht zoo aangenaam en nuttig, dat wij onzen lezers gewis geen ondienst doen, door hier het geheele reisverhaal van den heer ROBJOHNS op te nemen. Het is geschreven op 41° 10' Zuiderbreedte en 116° 38' Oosterlengte. De jongelui zullen hun atlas wel eens voor den dag halen en opzoeken waar dit ergens is. Als dit afgeloopen is, lezen wij samen den uit zoo verre streken ontvangen brief.

»Wij hebben vrij wat tijd verloren door de meer dan gewone stilten tusschen de keerkringen, maar overigens hadden we eene aangename en veilige reis en eene goede verstandhouding met al de passagiers. Op het oogenblik bevinden wij ons juist ten zuiden van de meest westelijke punt van Australië, en daar ik voor dezen brief bij aankomst te Sydney van de eerste mail wensch gebruik te maken, haast ik mij u te schrijven.

Mijne gezondheid en die van mijn gezin was niet slechts goed, maar werd zelfs gestadig beter. Eens op een avond overkwam mij iets, dat ernstig had kunnen afloopen. Het was den 13 November. Over de kampanje wandelende, terwijl het schip zwaar slingerde, werd het schip door een golf zoodanig gebeukt, dat ik aan de zijzijde tegen eenige hijschblokken geworpen werd, een gat in mijn voorhoofd viel en mijn voet wondde. Gelukkig is van dit

ongeluk niets overgebleven dan een lidteeken aan mijn voorhoofd.

Aangenaam zal het u zijn te vernemen, dat ons menige gelegenheid aangeboden werd ons nuttig te maken, en dat wij die niet ongebruikt hebben gelaten. Allereerst werd mij vergund de scheepsgodsdienst-oefeningen te leiden. Ik achtte het zoo wel een voorrecht als mijn plicht elken avond ten 8 uur dienst te houden. Zondags ten half elf voormiddags las ik alleen de gebeden naar het gebedenboek onzer (de Engelsche) kerk, zonder meer; maar bij den avonddienst brachten wij een uur met bijbellezen, bidden en zingen door, waarbij ik dan eene toespraak hield.

In al deze bijeenkomsten, zoowel in de week als des Zondags, had ik een niet verminderend getal toehoorders uit beide de klassen van passagiers, behalve den kapitein, de officieren en het scheepsvolk. Al spoedig trachtten mijne vrouw, mijne oudste dochter Mej. K., die allen muzikaal zijn, en ik, het vertrouwen van de matrozen te winnen, door in het volkslogies elken Zondagmiddag een christelijk zanguur te houden. Hierbij slaagden wij uitnemend. De belangstelling en ook het aantal toehoorders namen wekelijks toe. Bij den zang voegden wij later bijbellezing, toespraak en gebed. Terwijl wij hiermede bezig waren, hield mijne tweede dochter eene soort Zondagsschool met de veertien of vijftien kinderen, die aan boord waren, bij mooi weder op het achterdek, bij ongunstig weder in de eetzaal of de kajuit. Behalve dit alles had ik nu en dan herderlijk op te treden bij zieken, en helaas! ook den lijkdienst te verrichten bij twee overledenen, die naar zeemansgebruik over boord gezet werden. Op deze wijze hebben mijne lieve vrouw en ik getracht christelijke gevoelens bij alle passagiers op te wekken en te versterken. Natuurlijk plaatste ik mij bij mijne toespraken op eenigszins algemeen standpunt, zoodat zij door per-

EEN OPENBAAR PLEIN IN MOSKOW.

sonen van verschillende geloofsbelijdenis, waaronder zelfs een Roomsche, werden bijgewoond.

Verwondert het u dan wel, dat wij onze reis eene gelukkige noemen? En zal hetzelfde voorrecht niet allen ten deel vallen, wie zij ook zijn, die in stil vertrouwen op onzen Heer en Heiland, trachten voor Hem te leven en te arbeiden en Hem te belijden voor de menschen!

MAANDELIJKSCHE BRIEF VAN DEN REDACTEUR.

WA

AARDE jonge vrienden! Hoezeer zou ik u tegenwoordig hebben gewenscht, toen op den 7^{en} Maart II. de 80ste verjaardag van ons Genootschap in het groote Bijbelhuis werd gevierd! Er waren toen meer dan 300 kinderen bijeen, met hunne moeders of oudere zusters of kindermeisjes om op hen te passen, en ik geloof, dat zij allen van hetzelfde gevoelen waren als dat lieve kleine meisje, dat aan het einde der vergadering mij toefluisterde »was het niet erg prettig?»

Eerst gingen *wij* (want gij moet trachten u te verbeelden, dat gijzelven tegenwoordig waart, de trappen opklimmend, het moois aanzierende, de gezangen meëzingend en naar de toespraken luisterend), naar het pakhuis, waar wij zagen hoe de boeken werden ingepakt en gereed gemaakt, om de geheele wereld over te worden verzonden. Hier zagen wij, hoe de Schriften voor blinden worden gedrukt en ieder onzer ontving een alfabet met uitgeslagen letters. Toen gingen wij naar de bovenverdieping, waar al de Bijbels en Testamenten hoog op elkander gestapeld liggen, en wij konden niet nalaten te denken, hoe best men daar verstoppertje zou kunnen spelen! Nadat wij nog twee verdiepingen

hoog waren geklommen en zagen hoe er boeken waren met allerlei vreemde letters in allerlei vreemde talen gedrukt, gingen wij weder naar beneden, en merkten toen op, hoe de jakken en helmen van de mannen van de brandweer geheel gereed tegen den muur hingen, voor het geval dat er onverwacht brand uitbrak. Ik geloof, dat er alle drie maanden oefening is, waaraan ieder, die in het huis in dienst is, deel neemt, om daardoor te leeren, wat er gedaan moet worden als er eens heusch brand kwam.

Vervolgens gingen wij door een breeden gang en de voortrappen op, die er zeer fraai en lief uitzagen door de schoone planten en bloemen, die vriendelijke handen daar hadden neêrgezet, en kwamen spoedig in de ruime Bestuurszaal, waar de heeren alle 14 dagen vergaderen, om de zaken van het Genootschap te bezorgen. Wij zagen daar een mooi oud portret van TYNDALE, den vertaler van het Nieuwe Testament in het Engelsch, die als een martelaar des geloofs stierf; en het portret van den graaf SHAFESBURY, den president van het Genootschap (dien wij allen zoo hoogelijk eeren), door een voornaam kunstenaar geschilderd. Juist wilden wij de trap tegenover ons opgaan, naar de bibliotheek, toen wij een menigte jongens en meisjes zagen in de kamers van de twee secretarissen, aan de andere zijde, en wilden eens onderzoeken wat die daar deden. Wij gingen dus maar binnen en vonden er thee, koffie en allerlei soort van gebak, dat werd rondgedeeld, en daar wij gaarne alles wilden onderzoeken, onderzochten wij ook natuurlijk deze en vonden een en ander zeer lekker.

Toen klommen wij de trappen weder op, waarboven de prachtige schilderij hangt, voorstellende Luther te Erfurt, en kwamen in onderscheidene kamers, waar zeldzame oude exemplaren des Bijbels (een geheel met kleine prentjes in plaats van met let-

ters) en andere merkwaardige dingen worden bewaard. In een dezer vertrekken liet ons Dr. WRIGHT een groote verzameling oude munten zien, die hij van Damascus en den Libanon had meêgebracht, waar hij vroeger als zendeling werkzaam was, en hij toonde ons een zilveren hoorn, die de vrouwen der Druzen op haar voorhoofden dragen. Dit herinnerde ons aan de vele uitdrukkingen in de Schrift omtrent het »verhoogen der hoornen.»

Maar nu was het hoog tijd om ons naar de bibliotheek te spoeden, indien wij nog een plaats om te zitten wilden vinden. Het orgel begon te spelen en mijnheer FORDHAM, de president, verzocht om het in Engeland welbekende lied: »De oude, oude tijding» te zingen, 't geen van harte geschiedde. Toen deed de predikant SHARP een gebed. De heer MACGREGOR, die onderscheidene boeken geschreven heeft over zijne reizen en avonturen in zijn kleine boot, de *Rob Roy*, vervolgde nu met zulk eene belangrijke toespraak, dat ik u daarvan zooveel wil mededeelen als de plaatsruimte, waarover ik kan beschikken, maar eenigszins gedooft. Hij zeide:

»Gij hebt daar juist in het gezang iets gehoord van de »oude, oude tijding», en hier is de plaats, gelijk gij weet, waar de oude geschiedenis, zooals ze werd opgesteld, gedrukt wordt voor alle menschen in de geheele wereld, opdat een ieder haar in zijn eigen taal zou kunnen hooren. Vergeet niet, dat dit het doel en werk is van het Bijbelgenootschap. De merkwaardigste man uit het eerste gedeelte des Bijbels is MOZES, en MOZES beteekent: »Uit het water getogen.» »Moi» beteekent water, en als gij nu nog water hebben wilt in Egypte, zegt gij: »Iib li moi».

Het eerste papier.

Hij werd in een klein kistje van biezen gelegd, en zulke biezen heeten in dat land »babber», waarvan nu weer »paperus», »pa-

pyrus» afstamt, en ons papier. Zoo werd Mozes dan in een kistje van bladen van de papyrusplant, of in papier geborgen. Zulk papier is zeer licht, er bestaat niets lichter; het is lichter dan een veder van denzelfden omvang. Deze plant wordt hier tot twaalf voet hoog; maar Gon zeide dat er geen meer in Egypte zou groeien, en thans is er nergens meer een enkele te vinden, zelfs niet aan den Nijl. Zoo blijkt Gods Woord alom waar te zijn.

Maar waar denkt gij, dat ik dit stuk van de papierplant gevonden heb, dat ik nu in mijne hand houd? Ik vond het in Palestina, in een zeer schoone streek, waar een rivier stroomde.

Het rijden op een kameel.

Het woord »jamal» beteekent kameel, maar ook schip, en zoo noemen wij dan den kameel »het schip der woestijn». Dat dier is zeer nuttig voor de Oostersche volken. Als gij niet van den kameel houdt, of omgekeerd, zult ge een zeer lastige reis hebben te maken. De rok en muts, die ik nu eens voor u zal opzetten, maken de kleeding uit der Oostersche volken of Arabieren. Sommige rokken, zooals die ik nu aan heb, bestaan uit onderscheidene lappen, aan elkander genaaid; er zijn er ook zeer kostbaar, uit één stuk geweven, zooals die, waarvan wij in het Nieuwe Testament lezen, dat onze Zaligmaker droeg.

Maar laat ons verder gaan. Als gij den kameel wilt bestijgen, knielt hij eerst. Als gij dicht bij hem komt, hinnikt hij. Als gij op zijn rug zit, loopt hij vele mijlen achtereen zonder te rusten. Als hij vooruit gaat, begint gij voor- en achterwaarts te schommelen, en in 't begin wordt gij een weinig bang; maar als gij dan ziet, dat al uwe medereizigers hetzelfde doen, geeft gij er niet meer om. (De heer MACGREGOR bootste deze beweging na tot groot vermaak van de kinderen). Zoo gaat het

voor- en achterwaarts, totdat gij voor een tijd ophoudt en samen voor een tijd genoegelijk thee drinkt; daar gij echter aan die beweging zijt gewoon geraakt, maakt gij vrij ongevoelig eenige beleefde buigingen voor uwe vrienden.

De kleine slavine.

Ver weg langs den Nijl zag ik eens uit mijn hut komende — ik was de eenige Engelschman op de boot — iets op het dek liggen, dat er uitzag als een los samengebonden pak. Maar ziet, het was een levend wezen!

Ik zeide tot mijn gids: »Wat is dat?» — »Och,» was zijn antwoord, »'t is maar een slavenkind!» — »Hoe krijgt gij die kinderen?» vroeg ik. — »Wij koopen ze van voorbij varende slavenschepen!» — »Hoe,» riep ik uit, »slaven koopen! Als ik dat in Londen deed, zou ik gestraft worden en in de gevangenis geworpen.» Toen kocht ik het arme kind en kocht haar, toen wij aan land kwamen, een paar schoenen. Wat was ze blijde! Toen kocht ik kleeren voor haar en trachtte haar te troosten; maar ze weende en weende, totdat het arme schepseltje stierf. Hieruit ziet ge iets van 't afschuwelijke van de slavernij.

In de graftomben

zullen wij nu een bezoek brengen; maar hiertoe moet eerst een slot worden geopend. Dat is ongeveer het goedkoopste soort van sloten der wereld. Het kost ongeveer drie stuivers en heeft vier kleine nagels in vier gaten. De inboorlingen dragen den sleutel daarvan aan een koord om den nek, met den sleutel achterwaarts hangende, om hen niet te hinderen. Herinnert gij u, dat de Bijbel zegt: »den sleutel zal ik op zijn schouder leggen?» Het eenige wat ik u uit dezen grafkelder kan toonen, is een stukje van een meisje, dat 2300 jaren geleden geleefd heeft; een

heele tijd voor dat onze grootmoeders waren geboren!

Het is merkwaardig hoe lang de lichamen in die kelders kunnen worden bewaard; om dit te bewijzen, zal ik dit stukje eens aansteken; ziet nu eens hoe fel het brandt. Gij behoeft niet bang te zijn, het stinkt volstrekt niet leelijk. Wij hebben niet noodig, om onze lijken zoo zorgvuldig te bewaren; want God zal ons een nieuw, hemelsch, schooner lichaam geven.

De Christen-martelaar.

Nu zal ik u nog eene kopie laten zien van eene kleine schilderij van *Karnak*, aan den Nijl. Gij ziet er een man staan, en naast hem de letters CHR. en dit kan niets anders beteekenen, als dat deze man een der onbevreesde martelaren is geweest voor de waarheid des geloofs in JEZUS CHRISTUS.

Ten slotte zal ik u nog een heel andere schilderij laten zien: deze kerk is de kathedraal van St. Paulus te Londen. Het gebouw is ongeveer 350 voet hoog; maar ik zal u eens iets verhalen, waarover gij u zult verwonderen. Verbeeldt u eens, dat gij een hoop Bijbels vlak op elkander stapeldet, zoo hoog als deze kerk, zoudt ge denken, dat dit een verbazend groot getal moest uitmaken, niet waar? Welnu, het Britsch- en Buitenlandsch Bijbelgenootschap verzendt over de geheele aarde *wekelijks* zooveel Bijbels en Nieuwe Testamenten, dat ze, op elkaar gestapeld, zoo hoog, ja, nog hooger zouden komen.

Nu werden er nog twee toespraken gehouden, maar die waren zoo mooi, dat het jammer zou zijn ze te bekorten; daarom wil ik die voor een volgenden keer bewaren.

Ik blijf uw oprechte vriend

DE REDACTEUR.

De Kleine Zaaier

VOOR DE JEUGD.

BIJBELS VOOR ZEELIEDEN.

SCHEEPSJONGENS hebben soms veel te lijden op schepen, waar men nooit over God of Zijn dienst hoort spreken. Maar er zijn ook, wat zeelieden noemen, »gelukkige schepen», waar niemand mishandeld wordt. Niet lang geleden zijn in Engeland nog een visscher met zijn knecht opgehangen, omdat zij een jongen op zee zoo hadden mishandeld, dat de dood er op volgde. Nergens hebben de jongens meer te lijden dan op zee. Op de schepen, waar de sterke den zwakke verdrukt, waar men niets ziet als slechte daden, niets hoort als slechte woorden, wordt nooit een geestelijke gezien en CHRISTUS niet erkend. God wordt niet geëerd, Zijn woord nooit gelezen, de Zondag niet geheiligd en natuurlijk wordt er op die ongelukkige schepen nooit gebeden. Men kan er zich nooit afzonderen, want het scheepsvolk woont bij elkander in eene zeer nauwe ruimte, zoowel overdag als gedurende den nacht; zoowel als zij werken, als wanneer zij rusten, waken of slapen, en men kan een kameraad, die voortdurend lasterlijke taal uitbraakt of zich op andere wijze slecht gedraagt, niet ontlopen. Zoo er dus geen neiging is om gemeenschappelijk te bidden en God te verheerlijken, bestaat er veel kans, dat zulk een slecht mensch al de anderen medesleept. Zoowel mannen als jongens

verharden in de zonde. Als een jongen straf verdient (zooals b. v. die op achterstaand plaatje), dan is dat alleen daaraan te wijten, dat de anderen hem zulk een slecht voorbeeld geven. — Zulke ongelukkige schepen met eene goddelooze bemanning zijn treurige verblijfplaatsen.

Toen er eenigen tijd geleden bericht kwam, dat eenige scheepsjongens uit Hull, eene Engelsche haven, op de Noordzee gedood waren, zond de Vereeniging, die zich ten doel stelt Gods woord onder de zeelieden te verbreiden, een evangelist aan boord van de visschersbooten in die haven, om de bemanning te vertellen, dat JEZUS voor hen gestorven was, om haar Bijbels te geven en haar op te wekken tot het gebed, als zij op zee waren. Want de zeelieden beschouwen ook die schepen, waar God geëerd wordt en Zijn woord wordt gelezen, als »gelukkige schepen».

Het goede voorbeeld van één vroom zeeman, die den Bijbel liefheeft, zal, daar zijne kameraden den geheelen dag in zijne nabijheid zijn, dikwijls velen tot den dienst en de liefde van CHRISTUS trekken. — Hiervan kan ik u een voorbeeld vertellen van een jong Engelsch zeeman, KAREL PARRY geheeten, die op zekeren dag met zijn schip »de Amphititre» (een woord uit de Grieksche fabelleer, dat »Godin der zee» beteekent) een reis maakte naar den grooten Stillen Oceaan. Hoewel de bemanning uit 250 koppen bestond, schaamde hij zich niet 's avonds in tegenwoordigheid van allen neêr te knielen en te

bidden, en eveneens 's morgens, nadat hij uit zijn hangmat gekropen was. Natuurlijk moest de jongen menige beschimping en bespotting hooren, maar hij had geleerd »te strijden als een goed krijgsknecht

dienstige gevoelens. Hij sprak niet over CHRISTUS, maar leefde geheel voor Hem, zoodat het zeer hard voor hem geweest moet zijn, elken dag geheel alleen, ten aanschouwe der andere zeelieden, zijne

van CHRISTUS". De aantekeningen in zijn Bijbel doen zien, dat KAREL PARRY wist, dat »dengenen, die CHRISTUS zal belijden voor de menschen, Hij ook belijden zal voor zijn Vader, die in de hemelen is." Hij was van nature teruggetrokken en pronkte volstrekt niet met zijne gods-

knieën te buigen. Dikwijls zag men hem na eene vermoeiende wacht op het dek in een regenachtigen, stikdonkeren nacht, voor hij naar zijne hangmat ging, bij het schijnsel eener lantaarn eenige verzen uit den Bijbel lezen, en hoe vermoeid hij ook was, toch moest hij nederknielen om te bidden.

»Mijn hangmat,» schreef hij in zijn dagboek, »hangt boven mijn bak in het ruim. Ik hoop, dat ik nooit zal vergeten elken morgen en elken avond God te danken voor Zijne groote liefde en Hem te bidden, dat ik met Zijn hulp altijd moge doen wat goed is in Zijne oogen, en dat ik nooit moge nalaten Zijn woord te lezen, uit vrees voor den spot en de beschimping mijner kameraden». (Herinneringen van KAREL PARRY, verzameld door den bisschop van Dover.)

KAREL bleef evenwel niet lang alleen. Spoedig knielde een adelborst zwijgende naast hem, toen nog een en nog een, tot er spoedig een aantal jongens waren, die hun geloof beleden voor vele getuigen. Toen stond een officier hun het gebruik van zijne hut toe, gedurende een uur per dag. Daar vergaderden zij dagelijks om samen »het zwaard des Geestes», hetwelk is Gods woord, te onderzoeken; en terwijl deze jongelingen het Boek der boeken lazen, kunt gij er verzekerd van zijn, dat CHRISTUS zelf in die hut tegenwoordig was, volgens Zijne belofte: »Waar twee of drie in Mijn naam vergaderd zijn, ben Ik in hun midden,» zelfs aan boord van een schip op den Stillen Oceaan. Wij behoeven er nauwelijks bij te voegen, dat op dat schip de jongens niet geslagen werden en dat het plaatje, hierbij gevoegd, niet een tooneel voorstelt, dat op de Amphitrite plaats vond.

KARELS vader was een goed zeeman en een goed christen geweest — het was de bekende Noordpoolvaarder Sir W. EDWARD PARRY. De harten van vader en zoon waren nauw aan elkander verbonden en evenals Sir EDWARD Gods woord altijd als gids op zijn levensweg had beschouwd, deed dit ook zijn zoon, toen hij een mar geworpen was; hij bleef God belijden voor vele getuigen. Thans is hij in den hemel.

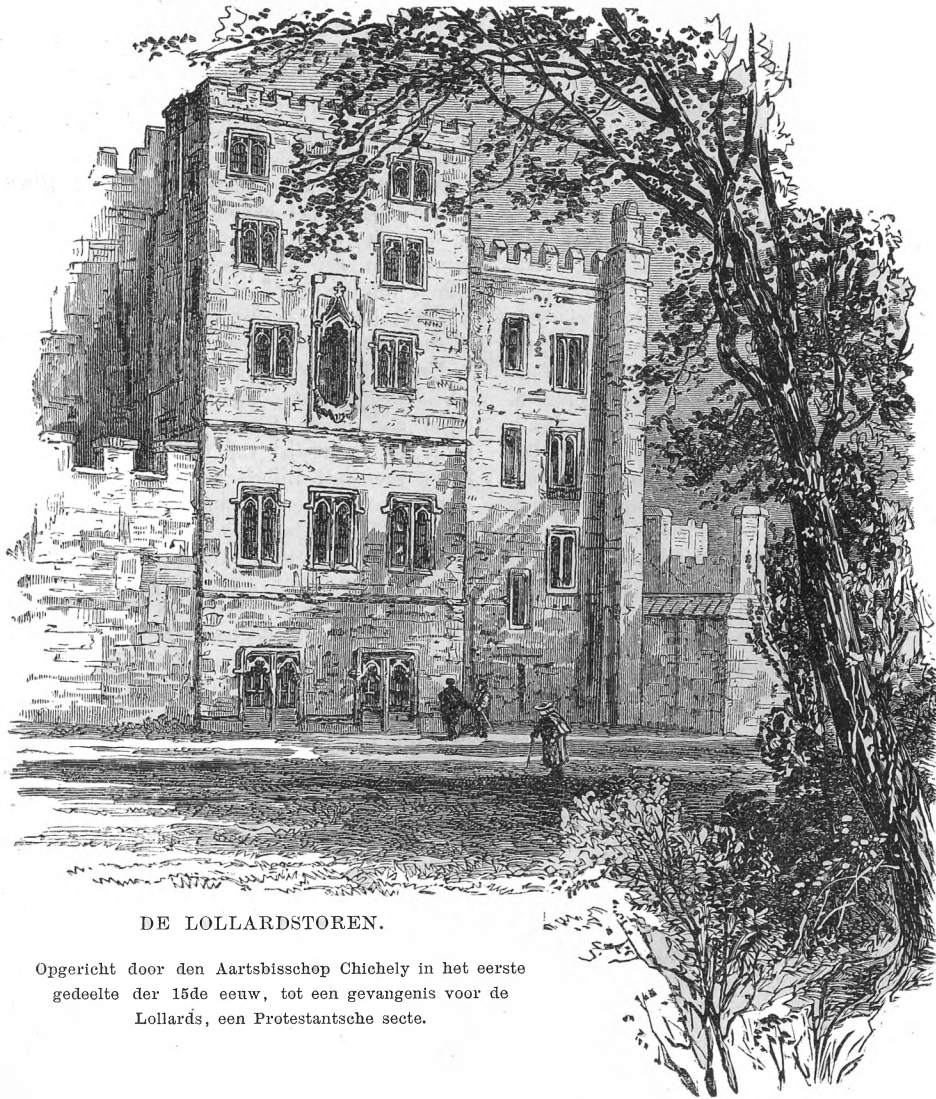
Het Britsch- en Buitenlandsch Bijbelgenootschap is altijd ijverig in de weer om zeelieden aan de voeten van het Kruis te brengen en verkoopt voor dit doel, tegen zeer lage prijzen, Bijbels onder de zeelui. De evangelisten en colporteurs, die door de bovengenoemde Vereeniging ter verspreiding van Gods woord onder de zeelieden worden uitgezonden, bezoeken met hunne booten het geheele jaar door, dag in dag uit, de schepen, om Bijbels te verkoopen en den onnaspeurlijken rijkdom van CHRISTUS te verkondigen aan het scheepsvolk, aan boord van de langs het strand geankerde schepen.

Een van deze ijverige schepen is de *Boodschapper*, een kleine schoener, die elken dag in de haven van Cork rondzeilt. De evangelist van dit scheepje verkoopt zeer veel Bijbels en Nieuwe Testamenten aan zeelieden van allerlei natiën. De meeste dezer boeken worden aan vreemde zeelieden verkocht. Gedurende drie en twintig jaren heeft deze evangelist voor zeelieden te Cork telken jare gemiddeld 1100 Bijbels en gebedenboeken verkocht, gedrukt in twee en twintig verschillende talen.

Toen in Spanje en Italië Gods woord werd verboden, kochten de zeelieden dier landen de afdrukken der Heilige Schrift in hun eigen taal van de evangelisten in onze havens en namen ze naar huis mede. Een van deze Spaansche Bijbels werd medegenomen over den Atlantischen Oceaan naar Mexico, en waarschijnlijk heeft deze den grond gelegd tot het stichten van een Protestantsche kerk in dat verafgelegen land.

Grieksche, Hebreeuwsche en Turksche zeelieden lezen soms het Boek der Wet in hun eigen taal. Chineezzen en andere Aziatische zeevaarders maken, wanneer zij in Engelsche havens zijn, van de gelegenheid gebruik om Gods woord van de evangelisten te koopen, als dezen zich aan hunne schepen vervoegen. Russen en Fin-

DE LOLLARDSTOREN.

Opgericht door den Aartsbisschop Chichely in het eerste gedeelte der 15de eeuw, tot een gevangenis voor de Lollards, een Protestantsche secte.

nen, Croaten en Esten, die de Engelsche havens bezoeken, nemen Gods woord met zich mede. Ook Fransche, Duitsche en Hollandsche zeelieden koopen dikwijls boeken. Maar het meest koopen de Denen, Zweden en Noorwegers. Deze afstammelingen van de oude Noorsche koningen, die onzen voorvaderen zulk een leed be-rokkend hebben, deze bewoners van het Noorden van Europa, lezen in den regel dagelijks het woord van God en vieren den Zondag gewoonlijk beter dan onze Hollandsche en zelfs de Engelsche zee-lieden. Dientengevolge vindt men onder de Skandinaviërs verscheidene »gelukkige schepen» en zijn deze volken zeer begeerig de Heilige Schrift in hun eigen taal te koopen.

Het meest hebben echter de Engelsche en Hollandsche schepen behoefte aan Gods woord, want zij verspreiden zich over de geheele aarde; en het gedrag dezer zee-lieden kan een grooten invloed hebben op de heidenen, want dezen beoordeelen het christendom dikwijls naar de enkele voor-beelden, die zij er van zien. Indien zij zien, dat de zeelieden der christelijke volken zich niet beter gedragen dan zijzelven, maken zij natuurlijk de gevolgtrekking, dat de Bijbel »tot niets goeds is.»

In het laatste viertal jaren heeft de Engelsche Vereeniging, die zich ten doel stelt »Gods woord onder de zeelieden te verspreiden», verschillende schepen in zoo-genaamde »gelukkige schepen» veranderd door 15014 Bijbels onder de zeelieden van verschillende natiën te verkoopen. Dit werd verricht door 74 evangelisten, colporteurs enz., die in 49 havens van Engeland werkzaam waren om de Goddelijke Boodschap te verspreiden, de Boodschap, die de Heilige Geest alleen voor ons verstaanbaar kan maken, de boodschap, dat:

Hij stierf voor ons, om ons, met schuld belaan,
Te brengen voor Zijns Vaders troon;
Hij stierf voor ons, om ons den weg te baan
Tot zaligheid, des Christens kroon.

WYCLEFF,

DE MORGENSTER DER HERVORMING.

(GEST. 1334.)

EEN LIED NA VIJF EEUWEN.

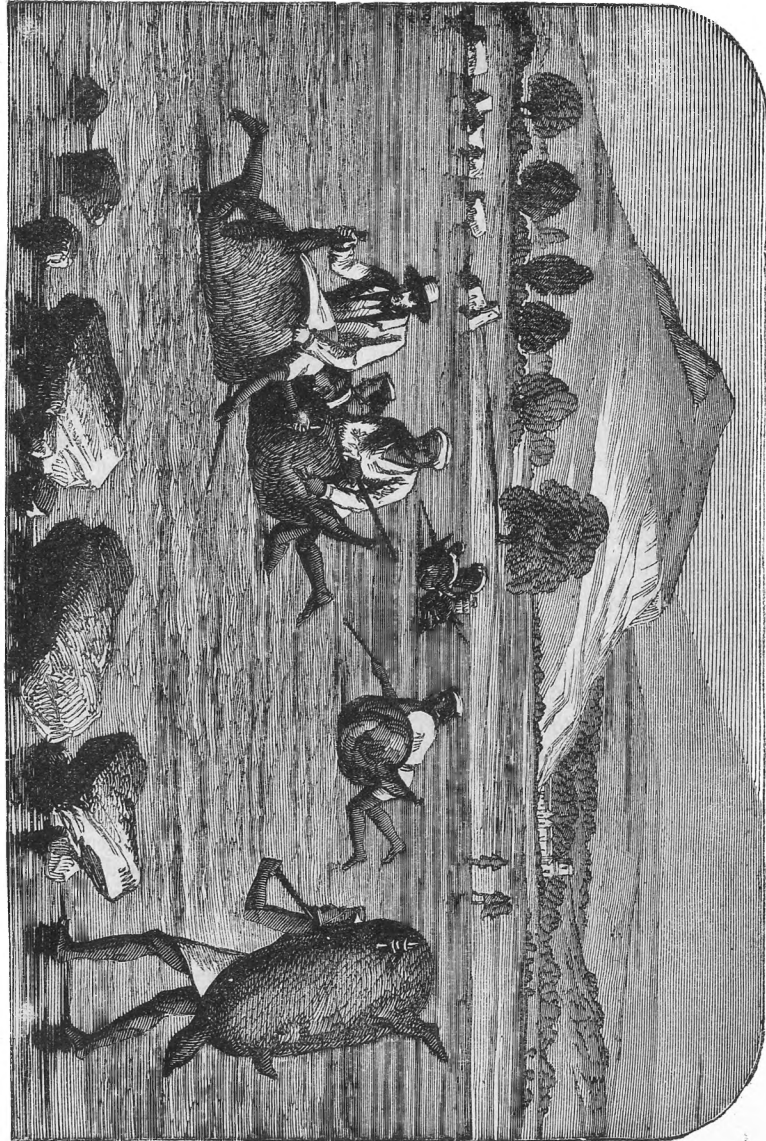
Vol van de ellend' van zijn volk,
Stond hij, des Eeuwigen tolk,
Fier en vol moed;
Tegen der vijanden macht,
Steunend op godd'lijke kracht,
Straalde als een ster in den nacht,
WYCLEFF, zoo goed!

't Monnik- en priestergebroed
Stookten de vlammen verwoed,
Brengend den dood!
Één slechts verkondigde stout
d' Eenigen naam van behoud,
't Kruis, eens voor zondaars gebouwd,
WYCLEFF, zoo groot!

't Licht straalde alom in het land,
Met 't zwaard van 't woord in de hand,
Stevig omkneld,
Streed hij, van banden bevrijd!
Dit was zijn kracht in den strijd!
Hem zij dan d' eerkroon gewijd,
WYCLEFF, den held!

Wonderen werkte onze God!
Hij heeft der vijanden rot
Ganschlijk verdaan!
Strijders verwekte zijn macht,
Needrig, maar sterk in zijn kracht!
Zoo bracht dat heldengeslacht
Vrijheid ons aan!

Zonen van 't machtig verleen,
Klemt aan Gods woord u alleen,
't Woord van weleër!
Wilt ge Gods oordeel ontgaan?
Wandel dan ook in de paân
Door uwe vaadren gegaan,
Sterk in den Heer!

HET OVERVAAREN VAN DEN INDIËS.

Dan vindt voor eeuwig ons hart,
Schoon door den vijand benard,
Rust in Gods Zoon!
Dan, als de strijd is gedaan,
Grijpt ons geen vreeze meer aan,
Als wij eens jublende staan
Dáár, voor den troon!

EEN BERICHT VAN DE LOYAU- TEITS-EILANDEN.

(Medegedeeld door den Eerw. heer S. M. CREAGH.)

WNLANGS vernam ik een treffende proef van de macht des Evangelies in ons midden. Een zeer aanzienlijk man, dorpsopperhoofd, was door een zijner onderhoorigen op de grofste wijze beleedigd. Hij greep naar zijn knods en begaf zich op weg om een schitterende wraak te nemen. Onderweg ging hij voorbij een huis, waarin een man zijn Bijbel zat te lezen (de inboorlingen lezen meestal overluid). Onwillekeurig luistert hij. Het was 1 Corinthe 9 : 27. Daar wordt zijne aandacht geboeid door de woorden: »Opdat ik niet eenigszins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde.»

Dit bracht hem tot nadenken. »Wat zou het mij baten,» sprak hij tot zichzelf, »mij te wreken, door den man te dooden die mij zoo beleedigd heeft, indien ik door die daad mijn eigen vonnis teekende en zelf verloren ging?» Terstond gaf hij zijn moorddadig plan op en ging naar huis.

Zulk een voorbeeld van de macht van het woord Gods mag op deze eilanden wel zeldzaam heeten.

HET TYNDALE STANDBEELD.

ALS men op den Kruisbrug staat, die naar de Westminster-abdijkerk kijkt, dan kan men in den tuin, die met een' dijk omgeven is, eenige planken opgezet zien, en daar achter eenige mooie steenen. De werklieden bouwen deze op tot een voetstuk en op dat voetstuk zullen zij spoedig een prachtig bronzen standbeeld voor WILLIAM TYNDALE plaatsen; deze was de eerste die het Grieksche Testament in het Engelsch overbracht, zoodat nu de Engelschen het in hunne eigene taal lezen kunnen.

Deze goede man was vierhonderd jaar geleden een kleine jongen; wreedaardige menschen brachten hem ter dood, omdat hij God liefhad, maar hij bad God om vergiffenis voor die wreede menschen, zooals JESUS bad voor de menschen, die Hem aan het kruis nagelden. Het Bijbelgenootschap had eene vergadering bij zijne godsdienst-oefening, men verzamelde toen geld om het standbeeld en de steenen te betalen; verscheidene andere genootschappen zonden ieder 100 pond (dat is f 1200) voor dat doel. Als het standbeeld opgericht is, zult gij de namen van deze genootschappen vernemen, maar ik wil u nu wel eenige van hen noemen: Het Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap, de hoogeschool te Oxford en de hoogeschool te Cambridge, de Zondagschoolvereeniging, het Britsch en Buitenlandsch Zeemansgenootschap, de Christelijke Jongelingsvereeniging, de Polytechnische school voor Jongelieden en zes andere.

Het standbeeld van WILLIAM TYNDALE zal onthuld worden door den Graaf VAN SHAFTEsbury op den 7^{den} Mei, na dat de vergadering van het Bijbelgenootschap op dien zelfden dag afgeloopen zijn zal.

OPWACHTEN IN HET PARADIJS.

EEN zendeling in Afrika had eens op den dag des Heeren gepredikt over den hemel; des avonds stond hij aan het bed van een man, die van den dienst der afgoden bekeerd was door de boodschap des levens door JEZUS CHRISTUS.

»Leeraar,» zeide de stervende, »ik hoor, dat gij vandaag over den hemel gepreekt hebt; eer het weder Zondag is, zal ik daar zijn. Het eerste, dat ik doen zal als ik daar aankom, zal zijn naar JEZUS te gaan om Hem te bedanken, dat Hij u tot ons gezonden heeft uit uwe woning aan gene zijde van den oceaan, om ons arme heidenen den weg naar den hemel te leeren; dan zal ik terugkeeren naar de poorten van het paradijs en daar wachten, totdat gij komt; dan zal ik u bij de hand nemen en u naar JEZUS brengen en tot Hem zeggen: »Dit is de man, die mij den weg hier heen gewezen heeft.»

GELUKKIGE VACANTIEDAGEN.

„Ik zal u zegenen en gij zult tot een zegen zijn.”
GEN. 12 : 2.

IN Augustus 1882 bracht een onzer medewerkers eenige vacantedagen te Margate door (eene Engelsche zeebadplaats), waar hij zich ook beijverde om verschillende personen tot deelneming aan ons groot en heerlijk werk op te wekken.

Van een dezer ontvingen wij onlangs den volgenden brief: »Mijnheer! Daar ik op reis ga, verzoek ik u mij de »Gleanings» (de Engelsche uitgaaf van »de Kleine Zaaier») niet in afleveringen, maar aan het einde des jaars ingenaaid toe te zenden. Wat zal ik bij eene afwezigheid

van zooveel maanden veel missen! Maar Papa heeft gezegd, dat wij onzen spaarpot mogen medenemen. Ik hoop, dat wij er goed wat in zullen krijgen en onze neefjes in Amerika ons zullen willen helpen.»

Nu de vacantielijd ook hier te lande nadert, moge het medegedeelde voor vele jongelieden ten voorbeeld zijn. Kunnen wij niet even goed onzen spaarpot medenemen naar buiten of naar het strand en te midden van spel en genieting trachten iets goeds te doen tot steun van de goede zaak?

Geloof vrij, uw genot zal er te grooter en de vacantedagen zullen er te gelukkiger om zijn. Gij zult er met te meer vreugde op terugzien, naarmate ge ernstiger getracht hebt ook anderen tot een zegen te zijn.

MAANDELIJKSCHE BRIEF VAN
DEN REDACTEUR.

LIEVE, jonge vrienden! Zooals ik beloofd heb, ga ik thans voort met u te vertellen van den belangrijken dag in het Bijbelluis den 7en Maart. Nadat de heer MACGREGOR had gesproken, was de beurt aan den heer MORRISON. Zooals ik u de vorige maand vertelde, is hij de Agent van het Genootschap in Zuid-Rusland en den Kaukasus. Hoe vele talen hij wel spreekt, weet ik niet, maar als gij gelezen hebt wat hij van den Kaukasus vertelt, zult gij wel denken: »De Hollandsche spraakkunst is al moeielijk genoeg — maar welk eene menigte spraakkunsten heeft hij moeten leeren!» In een gedeelte, Daghestan (het land der bergen — want »Dagh» betekent berg, en »stan» land) worden niet minder dan zes en veertig verschillende

AAN DE ZEEKUST.

talen gesproken. De heer MORRISON zeide:

Op een zekeren morgen was ik in een klein dorp aan den voet van een der bergen. In dit dorp sprak men eene taal, genaamd Bagus. Ik reisde dien dag vijftien mijlen; en kwam aan een ander klein dorp, waar men weder eene andere taal sprak, en men kon mij niet verstaan. Er was maar een berg tusschen die beide dorpen, en toch konden de bewoners van het eene dorp niet verstaan worden door die van het andere. En wat nog sterker is, een oude sheik of opperhoofd vertelde mij, dat hij tusschen de zeventig en tachtig jaren oud was, en dat de talen in die bergen zóó verschillend waren, dat hij de taal van zijn eigen kleinkind niet goed kon verstaan. Ziet gij, in die talen bestaan geene boeken, zelfs geen alfabet, en dus veranderen zij gedurig. Als wij ook geene boeken hadden, zou onze taal langzamerhand verbasteren en zouden wij misschien onze kleinkinderen ook niet kunnen verstaan. Maar toch, in dat land zijn scholen, waar de kleine jongens en meisjes Arabisch leeren lezen, en hoewel zij deze taal vrij vloeiend lezen kunnen, verstaan zij er echter geen woord van.

Eene school in Daghestan.

Eens was ik in eene school, waar een onderwijzer zijne jongens en meisjes Arabisch leerde. Hij was een eerwaardig oud man met een langen witten baard. Er waren veertien of vijftien leerlingen in een hoek van de kamer en de oude heer stond in den tegenover liggenden hoek op een droefgeestigen toon steeds opnieuw de eerste twee of drie woorden van den Koran, het heilige boek der Mohamedanen, op te zeggen. De kinderen herhaalden die woorden op nog droefgeestiger toon, en zoo ging het voort, vijf minuten lang. Deze leerlingen kennen op deze wijze groote gedeelten van den Koran van buiten, maar zonder ze te begrijpen.

De geschiedenis van den blinden zanger.

Men heeft mij wel eens gevraagd: »Hebt gij, behalve de Mohamedanen, ook nog Christenen in dat land?» O ja, een zeker soort van Christenen hebben wij in menigte, maar in de Protestantsche Zending zijn er veel betere. Ik zal u de geschiedenis vertellen van de opkomst van het Protestantisme in den Kaukasus. Het is de geschiedenis van een Armeniër met een zeer langen naam — maar lange namen zijn daar geene zeldzaamheid.

Wij zullen hem maar eenvoudig »den zanger» noemen, want hij was een begaafd dichter en zeer ervaren in de muziek. Hij was een godsdienstig man en maakte pelgrimstochten naar Jeruzalem — dat wil nog al wat zeggen. Hij vertrok dan in de maand December, om op het Paascheest te Jeruzalem te zijn. Daar ontmoette hij eens eenige Armenische Protestanten uit Konstantinopel. Zij spraken met hem over het Nieuwe Testament en zeiden hem, hoe nietswaardig en ongerijmd de uitvoerige eeredienst der Armenische kerk was. Hij begreep en waardeerde wat zij zeiden, begon in te zien, dat de Armenische kerk niet was, zooals zij behoorde te zijn, en besloot wijselijk haar te verlaten. Toen hij in zijn dorp in de bergen terugkeerde, begon hij de dorpingen te verhalen van het Nieuwe Testament, en zij vonden, dat de zanger gelijk had. Zij verlieten dus ook de Armenische kerk en vestigden eene kleine Protestantsche kolonie; maar toen de Armenische kerk dit hoorde, begon zij hen te vervolgen.

De zanger moest zijn dorp verlaten en zwierf door het land, overal zijne liederen over Jezus zingende. Ook zond hij zijne gedichten naar alle dorpen en steden van den Kaukasus en plantte daardoor het Protestantsche geloof en het onderzoek van den godsdienst in die streken voort, en nog

heden (zestig jaren na dien tijd) toen ik in September in Tiflis was, heb ik daar nog menschen ontmoet, die dezen Christen hadden gezien en gehoord, terwijl hij, zijne liederen zingende, hunne steden en dorpen doorreisde."

De belangrijke toespraak van Dr. WRIGHT zoudt gij zeker wel gaarne geheel hooren. Hij begon met te vertellen van de vreemde vergissingen, die soms bij het drukken van den Bijbel gemaakt zijn. Maar dit gedeelte hoop ik u de volgende maand mede te deelen en vertel u liever thans zijne geschiedenis van

Het vermiste meisje.

In 1860 had er een ontzettende moord plaats in Damascus en vele familiën werden gedood, terwijl andere naar Beiruth vluchtten. Onder deze laatste was een man, genaamd FERAH, die met zijne vrouw en zijn dochttertje ZAÏDA aan het vuur en het zwaard ontkwam. Eenigen tijd daarna hoorde men in de stad het geroep, dat er een kind, een klein meisje, vermist was. Er was groote opgewondenheid, en de arme vader en moeder waren bijna waanzinnig. De kleine ZAÏDA, die toen omtrent zes jaren oud was, keerde van de school naar huis terug met eenige schoolmakkertjes, toen daar een man aankwam met een zak op zijn rug; die vertelde aan ZAÏDA dat hare moeder hem had gezonden om suikergoed voor haar te koopen en haar dan naar huis te brengen, en zoo ging zij met hem mede.

De arme vader liet geen middel onbeproofd om zijn dochttertje te vinden en vroeg aan al zijne vrienden, om het hem dadelijk te laten weten als zij haar vonden of iets van haar hoorden.

Er was een bijzonder kenteeken aan het kind, waaraan hare ouders haar stellig konden herkennen, want toen zij een klein kindje was, had hare moeder eens kokende

koffie over haar borstje laten vallen, dat eene brandwonde had veroorzaakt, waarvan het litteken altijd zichtbaar was.

De vader was een rijk man en zocht overal naar zijn kind; hij omreisde zee en land en gaf eene nauwkeurige beschrijving van haar aan zijne bekenden, tot hen zeggende, dat zij haar zeker konden herkennen aan dat litteken. Van een klein meisje in Aleppo gehoord hebbende, ging de vader daarheen, maar dat was zijn kind niet. Hij ging ook naar Damascus en naar Alexandrië, maar al zijne nasporingen waren vruchteloos. De tijd verliep, en de ouders waren in groote zorg over hun dochttertje, maar zij gingen voort met bij ieder, met wie zij in aanraking kwamen, naar haar te vragen.

Eindelijk kwam er goede tijding. Negen jaren waren verloop, toen de ouders vernamen, dat de kleine ZAÏDA in Tripoli was. Het gebeurde, dat een inlandsch geneesheer, die den vader van het meisje kende, het huis van een Mohamedaan bezocht, waar hij dat kind vond; hij herkende haar dadelijk aan de beschrijving en aan het teeken van de brandwond, hetwelk hij zag, toen hij haar onderzocht. Hij was bij haar geroepen, omdat zij ziek was tengevolge van de wreede mishandeling van den Mohamedaan. Zij was getatoeëerd en beschilderd op Oostersche wijze, en zeide, dat zij eene Bedouine was en KHODRA heette. Toen de geneesheer haar bezocht had, ging hij naar huis en schreef terstond aan haren vader te Beiruth.

De vader en zijne zuster haastten zich naar Tripoli te gaan en vonden een middel om het meisje te zien. Zij vonden haar bezig om eenige Mohamedanen te bedienen, en na veel moeite en groote overredingskracht gelukte het de zuster van den vader eindelijk, het litteken op de borst van het meisje te ontdekken en zich te overtuigen, dat zij de lang vermiste ZAÏDA was.

Nu nam de vader maatregelen om zijne dochter terug te krijgen. De Amerikaanse, Duitsche, Fransche en Engelsche Consuls zonden een gezamenlijken brief aan den Turkschen Pacha, verzoekende, dat het meisje voor het gerechtshof zou gebracht worden, om haren vader te ontmoeten, en dat de zaak door den Stadsraad zou onderzocht worden.

Toen de Mohamedanen dit hoorden, waren zij zeer verontrust en deden al wat zij konden om tegenstand te bieden. Zij brachten Bedouïnen voor het gerechtshof en kochten hen om, om valsch getuigenis af te leggen.

Het meisje werd nu voorgebracht, en de vader was geheel ontdaan, toen hij zag in welk een toestand zijn geliefd kind was. Zij was misvormd door het tatoeëren en door de wreede behandeling der Mohamedanen. Hij onderzocht haar echter zeer nauwkeurig, verklaarde toen voor het hof, dat zij werkelijk zijne dochter was, en eischte, dat zij aan hem zou wedergegeven worden.

Nu traden de Mohamedanen met hunne valsche getuigen op en trachtten te bewijzen, dat het meisje eene Bedouïne en bloedverwante van hen was. Toen vroegen zij het aan het meisje (wie zij eerst gedreigd hadden te zullen dooden, als zij erkende zijne dochter te zijn) en natuurlijk zeide zij, dat zij onder de Bedouïnen geboren en een Mahomedaansche was.

De bedroefde vader gaf zijne zaak aan de rechters over en het meisje werd naar Beiruth gezonden om verhoord te worden. Vóór de afreis werd zij weer door de Mahomedaansche vrouwen gedreigd, en toen zij te Beiruth aankwam, was zij half dood van uitputting. Nu werd zij, voor den Raad gebracht, evenals haar vader en moeder, die in hare nabijheid geplaatst werden, maar zij wilde hen niet aanzien, want zij was zeer bevreesd voor de woorden der Mohamedanen, die haar met den

dood bedreigd hadden. Toen zij te Beiruth aankwam en de rechter zag welk een angst en pijn zij leed, zeide hij tot haar: »Gij behoeft niet bang te zijn; gij zijt onder goede vrienden, niemand zal u kwaad doen; vrees niet voor de menschen, die u bedreigd hebben.» De ouders vertelden aan den rechter en aan de andere leden van den Raad de geschiedenis van het meisje en toonden hun het litteken; daarop zeide de rechter tot het kind, dat hare moeder haar eenige vragen wilde doen.

De moeder ging naar haar toe en zeide: »Mijn kind, herkent gij mij niet?» Zij antwoordde: »Neen, ik herken u niet.» »Herinnert gij u niet meer, dat gij ZAÏDA heettet, en dat gij in een lief huisje woondet met een bloementuin er voor, en hoe gij iederen morgen met uwe vriendinnetjes naar school gingt, en des avonds weêr thuis kwaamt. En dat er eens op uw weg naar huis een man naar u toe kwam, die u met suikergoed lokte om met hem te gaan, en die u naar de Arabieren bracht? Weet gij dat alles niet meer, mijne dochter?»

Het arme meisje beefde en hare lippen trilden, toen zij antwoordde: »Ja ik herinner mij, dat ik eens ZAÏDA heette — en dat ik naar school ging zooals gij zegt, met de andere meisjes!» Toen wierp zij zich in de armen van hare moeder en zeide: »O, gij zijt mijne moeder!» Er heerschte groote stilte in het Gerechtshof en de rechters en toeschouwers waren zeer aangedaan; de moeder weende van vreugde.

De Raad verklaarde nu, dat het ten volle bewezen was, dat de ouders hunne vermiste dochter hadden wedergevonden, en zij namen haar vol blijdschap mede naar hunne woning.

Nadat men nog een lied had gezongen werd deze liefelijke bijeenkomst gesloten.

Ik blijf uw oprechte vriend

DE REDACTEUR.

De Kleine Zaaijer

VOOR DE JEUGD.

HET LAND DER RIFBEWONERS.

EEN gezelschap van vijf personen begaf zich eens op reis van Tanger in Marokko over de heuvelen van Tetuan; hun plan was om te trachten van daar in de bergstreek te komen, waarachter het vreemde wilde volk woont, dat bekend staat onder den naam van Rifbewoners.

Het gezelschap bestond uit twee Engelschen, een heer en dame (de heer en mevr. MACKINTOSH), een Syriër, een soldaat en een tolk. De lucht was bewolkt dien morgen, en toen men de Fondak of het huis halfweg bereikte, begon het te regenen. En het ergste was, dat, toen zij vroegen of er kamers te krijgen waren in die ellendige kleine herberg, zij hoorden, dat ze alle bezet waren. Wat moesten zij doen? Gelukkig hadden zij eene groote tent bij zich, en had de herberg een plat dak. Zij klommen dus op het dak, zetten hunne tent op en besloten zich in hun lot te schikken. Intusschen vertelde de man van de Fondak hun, dat als die hevige regen aanhield, het water in de tent zou loopen en daar een kleinen vijver vormen — geen aangename tijding!

Maar zij pakten hun voorraad uit, maakten twee ketels vol warme, sterke thee gereed en hadden een vroolijk maal, alleen gestoord door het bezoek van een

groote rat, die de verzoeking niet kon weerstaan uit haar hol te komen om te zien, waar die buitengewone lekkere geur vandaan kwam. Toen legden zij zich ter ruste, zonder zich uit te kleeden, op hunne reisdekens en met de pakjes die zij bij zich hadden voor hoofdkussens. Maar de wind en regen duurden nog geruimen tijd zeer onstuimig voort en hielden hen wakker, hoewel de regen gelukkig vóór het aanbreeken van den morgen ophield.

Toen het licht was, zagen zij de prachtige natuur die hen omringde — heuvelen, begroeid met palmen en groene struiken, waterbeekjes tusschen de glooiende velden, waar nu en dan jakhalzen of konijnen zichtbaar waren. Men gebruikte het ontbijt, pakte de natte tent weder in, en zoodra de lastdieren beladen waren, reisde het gezelschap weder voort naar Tetuan.

Na een uur rijdens zagen zij in de verte de stad liggen met hare witte muren en torens. Op eene nette kleine brug over eene rivier hielden zij weder stil voor het tweede ontbijt; en de stralen der zon, die van achter de wolken te voorschijn getreden was, waren zóó brandend (hoewel het in de maand Januari was), dat allen vermoeid waren toen zij de stad bereikten, waar zij eenigen tijd dachten te blijven.

Eer wij hen nu naar het dorp der Rifbewoners vergezellen, zult gij zeker nog wel gaarne iets hooren van een bezoek van mevrouw MACKINTOSH aan eene Moorsche dame, in het huis van een ouden

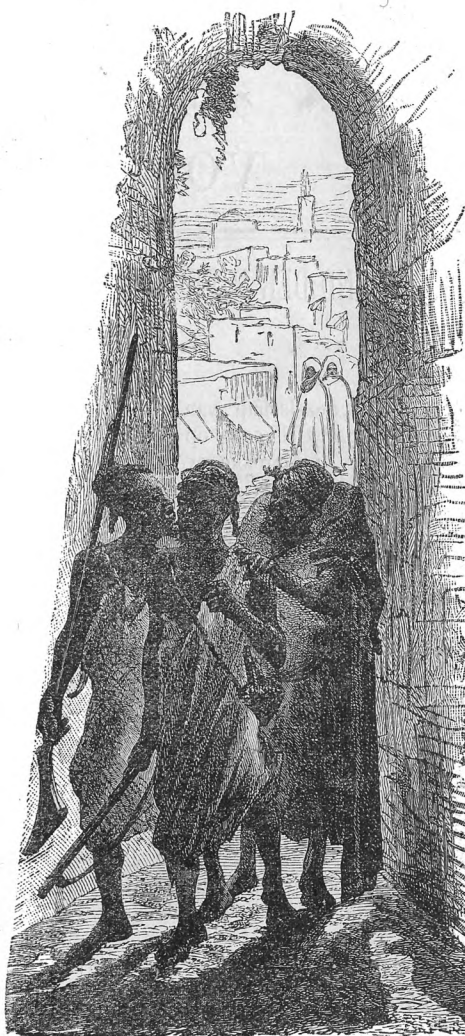
Moor. Ik zal u de beschrijving geven in hare eigene woorden.

Eene theevisite aan eene Moorsche dame.

Terwijl wij eens door een der straten gingen, riep een bejaarde Moor ons toe: »Ya captan! Ya captan!» en toen mijn man naar hem toe ging, verzocht hij hem, om zijne boeken en zijne vrouw eens bij hem in huis te brengen. Ik was zeer verheugd, want ik had zooveel moeite, om toegang te verkrijgen tot de harems om de vrouwen te zien, daar ik niemand had om mij derwaarts te geleiden. Wij gingen dien middag; men wees mij een groot huis aan en ik werd dadelijk naar het vertrek der vrouwen gebracht. Ik vond de vrouw op een prachtig bed liggen, want zij was ongesteld; maar zoodra ik binnen kwam, stond zij op, zette zich naast mij op den divan en speelde een weinig op een paar muziekinstrumenten, die er lagen. Zij was eene schoone vrouw, lang en gezet van gestalte en met een schoon gelaat. Zij en de andere vrouwen waren keurig gekleed in zuiver Moorsche dracht.

Natuurlijk mochten de heeren MAC-KINTOSH en SHEHADI, de Syrische helper, niet binnen komen, maar bleven bij den Moor in een klein kamertje, dicht bij de voordeur. Zij zonden eenige boeken naar binnen, en ik bemerkte dat de dame vrij goed kon lezen. Ik las Psalm 23 en toen een gedeelte van Joh. 11, maar daar ik spoedig zag, dat verscheidene woorden voor haar moesten uitgelegd worden, die ons zeer eenvoudig schijnen, vertelde ik dé geschiedenis verder in mijne eigene woorden.

Zij vroeg: »Geloofst gij in de opstanding? Wij Mahomedanen wel, maar vele andere menschen niet.» Ik zeide haar, dat wij er vast in gelooven; dat het ons

niet alleen in het Evangelie, maar ook door de profeten verkondigd wordt en dat wij er meer meê moesten bezig zijn, opdat wij bereid mochten zijn voor dien grooten dag. Zij vroeg mij, hoe wij ons zelven noemden. Ik vermeed den er-

gerlijken naam »Nesrâny» (Nazareners) en zeide, dat onze godsdienst die van onzen Heere Jezus was. Toen vroeg zij mij naar het gebed. »Bidt gij? Wij doen het vijf malen daags.» Ik vertelde haar van onze bijzondere en huiselijke gebeden en van ons bidden bij de maaltijden. Daarop vroeg zij: »Vast gij ook?» Ik zeide haar, dat het ware vasten bestaat in onthouding van de zonde in woorden, daden en gedachten. Ik zeide haar langzaam het »Onze Vader» voor en zij trachtte het mij na te zeggen, maar zeide »Rabtuna» in plaats van »Abana» — »Onze Heer» in plaats van »Onze Vader». Toen ik haar uitlegde, dat wij gaarne denken en spreken van onzen Heere als onzen Vader, begreep zij die gedachte zeer goed, en toen ik het gebed eenmaal had opgezegd, vroeg zij mij om het nog eens te doen.

Zij keek de boeken in en koos de Spreuken, waarop zij een bediende naar haren man zond, om hem te vragen het te koop. Hij gaf een peseta in plaats van een halve peseta en wilde niets terug ontvangen; daarom gaven wij haar nog twee Evangelïën er bij. Wij gebruikten de thee, en iedere Engelsche dame kon trotsch geweest zijn op den mooien koperen theeketel van Moorschen vorm, het keurige lage tafeltje en het zilveren blad met kleine glaasjes in plaats van kopjes en het mandje met zuivere, smakelijk gebakken koekjes, die voor ons klaar gezet werden.

Is het niet een liefelijke gedachte, dat deze arme vrouw, veroordeeld tot het afgezonderde leven der Mahomedaansche vrouwen, voor de eerste maal de beteekenis leerde van het woord »Abana»: »Onze Vader in den hemel?»

De volgende maand hoop ik u te vertellen van het bezoek aan de Rifbewoners — van den grooten angst der kleine kinderen voor het blanke gezicht van mevrouw MACKINTOSH en van de even groote ver-

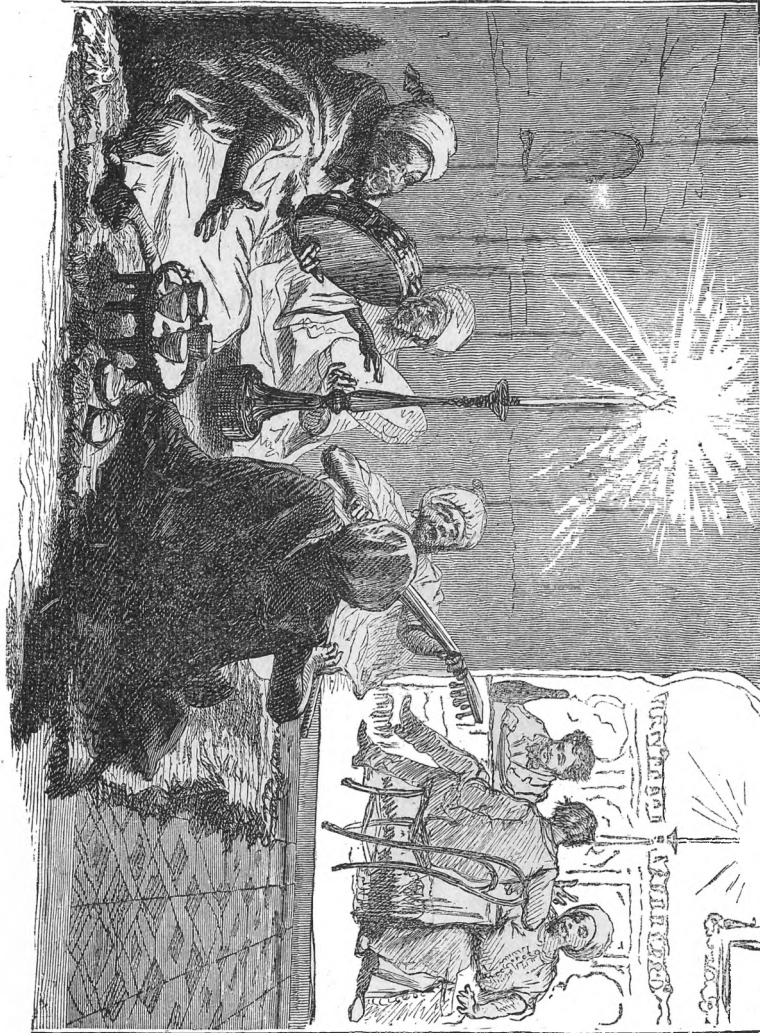
wondering der vrouwen over de zwarte handschoenen, die zij droeg.

Laat ons vurig bidden voor hen, die deze arme menschen trachten te redden door hunne taal te leeren, ten einde de woorden van Jezus daarin te kunnen vertalen, en die tot hen gaan om deze arme wilde bewoners der heuvelen te vertellen van den Zaligmaker, die hen liefheeft en hen wil verlossen.

UIT DE SCHIPBREUK GERED.

GIJ zult wel zeer gaarne de lotgevallen willen vernemen van eene kist met Heilige Schriften, die schipbreuk leed op de kust van een der Azorische eilanden. Zij werd gered met andere lading, maar was erg beschadigd door het zeewater; zij werd publiek verkocht door het Kantoor waar inkomende en uitgaande rechten betaald worden, om de onkosten te dekken, daar men het niet de moeite waard vond die te betalen. Een Jood kocht de geheele partij voor weinige shillings (Engelsche schellingen), deze beschikte binnen weinige weken over alles, behalve over eenige Evangelies.

Een man, vertrouwd ik, werd werkelijk bekeerd; hij kocht een Testament in kwarto-formaat; toen maakte hij in zijn jas een grooten zak om het Testament in te bergen, zoodat het altijd zijn getrouwe metgezel zijn kon. Alles stelde hij in het werk om lezen te leeren en was tot het vaste besluit gekomen, dat het Testament zijn enig leerboek zijn moest. Overal waar hij zich bevond, haalde hij het boek te voorschijn, en hij moest een van beiden er uit voorlezen of anders de weinige verzen, die hij geleerd had, spellen.

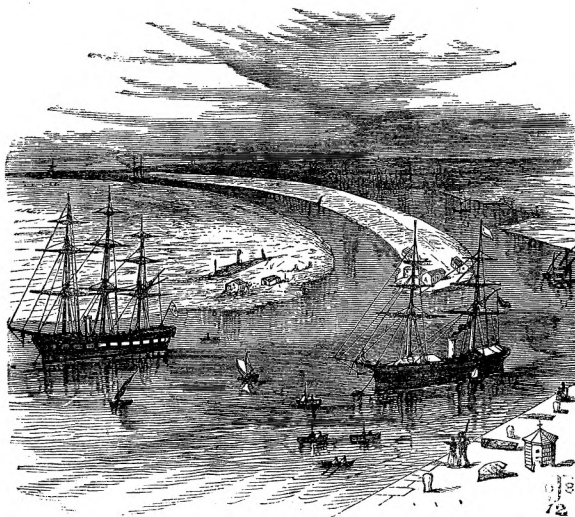

IN MAROKKO.

TE PORT-SAID.

IN een brief, ontvangen van den heer ANDREW WEINSTEIN, geeft deze ons zeer belangrijke berichten van den arbeid, door hem verricht op de schepen, welke het kanaal van Suez doorvaren. Volgens zijn zeggen, heeft hij

trachtende, als naar gewoonte zijn boeken te verkoopen. Eensklaps komt een dame naar hem toe, die hem vraagt: »Zijt gij de colporteur van het bijbelgenootschap?» En op het bevestigend antwoord: »Ja,» bracht de dame hem de hartelijke groeten over van vrienden in Engeland, die hem in zijnen eenzamen arbeid gedachten. Hij schrijft in zijn dagboek: »Het is zeer bemoedigend, te weten, dat men steeds

INGANG TOT HET SUEZ-KANAAL.

»koele en warme ontvangsten,» en moet hij somtijds den ganschen dag in vuilnis en hitte doorwerken, zonder een enkelen Bijbel te verkoopen. Eens schold een kapitein hem uit, onder anderen voor JUDAS Iskariot, ofschoon het toch niet duidelijk is, hoe hij, die zijnen Meester getrouw diende, op een verrader kon gelijken.

Op zekeren dag gevoelde de heer WEINSTEIN zich bijna moedeloos en was zeer neêrslachtig, doch wandelde toch met zijn pak Bijbels op den schouder over het dek van het stoomschip the Assam P. and O.,

vrienden heeft, en dat er kinderen Gods zijn, die mij en mijn werk in hunne gebeden gedenken!»

Aan boord van een Russisch oorlogschip was hij toen weer zeer voorspoedig. De kapitein kocht voor zijne kinderen vijf Bijbels, de kapelaan moedigde hem in zijn werk aan, en op dat enkele schip kocht de manschap een tweehonderd-drie-en-zestigtal van zijne boeken ter waarde van f 430,30. Was dat geen groote dankstof?

(Het bovenstaande plaatje, even als dat van Beyroet in ons voorgaand nummer,

hebben wij te danken aan de vriendelijkheid van den heer THOMAS JENNER, die ons toestond, er gebruik van te maken.

DE ZONNEWIJZER.

Dezelve kwamen het eerst voor in zijn allerbelangrijkst werk: »The Goodly Mountain and Lebanon.»)

Zijt gij niet benieuwd te weten wat toch deze kleine meisjes, die op nevenstaand plaatje afgebeeld zijn, doen? Zij zijn bezig den tijd naar den zon uit te rekenen. Eene nauwkeurige klok, niet waar? Maar gij weet, de wereld wordt evenals de kinderen, ouder en wijzer; en ten slotte zijn al de mannen en vrouwen op de wereld slechts gelijk de kinderen, en daar onze hemelsche Vader hun verscheidene gaven geeft, kunnen zij vele uitvindingen doen.

Eertijds kon men alleen weten hoe laat het was door van zonsopgang tot zonsondergang te rekenen; later bepaalde men den tijd naar het »hanengekraai.» De oude Egyptenaren verdeelden den dag in twaalf deelen, de Babyloniërs meenden dat zij de kennis van die verdeeling aan de Grieken hebben medegedeeld. Er was een zonnewijzer geplaatst in den tempel van Quirinus te Rome, 293 jaar vóór Christus. De ouden gebruikten ook groote wielen, welke door water in beweging gebracht werden, voor dat zelfde doel. In Engeland was de bepaling van den tijd onzeker; waskaarsen, die van een merkteeken

voorzien waren, werden gebruikt, men zegt dat Alfred de Grootte deze tot dat doel gebruikte; doch gewoonlijk giste men den tijd naar de zon. Zonnewijzers zijn eene oude uitvinding. Sedert de uurwerken zijn uitgevonden hoort men slechts zelden van zonnewijzers. Er waren er nog langen tijd eenige in Londen overgebleven; een stond er op den muur van de St. Catherine Creekerk in de Leadenhallstraat, en de schrijver herinnert er zich een in de oude wijk London Wall genaamd, maar nu is deze ook verdwenen.

Wij lezen in den Bijbel over den zonnewijzer van Achaz, ofschoon sommige groote geleerden zeggen dat wij moeten lezen stappen of graden. Het is zeer waarschijnlijk dat eene kolom of gedenkzuil in zulk een stand met de zijden der trappen of schreden op een terras was geplaatst, dat de schaduw op een grooter of kleiner aantal trappen viel, naarmate de zon hoog of laag aan den hemel stond. Koning Achaz schijnt een liefhebber te zijn geweest van vreemde dingen te verzamelen, en een zonnewijzer, die opgericht was zoo als hier beschreven is, schijnt hij in Assyrië gezien te hebben. De vermaardheid om op deze wijze den tijd te weten, zou natuurlijk de vorsten van Babylon bewegen om een onderzoek te doen naar »het wonder" zooals de verandering der schaduw genoemd werd gedurende de regeering van Hiskia.

Er staat in den Bijbel zeer veel over den tijd geschreven en het zou zeer nuttig zijn indien onze jonge lezers eens in hunne Bijbels zochten of zij ook kunnen vinden wat er over den tijd te lezen staat.

Het leven bestaat uit kleine dingen. Een uur duurt lang zoo ge niets te doen hebt.

Een uur hoe ras voorbij
Is toch niet zonder waarde,
Gewis, het hoort aan God
Als alles op deez' aarde.

Gebruik den tijd dus goed,
Want snel vervliegt het leven
En rekenschap daarvan
Moet gij aan God eens geven.

Wij hebben nu geen zonnewijzers meer noodig om ons den tijd aan te wijzen. Bijna iedere dorpskerk en iedere straat in eene stad geeft ons de gelegenheid om die groote gave na te gaan, welke alleen aan de aarde behoort, maar die zoo weinigen nuttig gebruiken.

Er wordt eene aardige geschiedenis verteld van den zonnewijzer, die sedert eenige jaren van de muren van den Middeltempel te Londen verdwenen is. Deze zonnewijzer had eene zinspreuk (misschien herinneren eenige van uwe oudere vrienden het zich nog wel) die den besten raad bevatte, het luidde: »Doe uw werk." Het schijnt dat, toen de zonnewijzer gemaakt en gereed was om geplaatst te worden, de vervaardiger verlangde te wachten op de regenten in den Tempel om inlichtingen te ontvangen aangaande een opschrift. Daar hij niet in staat was om zelf te wachten zond hij zijn meesterknecht, een werkmans volkomen geschikt voor dergelijke zaken. Toen de man zijn verzoek indiende, bemerkte hij dat de heeren van elkander gegaan waren zonder dat zij het opschrift bepaald hadden. Hij werd aangediend bij den eenigen regent, die nog achtergebleven was, welke toen hij zijne boodschap hoorde, eenigszins gemelijk zeide: »Val mij nu niet lastig. Ik ben wat gejaagd, man. Doe uw werk."

De man keerde terug en verhaalde zijn meester den slechten uitslag. De vervaardiger van den zonnewijzer, die een schrandere begrip in zijne grap scheen gehad te hebben, herhaalde de woorden: »Doe uw werk!" Dat zal uitmuntend gaan; aldus luidde nu het opschrift en het is er jaren lang op blijven staan. Ik vind dat die zinspreuk een zeer goeden raad bevatte, want er is niet een voorbeeld

bekend van iemand, die lui en tevens gelukkig is.

In de geschiedenis staat dat men steeds vroeg moet beginnen te werken; en zij, die altijd met lust werken, zullen het het best doen en vinden er het meeste behagen in. Mogen al onze jonge lezers oprecht trachten uit te vinden, wat God wil dat zij doen zullen, en dan — doet het ook.

G. M. C.

KEERPUNTEN.

„De opening uwer woorden geeft licht.”
PSALM 119 : 130.

EEN ongeloovig winkelier zal een blad uit den Bijbel in zijn zak frommelen, doch leest de laatste woorden van DANIEL: »Maar gij, ga heen tot het einde, want gij zult rusten en zult opstaan in uw lot in het einde der dagen,» en bij dat lezen wordt het zielsoog des winkeliers geopend.

Een Göttinger hoogleeraar opent een dikke gedrukten Bijbel, om te zien of zijn gezicht hem toelaat er in te lezen, en blijft staan bij het woord: »Ik zal de blinden leiden langs eenen weg, dien zij niet kenden,» en bij dat lezen wordt zijn verstandsoog verlicht.

Een soldaat onder CROMWELL opent zijn Bijbel, om te zien hoe ver de geweerkogel in het boek is doorgedrongen en bevindt die plaats te zijn bij het vers: »Verblijd u, o jongeling, in uwe jeugd en laat uw hart zich vermaken in de dagen uwer jongelingschap en in de aanschouwing uwer oogen; maar weet, dat God om al deze dingen u zal doen komen voor het gericht!»

En als uit de grap slaat de Kentische soldaat den Bijbel op, hem door zijne

diep bedroefde moeder toegezonden, en de eerste volzin die hem in het oog valt, is de hem in jeugdige jaren zoo bekende tekst: »Komt tot Mij, gij allen, die belast en beladen zijt,» en de afgetobde losbol zoekt rust bij JEZUS CHRISTUS.

DE STEENHOEWER VAN HORJITZ.

HORJITZ is eene vrij aanzienlijke stad in Bohemen, niet ver van het slagveld van Königgratz, waar de Oostenrijksche opperheerschappij moest plaats maken voor de Pruisische macht. De kleine Protestantsche gemeente aldaar bestaat nauwelijks meer dan tien jaren en heeft haar ontstaan te danken aan een steenhouwer.

Deze man was bezig een opschrift op een grafsteen te beitelen voor eene Protestantsche familie van een verwijderd dorp, toen die woorden den wensch in hem opwekten, om het boek te lezen waaruit zij genomen waren. Hij verschaftte zich een Nieuw Testament, waarin hij spoedig zóó veel belang stelde, dat hij zijne bureu verzoocht het met hem te komen lezen. Dit duurde eenige maanden, tot hij eindelijk door zijne overtuiging gedrongen werd zich aan te sluiten bij de naaste Protestantsche gemeente, die omtrent acht mijlen van daar gevestigd was. Tengevolge van dezen stap en van de godsdienstige samenkomsten, die hij in zijne woning hield, werd hij door den priester aangeklaagd, uit zijn huis gezet en van werk beroofd.

Omtrent dezen tijd werd de aandacht van een Engelsch Zending-Genootschap op deze feiten gevestigd door den predikant JANATA van Chleb, en een leeraar werd naar Horjitz gezonden. Sedert dien tijd zijn er geregeld godsdienstoefeningen in

die stad gehouden, die ook bijgewoond werden door eenige van de verspreid wonende Protestanten uit den omtrek; onder hen en onder de bekeerlingen uit de Roomsche kerk — de vrienden van den steenhouwer — ontstond door Gods zegen een opgewekt geestelijk leven.

MAANDELIJKSCHE BRIEF VAN DEN REDACTEUR.

LIEVE, jeugdige vrienden! Ditmaal heb ik u veel te vertellen. Den 7den Mei had de groote jaarlijkse vergadering van het Britsch-Buitenlandsch Bijbelgenootschap in Exeter Hall te Londen plaats, en menig woord, dat getuigde van een opgewekt geestelijk leven, werd daar gesproken. Er werd in het afgelopen jaar meer geld ontvangen en besteed tot verspreiding van Gods Woord, dan in eenig jaar te voren. Meer dan drie millioen afdrukken der Heilige Schrift werden gedurende dit jaar verspreid, hetgeen met het aantal exemplaren, dat sedert de oprichting van het Genootschap werd gedrukt, het enorme aantal van 100.035.933 uitmaakt.

»Het Genootschap zou weinig zelfvol-doening hebben, zelfs bij het zien van deze buitengewone cijfers, indien het niet wist, dat menig vurig gebed ten Hemel werd gezonden, om te vragen, dat de Heilige Geest dit werk moge steunen, en indien het niet dagelijks de bewijzen zag van de waarheid der belofte, dat Zijn woord niet ledig tot Hem zal wederkeeren.»

Deze woorden uit het Verslag drukken juist het gevoelen uit, waarmede wij allen behooren bezielde te zijn. »Niet ons, o Heer! niet ons, o Heer! Uw naam alleen

zij eeuwig de eer!» En als wij dan denken aan het vele dat reeds gedaan is, krimpt ons het hart ineen bij de gedachte hoeveel er nog moet gedaan worden op de vele plaatsen, waar Gods Woord nog onbekend is.

Evenals ten vorigen jare zal ik u enkele verhalen mededeelen, die bij gelegenheid dezer vergadering door de verschillende sprekers werden medegedeeld, verhalen zoo eenvoudig, maar toch met zulk eene diepe gedachte, dat ieder die ze leest zich moet verheugen over den arbeid van het Genootschap.

In de eerste plaats dan het verhaal van

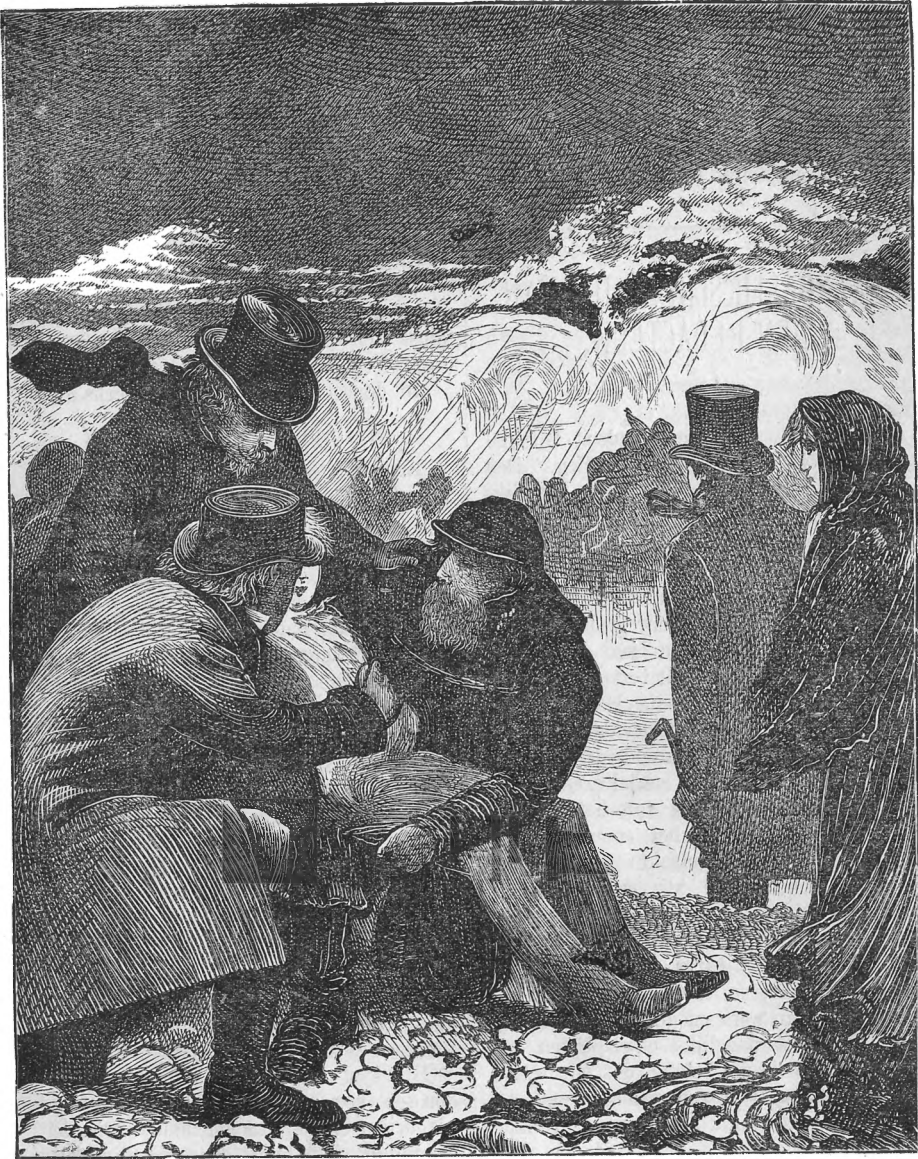
Mullappa's tegenspoeden.

Er was een oud man — lid der gemeente en vroeger een harer voorgangers — die, hoewel hij niet lezen kon, toch eene uitgebreide kennis van de Heilige Schrift bezat, die hij alleen had verkregen door het hooren lezen.

Deze oude man had sedert eenigen tijd de godsdienstoefeningen niet meer bijgewoond. Eene reeks van rampspoeden had hem getroffen. Eerst was zijne vrouw plotseling gestorven; toen was zijn huis en een gedeelte van zijn inboedel een prooi der vlammen geworden. Daarna was zijn oudste zoon, de steun van zijn ouderdom, gestorven. Na elk dezer tegenspoeden kwamen zijne heidensche naburen hem bezoeken en beweerden, dat dit een gevolg was van zijn afval van de goden, wier vloek nu op hem rustte. »Dit alles,» zeiden zij, »is een bewijs, dat de goden uwer vaders, die gij verzaakt hebt, nu toornig op u zijn, en de God dien gij dient, niet in staat is u te helpen.»

Hij leed wel onder al deze rampspoeden en nog meer onder de voortdurende plagerijen zijner zogenaamde vrienden, en hij bleef te huis, daar hij zijn gelaat niet aan de wereld durfde vertoonen.

Op zekeren dag ontmoette hij eene

GERED.

vrouw, die eveneens tot den Christelijken godsdienst was overgegaan. Zij vraagde hem: »MULLAPPA, hoe komt het, dat wij u in den laatsten tijd niet op onze bijeenkomsten hebben gezien?» Hij deelde haar de oorzaak mede. »Maar,» zeide zij, »herinnert gij u niet meer, dat gij ons niet lang geleden zelf nog de geschiedenis van JOB en zijne tegenspoeden hebt verhaald, en hoe hij ten laatste overwon door zijn vertrouwen op God? Herinnert gij u niet meer, dat hij, toen hij alles verloren had en zelfs zijne vrouw tot hem zeide: »vloek God en sterf,» hij antwoordde: »Zouden wij het goede uit Gods hand ontvangen en het kwade niet? Hoewel Hij mij slaat, wil ik toch op Hem vertrouwen.» Wilt gij niet evenzoo op God vertrouwen?»

Deze woorden vielen als eene zonnestraal in zijn hart. Hij stond op en zeide: »Wat gij zegt is waar, en ik wil op Hem vertrouwen, wat er ook geschiede. Hij is onze Vader en zal ons alleen schenken wat goed voor ons is.» — Zoo vindt een goed woord altijd eene goede plaats.

Maar gij zult gaarne iets meer willen vernemen van deze brave en edele vrouw, en daarom zal ik u mededeelen wat de eerwaarde heer LEWIS omtrent haar verhaalt, toen zij voor het vraagstuk gesteld werd, om of ruim en rijk te kunnen leven en de afgoden te dienen, of bijna van honger om te komen en den Heere JEZUS trouw te blijven. Hij verhaalde:

Deze zelfde vrouw had veel te lijden van haar echtgenoot ter wille van haar godsdienst. Ik wist hoeveel zij leed, hoewel nooit eene klacht over hare lippen kwam, en vraagde haar op zekeren dag hoe zij zich gedroeg als haar man haar slecht behandelde. »Dan doe ik mijn best,» zeide zij, »om nog vriendelijker en oplettender voor hem te zijn, om eene nog betere vrouw voor hem te wezen en met zachtheid zijn hart te winnen voor CHRIS-

TUS, opdat hij dat ware geloof deelachtig worde, dat hem in elk opzicht beter zal maken.» Gedurende eene zware ziekte van haar echtgenoot, die met zijn dood eindigde, deed zij al haar best, om hem te bekeeren en zij verzekerde mij later, dat zij overtuigd was, dat haar man in den Heer was ontslapen.

Tot op dien tijd was zij nog niet gedoopt. Toen zij met haar dochttertje bij mij kwam, om door den doop in de gemeente van CHRISTUS te worden ingelijfd, deelde zij mij mede, dat zij het stuk land, waardoor zij voor het grootste gedeelte in haar onderhoud voorzag, moest teruggeven. Op mijne vraag, welke redenen hiervoor bestonden, deelde zij mij mede, dat het land eenige jaren geleden aan haar echtgenoot was geschonken als belooning voor eenige diensten, die hij aan den afgodstempel zoude bewijzen, en dat zij deze diensten niet konde en wilde verrichten, daar zij het als verraad jegens haar Heer zoude beschouwen, zoo zij geschenken aannam voor diensten aan de afgoden be-
wezen.

Ik vraagde haar hoe zij verder in haar onderhoud wilde voorzien. Haar antwoord luidde, dat zij nog handen had en evenals een koelie op het veld wilde arbeiden, om te verdienen wat zij kon en verder haar vertrouwen op God stelde.

Zij heeft sedert dien tijd voortdurend haar best gedaan en is altijd eene der eersten, die hare offerande den Heer komt aanbieden. Een gedeelte van het weinige wat zij verdient wordt ter zijde gelegd om het den Heer te offeren. Zij leidt een vroom, Christelijk leven en doet voortdurend haar best om het geloof, dat haar zoo dierbaar is, ook bij hare bureu en vrienden ingang te doen vinden.

Nog wil ik u, mijne jeugdige vrienden, een verhaal mededeelen, dat de bisschop van Saskatchewan, een plaatsje in het

noordwesten van Canada (Noord-Amerika) mededeelde. Het is getiteld:

Een ongeloovige berispt.

Eenige jaren geleden deelde een zendeling, die in het noorden van Canada werkzaam was, mij het volgende mede. Hij reisde als een eenvoudig zendeling door de Canadasche wouden, toen hij, na eenigen tijd rondgedwaald te hebben, eindelijk in de verte het schijnsel van een licht ontdekte. Toen hij het huis bereikte, vond hij er een aantal menschen, die om een vuur gezeten waren en aandachtig luisterden naar de woorden van een vreemdeling. Deze man trachtte hen te bewijzen, dat er geen God, geen hemel, geen hel, geen eeuwigheid was. Allen juichten den spreker toe, toen hij ophield te spreken.

De zendeling stond op en zeide: »Mijne vrienden, ik zal geene lange redevoering voor u houden daar ik vermoed ben, maar u eene korte geschiedenis vertellen. Eenige weken geleden wandelde ik langs den oever eener rivier. Ik hoorde een wanhopigen kreet en zag tot mijn schrik een bootje, dat door den stroom werd medegesleept en op het punt stond tegen de rotsen verbrijzeld te worden. In die boot bevond zich een man; hij begreep den gevaarlijken toestand waarin hij verkeerde en ik hoorde hem roepen: »O, God! indien ik het leven moet verliezen, heb dan medelijden met mijne ziel!» Ik sprong in den stroom en bereikte de boot en bracht hem behouden aan den oever. De man, die God om hulp smeekte en Hem bad medelijden met zijne ziel te hebben, is *dezelfde* man, die zoo juist tot u gesproken heeft en beweerd heeft, dat er geen God, geen hemel en geen hel was.»

Voor ik dezen brief besluit, wil ik u nog twee merkwaardige zaken mededeelen, die in het afgelopen jaar zijn voorgevallen. Vooreerst, dat het Genootschap te

Londen besloten heeft een Nieuw Testament uit te geven, dat slechts één stuiver zal kosten. Het is netjes, deugdelijk en goed gedrukt, zoodat thans elk Engelsch kind een Bijbel voor zijne snoepcenten kan koopen. Ten andere, dat er vrouwen zullen gezonden worden naar Indië en de overige Engelsche bezittingen, om de arme vrouwen in de Zenana's en Harems de heugelijke tijding van de komst van den Zaligmaker mede te deelen. — Dit zal echter een moeielijk werk zijn, waarvan echter onder Gods zegen groote uitkomsten te verwachten zijn.

Op denzelfden dag, dat de vergadering van het Bijbelgenootschap plaats had, werd te Londen het standbeeld onthuld voor WILLIAM TYNDALE. Lord SHAFTESBURY, die hierbij tegenwoordig was, zeide, dat er echter een grooter en schooner standbeeld door hemzelve gesticht was door de vertaling van het Nieuwe Testament. Op een messinger bord, dat in het voetstuk is geplaatst, bevinden zich, behalve de namen der vereenigeningen, die medegewerkt hebben tot het oprichten van dit beeld, de volgende opschriften:

»WILLIAM TYNDALE, de eerste die den Bijbel uit het Grieksch in het Engelsch vertaald heeft; geboren 1484, gestorven als martelaar te Vilvoorde in België 1536.

»Uw Woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad. De opening uwer woorden geeft licht.» (Psalm 119 vs. 105 en 130).

»Dit is de getuigenis, dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en dit zelve leven is in zijn Zoon» (1 Joh. 5 vs. 11).

»De laatste woorden van WILLIAM TYNDALE waren: »O Heer! open de oogen van Englands koning.» — Een jaar later werd op bevel des konings in elke gemeente het woord van God gelezen.»

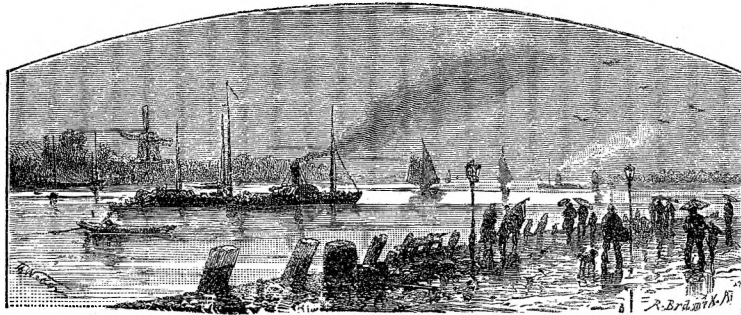
Ik blijf uw oprechte vriend

DE REDACTEUR.

De Kleine Zaaier

VOOR DE JEUGD.

GEZICHT OP DORDRECHT.

EEN GOED GEHEUGEN.

GENIGEN tijd geleden kreeg ik een bezoek van een van onze oude colporteurs. Ons gesprek kwam ook op »De kleine Zaaier», en toen ik hem vroeg of dat boekje in A. veel gelezen werd antwoordde hij mij:

»Ja, mijnheer, en ik zou wel willen dat alle kinderen het zoo goed lezen als een klein meisje dat ik laatst ontmoet heb.»

»Welk meisje!» vroeg ik.

»Ik zal het u vertellen,» antwoordde hij.

»Verleden week hield ik een Bijbellezing voor het volk, en ik verhaalde hun die schoone geschiedenis van een tekst die in het eerste nummer van »De kleine Zaaier» staat. Toen het verhaal geëindigd was,

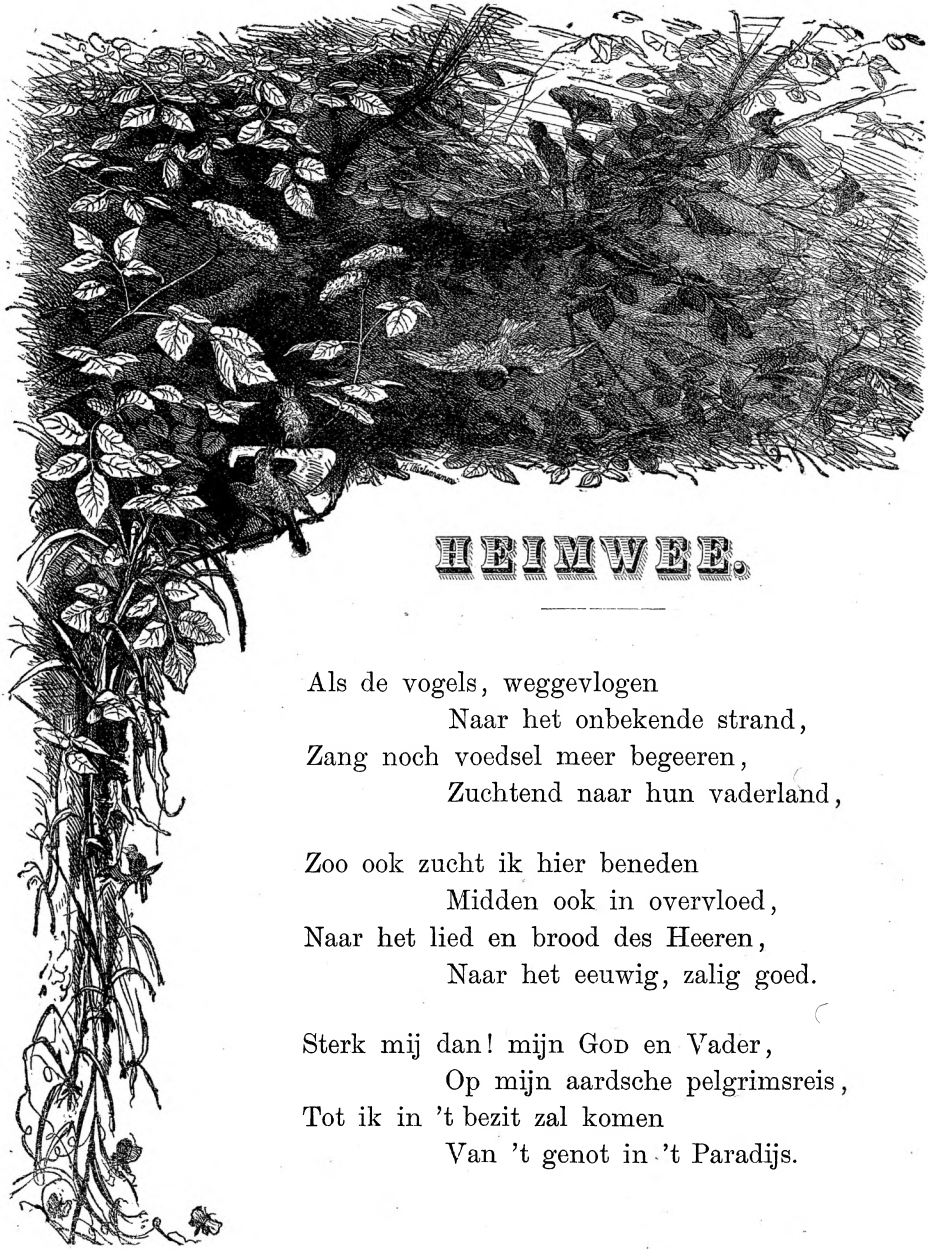
stond een klein meisje van haar plaats op en zeide: Neem me niet kwalijk, mijnheer, maar u heeft iets vergeten. Nu, door zoo'n klein ding gezegd te worden, dat mijn geschiedenis niet juist was, had ik nooit beleefd. Ik vroegde haar, wat ik dan vergeten had.»

»U heeft vergeten, mijnheer, wat de jongen zeide van JOHANNES 3 : 16 : Het moest mij goed doen en het heeft mij goed gedaan.»

Mag ik vragen of alle kinderen in Nederland dit zouden gemerkt hebben even gauw als dit kleine meisje? En ik hoop van ganscher harte dat alle lezers en lezeressen van »De kleine Zaaier» konden getuigen van JOHANNES 3 : 16 : Het moest mij goed doen en het heeft mij goed gedaan.

H. GRELINGER.

Utrecht, Sept. 1884.

HEIMWEE.

Als de vogels, weggevlogen
Naar het onbekende strand,
Zang noch voedsel meer begeeren,
Zuchtend naar hun vaderland,

Zoo ook zucht ik hier beneden
Midden ook in overvloed,
Naar het lied en brood des Heeren,
Naar het eeuwig, zalig goed.

Sterk mij dan! mijn God en Vader,
Op mijn aardsche pelgrimsreis,
Tot ik in 't bezit zal komen
Van 't genot in 't Paradijs.

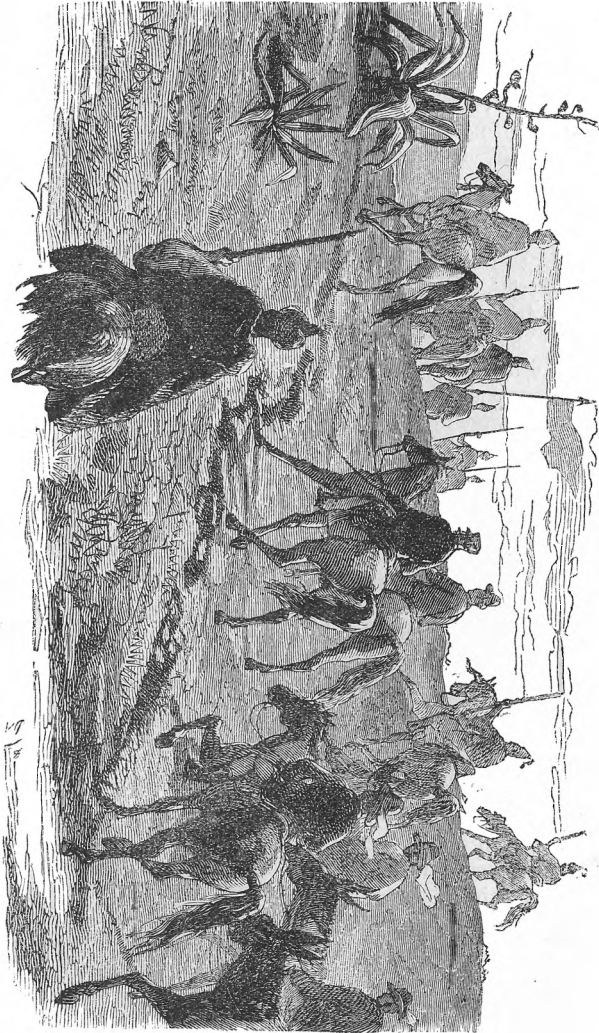
EEN KIJKJE IN EENE SYRISCHE ZONDAGSSCHOOL.

LIEVE kinderen, ofschoon niet velen uwer mij bij naam bekend zijn, weet ik toch, dat er onder de kinderen, die dit lezen, zijn, die zeer geregeld de Zondagsschool bezoeken. Dit doet mij denken, dat gij wel gaarne iets zult vernemen over eene Zondagsschool in het zonnige Syrië. En zoo gij evenveel van de aardrijkskunde houdt, als ik, toen ik een meisje was, zult gij een atlas voor den dag halen en Syrië opzoeken, en dat gevonden hebbende, zult gij, zoo gij op den westelijken kant uwer kaart kijkt aan de kust, ongeveer ter halver hoogte der kaart, Beyruth vinden. Nu zal ik u geen beschrijving van Beyruth geven, maar enkel u wat vertellen van eenige der Zondagsschoolklassen onder mijn toezicht. Laat ons samen, in de eerste plaats, de kinderkamer bezoeken, waar wij een tachtig- of honderdtal kinderen zullen vinden van verschillende ouderdom, van zes weken tot tien jaar. Ik hoor eenigen onder u zeggen: Een wichtje van zes weken naar de Zondagsschool? Ja, lieve kinderen, en zoo gij met mij meê wilt gaan en niet zeer behoedzaam zijt, kondet gij wel eens struikelen over eenigen van die wichtjes, zwarte, koperkleurige en blanke, die daar over den grond kruipen, en wien men suikerriet te knabbelen geeft, om ze stil te houden, terwijl hunne broertjes en zusjes hunne schoone zangen en teksten leeren en luisteren naar geschiedenissen uit den Bijbel. Zoudt gij niet gaarne een lief zwart peuzeltje in uwe armen nemen? Zeer gaarne, daarvan houd ik mij zeker. In deze klasse hebben wij Moslemkinderen, die veel van Mahomed

houden, den grooten profeet, waarvoor zij hem houden, en Druzenkinderen, wier ouders meenen en hunne kinderen leeren, dat, als zij sterven, hunne ziel overgaat in een of ander dier, en kleine Grieksche kinderen, wier ouders aan beelden godsdienstige eer bewijzen, en ook kleine protestantsche kinderen, welke Jezus den Vriend van kinderen, trachten lief te hebben en te dienen.

Onze school begint te half twee en eindigt te drie uren. Zoodra allen rustig zijn, ook zelfs het zes-weeksche wichtje, beginnen wij met in het Arabisch een kleinen lofzang te zingen, somtijds: »Jezus heeft mij lief." »Er is een gelukkig land." »Waarheen, Pelgrims?" »Komt tot uw Heiland!" »Zullen wij samen komen?" of andere. Nog vele andere liederen, die gij ook kent, hebben wij ook in ons Arabisch liederenboek. Wilt gij, wanneer gij zingt »Jezus heeft mij lief," of eenig ander lied, daareven door mij opgenoemd, er wel eens aan denken, dat de kleine Syrische kinderen hetzelfde lied zingen kunnen? Maar Arabisch zou in uwe ooren wonderlijk klinken. Aan het einde van dit stukje zal ik eens een tekst in het Arabisch schrijven, opdat gij moogt zien, hoe wonderlijk dat schrift er uit ziet.

Maar gaan wij voort met onze school! Na den lofzang werden eenige verzen uit den Bijbel gelezen, waarbij de jongens hunne »tarbousch", of turksche hoofddeksels afzetten, en al de kinderen kruisen hunne armen, sluiten hunne oogen en staan op om te bidden. De Oostersche gewoonte is staande te bidden, in plaats van bij het gebed mede te knielen, zooals wij doen. Na het gebed zeggen verscheidene kinderen eenen tekst op, den vorigen Zondag geleerd; dan zingen wij weêr, zij leeren een of twee verzen van een nieuw loflied, herhalen sommige vroeger geleerde, opdat die niet vergeten worden, leeren eenige nieuwe teksten, zingen weder, (kin-

MOROCCO.

deren houden veel van zingen) en dan worden hun schoone verhalen uit den Bijbel verhaald, waarna de kinderen alweder zingen, en eindelijk volgt de vraag: »Wie heeft vandaag goed opgepast?» waarop lachende mondjes antwoorden: »Ana, Ana,» d. i. »Ik!» »Ik!» Allen steken de kleine handjes op tot ontvangst van een klein briefje in het Arabisch, als een bewijs van goed gedrag. Zijn van daag allen zoet geweest? Droevig om te zeggen: neen! Ik zie droevige jongentjes en meisjes ook, met geen heldere gezichtjes noch opgestoken handjes naar een briefje, droevig en bekommerd, dat nu de school uit is, en zij geen gedrukt briefje hebben, om dien avond moeder voor te lezen. Met vele traantjes beloven zij, den volgende Zondag heel zoet te zullen zijn, zoo zij slechts nu hun briefje hebben mogen. Dat verzoek kan niet worden toegestaan, en ik ben even bedroefd, die briefjes niet te mogen geven, als zij treurig zijn, dat zij ze niet ontvangen. Ja, lieve kleine lezers, als gij niet zoet zijt, veroorzaakt dat uwen ouders en onderwijzers groote droefheid, maar hoeveel meer droefheid moet dat zijn voor den Heere Jezus! Bedenkt dat toch, als gij u geneigd gevoelt, dingen te doen, die verkeerd zijn, en zegt: »Heere Jezus, help mij, opdat ik U niet bedroeven door ondeugend te zijn!»

Nu volgt er nog eene vraag: Welke kleine heeft vier briefjes? Door verscheidenen, zoo jongens, als meisjes, worden er vier in de hoogte gestoken. Ik neem van elk de vier briefjes en geef daarvoor een grooter met een plaatje, dat zij heel mooi vinden. Zij nemen dat mede naar huis; opdat vader en moeder dat lezen, wát vaak het middel mag zijn, bij verijdeling van andere middelen, om de ouders er toe te brengen, aan Jezus te denken, die zich voor hen heeft overgegeven in den dood.

Als alles weer stil is, wordt er nog

een lofzang gezongen, het gebed des Heeren opgezegd, en allen gaan twee en twee huiswaarts.

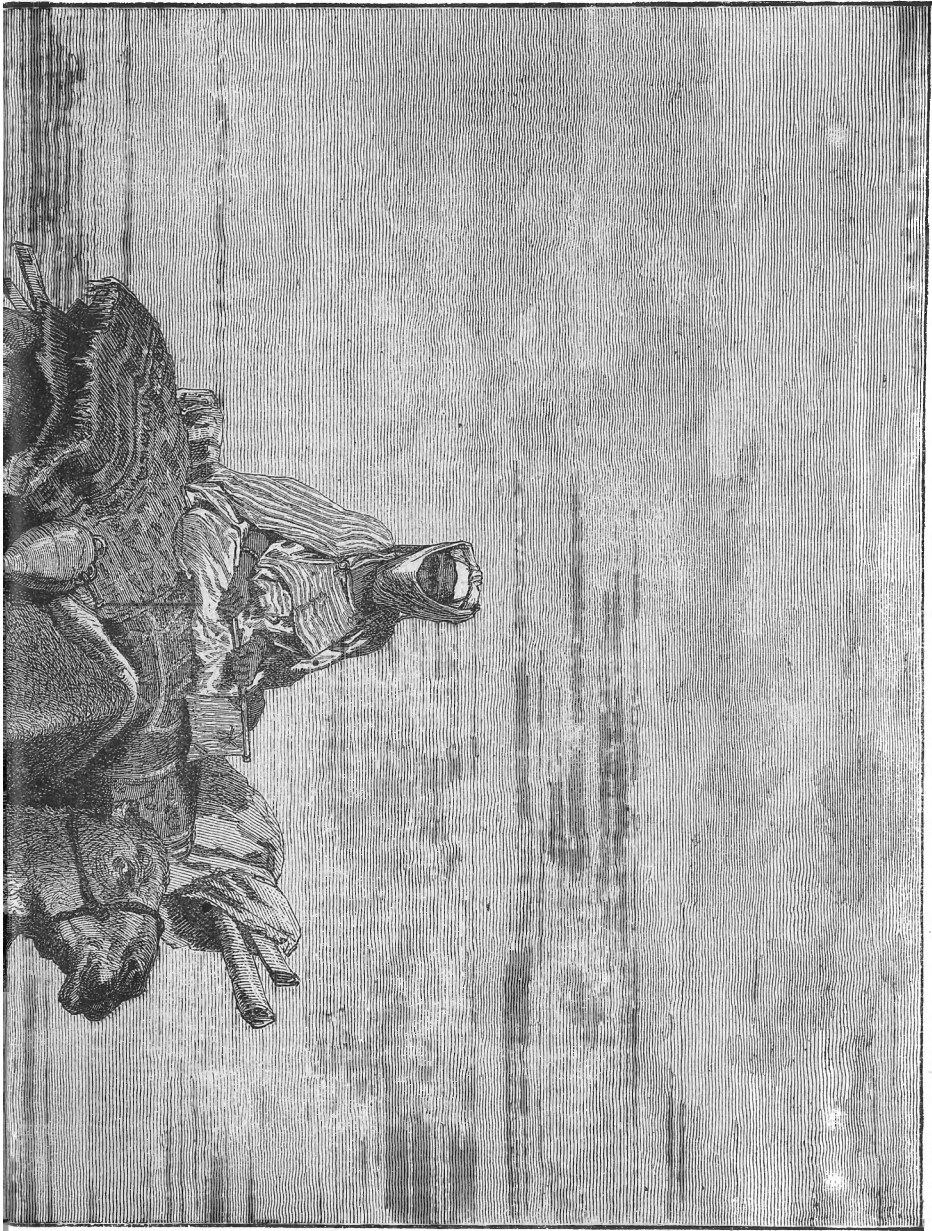
Mij dunkt, gij zoudt wel gaarne de namen hooren van eenige Syrische kinderen, daarom wil ik u die van zes jongens en ook van zes meisjes noemen en zeggen wat die namen beduiden. Ik wil beginnen met de jongensnamen: Shokrie (dankbetuiging), Milham (klein), Hisson (goed), Tewfick (voorspoed), Mahomed (lof), Najeeb (edel). Meisjesnamen: Asna (hoogste), Zahia (vroolijk), Shafeeka (medelijdend), Fadooik (opgeruimd), Nazurah (goedig), Valega (verstandig).

Natuurlijk moet gij iets weten van de kleeding dier kleine kinderen. De meesten hunner zijn zeer arm. Schoenen en kousen zijn alleen bekend onder de hoogere standen. Zelfs ziet men Moslem en Druzenvorstinnen blootvoets gaan, of, zoo niet blootvoets, dan in kleine klompen met riemen, »kab-kubs» genoemd. Sommige dezer klompjes zijn bezet met paarden en zeer schoon, andere zijn slechts van enkel hout. Op de galerij van kinderen kunt gij vele schitterend gekleurde tooisels zien; hoe glansrijker de kleederen zijn, hoe liever de kinderen ze hebben. Maar van kleurenharmonie hebben zij geen begrip; zoo ziet gij rood met paarsch, vioolkleurig met blaauw, scharlaken rood met magenta enz.; evenwel in de kleeding der Oosterlingen bestaat dat zoo niet. Op geel zijn zij zeer gesteld en op vleesch-kleur ook. Soms bestaat hunne kleeding uit een bijna gladden langen rok met lijf, alles aaneen met een band er om, of ook een kort lijf met zeer langen rok, slepende over den grond, ofschoon het kind slechts vijf of zes jaar oud is, sommigen dragen losse Turksche broeken met een soort van kort buisje; velen niets dan een los hemd; eenigen dragen niets meer dan een bundel lappen, en hier en daar zoudt gij een net meisje aanzien voor een Europeesch kind.

ARABIEN.

De meesten hebben op het hoofd glinsterende »Manduts'', of gekleurde zakdoeken, en dat staat allen helder en lief. Vele zijn versierd met nietige dingen, kralen en stukjes kamfersteen en andere die zij »toovermiddelen'' noemen, om het »booze oog'' af te keeren. Arme kleinen! wij trachten hun te leeren, hoe dwaas al die dingen zijn.

Ik wenschte maar, dat gij hier kondet zijn, om de aangezichten der kinderen te zien op den eersten Zondag van de maand, wanneer zij de blaadjes in het Arabisch krijgen, die van uit Engeland gezonden worden. Op dien dag ben ik zeker, eene meer dan volle school te hebben. Zij zijn zoo bevreesd ze op weg naar huis te verliezen, dat zij ze dikwijls onder hunne tarbouskes en zakdoeken steken, die zij op het hoofd dragen. Dáár zijn ze volkomen veilig, wijl de Grieksche jongens, uit de Zondagsschool komende, niet doen, zooals wel eens de jongens in ons land, die elkander de petten van 't hoofd trekken en in hoogte gooien. Daar ik eenige jaren lang aan eene Zondagsschool in Engeland heb onderwijs gege-

ven, ken ik de streken van onze vroolijke Engelsche jongens en meisjes! Wat? Verscheidene van de kinderen hier, inzonderheid de meisjes, kunnen zelfs niet spelen!

Ik verzoek u, lieve kinderen, bij uw dagelijksch lezen van Gods Woord te bidden voor deze arme Syrische kinderen, onder wier vaders en moeders er velen zijn, die nimmer bidden, noch voor zichzelf, noch voor hunne kinderen. Ik durf mij verzekerd houden, dat gij gaarne bidt voor de kinderen uit Gods eigen land.

Mogen de duizenden kinderen, die in Syrië elken Zondag samen komen, om te hooren van Jezus en diens groote liefde, de kinderen ontmoeten, die ook in Engeland op dienzelfden dag bijeenkomen, om naar die oude, oude geschiedenis te luisteren, zoodat ten laatste zij allen mogen vergaderd zijn rondom den troon in den hemel, om nimmermeer gescheiden te worden!

Ik hoop op eenen anderen tijd u iets meer van ons schoolwerk te vertellen en blijf

Uw toegenegene,

Iemand die kleine kinderen lief heeft.

ARABIC.

لأنه هكذا أحب الله العالم حتى بذل ابنه الوحيد
لكي لا يهلك كل من يؤمن به بل تكون له الحياة
الأبدية.

JOHANNES 3 : 16.

HET EVANGELIE GEZIEN.

»Hebt gij ooit het Evangelie gehoord?» vroeg een zendeling te Ningpo aan een eerbiedwaardigen Chinees, dien hij nooit te voren op de bijeenkomst gezien had.

»Neen,» antwoordde hij, »maar ik heb het *gezien*. Ik ken een man, die de schrik was van zijne buurt. Als gij hem een

hard woord gaaft, zou hij u vervloeken en verwenschen wel twee dagen en twee nachten lang, zonder ophouden. Hij was even gevaarlijk als een wild beest en een verslaafd opiumrooker; maar toen de godsdienst van JEZUS hem aangreep, werd hij geheel en al veranderd. Hij is vriendelijk, zedelijk, hij wordt niet spoedig boos en rookt nooit meer opium. — Waarlijk, het onderwijs is goed.»

OP HET SLAGVELD.

MAANDELIJKSCHE BRIEF VAN DEN REDACTEUR.

LIEVE, jeugdige vrienden! Eenige dagen was ik in de gelegenheid, eenige proeven — zooals gij weet is dit de naam van den eersten afdruk voor dat deze nog verbeterd is — in te zien van het jaarverslag van het Bijbelgenootschap. In het gedeelte, dat over Oostenrijk handelt, las ik eene korte geschiedenis. Slechts een paar regels, en toen ik het las, dacht ik zoo, dat het niet onaardig zoude zijn, u dit verhaal mede te deelen in den brief, dien ik u juist wilde schrijven. Gij weet allen waar Triëst ligt, aan de Adriatische zee, niet ver van Venetië. Eenigen tijd geleden trokken een aantal Oostenrijksche soldaten door die stad, om voor hun vaderland in Bosnië te strijden. Een onzer agenten deed zijn best om hen over te halen, Bijbels en Nieuwe Testamenten te koopen, maar *niet een van* hen wilde dit doen. Eenigen tijd later vernam hij, dat zij terug zouden komen en denzelfden weg nemen. Toen dacht hij bij zichzelf: »Ik wist dat velen van hen gehuurd zijn en kleine kinderen hebben, die zij, na zulk eene lange afwezigheid, spoedig terug hopen te zien. Het zou misschien niet kwaad zijn, als ik mijn kleinen jongen medenam en hem met zijne kleine, twee handjes de bijbels liet vasthouden; misschien dat zij dan meer lust gevoelen, er een te koopen.»

Hij deed zooals hij zich had voorgenomen, en toen het regiment terugkeerde, liep zijn kleine jongen tusschen de soldaten en bood hun de sierlijk gebonden bijbels te koop aan. De manschappen waren in eene schuur gelegerd, en onze agent en zijn zoontje deden al hun best om hen daar op te zoeken. Gij kunt be-

grijpen hoe zij den kleinen jongen aanhaalden, en het gevolg er van was dat zij *zeer veel* Bijbels kochten, om deze mede naar huis te nemen. Toen de agent en zijn zoontje weggingen, was hun voorraad boeken zeer verminderd, maar hunne vreugde was des te grooter.

Nauwelijks hadden zij de schuur verlaten of er gebeurde een ongeluk, waardoor, naar wij met zekerheid verwachtten, de indruk van de weinige woorden, die de agent gesproken had, nog grooter geworden zal zijn. Een gedeelte van het gebouw stortte in en velen hunner ontkwamen slechts met moeite. Velen verkeerden in levensgevaar, en moesten over muren klimmen of uit vensters springen om hun leven te redden.

Eenigen tijd geleden las ik een zeer aardig verhaal in een brief van den heer HAFFENDEN, den agent van het Genootschap te Singapore. Gij herinnert u nog het verhaal van »Een kinderbazar te Singapore» in het nummer van Juni j.l., hoe WILLIE en WROUGHTON HAFFENDEN verschillende dingen maakten en deze ten verkoop aanboden, en hoe zij eene verkooping in den tuin op touw zetten, waartoe alle vrienden werden uitgenoodigd, en waarvan de opbrengst ten voordeele kwam van het Bijbelgenootschap.

Omtrent deze kleine jongens, en de moeite, die zij zich geven om de Heilige Schrift te verspreiden, schrijft de heer HAFFENDEN:

»Eene groote bron van troost en vreugde is voor mij te zien, hoe mijne kinderen belangstellen in het werk der Bijbelverspreiding: want hoewel WROUGHTON nog te jong is om veel te verkoopen (hoewel hij dikwijls er pogingen toe in het werk stelde, die soms met goeden uitslag bekrond werden), doet hij zijn best om geld te verzamelen, en in de laatste twee maanden heeft hij 25 à 30 gulden bijeenverzameld.»

»Gij zult u zeker verheugen over de wijze, waarop zoowel CHIN-HONG (de Chineesche colporteur) als WILLIE hun best gedaan hebben, en hoewel WILLIE mijn eigen zoon is, kan ik toch niet nalaten te zeggen, dat ik trotsch op hem ben. Ik wenschte wel, dat gij eens zien kondet, hoe hij, ondanks zijn jeugdigen leeftijd, zijn best doet om bijbels te verkoopen, en zeker is hij een voorbeeld voor anderen om ook »te doen wat hunne hand vindt om te doen.»

Bidden wij altijd wel met genoeg ernst voor hen, die de moeilijke taak op zich genomen hebben om den bijbel te verspreiden onder die volkeren, die hem nog zoo van noode hebben en die toch (omdat iedereen die in de duisternis wandelt, het licht haat) zoo boos worden als men hen er over spreekt? Onze colporteurs in Perzië, b.v. hebben zeker aanspraak op onze belangstelling en op de hulp, die wij hun kunnen bieden, want het is zeker, dat in vele plaatsen, waar zij komen, hun leven in gevaar verkeert. Maar, met PAULUS, zeggen zij dat »zij hun leven niet voor zichzelf achten, maar hun loopbaan met vreugde willen eindigen.» Dr. BRUCE, onze agent in Perzië, schreef mij nog kort geleden, dat hij per telegram het bericht ontvangen had, dat »onze goede broeder BENJAMIN, de colporteur, op last van den Mlujtéhid, hoogepriester, in een plaatsje dicht bij Hamadan wreedaardig gegeeseld was.» (Hamadan is eene plaats waar in den laatsten tijd vele bekeerde Joden in de gevangenis gezet, beboet, gegeeseld en op andere wijzen vervolgd zijn.) »De priester liet hem zoo wreedaardig slaan, dat hij een tijd lang ziek gelegen heeft, en dit geschiedde zonder eenig vonnis of eenig bevel van een burgerlijke overheid, terwijl zijne geheele misdaad daarin bestaan had, dat hij bijbels ten verkoop aangeboden had.»

Dezer dagen vernam ik eene zeer treffende geschiedenis van twee kleine jongens, SIDNEY en NORMAN. Zij hadden eene bus voor het Bijbelgenootschap en deden hun best, dat deze geheel gevuld zoude zijn op het tijdstip, dat zij geopend moest worden. Maar dit oogenblik brak voor hen niet aan. Zij werden door de scharlakenkoorts aangetast en stierven beiden na eene korte ziekte, ongeveer terzelfder tijd — terwijl hunne gouvernante ook aan dezelfde ziekte overleed. Maar voor zij stierven, dachten MORMAN en SIDNEY nog aan hunne bus, en gij kunt begrijpen met hoeveel droefheid de ouders deze later openden en het geld natelden, dat hunne kinderen met zooveel ijver bijeengegaard hadden.

De inhoud der bus bedroeg f 8,50.

Terzelfder tijd vertelde men mij van eene jonge dame, die zoo haar best deed om geld voor het Genootschap te verzamelen, dat zij viooltjes plukte, er bosjes van maakte en deze voor een dubbeltje per stuk verkocht, om op die wijze een aardig sommetje bijeen te brengen. Hoe vindt gij zulk een ijver?

Aan boord van een stoomschip te Liverpool gaf een arme landverhuizer, die op het punt stond naar onze gewesten te vertrekken, een tienstuiversstuk, om zijne dankbaarheid te toonen voor hetgeen het Genootschap gedaan had om hem en zijne reisgenooten van bijbels te voorzien. De Hemelsche Vader ziet zeker met welgevallen op zulke personen neer.

Ieder onzer, die in het vorige jaar de Amsterdamsche Wereldtentoonstelling bezocht heeft, herinnert zich zeker nog een tweetal heeren, die tot elken bezoeker de vraag richtte: »Do you speak English?» (spreekt gij Engelsch?) en op een bevestigend antwoord hem een aantal traktaatjes, enz. gaven. — Zij, die de Engelsche taal niet machtig waren, ontvingen deze geschriften in hunne moedertaal.

Nu heeft het Genootschap weer een aantal geïllustreerde traktaatjes doen drukken, om deze onder de jeugd te verspreiden. Ieder onzer weet, dat een plaatje meer dan iets anders de aandacht op deze geschriften doet vallen. Zes dezer traktaatjes zijn reeds uitgegeven en dragen tot opschrift:

1o. Bijbelvertalers aan den arbeid; 2o. De hen van Lottie; 3o. Eene hofstede in Kwangtung, China; 4o. Het wasschen van diamanten in Zuid-Afrika; 5o. De geketende Bijbel; en 6o. Eene overtocht over den Indus. Al deze plaatjes zijn vroeger reeds in de Engelsche uitgave van dit werkje, in de »Gleanings» verschenen, zoodat zij voor onze Engelsche vrienden niet nieuw zijn. Spoedig hopen wij ze ook in het Hollandsch vertaald uit te geven. »Achter elk plaatje bevindt zich eene korte beschrijving er van, alsmede eene opgave van hetgeen het Bijbelgenootschap doet om »het Evangelie over de geheele aarde te verspreiden.»

Geloof mij:

Ik blijf uw oprechte vriend

DE REDACTEUR.

HET TOEVLUCHTSCOORD.

EENE GEBEURTENIS UIT DEN OORLOG VAN 1866.

HETGEEN hier vermeld wordt, viel voor gedurende den veldtocht tusschen de Oostenrijkers en Pruisen in 1866.

Een stervend soldaat lag na den slag op het met bloed gedrenkt slagveld. Een katholiek priester met een kapelaan kwamen naar hem toe. Daar zagen zij hem, de handen opgeheven en kermende van pijn — hij kon niet spreken, dus ook

niet zeggen wat hij verlangde. De pastoring bedroefd weg; daar is op dat slagveld voor hem nog menigeen op wien hij acht moet geven.

Maar voordat de kapelaan heengaat, ziet hij een klein boekje, vlak naast den stervenden soldaat liggen; hij vermoedt dat de man dit boek verlangt; het was uit zijne handen gegleden en lag open bij het loflied:

Hoe veilig is de plaats,
Waar ik een toevlucht vond,
Mijn anker blijft standvastig
Gesteund in dezen grond.
In Jezus die voor mij wou sterven
En 't eeuwig leven doen beërven,
Wiens liefde niet is voor een tijd,
Maar blijvend tot in eeuwigheid.

Eene kleine beweging van den stervenden man maakt hem duidelijk dat hij voor moet lezen. Hij leest het loflied van het begin tot het einde toe hardop voor; terwijl hij leest, worden de gelaatstrekken van den soldaat kalmer, en toen het loflied geëindigd was, rustte hij werkelijk in Gods eeuwige genade, ontslapen in JEZUS.

De kapelaan neemt nu voor zijn eigen gebruik het boek met lofliederen, dat aan den krijgsman toebehoord had, dat boek dat den stervenden soldaat zooveel troost op dat harde sterfbed gebracht had.

Op een vroegen morgen werd er gebeld aan de deur van het huis van den goeden dokter ERDMANN, te Breslau; en wie vroeg toegang tot hem? Onze kapelaan met het lofliederenboek in zijne hand!

Hij vertelde nu hoe dat boek in zijn bezit gekomen is, en verklaart dat hij nu door het lezen van den Bijbel, de vreugde en vrede heeft gevonden door het geloof in JEZUS, en door den gezegenden troost, die eerst uit het loflied tot hem sprak, is hij besloten om Evangelisch leeraar te worden.

En dat is hij nu.

De Kleine Zaaijer

VOOR DE JEUGD.

Hij drenkt de bergen uit zijne opperzalen; de aarde wordt verzadigd van de vrucht uwer werken. Hij doet het gras uitspruiten voor de beesten, en het kruid tot dienst des menschen, doende het brood uit de aarde voortkomen. De mensch gaat *dan* uit tot zijn werk, en naar zijnen arbeid tot den avond toe. Hoe groot zijn uwe werken, o Heere! Gij hebt ze allen met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van uwe goederen.

PSALM 104 : 13, 14, 23, 24.

EEN AVONDDIENST IN EENE GRIEKSCHE KERK.

Voor ieder, die aan de Sabbatsviering in Engeland gewoon is, is een Zondag, doorgebracht in een bergdorp op Cyprus, zeer eenzaam en treurig. Voor de dorpsbewoners is het eene soort vacantie. Voor de jongens is er geen school, en, is het weder soms ongunstig voor arbeid of tijdverdrijf, dan verbeuzelen de mannen den dag in het koffiehuis, de vrouwen doen eenig voor de hand liggend huiswerk, en de kinderen gaan, waar zij verkiezen.

Op den Zondagavond, van welken ik nu schrijf, keerde ik van de plaats buiten het dorp, waar ik mij had opgehouden, terug, om de godsdienstoefening bij te wonen, waartoe de kerkklok samenriep. Verscheidene jongens waren bij de kerkdeur aan het spelen, toen eensklaps bij hunne luidruchtige vermaken zich een gehuil voegde. De »Petros» (sleutelbewaarder), had een ondeugenden knaap beet gepakt en sleepte dien de kerk uit, terwijl de jongen schreeuwende zich krachtig verzette. Kort daarna trad ik de kerk binnen en vond den bewaarder bezig met het schoonmaken en aansteken der lampen en het verrichten van verschillende andere zaken. Dit laatste zette hij voort tot aan het einde van den dienst, en ik moet zeggen met de meest kalme houding.

Daar ik de eerste was van de kerkgangers, die komen zouden, en nog een half uur wilde gaan zitten wachten, vroeg ik het een en ander en bezag de voor de hand liggende kerkboeken. Het eerste, dat ik opnam, ging van zelf open bij de plaats, waar men een eind waskaars had laten liggen, 't zij als een aanwijzer, of uit nalatigheid, of ter bewaring! De andere

boeken waren allen vuil en in zulk een toestand, dat op vele plaatsen de lust geheel benomen werd, eene zeer plechtige liturgie te volgen.

De priesters kwamen de een na den ander op verschillende tijden gedurende den dienst binnen. Sommigen hunner gingen door naar de sacristie achter het vergulde scherm, dat het altaar scheidt van het ruim der kerk en de gaanderij, welke laatste bestemd is voor de vrouwen, hoewel dezen er gemeenlijk geen plaats nemen, maar liever in het ruim blijven. De priesters, die de sacristie waren binnengegaan kwamen daar weer uit in hun priester-gewaad, welks prachtige kleuren en vergulden versiersels zeer afstaken bij hunne boerendracht en vuile laarzen.

Een der priesters maakte bij het binnenkomen in de kerk, vóór het scherm achter hetwelk het altaar was, verscheidene malen het kruis en boog toen driemaal zoe diep, dat zijn voorhoofd den grond raakte. Toen zeide hij een lang formuliergebed op. De andere priesters namen plaats aan elke zijde der kerk, ten einde met de jongens mede de antwoorden op te zeggen. Die antwoorden werden uitgesproken met een sterken neusklink, welken de jongens erg onaangenaam deden uitspreken.

Een monnik, die eenigen tijd na het begin van den dienst inkwam, begon terstond orde onder de jongens te maken. Het bleek, dat een hunner niet slechts gelezen had op de verkeerde plaats, maar ook in een verkeerd boek. De misdadiger werd dwars door de kerk gezonden en kwam terug met het goede boek 1).

Omstreeks het midden van den dienst zag ik rond om te zien, waar de »Petros» was, en hoever hij thans met zijne taak kon gevorderd zijn. Hij was druk bezig

1) Hier laat de Vertaler eene vergelijking weg, die hij, of niet begreep, of te bespottelijk en ongepast acht.

een nieuw touw te spannen, dat hij pas aan de middelste lamp had vastgemaakt. De dienst werd echter door deze zijne verrichting niet gestoord, en de kerkgangers maakten gereedelijk plaats voor hem bij het spannen van dat touw door de geheele kerk.

om de vergadering te tellen. Er waren drie mannen en twee vrouwen. De priesters waren zes of acht in aantal, juist herinner ik mij dit niet; wellicht heb ik er een of twee bij de telling overgeslagen.

Treurig verliet ik die godsdienstoefening met de ge-

LARNACA, OP CYPRUS.

Vervolgens werden het wierookvat gebracht en de wierook, en werd iederen kerkganger bij het voorbijgaan der processie door twee jongens die kaarsen droegen, en den priester, met het wierookvat toegewalmd. Ieder wien de wierook aldus werd toegewalmd, boog biddend het hoofd.

Even voor het eindigen van den dienst keek ik rond

dachte, dat in vroegere tijden zich in den boezem der Grieksche kerk zoo velen hadden onderscheiden door geleerdheid, welsprekendheid en godsvrucht, en wier ijveren ook met een christelijk doel landen had doen bezoeken, duisterder dan hun eigen land. Thans is er op dit eiland eene talrijke priesterschap met eene liturgie, die nog iets

bezit van den roem van vroegere tijden; en toch, welke vreemdeling kan nu de godsdienstoefening, behalve het levendig geloof en het gebruik van den wierook, anders beschouwen dan »vervelend en werktuigelijk.»

Er is evenwel hoop, dat de godsvrucht en het verstand dergenen, die de kerk besturen, invloed zal oefenen op de priesterschap in het algemeen; doch bovenal hebben wij het oog op het licht en de kracht van het geschreven Woord. De Schrift vindt haren weg in de handen der schooljongens, en van iederen dorpsbewoner op het eiland. In de dorpswoningen, zoo niet altijd in de dorpschool is de Bijbel te vinden.

JOHN STOREY.

LARNACA, Juni 1884.

IN BERLIJN.

HET is eene treurige waarheid, dat de colporteurs bij de verspreiding des Bijbels in groote steden, algemeen op veel meer bezwaren stuiten dan op het platte land. Men zou zoo oppervlakkig zeggen, dat, waar de menschen zoo dicht op elkander wonen, waar zooveel ellende en armoede geleden wordt, zij gretiger zouden grijpen naar het Woord, dat hunne wonden helen en hunne smart verzachten kan, dan elders. Maar het tegendeel is waar; in groote steden, zooals Berlijn, waar er zooveel zijn, die den Bijbel bespotten als een fabelboek, en die niet in den Heer Jezus als hun Zaligmaker gelooven, kost het onzen armen colporteurs vaak zelfs moeite om de menschen naar zijne woorden te doen luisteren. Daarentegen blijkt dikwijls, dat hun eenvoudige christelijke wandel een krachtig

middel is, om het volk onder de macht van Gods Woord te brengen.

»Alvorens de wet tegen de socialisten was uitgevaardigd, zegt de colporteur DABEL, mocht ik mijne Bijbels te koop aanbieden in de volksgaarkeukens. Eens op een dag ging ik een derzelve binnen om wat te gebruiken. Ik leide mijn tasch af en deed in stilte een kort gebed, eer ik met eten begon. Ofschoon de zaal tamelijk vol was, bemerkte ik, dat mijn bidden de aandacht getrokken had van een eenigszins bejaard man, die niet ver van mij afzat.

Na eenige aarzeling ging hij recht tegenover mij zitten en begon toen het volgende gesprek:

— Vergeef mij, zag ik u daar even niet bidden?

— Ja, antwoordde ik, bidt gij dan niet?

— Neen.

— De dieren bidden ook niet, menschen wel.

— Waar zou ik om bidden!

— Mij dunkt, allereerst om vergeving uwer zonden, en voorts om deelgenootschap aan het eeuwige leven. Bovendien voegt *hier* een dankgebed voor Gods verbeurde gaven, en een vragen om zijn zegen.

— God danken voor *zulk* voedsel?

Ik kan u het geheele gesprek niet weergeven. Laat ik u alleen zeggen, dat het mij gelukte den man van zijne zondige dwalingen te overtuigen en dat hij bij mij bleef, tot ik weer het pad opging. Bij het weggaan zeide hij: ik zie dat God u gezonden heeft, om voor deze dingen mijne oogen te openen.

De man was vroeger welvarend geweest, doch thans doodarm.

Het verhaalde bewijst, hoeveel goed een woord, op zijn pas gesproken, stichten kan.

EEN STRAAT IN BERLIJN.

EEN MERKWAARDIG ALBUM.

SOMMIGEN onzer hebben albums, waaraan wij zeer gehecht zijn: verjaardagalbuns, fotografiealbuns, postzegelalbuns en andere soorten van albuns. Hoe verheugt het ons, wanneer onze vrienden het verrijken met hunne namen, met eene teekening of met iets anders, dat ons lief is.

Thans ga ik u iets vertellen van een album, dat er heel anders uitziet, dan die gij tot hiertoe onder de oogen gehad hebt. Voor eenigen tijd stond het Britsch- en Buitenlandsch Bijbelgenootschap, op verzoek van den heer MORRISON, zijn agent voor Zuid-Rusland, 1000 Nieuwe Testamenten af, om uitgedeeld te worden onder de arme schoolkinderen in het landschap Georgia. En hoe werd dit nu aangelegd? De voorzitter van het »genootschap tot verspreiding van kundigheden» in Georgia, overhandigde den colporteur van het Bijbelgenootschap, zekeren KARAPETOFF, een brief, waarin hij hem bij de verschillende onderwijzers van het district aanbeval, waarbij hij eene lijst voegde van de namen der armste scholieren, en van de plaatsen hunner inwoning. KARAPETOFF, een zeer ernstig en ijverig man, pakte de Testamenten in en begon zijne lange reis. Hij bezocht elke aangewezen plaats, sloeg geen school over en deelde daar eigenhandig de boekjes aan de kinderen uit. Jongens en meisjes wedijverden om er een machtig te worden.

Maar nu hoor ik nog niets van het album, zegt gij. Dat wilde ik u juist gaan vertellen. Elke jongen en elk meisje, dat een Testament kreeg, moest zijn naam zetten in het album, dat KARAPETOFF had medegebracht. De heer MORRISON schrijft er over: »voor elk boek schreef de ontvanger zijn naam in het album. Het

»aantal namen dezer Georgische knapen en »meisjes belooft *duizend*. Het album is »alzoö een krachtig getuigenis voor de »waarde van den arbeid van het Bijbelgenootschap. De blijde Evangelieboodschap »zal dezen winter in menige Georgische »boerenhut in de dalen en vlakten van »Transcaucië voor het eerst gelezen worden. Zegene de Geest des Heeren die »lezing van Zijn Woord voor veler hart.»

B.

EEN BEZOEK AAN KIEW.

(RUSLAND).

Medegedeeld door den Eerw. Heer JOHN HARP.

HADAT wij Warschau bezocht hadden, kwamen wij na een lange reis te Kiew aan, eene oude, meer dan duizendjarige stad. Daar zagen wij eene kerk, door WLADIMIR gebouwd, op dezelfde plaats waar vroeger de oude houten afgod Perum gestaan had en onder het brengen van menschenoffers aangebeden werd. Toen WLADIMIR christen werd, liet hij het beeld aan den staart van een paard binden en in den Dnieper werpen. Wij vonden er eene andere kerk, gesticht zoo het heet op de plaats waar de Apostel ANDREAS het eerste kruis plantte, en waar hij zijne hoorders aldus zou hebben toegesproken: »Ziet gij deze heuvelen? (Kiew beteekent berg). Op deze heuvelen zal in later tijden de heerlijkheid Gods gezien worden. Hier zal eene groote stad ontstaan, waarin door Gods bestel vele kerken zullen gesticht worden.»

Het gezicht van het terras rondom die kerk, vanwaar men het uitzicht heeft op den uitgestrekten Dnieperstroom, ongeveer 500 mijlen van zijne monding, was in-

derdaad verrukkelijk. Aan den gezichtseinder ontwaart men een dier reusachtige pijnboomwouden, vol wolven, waaraan Rusland zoo rijk is.

Wij daalden af in de catacomben (onderaardsche grafgewelven) in deze kalksteenheuvelen aangelegd, waar 900 jaren geleden vrome pelgrims leefden en baden. Dagelijks komen uit alle deelen van Rusland honderden bedevaartgangers naar Kiew, om deze catacomben te bezoeken. Zij hebben de voeten in matten gewikkeld, leunen op hunne staven, dragen pakjes op den rug en worden meestal door hunne kinderen vergezeld. Met eene waskaars in de hand, achter elkander gaande en in groepen van 30 tot 40 personen, doorloopen zij de enge gangen der gewelven. Wij voegden ons bij eene groep, eveneens van eene waskaars voorzien, en zagen op onzen tocht ongeveer 90 verdroogde lijken van oude pelgrims.

Sommigen lagen, in zijde gewikkeld, in open doodkisten, rechts en links op ribben geplaatst, anderen hadden zich, bij wijze van zelfkastijding, levend doen metselen in de rots, waarbij alleen voor hun aangezicht eenige ruimte openbleef. Bij hun dood werd die opening met eene ruit toegesloten. Het portret van den verdienstelijken man werd aan de buitenzijde geplaatst en daarbij eene lamp en eene offerbus, waarin men aalmoezen kon werpen. Honderden ernstige bezoekers kusten dagelijks deze vrome overblijfselen, hetgeen soms een treffend gezicht opleverde. Een der monniken, die ons geleidde, maakte zich ongerust, dat een gezelschap Engelschen door de pelgrims zou bemoeilijkt worden. Nu en dan beet hij een oude bedevaartgangster toe: »Kom, vooruit nu! Ge behoeft toch niet tweemaal hetzelfde beeld te kussen. Ge hebt nu dien MOZES gekust, doe dit nu ook PHILARETUS, en dan voorwaarts.»

Verbazend zijn de sommen, die jaarlijks

in deze offerbussen vloeien. Ofschoon de Russische kerk eene staatskerk is, wordt zij op de meest onbekrompen wijze vrijwillig onderhouden. Elk heiligengraf, elk gewijd schilderij heeft zijne bus, en dit was zoo waar wij ook kwamen. De pelgrims konden er zoo arm en verwaarloosd niet uitzien, of zij hadden een paar kopeken te missen. Een aantal geldstukken lagen los op de lijken in de doodkisten. Bij den ingang Kremlin (te Moscou) zagen wij een gewijd schilderij. De daarbij geplaatste offerbus bracht, deelde men ons mede, jaarlijks f 120.000 in kleine muntstukken op, waaruit de aartsbisschop een vorstelijk inkomen trok.

Onwillekeurig dacht ik, hoeveel meer kon er voor de Bijbelverspreiding worden bijeen gebracht door stuivers- en halve stuivers-vereeningingen, indien deze overal gevestigd waren, dan thans het geval is.

HET GEBED VAN DEN MAHOMEDAAN.

»Een zeer belangwekkend reisgenoot was een Tartaarsche Mollah of priester, die nooit verzuimde, zijne gebeden te verrichten op de bepaalde tijden. Te midden van eene menigte Russen en Armeniërs, spreidde hij zijn karpetje op den grond, en het aangezicht naar het Oosten gekeerd, zeide hij werktuigelijk zijne gewone gebeden op. Maar dit moest men in hem opmerken en bewonderen: hij schaamde zich niet voor zijn godsdienst. Hij stelde er eene vreugde en eene eer in, om zich openlijk voor een volgeling van God en den Koran te verklaren.»

EEN BIDDENDE MOHAMEDAAN.

DE OP EENEN STOEL LIGGENDEN
BIJBEL.

(Uit eene redevoering van Lord SHAFTESBURY.)

GIJ allen hebt gehoord, hoe de Fyians op den ladder van het maatschappelijk leven gestegen zijn, nadat het Christendom onder hen werd ingevoerd. Een zendeling deelde mij mede, dat zulks op de volgende wijze werd opgemerkt. Toen er bij een van de Fiji-eilanden een schip was vergaan, verkeerde de manschap eener sloep, welke van het wrak den wal had bereikt, in den grootsten angst van door de Fyians opgegeten te zullen worden. Aan land gekomen, gingen zij in verschillende richtingen uiteen. Twee hunner, eene hut gevonden hebbende, slopen dezelve binnen, en toen zij daar in angstige verwachting lagen wat er van hen worden zou, zei de een opeens tot zijnen makker: »Alles in orde, JACK! daar ligt een Bijbel op dien stoel; geen vrees dus!»

Welken indruk had die man gehad? Hij gevoelde, dat, daar de bewoners van die hut Christenen waren, hij en zijn makker zich in veiligheid bevonden, terwijl zij anders waarschijnlijk tot spijs zouden gediend hebben voor de eerste Fyians, die hen zouden hebben opgemerkt.

CHRISTELIJKE WERKZAAMHEID.

Wij vinden in den Bijbel, dat de meeste van de groote openbaringen Gods aan de heiligen van den ouden dag, plaats hadden, terwijl zij bezig waren.

Mozes hield de wacht over de kudde zijns vaders, toen hij het brandende braambosch zag. JOZUA ging door de stad Jericho, toen hij den engel Gods ontmoette. JAKOB bidt en Gods engel verschijnt

hem. GIDEON was bezig met dorschen en ELIZA met ploegen, toen de Heer hen riep. MATTHEUS ontving het geld van den tol, toen hem bevolen werd JEZUS te volgen. JAKOBUS en JOHANNES waren bezig met visschen.

De almachtige Beminnaar van de zielen der menschen is niet gewoon zich aan nietsdoende menschen te openbaren. Hij, die nalatig en niet werkzaam is, kan niet verwachten innige gemeenschap met zijn Heiland te hebben.

C. H. SPURGEON.

DE BIJBELSCHE GESCHIEDENIS.

In donk're en in zonnige dagen,
In blijdschap, in strijd en in smart,
Kom ik om een woord van u vragen
Tot licht of tot troost voor mijn hart.

Soms is het een stem van vermanen,
Die klinkt uit dat woord voor 't gemoed;
Soms droogt zij de bittere tranen,
Of maakt zij het kwade weer goed.

Soms richt ze mijn oogen naar Boven,
Of wijst op mijn plicht hier beneên;
Soms leert ze mij danken en loven,
Of maakt, dat mijn schuld ik beweên.

Soms schenkt ze mij krachten in lijden,
Of schenkt mij voor wanhoop weêr moed;
Soms maakt ze mij willig ten strijden;
Door haar wordt mijn honger gevoed.

Soms wekt ze mij op tot vergeven,
'k Herdenk door haar, wat ik vergat,
Zij roept mij voor and'ren te leven,
En spreekt van mijn kost'lijksten schat.

Zij wijst mij op Jezus, den Heere,
Mijn Heiland, Verlosser en God;
Mijn hart schenkt, met beving, Hem eere,
En 'k dank Hem voor 't heil van mijn lot.

W. v. O. B.

TROOST.

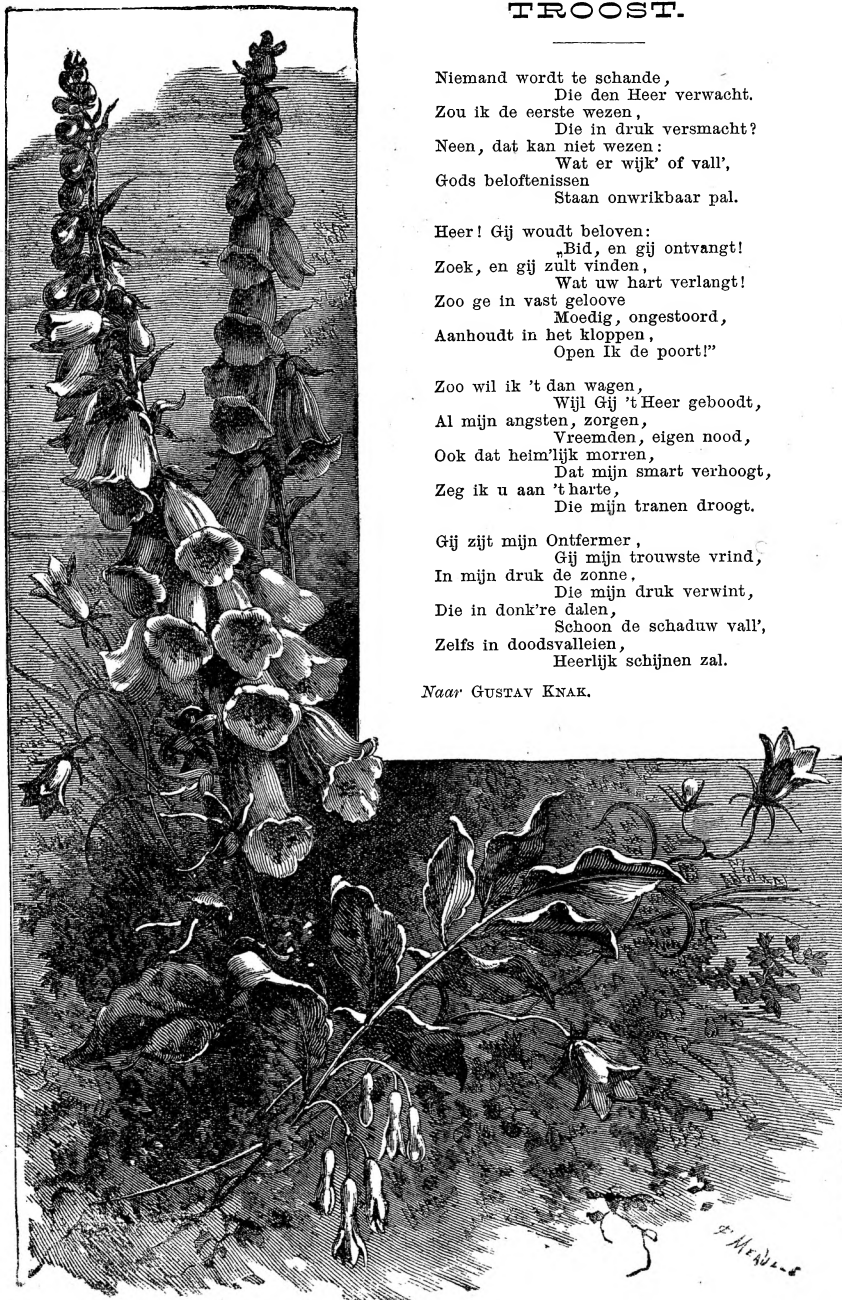
Niemand wordt te schande,
Die den Heer verwacht.
Zou ik de eerste wezen,
Die in druk versmacht?
Neen, dat kan niet wezen:
Wat er wijk' of vall',
Gods beloftenissen
Staan onwrikbaar pal.

Heer! Gij woudt beloven:
„Bid, en gij ontvangt!
Zoek, en gij zult vinden,
Wat uw hart verlangt!
Zoo ge in vast geloove
Moedig, ongestoord,
Aanhoudt in het kloppen,
Open Ik de poort!”

Zoo wil ik 't dan wagen,
Wijl Gij 't Heer geboodt,
Al mijn angsten, zorgen,
Vreemden, eigen nood,
Ook dat heim'lijk morren,
Dat mijn smart verhoogt,
Zeg ik u aan 't harte,
Die mijn tranen droogt.

Gij zijt mijn Ontfermer,
Gij mijn trouwste vrind,
In mijn druk de zonne,
Die mijn druk verwint,
Die in donk're dalen,
Schoon de schaduw vall',
Zelfs in doodsvalleien,
Heerlijk schijnen zal.

Naar GUSTAV KNAK.

PSALM 34 : 12.

OP een dorpje in ons vaderland werd onze JOHANNES opgevoed door zijne ouders, die in de vreeze des Heeren hunne kinderen reeds vroeg wenschten bekend te maken met den grooten Kindervriend. Zij wisten dat, wanneer Hij in de jeugd gezocht en gevonden werd, Hij zeker met hen wilde medegaan door al de wegen op aarde, die Hij voor hen goed en noodig oordeelen zou.

Vader zong daarom menig mooi lied, gezang of psalm met zijn kinderen rond het huisorgel, moeder leerde vroeg de knieën buigen om van den Heer te begeeren, dat Hij Zijne zegenende handen over allen zou uitbreiden; en geen van beiden bedachten toen, dat dit werk niet alleen voor hunne kinderen, maar ook voor velen in de verte ten zegen zou zijn. Zij waren allen tē zamen gelukkig en de Heer gaf veel zegen en voorspoed; — maar daarin alleen moesten zij niet toonen Hem te willen dienen; — het is immers gemakkelijk goed te vinden wat de Heer goed vindt, wanneer alles naar onzen zin gaat. Er braken dagen aan, die zwaar en moeielijk waren voor het gezin, maar daarom niet minder gezegend. Onze JOHANNES werd ziek en er openbaarde zich eene droevige oogziekte, waardoor het leeren hem onmogelijk werd en hij volstrekt niet meer lezen mocht. Wat was de arme jongen bedroefd! Zou het zingen bij het orgel als voorheen nu ook voor altijd gedaan zijn? hij kon immers niet meer lezen, en zou dus als een blinde moeten nederzitten tot bezwaar voor anderen, zonder meer iets te kunnen doen voor zichzelf of zijn omgeving. — O neen — als vader het huisorgel opende, was er geen psalm noch gezang, dat onze JOHANNES niet van buiten kende, en met

veel belangstelling luisterde hij, wanneer allen rond de tafel aanzaten om uit Gods Woord te lezen. Tot hiertoe was dit werk alleen aan zijn hart gezegend en werd hij voorbereid, om onbewust ook weer voor anderen ten zegen te zijn. Zijn ziekte nam hand over hand toe; men besloot daarom hem naar een ziekenhuis in eene groote stad te zenden om beter verpleegd te worden dan de ouders dit vermochten in hun armoedige woning. En zoo kwam JOHANNES met zijn bundeltje kleeren, met zijn bijbel, psalm- en gezangboekje in eene groote zaal te midden van vele menschen, die evenals hij veel pijn hadden aan de oogen, ook bijna blind waren en dus niet mochten werken, en ook niet lezen. Hoe verveelden zij zich allen en wat zaten zij te praten over dingen, waarvan JOHANNES gelukkig nooit gehoord had; wat nare liedjes, straatdeuntjes enz., zaten zij te zingen. JOHANNES voelde zich zoo alleen, hij dacht aan zijn ouders en aan dat zingen bij het orgel, dat zooveel mooier was, en zijn oude versjes van de Zondagsschool wilde hij hier ook zoo graag eens zingen. Kom — dacht hij — ik zal 't eens wagen en op een middag stelde hij voor, allen te zamen eens een psalm te zingen. Zij hielden allen veel van JOHANNES en wilden het ook graag doen, maar . . . niemand kende één psalmvers van buiten, zelfs niet de meest bekende. O, dat is niets, zeide onze blinde JOHANNES, dat zal ik u wel leeren en hij ging zitten en zeide regel voor regel voor, net zoolang tot zij het allen kenden en toen ging hij het voorzingen en allen volgden.

Nu zou hij ook wel graag zoo eens voorlezen uit den bijbel, maar helaas — hij kon en mocht niet; maar ook daarin zou de Heer wel voorzien; de bijbel was immers in huis en die zou dus ook wel gevonden worden.

Onder de zieken was een meisje van 17 of 18 jaren, die wel lezen geleerd had,

maar nooit Gods Woord in handen had gehad; zij herstelde van hare ziekte en mocht dus een beetje lezen, en daar vindt zij in eene lade van de tafel een N. Test. met groote letters; want men had dien JOHANNES medegegeven in de hoop, dat kon hij zelf al niet lezen, een ander hem dan zou voorlezen. Van wien is dát boek? vroeg zij. Wil ik allen daar eens wat uit voorlezen, want er staat misschien iets moois in? En zij begon met Luc. 1.

Of dat mooi is, dacht JOHANNES, daar begint de geschiedenis van de geboorte van den Heer, die vader altijd voorleest op het Kerstfeest, en hij was recht dankbaar, dat er stille kwam in de zaal en allen oud en jong bij het meisje kwamen zitten om te luisteren, want — zij hadden zulk eene mooie geschiedenis *nooit* gehoord! — en ofschoon het meisje misschien niet zooveel lezen mocht, las zij onafgebroken toch voort de 7 eerste hoofdstukken van Lukas, omdat de geschiedenis zoo mooi was en zij er telkens wat meer van verlangde te weten!

Zij werden later weer heinde en verre verspreid, en waar wij niets meer van hen hoorden, daar blijven wij voor hen bidden, dat het zaad op dien middag gestrooid, rijke vruchten moge dragen voor de eeuwigheid.

En waar deze geschiedenis nu door kinderen wordt gelezen. bidden wij niet minder voor hen, dat zij JOHANNES' voorbeeld mogen volgen om in hun jeugd Gods Woord getrouw te lezen en te leeren, den Heiland lief te hebben en aan Zijne hand door dit leven te gaan.

O Heere, onze Heere! hoe heerlijk is uw naam op de gansche aarde! Gij, die uwe majesteit gesteld hebt boven de hemelen.

Uit den mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest, om uwer tegenpartijen wil, om den vijand en wraakgierige te doen ophouden.

Ps. 8 : 2 en 3.

EEN BIJBEL IN EEN BROOD.

DAAR is een bijbel in Lucas in den staat Ohio, die bewaard werd doordat hij in een brood gebakken was. Hij behoort nu aan Mijnheer SCHEBOLT, die geboren in Boemen thans in Australië is. Deze gebakken bijbel was eertijds het eigendom van zijne grootmoeder, die een geloovige hervormde Christin was. Gedurende een van de tijden, toen de Protestanten in dat land door de Rooms-katholieken vervolgd werden, was er een bevel gegeven dat ieder, die een bijbel bezat, dien afgeven moest aan de priesters, opdat hij verbrand zoude worden. Allen, die hunne bijbels liefhadden, dachten verschillende middelen uit, om zoo mogelijk het kostbare Boek te redden.

Toen de priesters rond gingen om het huis te doorzoeken, was het juist de dag, dat er gebakken moest worden. Mevrouw SCHEBOLT, de grootmoeder van den tegenwoordigen eigenaar van dezen bijbel had een groot huigezin. Zij had juist eene groote hoeveelheid deeg bereid, toen zij hoorde dat de priesters kwamen. Zij nam haren kostbaren Bijbel, rolde hem voorzichtig op, en legde hem in het midden van die zeer groote hoeveelheid deeg, die zoo groot was dat haar grootste broodblik er mede gevuld was, zette het in den oven en bakte het. De priesters kwamen, doorzochten het huis zorgvuldig, maar konden den bijbel niet vinden.

Deze bijbel is meer dan honderd vijftig jaar oud, en nog is hij het brood des levens — even verkwikkend, even zoet en goed als ooit.

De zonde in zwakheid bedreven
Wil God ons wel gaarne vergeven.
Maar nimmer zal Hij vergeving ons geven,
Zoo w' in volharding in 't kwaad blijven leven.

De Kleine Zaaijer

VOOR DE JEUGD.

IJSLANDSCHE DAMES.

DE BIJBEL VAN DE IJSLANDERS.

Het is reeds driehonderd jaren geleden sedert de goede bisschop GUDBRAND THOR-LAKSSON het eerst den geheelen bijbel in de taal der IJslanders overbracht en te

Holun liet drukken. Dit geschiedde in 1584. Het zou zeker vreemd geweest zijn, indien de tegenwoordige bewoners van het eiland deze gebeurtenis niet met

vreugde herdachten, maar het Britsch- en Buitenlandsch Bijbelgenootschap heeft hiervoor zorg gedragen, en heeft bovendien nog eene prachtuitgave van den IJslandschen Bijbel gezonden aan elk der dekanaten, waarin het eiland is verdeeld. De tegenwoordige bisschop PJETURSEN, die ijverig werkzaam is voor de verspreiding van Gods woord op het eiland, heeft beloofd om te zullen toezien, dat deze bijbels in de voornaamste kerken van elk dekanat worden geplaatst en dat er zorg voor gedragen wordt. — Naar aanleiding hiervan schrijft hij aan het Genootschap te Londen:

»De invloed van de Heilige Schrift op het menschelijk gemoed, komt nergens krachtiger uit dan in de geschiedenis der hervorming op IJsland. Dit geschiedde in het begin met zulk een ruw geweld, dat de nieuwe leer volstrekt niet in den smaak van de bewoners van dit eiland viel. Misschien is het u bekend, dat de katholieke bisschop JOHAN ARASON met twee zijner zonen onthoofd werd, dat bisschop OGMUND PÁLSSON gevankelijk naar Denemarken werd gevoerd, waar hij spoedig stierf en er een Deensch oorlogsschip gezonden werd om de bevolking vrees aan te jagen. Hierop bevonden zich eenige gezanten der Deensche regeering, die op eene schandelijke wijze op het eiland te werk gingen; de bezittingen van de kloosters werden verbeurd verklaard ten behoeve van de Kroon, de schatten en gouden sieraden der kerken ondergingen hetzelfde lot en der bevolking werd op allerlei wijzen geld afgeperst. Het was dus slechts eene hervorming in naam, en deze treurige toestand bleef voortduren tot de komst van bisschop GUDBRAND THORLAKSSON (1571—1627) — dezelfde, wiens naam wij aan het begin van dit opstel noemden als de vertaler van den bijbel. — Toen kwam er eene groote verandering. Menigeen, die vroeger, door den nood daartoe

gedwongen, tot het Christendom was bekeerd, leerde nu het ware Evangelie der liefde kennen, gebracht aan de voeten van het kruis. Zoo beantwoordde ook hier de hervorming eindelijk aan haar doel en vond het woord Gods ingang in vele harten.»

Menigeen onzer jeugdige lezers zal zeker vreemd opzien, dat er hier van een bisschop sprake is, die een bijbel vertaalde en dat er zich op IJsland nu nog bisschoppen en dekanaten (onderdeelen van een bisdom) bevinden. Verschillende landen echter, waaronder Engeland en IJsland hebben echter in den eersten tijd der hervorming wel de nieuwe leer aangenomen, maar de katholieke gebruiken in hunne kerken behouden. Dit is oorzaak, dat men nu in Engeland o. a. nog Protestantsche bisschoppen, dekens enz. vindt.

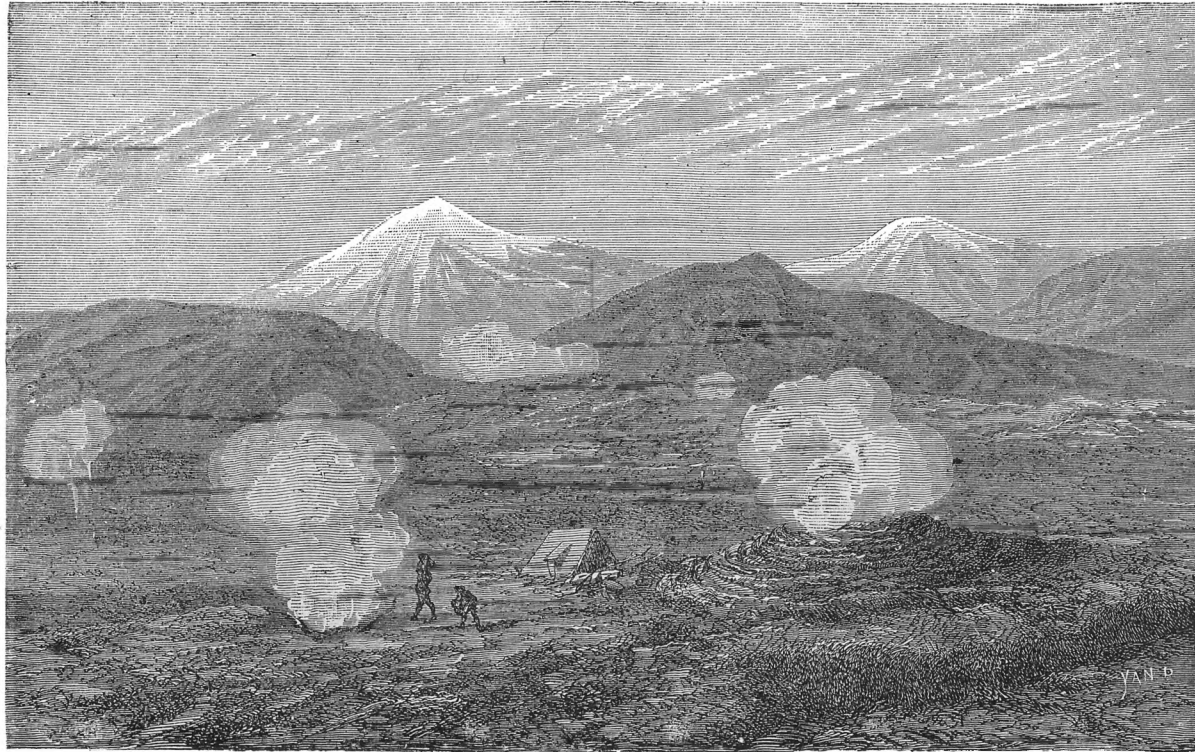

OP DE WOLGA.

DIT is de grootste rivier van Europa en bijna de grootste van de geheele wereld. Zij is 2500 mijlen lang en doorsnijdt bijna geheel Europeesch Rusland. Ik heb er nu twee dagen op gereisd, van Astrakan aan hare monding tot Tsaritsyn, eene kleine vuile stad, waar ik mij nu bevind. De Russen zijn zeer trotsch op hunne Wolga, want hoewel zij niet zulke prachtige gezichten oplevert als b. v. de Rijn of de Theems, is het toch eene reusachtige en eene voor hen zeer nuttige rivier. Maar daarenboven heeft zij eene groote rol gespeeld in de Russische geschiedenis, die overigens niet rijk is aan roemrijke gebeurtenissen.

Er zijn in Rusland tal van legenden omtrent de Wolga in omloop, en niet onaardig is het te lezen, hoe de Russen hunne rivieren, wouden en sneeuwstormen

DE GROOTE GEISER OP IJSLAND.

door personen voorstelden. Laat ik u een van de legenden omtrent de Wolga vertellen.

Vazuza (een zijrivier) en Wolga twistten op zekeren dag over de vraag, wie van hen de wijste, sterkste en de verhevenste was. Zij krakeelden en kijfden, maar konden het met elkander niet eens worden, zoodat zij eindelijk het volgende besluit namen. Laten wij ons naast elkander te slapen leggen, en wie van ons het eerst wakker is en het eerst de Kaspische zee bereikt heeft, zal als de voornaamste van ons beiden beschouwd worden. Beiden gingen slapen, d. w. z. zij bevroren. Maar gedurende den nacht stond Vazuza in stilte op, liet Wolga in den steek, koos den kortsten en gemakkelijksten weg en vloog heen. Toen Wolga wakker werd, begaf zij zich ook op weg, niet te snel, maar ook niet te langzaam. Te Zubstoff haalde zij Vazuza in. Zij keek zoo dreigend, dat Vazuza bang werd en verklaarde, de jongere zuster van Wolga te willen zijn, mits zij haar in hare armen opnam en naar de Kaspische zee voerde. En sedert dien tijd ontwaakt Vazuza het eerst in de lente en wekt zij Wolga uit haar winterslaap.

Nu nog iets omtrent mijne reis naar hier. Op de stoomboot was het een waar mengelmoes van menschen. Er waren Russen, Tartaren, Perziërs, Armeniërs en Kalmukken. Op ons, vreemdelingen, maken de laatsten vooral een vreemden indruk. Zij zien er uit als Chineezen of Mongolen en zijn ook werkelijk van Mongoolsche afkomst. Zij, die een godsdienst belijden, behooren tot het Boeddhisme. Er bevond zich onder de passagiers eene Kalmuksche jonge dame — eene schoonheid in haar soort. Aan bijna alle vingers had zij ringen, en zij droeg een groot aantal armbanden en ooringen, en ik geloof zelfs een ring in haar neus. Wij beschouwen de ooren als de aangewezen plaats om ringen te dragen, maar de Kalmukken vinden

de neus er beter geschikt voor. Ook was er een Mollah of Tartaarsch priester aan boord, die nooit vergat op de vastgestelde uren zijne gebeden te prevelen. Te midden van Russen en Armeniërs spreidde hij zijn bidkleed uit, boog zich met het gelaat naar Mekka gekeerd en begon zijne formuliergebeden op te zeggen. Wat ik het meest in hem op prijs stelde was, dat hij zich niet schaamde voor zijn godsdienst, maar er zelfs eene eer in scheen te stellen, een volgeling van God en den profeet te zijn. Ook de kapitein van de boot was een zonderling man. Hoe had hij geleerd, om zoowel over dag als gedurende den nacht de boot te besturen op eene rivier, zoo vol met gevaarlijke plaatsen? Hoe wist hij de ligging van elke zandbank of draaikolk? Er was niets, dat hem den weg wees, geen enkel baken. En wat nog meer zegt, men deelde mij mede, dat om de twee of drie maanden de bedding der rivier verandert, dat diepe plaatsen in ondiepten veranderen en draaikolken zich telkens verplaatsen, zoodat men slechts gedurende twee of drie reizen denzelfden koers kan houden. En toch stelde ik volkomen vertrouwen in den kapitein. Hij scheen elk punt der rivier nauwkeurig te kennen en de beteekenis van elke dwarreling, van elk golfje te begrijpen.

Er waren nog tal van passagiers, waarover ik u wat zoude kunnen mededeelen, maar ik weet dat »De Kleine Zaaier» niet zooveel ruimte voor mijn brief kan afstaan. Maar toch moet ik nog even over de muskieten spreken. Welke reiziger, die in den zomer op de Wolga gereisd heeft, zou die kunnen vergeten? Toch hebben zij ook hunne goede zijde, daar zonder haar de avonden zeer eentonig zouden zijn. Het is waar, zij veroorzaken veel last, maar daarbij vormen zij voortdurend een onderwerp van het gesprek, hoewel ik vrees, dat de wijze, waarop men aan zijne ontboezemingen jegens dit vlijtig insect lucht

geeft, niet altijd even aangenaam is; nooit hoort men een woord ten hunnen gunste.

Ik zou bijna vergeten u te zeggen, dat wij, terwijl wij nog niet ver van Astrakan waren, met bewondering het ondergaan der zon hebben gadeslagen. Hare stralen kleurden de wolken met een purperen glans en wierpen een prachtig schijnsel op de bosschen, langs de oevers der rivier. Deze was op dit oogenblik zeer hoog, zoodat de geheele omliggende landstreek overstroomd was. Toen de zon onderging scheen het, alsof de geheele uitgestrekte wateroppervlakte omzoomd was met karmozijn en groen, dat in de nabijheid der eilanden met zwart was afgezet. Wij bleven het prachtige schouwspel aanstaren tot de koele avondlucht ons noopte naar de kajuit te gaan.

M. A. MORRISON.

TSARITSYN, 12 Juni 1884.

Gaarne voldoen wij aan het verlangen van het Britsch- en Buitenlandsch Bijbelgenootschap om dezen brief van haar correspondent in Zuid-Rusland en de Kaukasus over te nemen. Hij heeft op zijne reis van Astrakan naar Orel een paar dagen te Tsaritsyn doorgebracht en verschillende van zijn reisindrucken aan het Genootschap medegedeeld. Wij hopen, dat hij nog menigmaal dergelijke brieven zal zenden, opdat wij onze jeugdige lezers meer bekend kunnen maken met den toestand in het zuiden van het grootste rijk uit Europa.

REGELS VAN EEN JONGEN HINDOE.

Wij danken en loven U, o Heer,
Dat Ge ons uw heilig Woord woudt geven
En door uw Zoon ons meer en meer
Bereidt voor 't eeuwig zalig leven.

GEBED VAN EEN ARBEIDER.

HEER, doe mijn ziel Uwe woorden slechts hooren!
Dan spreekt Uw knecht Uwe woorden alleen!
Laat mij Uw kindren, verlaten, verloren,
Zoeken als Gij, toen Gij kwaamt hier beënen!

Leid mij, o HEER, dat ik wanklenden hoede,
Dwalenden 't pad naar den hemel heen wijz!
Voed mij, o HEER, dat ik hongrigen voede,
Armen verzade met hemelsche spijs.

Sterk mij, o HEER, dat, in dreigende golven
Sttaande op de rots, 'k nimmer wankle of wijk;
Dat ik den broeder, in 't water bedolven,
Helpend en reddend de liefdehand reik!

Leer mij, o HEER, dat ik anderen leere
Van Uwe liefde zoo zalig en goed!
Geef dat mijn woord vele harten bekeere,
Dalend in 't diepst van zoo menig gemoed.

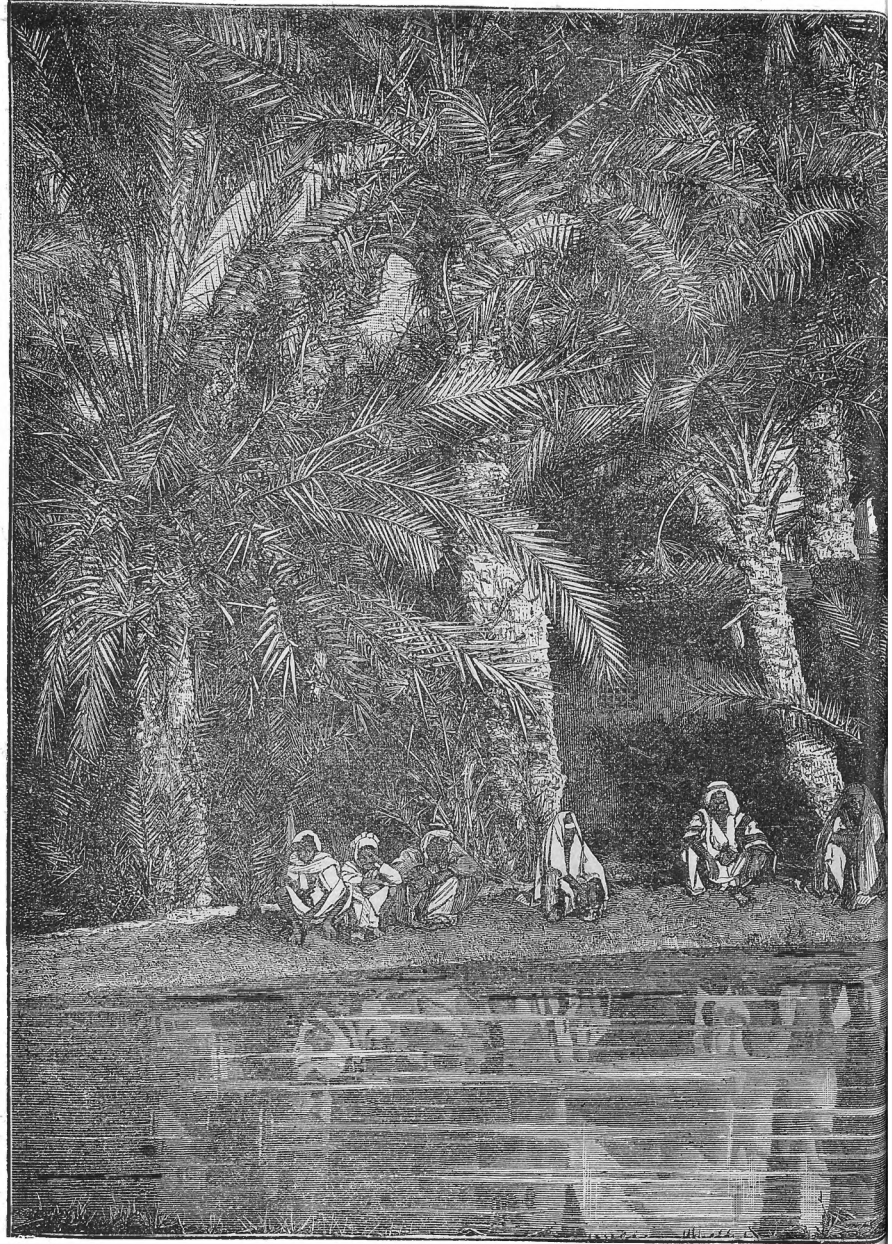
Geef mij Uw godd'lijke rust in 't harte,
Dat ook mijn woord als een lieflijke kracht
Balsem verleene bij pijnlijke smarte,
Lijders vertrooste als een licht in den nacht!

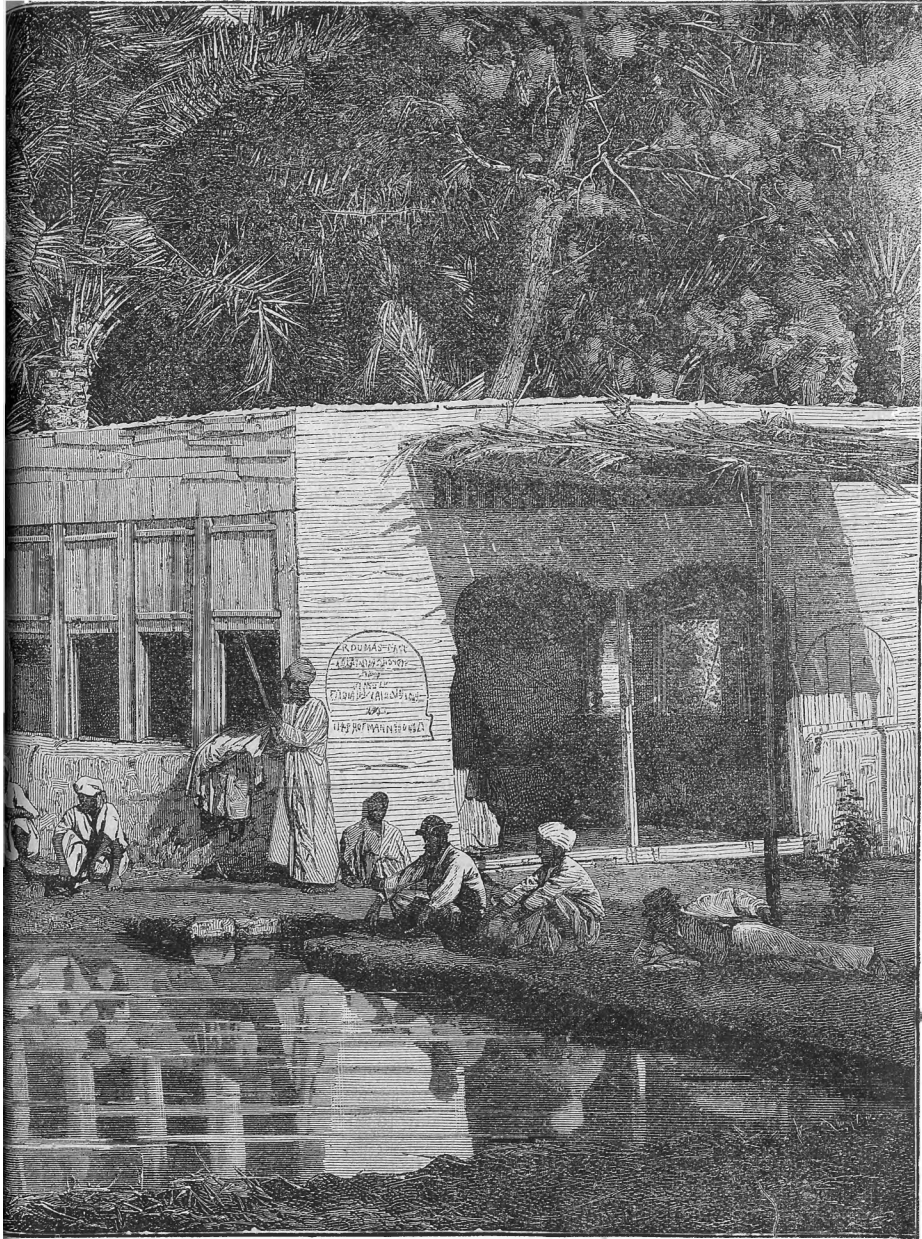
Wil met Uw volheid mijn harte verzaden,
Opdat ik, vol van den Heiligen Geest,
Luide getuige met woorden en daden
Van Uw genâ, die den zondaar geneest.

Vorm zoo mijn hart en mijn ziel tot Uw eere
Zooals Gij wilt, en wanneer ook en waar,
Tot ik Uw aangezicht zien mag, o HEERE,
En ik U loof met der zaligen schaar!

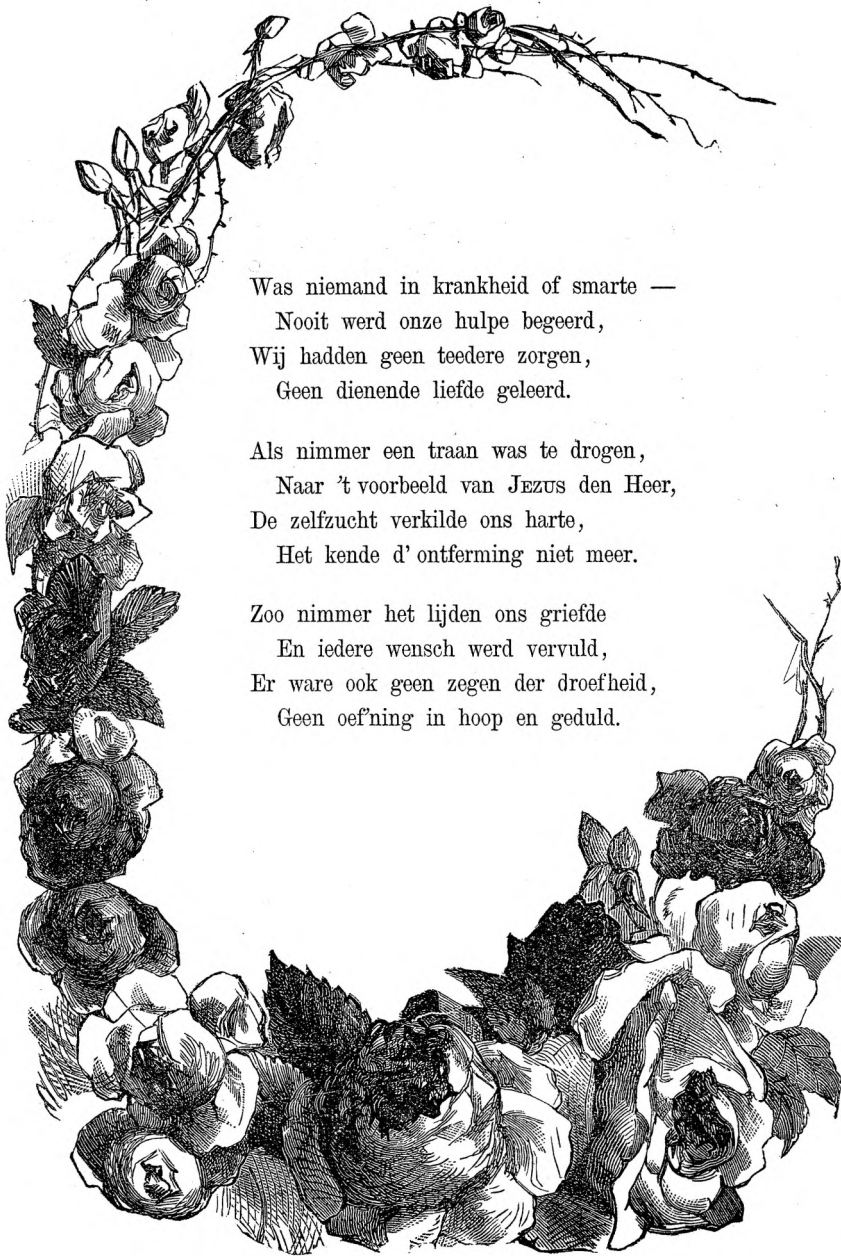
DE MOZESBRON.

AYÛN Mûsa of de Mozesbron, omtrent zeven mijlen ten zuidwesten van Suez, is de eerste halte in de woestijn op den weg naar den Sinaï. Het is een groen plekje te midden der zandwoestijn en voor den reiziger een lieflijk punt van rust en nadenken. Hier is de grens tusschen twee werelddeelen, die als majestueuze reuzen tegenover elkander staan. Twee mijlen van daar is de smalle Roode Zee, en in de verte aanschouwt men de Afrikaansche kust. Behalve vijf moestuinen, vindt men te Ayûn

(AYÛN MÛSA).

Was niemand in krankheid of smarte —
Nooit werd onze hulpe begeerd,
Wij hadden geen teedere zorgen,
Geen dienende liefde geleerd.

Als nimmer een traan was te drogen,
Naar 't voorbeeld van JESUS den Heer,
De zelfzucht verkilde ons harte,
Het kende d'ontferming niet meer.

Zoo nimmer het lijden ons griefde
En iedere wensch werd vervuld,
Er ware ook geen zegen der droefheid,
Geen oefning in hoop en geduld.

SCHERPT UW GEREEDSCHAP!

„Daarom moest gansch Israël tot de Filistijnen aftrekken, opdat een iegelijk zijn ploegijzer, of zijn spade, of zijn bijl, of zijn houweel scherpen liet.”
1 SAM. 13 : 20.

WAJ zijn in eenen grooten oorlog gewikkeld met de Filistijnen van het booze. Elk wapen onder uw bereik moet gebezigd worden. Prediking, onderwijzing, het gebed, milddadigheid, alles moet in werking gebracht worden, en talenten, die men voor het gebruik te min achtte, moeten nu worden aangewend. Ploegijzer en bijl en houweel kunnen allen dienen om Filistijnen neder te vellen; met grove werktuigen kunnen harde slagen worden toegebracht, en de terdoodbrenging behoeft op geen fatsoenlijke wijze te geschieden, zoolang zij slechts krachtelijk geschiedt. Van elk oogenblik, tijdig of ontijdig, van elke bekwaamheid, met of zonder opvoeding verkregen, van elke gelegenheid, gunstig of ongunstig, moet gebruik gemaakt worden; want onze vijanden zijn talrijk en onze kracht is slechts min.

De meeste onzer werktuigen hebben verscherping noodig. Wij hebben behoefte aan vlugheid van gewaarwording, takt, kracht, vaardigheid, in één woord, volledige aanwending voor 's Heeren werk. Praktisch gezond verstand is een zoo zeldzaam iets onder de leiders van Christelijke ondernemingen. Wilden wij, wij konden van onze vijanden leeren, en zoo onze wapenen doen scherpen door de Filistijnen. Trachten wij gedurende dezen dag onzen ijver te verscherpen door de hulp van den Heiligen Geest! Zie de kracht der pauselijken, hoe zij zee en land doorkruisen om eenen hekeerling te maken. Moeten zij het alleenbezit van allen ernst verkrijgen? Let op

de heidensche dweepers, welke pijnigingen zij verduren in de dienst hunner afgoden. Moeten alleen zij geduld en zelfopoffering betoonen? Sla den vorst der duisternis gade, hoe volhardend in zijne pogingen, hoe schaamteloos in zijne aanslagen, hoe vermetel in zijne ontwerpen, hoe bedachtzaam in zijne plannen, hoe krachtvol in alles! De duivelen zijn vereenigd als één man in hunnen schandelijken opstand, terwijl wij, die in JESUS gelooven, verdeeld zijn in het dienen van God en nauwelijks ooit eenparig handelen. O, mogen wij van Satans helsche nijverheid leeren, als barmhartige Samaritanen uit te gaan, om te zoeken wien wij ten zegen kunnen zijn!

C. H. SPURGEON.

TERWIJL GIJ 'T KUNT.

Wijl ge nog in 't heden zijt,
't Morgen u nog niet behoort,
Hoor het ernstig, dringend woord:
Wijl gij 't kunt,
Kindlief, werk; gebruik den tijd!

Eer des werelds ijdelheên
't Jeugdig hart in banden slaan,
Trek der liefde waap'nen aan!
Wijl gij 't kunt,
Kindlief, dien uw Heer alleen!

Zaai dan steeds der liefde zaad!
Lang duurt 't aardsche leven niet.
Vul het met een hemelsch lied!
Wijl gij 't kunt,
Kindlief, zaai het hemelzaad!

Heden zijt ge in 's levens strijd,
Morgen zinkt ge in 't stille graf!
Morgen valt u 't reiskleed af!
Wijl gij 't kunt,
Kindlief, leef voor de eeuwigheid!

IN DE BERGEN VERDWAALD.

Op den 3^{den} Maart was ik in de bergen eenige uren van A., nabij Kars in Klein-Azië. De sneeuw viel in dichte vlokken neder, zoodat ik den weg niet kon vinden. De sneeuw lag bijna een meter hoog. Door het doorwerken om op den weg te komen, waren mijne krachten spoedig uitgeput. Grenspalen kon ik nergens bespeuren; de dood scheen mij onvermijdelijk. Het was een verschrikkelijke tijd: een zekere dood in de sneeuw. Ik was geheel alleen met mijn tasch met bijbels op den rug. Eindelijk struikelde ik en dacht den weg gevonden te hebben. Ik wist echter niet waarheen hij leidde en bad tot den almachtigen God om kracht. Ik dacht niet zoo zeer aan mijzelven, dan aan mijne arme kinderen. Tot mijn grooten schrik zag ik nog een wolf rondsnuffelen. Had God mij niet gered, ik ware een lichte prooi geweest. Eindelijk hield het op met sneeuwen en kon ik de grenspalen ontdekken. Ik kwam geheel uitgeput in mijn dorp aan.

Uit het Dagboek van MARKAR ARTINOFF,
een Armeniaansch Bijbelcolporteur.